

Utskottsbetänkande angående upptagande af ett större nybyggnads- och regleringslån.

Med anledning af Drätselkammarens i skrifvelse af den 26 April 1878 hos Stadsfullmäktige gjorda framställning om upptagande af ett större lån stäldt på längre tids amortering för bestridande af förestående utgifter, ej mindre för genomförande af den nya stadsplanen än stadens förseende med täckta afloppskanaler och dess reglering i öfrigt, beslöto Stadsfullmäktige den 30 i samma månad, jemte det de hos Magistraten anhöllo om utlysande af allmän rådhusstämma så snart som möjligt för val af förstärkte Stadsfullmäktige för denna frågas behandling, att åt ett särskildt Utskott, i hvilket undertecknade den 14 derpå följda Maj utsågos till ledamöter, öfverlemna att afgifva utlåtande rörande lånets belopp samt frågans öfriga hufvudsakliga delar.

Sedan Utskottet uti afgifvet preliminärt betänkande af den 11 Juni nämnda år (se tryckta Utsk. bet. N:o 15 för 1878) tillstyrkt att för 1878 års beslutna nybyggnads- och regleringsarbeten hos K. Senaten ansöka om ett lån af statsmedel å 350,000 mark att återbetalas inom två år, hvilket förslag af Stadsfullmäktige godkändes, ansåg sig Utskottet, innan vidare i saken tillgjordes, böra afvakta resultatet af arbetena inom det Utskott Stadsfullmäktige år 1877 nedsatt för uppgörande af en allmän plan för förestående regleringsarbeten. Sedan nämnda Utskotts verksamhet emellertid af särskilda orsaker ansetts öfverflödig, beslöto Stadsfullmäktige den 27 Januari 1880 att anmoda Drätselkammaren att inkomma med en öfversigt af de större nybyggnads- och regleringsarbeten, som i den närmaste framtiden förestå och för hvilkas utförande låns upptagande vore af nöden. På grund häraf aflät Drätselkammaren den 10 sistlidne September till Stadsfullmäktige en så lydande skrifvelse jemte utlåtande och kostnadsförslag af Stadsingeniören:

„Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Uti skrifvelse af den 27 Januari innevarande år hafva Stadsfullmäktige, med tillkännagifvande att det Utskott, hvilket Fullmäktige nedsatt för beredning af Drätselkammarens uti skrifvelse för den 26 April 1878 väckta förslag om upptagande af ett större nybyggnads- och regleringslån, anmälts vara i behof af en tillförlitlig öfversigt öfver de större nybyggnads- och regleringsarbeten i staden, hvilka i närmaste framtid förestode och icke kunde utan upptagande af lån utföras, anmodat Kammaren att utarbета sådan öfversigt.

Efter det Drätselkammaren i saken hört Stadsingeniören, som i ämnet inkommit med bilagde skrift, får Kammaren ödmjukast i omförmälda afseende afgifva nedannämnda öfversigt:

	<i>Smf.</i>	<i>74.</i>
Regleringslånet från Finlands Statskontor, att återgäldas i rater inom två år från den 31 Juli, 1 September och 1 December 1880	350,000:	—
Folkskolehuset å tomterna N:ris 1 och 2 vid Malmgatan	135,000:	—
<i>Ann.</i> Till bestridande af kostnaden för husets uppförande äro 60,000 mark af statsmedel beviljade såsom lån på två år, att lyftas i Statskontoret den 1 Mars 1881.		
Nytt proviantmagasin för ryska militären, förslagsvis	383,000:	—
Ombyggnad af qvarnen i Gammelstaden	62,000:	—
Uppförande af realskolehus (se utskottsbetänkandet N:o 5 1879) förslagsvis	180,000:	—
Uppförande af byggnad för den kommunala sjukvårdens behof (se utskottsbetänkandet N:o 17 1878) förslagsvis	250,000:	—
Inredning af det gamla ryska proviantmagasinet till provisoriskt packhus m. m. äfvensom uppförande af saluhall vid södra hamnen, förslagsvis	90,000:	—
Enär kanalnätet i staden under en följd af år kan utföras med löpande inkomster, upptages här endast för de kanaler, som utan tidsutdrägt böra åstadkommas, förslagsvis	300,000:	—
Då samma förhållande eger rum med planeringsarbeten, observeras här endast för påfyllning af Norra Esplanadgatan, mellersta Esplanaden och en del af Gloet samt återstående stenväggning under år 1882 af jernvägstorget, hvilket sistnämnda arbete beräknats uppgå till inemot 50,000 mark, förslagsvis	200,000:	—
Utsträckning af vattenledningsrören	50,000:	—
Till påbörjande med uppförande af kajbyggnad vid:		
Skatuddens norra strand	} 1,000,000: —	
D:o södra d:o		
Sandviken, främst på sträckan emellan Rödbergs- och Boulevardsgatorna		
Summa <i>Smf.</i>	3,000,000:	—

På Drätselkammarens vägnar:

Theod. Bergelund.

A. F. Mechelin.

„Öfversigt öfver de i närmaste framtid förestående större nybyggnads- och regleringsarbeten i Helsingfors stad, upprättad för upptagande af lån till dessa arbetens utförande.

Enligt mig af Drätselkammaren gifvet uppdrag har jag så vidt möjligt varit, sammanställt en kalkyl öfver kostnaden för nybyggnads- och regleringsarbeten, dels sådana som af Stadsfullmäktige redan blifvit alternativt beslutna, eller i princip godkända, dels sådana som böra utföras i enlighet med nädigst fastställd byggnadsplan för Helsingfors stad. Dessa äro följande:

1:o. Stadens kloaknät.

I kostnadsförslaget för ett kloaknät ingår det af förre stadsingeniören Th. Tallqvist uppgjorda förslag för I, II, III, IV och V stadsdelarne, med afdrag af kostnaden för under 1879–80 utförda kanaler samt med den modifikation i priserna att bergsprängning blifvit beräknad till 150 mark per kub. famn i stället för 120, emedan de två senaste årens erfarenhet visat åtminstone denna stegring vara nödvändig. Summan förändras härigenom till 1,100,000 mark.

Dessutom upptages kostnaden för kloaker under de planerade och bebyggda gatorna i VI och VII stadsdelarne och är förslaget uppgjort enligt samma grunder som det förstnämnda, med den skilnad att kanalen komme att till fullt djup insprängas i berg till 33,3 % af totallängden, emedan terrängen ansetts fordra denna förhöjning. För kloakerna i VI och VII stadsdelarne stiger kostnaden sålunda till 200,000 mark, hvarigenom totalkostnaden för hela stadens kloaknät belöper sig till 1,300,000 mark.

Som behovet af afloppskanaler på alla håll gör sig mer och mer kännbart, torde hela nätet komma till utförande inom vida kortare tid än den af ingenjör Tallqvist föreslagna; och borde i sådan händelse nivellering och jordborrningar verkställas längs kloaksträngarne för uppgörande af exacta kostnadsberäkningar.

2:o. Planering af gator.

Kostnaden för planering af samtliga å fastställd stadsplan upptagna, ännu oplanerade gator har beräknats enligt medelpriset per löpande fot af de under senaste år planerade gator. Mätningar för förändring och komplettering af byggnadsplan för V, VI och VII stadsdelarne pågå visserligen och torde totallängden af gator härigenom snarare komma att ökas än minskas, då stora områden mellan Skeppare- och Bergmansgatorna samt Jungfrustigen äfvensom längs södra hafsstranden nu upptages, hvilka förut icke ingå i gällande stadsplan; dessutom kommer byggnadsplan för VIII stadsdelen eller Skatudden sannolikt äfven att undergå betydande förändringar, då åt ingenjör Tallqvist blifvit anförtrodt att uppgöra ny sådan; men huru byggnadsplan för nämnde stadsdelar än komme att gestalta sig torde dock minst den beräknade summan utgörande 741,000 mark böra användas om staden skall kunna utsträckas åt dessa håll. Ehuru en känd sak, vill jag dock framhålla att kostnaden för planering af gator flerfaldigt betäckes af den lösen tomterna vid dessa gator inbringar, så finnes inom IV, V, VI och VII stadsdelarne ännu omkring 4,600,000 kvadratfot oförsäld mark, hvilken beräknad till endast 30 penni per kvadratfot ger en lösen af 1,380,000 mark, hvartill kommer lösen för i det närmaste hela VIII stadsdelen.

3:o. Kajbyggnad å Skatudden.

För kajbyggnaderna å Skatuddens södra strand upptages här 1,520,000 mark, utgörande anläggningskostnaden för det af de tre, af förre Stadsingeniören Th. Tallqvist uppgjorda olika alternativa förslag, som af honom förordats. Härtill bör läggas kostnaden för kaj längs norra stranden af Skatudden, hvartill projekt och kostnadsberäkning komma att af ingenjör Tallqvist, likmätigt Stadsfullmäktiges honom gifna uppdrag, inlemnas.

4:o. Kajbyggnad i Sandviks hamn.

Här upptages kostnaden för kaj mellan en förlängning af Rödbergsgatan och Sandvikens östra strand med 363,765 mark samt för vågbrytare mellan Munk- och Sandholmarne 220,000 mark. Summa 583,765 mark. Särskildt kostnadsförslag och utlåtande insändes jemte ritningar och kartor, hvilka på grund af tidigare förordnande blifvit utarbetade men ännu ej afslutade.

5:o. Proviantmagasin för ryska militären.

Kostnadsförslag har jemlikt Stadsfullmäktiges beslut af den Juni blifvit utarbetadt för ett proviantmagasin med dertill hörande kaj, landningsbro och vägar att uppföras å Broberget invid långa bron, och belöper sig kostnaden härför till 375,000 mark. Beträffande tillkomsten af denna summa anhåller jag att få hänvisa till remisshandlingarne i ärendet åtföljande kostnadsförslag och utlåtande.

6:o. Kommunalt sjukhus.

Uti tryckta utskottsbetänkandet N:o 17 af den 3 Juli 1878 förordas ett af Arkitekten F. Granholm uppgjort förslag till dylikt sjukhus, utgörande en byggnad af tegel, bestående af källarvåning, första och andra våning, alla af lika vidd och inrymmande, utom nödiga accessoarer, rum för 60 sjuka. Den härför beräknade summan, 258,800 mark, intages derföre i föreslagna lånesumma.

7:o. Realskolehus.

I enlighet med förslaget i tryckta utskottsbetänkandet N:o 5 af den 20 Februari 1879 upptages för detta skolhus 180,000 mark.

8:o. Tull- och packhus.

År 1875 beslöto Stadsfullmäktige, i enlighet med utskottsbetänkandet N:o 31 af den 28 Juni 1875, att proviantmagasinet i kvarteret N:o 54 vid Vestra Kajen, så snart detsamma blefve utrymdt, skulle till tull- och packhus inredas, i enlighet med i sådant afseende uppgjord ritning, och hade kostnaden för denna inredning beräknats till 33,000 mark, hvarföre äfven denna summa i låneförslaget upptages.

Som uppförandet af nytt tull- och packhus på senare tid varit ifrågasatt, i sammanhang med handelskajernes förflyttning till Skatudden, torde, ifall denna plan realiseras, en summa af 300 à 400 tusen mark böra härtill anslås.

Proviantmagasinet vid södra hamnen blir i sådan händelse disponibelt och kunde möjligen till Stadshus ombyggas, dels med köpeskillingen för gamla Rådhuset, ifall detta försäljes, dels med upptagande af lån, hvars storlek dock ej ens närmelsevis kan utan förberedelse bestämmas.

Sammandrag af kostnadsförslagen till de nybyggnads och reglerings arbeten i Helsingfors stad, hvars utförande i närmaste framtid förestå:

1:o. Stadens kloaknät	<i>Små</i> 1,300,000: —
2:o. Planering af gator	„ 741,000: —

3:o. Kajbyggnad å Skatudden	My.	1,520,000: —
4:o. D:o i Sandvikshamn	„	583,765: —
5:o. Proviantmagasin för ryska militären	„	375,000: —
6:o. Kommunalt sjukhus	„	258,800: —
7:o. Realskolehus	„	180,000: —
8:o. Tull- och Packhus	„	33,000: —
		<u>Summa My. 4,991,565: —</u>

Helsingfors stads Byggnadskontor den 27 Augusti 1880.

Otto Ehrström.“

„Kostnadsförslag till kloaknät för Helsingfors stad.

- N° 1. Enligt ett af förre stadsingenjören Th. Tallqvist uppgjort:
Aproximativt kostnadsförslag för ett fullständigt kloaknät i I:a—V:e stadsdelarne af Helsingfors.

Sammandrag.

Stadsdel.	Längd i löpande fot.				
	Typ. A.	Typ. B.	Typ. C.	Typ. D.	Summa.
I:a stadsdelen	8,300	6,300	750	—	15,300
II:a D:o	5,440	3,850	3,470	2,100	14,860
III:e D:o	8,120	850	2,140	—	11,110
IV:e D:o	7,140	5,830	4,660	—	17,630
V:e D:o	2,430	2,920	1,900	—	7,250
Summa	31,430	19,750	12,920	2,100	66,200
Häriifrån afgår kanaler utförda under åren 1878—80.					
Manégegatan	—	600	—	—	600
Södra Magasinsgatan	—	—	740	—	740
Fredriksgatan	—	—	210	—	210
Nylands- & Albertsgatorna	300	100	380	—	780
Wladimirsgatan	340	340	750	—	1,430
Andraegatan	750	—	—	—	750
Georgsgatan	500	—	—	—	500
Anne- & Simonsgatorna	—	540	—	—	540
Östra Henriksgatan	—	470	2,400	—	2,870
Summa	1,890	2,050	4,480	—	8,420
Återstår att utföra	29,540	17,700	8,440	2,100	57,780

20 % eller hvarje 5:e fot af kanalerna antages till sitt fulla djup komma att i berg insprängas.

Kanaltyp A. 29,540 fot,	
deraf 23,632 fot à 7: 50	<i>Tryc</i> 177,240: —
och 5,908 „ à 32: 50	„ 192,010: —
Kanaltyp B. 17,700 fot,	
deraf 14,160 fot à 12: —	„ 169,920: —
och 3,540 „ à 41: —	„ 145,140: —
Kanaltyp C. 8,440 fot,	
deraf 6,752 fot à 18: —	„ 121,536: —
och 1,688 „ à 50: 50	„ 85,244: —
Kanaltyp D. 2,100 fot à 49: 50	„ 103,950: —
278 stycken slambrunnar (1 st. på hvarje 200 fot) à 250: —	„ 69,500: —
84 stycken instigningsschacht à 150: —	„ 12,600: —
Diverse oförutsedda kostnader	„ 48,060: —
	<u>1,125,200: —</u>
	Summa <i>Tryc</i> 1,125,200: —
Häriifrån afgår för kanalen genom Esplanaden 1,400 fot à 18: — „	25,200: —
	<u>Summa <i>Tryc</i> 1,100,000: —</u>

№ 2. Approximativt kostnadsförslag för kanaler under en del gator i VI:e och VII:e stadsdelarne af Helsingfors stad.

Kanalens nummer.	Gatans namn.	Begynnelsepunkt.	Utlopp.	Längd i löpande fot.			Anmärknin- gar.
				Typ. A.	Typ. B.	Summa.	
<i>VI:e Stadsdelen:</i>							
68 b	Sjömansgatan	Qv. 114 adr. 19.	N:o 68 a.	280	—	280	N:o 68 a anlagd 1879.
69	Sjömans- & Smedsgat.	Qv. 114 adr. 19.	Utfallsdike i s. k. Gardesträdgården	1,280	—	1,280	
70	Styrmansgatan	Qv. 114 adr. 15.	N:o 68 a.	150	—	150	
71	Styrmansgatan	Qv. 117 adr. 10.	Utfallsdike till Skeppsdockan.	340	—	340	
			Summa	2,050	—	2,050	
<i>VII:e stadsdelen:</i>							
72	Högbergs- & Skarpskyttegatorna	Qv. 104 adr. 15.	Utfallsdike gen. s. k. Gardesträdgård.	1,110	—	1,110	
73	Jägaregatan	Qv. 108 adr. 11.	D:o D:o	410	—	410	
74	D:o	D:o D:o	Utfallsdike fr. Qv. 109.	550	—	550	

75	Högbergsgatan	Qv. 105 adr. 9.	Utfallsdike fr. Qv. 109.	1,310	—	1,330	
76 b	Bergmansgatan	Qv. 100 adr. 15.	N:o 76 a.	250	—	250	N:o 76 a anlaggd 1878.
77	Kaserngatan	Qv. 104 adr. 18.	N:o 76 a.	910	—	910	
78	Bergmansgatan	Qv. 100 adr. 13.	Södra hamnen.	900	250	1,150	
79	Badhusgatan	Brunnsparksvägen.	N:o 78.	500	—	500	
80	Främlingsgatan	Ulrikasgatan.	N:o 79.	400	—	400	
81	Parkgatan	Kath. kyrkan.	Hafvet.	630	810	1,440	
Summa				6,990	1,060	8,050	
Sammandrag.							
VI:e stadsdelen				2,050	—	2,050	
VII:e D:o				6,990	1,060	8,050	
Summa				9,040	1,060	10,100	

33,3 % eller hvarje 3 fot af kanalerna antagas till sitt fulla djup komma att i berg insprängas.

Kanaltyp A. 9,040 fot,

deraf 6,027 fot à 7: 50 *Smf.* 45,202: 50

och 3,013 ,, à 32: 50 ,, 97,922: 50

Kanaltyp B. 1,060 fot,

deraf 707 fot à 12: — ,, 8,484: —

och 353 ,, à 41: — ,, 14,745: —

50 stycken slambrunnar (1 på hvarje 200 fot) à 250: — ,, 12,500: —

17 stycken instigningsschacht à 150: — ,, 2,550: —

181,404: —

Diverse oförutsedda kostnader circa 10 % af ofvanstående summa . .

18,596: —

Summa *Smf.* 200,000: —

Sammandrag.

Kostnadsförslag N:o 1 ,, 1,100,000: —

D:o N:o 2 ,, 200,000: —

Summa S:rum *Smf.* 1,300,000: —

Helsingfors stads Byggnadskontor den 25 Augusti 1880.

Otto Ehrström."

„Approximativt kostnadsförslag till planering af samtliga å fastställd stadsplan intagna ännu oplanerade gator.

I:a	Stadsdelen	1,990	löp. fot	gata	att	planeras
IV:e & V:e	D:o	6,520	„	„	„	„
VI:e	D:o	20,580	„	„	„	„
VII:e	D:o	13,960	„	„	„	„
VIII:e	D:o	9,880	„	„	„	„

Summa 52,930 löp. fot gata att planera à 14 *Fr.* = 741,020 *Fr.* eller i rundt tal 741,000 *Fr.*

Anmärkning.

Enhetspriset 14 mark per löp. fot gata utgör medelpriset för under 1878 och 79 planerade gator:

Gatans namn.	Längd i löp. fot.	Kostnad <i>Fr.</i>	Medelpris <i>Fr.</i>
Eriksgatan	1,670	16,980: 24	10: 17
Gräsviksgatan	1,400	17,416: 44	12: 44
Kaserngatan	1,450	24,255: 30	16: 73
Sjömansgatan	2,000	37,710: 41	18: 85
Rödbergsgatan	1,960	18,416: 87	9: 39
Bangatan	1,400	18,164: 14	12: 97
Tvärgatan	230	3,870: 97	16: 83
Jägaregatan	780	11,922: 13	15: 28
Summa	—	—	112: 66

$\frac{112: 66}{8} = 14,08$ *Fr.* eller i rundt tal 14 *Fr.* per löpande fot planerad gata.

Helsingfors stads Byggnadskontor den 26 Augusti 1880.

Otto Ehrström.“

Förutom dessa skrivelser, hvilka den 14 sistlidne September till Utskottet remitterades, har Utskottet af Stadsfullmäktige erhållet följande direkta anvisningar.

Den 18 December 1878 beslöto förstärkte Stadsfullmäktige, att en egen byggnad för den kommunala sjukvården skall uppföras och bestämde för detta ändamål ett anslagsbelopp af 70 à 80,000 mark, dock så att kostnadssumman 70,000 mark finge överskridas endast i sådan händelse, att sjukhusbyggnaden uppfördes af sten. Jemte det åt ordinarie Stadsfullmäktige öfverlemnades att bestämma de närmare detaljerna rörande detta byggnadsföretag äfvensom huruvida byggnaden skall uppföras af sten eller trä, beslöts att frågan om sättet och tiden för medlens anvisande skulle upptagas, då detta Utskotts fram-

ställning och förslag föreligger till pröfning och då behandlas af de för frågan om det tillernade nybyggnads- och regleringslånet utsedde förstärkte Stadsfullmäktige, på grund hvaraf åt Utskottet uppdrogs att i sina beräkningar beakta jemväl anslaget för ifrågasvarande sjukhusbyggnad.

Vid sammanträde den 3 sistlidne November beslöto Stadsfullmäktige åter på framställning af det Utskott, som tillsatts för frågan om förändrad disposition af lokalerna i rådhuset, att anmoda Utskottet att vid beräkning af det erforderliga lånebeloppet observera förslagsvis 100,000 mark för partiel ny- och ombyggnad af rådhuset. Som skäl till detta förslag hade af nyssnämnda Utskott anförts, att behovet af ökad utrymme, och lämpligare inbördes läge af de skilda myndigheternas lokaler i rådhuset ej kunde vinnas med mindre, än att södra delen af den mot Kathrinegatan vettande, temligen förfallna flygeln nedrefves och ombyggdes samt en del öfriga lokaler erhöles en delvis förändrad inredning. Dessa arbeten, hvarigenom inom rådhuset tjenliga lokaler kunde beredas för stadens samtliga verk och inrättningar samt sålunda ett hyresbelopp af omkr. 6,000 mark för stadskassan inbesparas, hade nyssberörda Utskott ansett kunna utföras för en kostnad af högst 100,000 mark.

Med anledning af förstärkte Stadsfullmäktiges beslut den 5 December 1879, att de medel, som erfordras för att staden måtte kunna till rätta kapitalbeloppet återställa till de fattige och till feberlasarettet donerade fonder, skola af staden upplånas på längre återbetalningstid än två år, samt att åt ordinarie Stadsfullmäktige öfverlemna, att ej mindre hos K. Senatens Ekonomie departement utverka fastställelse af nästnämnda beslut än med för staden bindande verkan besluta af hvem och på hvilka vilkor sagde lån lämpligast må upptagas, remitterade Stadsfullmäktige vid sammanträde den 7 sistlidne December jemväl detta ärende till Utskottet.

Vid beräkning af det lånebelopp, som för ofvanberörda ändamål erfordras, har Utskottet ansett lämpligt upptaga de skilda posterna till pröfning i den ordning de förekomma i Drätselkammarens ofvanintagna framställning.

Främst möter här nybyggnads- och regleringslånet från Finlands Statskontor att återgäldas jemte 5 % ränta i rater inom två år från d. 31 Juli, d. 1 September och d. 1 December 1880. Nämnda lån, hvarom beslut, såsom här ofvan anförts, fattades redan år 1878, har nemligen, i anseende dertill att innestående medel af vattenledningslånet ad interim disponerats för betäckande af 1878 års stora allmänna arbeten, lyftats först sistlidet år med 150,000 mark d. 1 Juli, 100,000 mark d. 1 September och 100,000 mark den 1 December eller tillsammans 350,000 mark. För återbetalning af detta lån ha Stadsfullmäktige emellertid den 28 sistl. December vid fastställande af innevarande års budget af behållningen vid årets ingång reserverat en summa af 150,000 mark, hvarför det belopp, som återstår att gälda med medel upplånade på längre återbetalningstid än två år, utgör 200,000 mark.

Beträffande folkskolehuset vid Malmgatan beslöto förstärkte Stadsfullmäktige den 17 December 1879, att staden för detta byggnadsföretag, för hvilket en allmän plan nämnda dag fastställdes, skall upptaga ett lån af 100,000 mark på längre återbetalningstid än två år. På underdånig framställning af ordinarie Stadsfullmäktige har K. Senaten den 5 sistlidne Maj för ifrågavarande ändamål ur amortissementsfonden beviljat staden ett lån å 60,000 mark med vilkor, att derå årligen erlägges en annuitet af 10 %, hvaraf 5 % i ränta och 5 % i amortering. Enligt derom med Statskontoret träffadt aftal skall detta lån lyftas den 1 nästkommande Mars. Af hela det fastställda beloppet återstår således en summa af 40,000 mark, som ytterligare måste genom lån anskaffas.

För uppförande af nytt proviantmagasin vid Brobergs kajen jemte landningsbryggor, planering m. m. enligt af H. M. Kejsaren fastställd, af förstärkte Stadsfullmäktige den 10 September 1875 godkänd ritning, erfordras enligt af Drätselkammaren till Stadsfullmäktige jemte skrifvelse af den 13 sistlidne September insändt kostnadsförslag 383,800 mark. Då emellertid kostnaden för detta arbete, i afseende å sättet för hvars utförande beslut icke ännu är fattadt, lätteligen kan komma att öfverskrida det beräknade beloppet, som i hvarje händelse måste anses endast approximativt, har Utskottet för detta ändamål ansett sig böra upptaga en jemn summa af 400,000 mark.

Å den nuvarande qvarnbyggnaden vid Gammelstaden lät Drätselkammaren den 7 Maj 1879 anställa syn och befanns dervid: att vattentaket, af pertor, vore till alla delar af röta angripet och läkte öfverallt; att rännan vore rutten och förfallen och likaledes de flesta golfvaror, ståndare och sträfvor i husets vestra vägg invid vattenrännan; att stenfoten i östra väggen vore skadad och lemnade föga säkerhet mot husets instörtande; att huset för att ej stjelpa vore in- och utvändigt på flere ställen uppstödjdadt, samt att trapporna till detsamma vore förfallna, hvarför en reparation af qvarnhuset vore liktydig med en ombyggnad af detsamma. Med anledning häraf föreslog Drätselkammaren att qvarnhuset så fort sig göra låter skulle nybyggas, och förordade i detta afseende ett af Ingeniör Huber uppgjort förslag till qvarnbyggnad af sten, jemte kostnadsberäkning slutande å 60,000 mark, med af dåvarande Stadsingeniören Tallqvist deri föreslagna ändringar, hvarigenom, under förutsättning att det föreskrifna antalet 8 par stenar finge inskränkas, kostnaden kunde nedgå till 45,000 mark. Då ärendet den 17 Juni 1879 föredrogs hos Stadsfullmäktige, beslöts att uppmåna Drätselkammaren att å stadens vägnar på vederbörlig ort göra framställning om sådan förändring i vilkoren för besittning af qvarnstället vid Gammelstaden, att qvarndriften derstädes finge underhållas med minst 4 par stenar, samt att sedan svar å denna framställning lemnats, hos Stadsfullmäktige anmäla ifrågavarande ärende till vidare åtgärd. Enligt hvad Utskottet erfarit, har svar å Drätselkamarens i antydtt syfte gjorda underdåniga framställning ännu icke erhållits. I hvilket omfång ombyggnaden af qvarnhuset skall ske är därför ännu oafgjordt, men då af förenämnda syn framgår, att detta arbete i den närmaste framtiden ovilkorligen måste ske, har Utskottet ansett härför nödiga medel böra genom lån anskaffas, och därför, i förhoppning att nådigt bifall till stadens ansökan om nedsättning af det stadgade antalet stenar skall vinnas, för detta ändamål beräknat 45,000 mark.

Frågan om uppförande af ett eget hus för realskolan väcktes af skolorådet för

denna läroanstalt och hänskjöts af Stadsfullmäktige till ett särskildt utskott, som i afgifvet betänkande (N:o 5 1879) uttalade sig för behovet af en sådan byggnad och förordade till godkännande en af arkitekten F. A. Sjöström uppgjord eskissritning till ett hus af sten i tre våningar å den härför reserverade tomten N:o 19 (addr. N:o 21) vid Högbergsgatan. Kostnadsförslaget för denna byggnad uppgick till 180,000 mark. Vid sammanträde den 25 Februari 1879 öfverlemnade Stadsfullmäktige frågan till Skolrådets för realskolan utlåtande, och har detta ärende sedan dess varit hvilande, så väl med anledning af ett emellertid väckt förslag om inrättande vid ifrågavarande läroanstalt af en finsk parallel afdelning, som med afseende å Skolkomiténs förslag till ombildning af de fyrklassiga realskolorna. Dessa sistnämnda frågor äro väl fortfarande sväfvande, men då deras slutliga afgörande numera sannolikt ej skall låta alltför länge vänta på sig, och då ett eget hus för realskolan synes vara af behovet fullt påkalladt, har Utskottet härför upptagit förslagsvis 180,000 mark.

I enlighet med förstärkte Stadsfullmäktiges ofvan refererade beslut har Utskottet för uppförande af ett kommunalt sjukhus, under antagande att detsamma uppföres af sten, observerat 80,000 mark.

I sammanhang med frågan om inlösen af det ryska proviantmagasinet vid Vestra kajen och uppförande af ett nytt sådant vid Brobergs kajen beslöto förstärkte Stadsfullmäktige den 10 September 1875, att proviantmagasinet vid Södra hamnen, så snart detsamma kan vara utrymdt, inredes till tull- och packhus i enlighet med i sådant afseende uppgjord ritning, för hvilket arbete kostnadsförslaget uppgick till 33,000 mark. Denna summa har därför jemväl af Utskottet här nedan observerats.

Deremot har Utskottet ej kunnat beakta Drätselkammarens i förening härmed upptagna anslag å 57,000 mark för en saluhall vid södra hamnen. Utskottet har dervid ej underskattat ifrågavarande behof, men ansett frågan om låns upptagande för ändamålet vara för tidigt väckt, då icke någon närmare plan och än mindre kostnadsberäkning för arbetet uppgjorts.

Att Stadsingenjörens ofvan meddelade kostnadsförslag för kloaknät i Helsingfors framgår, att vidpass 1,300,000 mark erfordras för stadens fullständiga förseende med ett tidsenligt kanalsystem. Så maktpåliggande detta ärende än är, finnas dock tillräckligt många och viktiga skäl som tala för, att detta arbete ej bör för mycket forceras eller i vidsträcktare skala utföras med upplånade medel. Staden är till större delen försedd med träkanaler, hvilka, om än i flere afseenden bristfälliga, dock nödortfeliggen tjenstgöra för en tid framåt. Särskildt kan Gloets kanalisering ej försiggå, innan den beslutna påfyllningen af gatorna egt rum. Det kanalbyggnadssystem, som under de senare åren följts, kan ej heller ännu anses af erfarenheten under härvarande lokala förhållanden så bepröfvadt, att man obetingadt för dess fullföljande kunde med ens anslå flere hundra tusental mark. Det torde ej heller vara skäl att genom utförande samtidigt af flere vidsträckta allmänna arbeten locka till staden en stor arbetarestyrka, som inom några år komme att sakna arbete. Och framför allt äro kanaliseringsföretag i ekonomiskt hänseende så godt som improduktiva, hvarför desamma i ett ungt samhälle, som först under de senaste 10 å 15 åren visat prof på en mer raskt gående utveckling, böra stå tillbaka

för andra stadens framåtskridande mer befordrande ändamål. Af dessa skäl har Utskottet ansett kanalsystemets utvidgning och förbättring böra fortgå småningom enligt den norm, som under senaste tre år gjort sig gällande. Härvid har Utskottet dock icke förbisett, att jemväl kanaler kunna i väsendtlig mon blifva för staden inbringande, der de möjliggöra användning af stadens vattenledning. Utskottet har därför af Stadsingeniören begärt och erhållit vidfogade uppgift öfver de gator, som sakna kanaler, men ega vattenledning, samt approximativ beräkning af kostnaden för deras kanalisering, uppgående till 283,000 mark, hvarvid af Stadsingeniören dock anmärkts, att flere af dessa kanaler äro för vattenledningen betydelselösa, enär inga vattenkonsumenter äro att påräkna, hvaremot flere bättre och tätare bebyggda gator äro i större behof af nya kanaler. Under sådana förhållanden, och då vid det årliga bestämmandet af hvilka kanaler skola komma till utförande deras nyss antydda större eller mindre produktivitet ej kan vara uteslutande afgörande, kunde det ännu dröja flere år, innan alla de gårdar, förbi hvilka vattenledning funnes nedlagd, vore i tillfälle att begagna sig af densamma. Utskottet har därför trott skäl vara för handen, att för kanalisering särskildt af sådana gator, i hvilka vattenledningsrör finnas nedlagda, öka det nu i fråga varande lånets belopp med förslagsvis 100,000 mark.

Hvad angår planeringsarbetena, så ha sådana under de senaste åren blifvit utförda i det omfång, att några synnerligen brådskande arbeten af den omfattande beskaffenhet, att de icke kunde med stadens löpande inkomster bestridas, under den närmaste tiden icke förestå. Enligt uppgift från drätselkontoret utfördes planeringsarbeten år 1877 för 66,060 mark 90 penni, år 1878 för 232,024 mark 10 penni och år 1879 för 106,324 mark 55 penni eller sammanlagdt under dessa tre år för 404,409 mark 55 penni. En fortsatt forcering af dessa arbeten kan icke anses vara af nöden, och har Utskottet trott lånade medel härför så mycket mindre böra användas, som kostnaden för flertalet gatuplaneringar betäckes genom försäljning af invidliggande tomter. Beträffande påfyllningen af gatorna i Gloet bör Utskottet skildt framhålla, att densamma enligt Stadsfullmäktiges derom fattade beslut skall utföras småningom under en längre följd af år, hvarför detta arbete ej torde komma att på en gång öfverhöfvan belasta budgeten. Det enda större arbete af detta slag, som nu förestår och för hvilket lån med skäl kan upptagas, enär det är af mindre vanlig art och ej inbringar staden något, är stenvägningen af jernvägs-torget. Kostnaden härför, beräknad till 50,000 mark, har Utskottet därför ansett böra ingå i det blifvande lånebeloppet.

För vattenledningens utsträckning har Drätselkammaren vidare upptagit förslagsvis 50,000 mark. Denna post har Utskottet ansett böra kvarstå, enär detta företag visat sig vara af produktiv natur och vattenledningens utvidgning, åtminstone genom enskilda rörsträckningar, till de delar af staden, som ej ännu deraf kommit i åtnjutande, såväl ur hygienisk som ur brandsäkerhetens synpunkt måste anses väl motiverad.

Slutligen har Drätselkammaren för påbörjande af kajänläggningarna å Skatudden, samt vid Sandviken tillagt en rund summa af en miljon mark. I afseende å dessa arbeten bör Utskottet erinra, att äfven i bästa fall några år torde förgå, innan desamma kunna påbörjas och att de ännu befinna sig i det oförberedda skick, att låns upptagande

nu redan för deras utförande ej gerna kan ifrågakomma. För kajaneläggningen vid Sandviken skall ett förslag finnas uppgjort af Stadsingeniören Ehrström, men detta har ej ännu ens pröfvats af Stadsfullmäktige. Kajarbetena å Skatudden äro så till vida längre framskridna, att Stadsfullmäktige enligt Ingeniör Tallqvists förslag godkänt en från den nuvarande stadsplanen afvikande strandlinie på södra sidan af denna landtunga, men förslag till en deraf föranledd ny plan för denna stadsdel har ej ännu hunnit utarbetas. Hvardera af dessa kajaneläggningar innebära en förändring af gällande stadsplan, för hvilken fastställelse på högsta ort skall utverkas. Dessa arbeten äro derigenom äfven beroende af de förslag till omreglering af 6:te och 7:e stadsdelarna samt till införlifvande af området nordvest om staden med stadsplanen, hvilkas utarbetande af Byggnadskontoret under senaste sommar påbörjats, ty innan af stadens myndigheter godkända förslag till alla dessa omgestaltningar af nuvarande stadsplan blifvit uppgjorda, torde icke någon underdånig framställning om partiel förändring af stadsplanen kunna göras. Under sådana förhållanden anser Utskottet något lån för ifrågavarande ändamål ej nu böra upptagas, helst det yttermera, efter det nådig fastställelse vunnits å en delvis ny stadsplan, måste bero på framtida pröfning, huruvida dessa omregleringsarbeten omedelbart skola vidtaga eller lemnas beroende.

Enligt hvad sålunda anförts, samt med beaktande af Stadsfullmäktiges beslut att för en partiel ny- och ombyggnad af rådhuset observera förslagsvis 100,000 mark äfvensom förstärkte Stadsfullmäktiges ofvan citerade beslut angående låns upptagande för återställande af de till fattigvården och feberlasarettet donerade fondernas kapitalbelopp, utgörande enligt nuvarande års budgetförslag sammanlagdt 180,812 mark, skulle lån till följande belopp nu böra ifrågakomma:

För gäldande af 1878 års nybyggnads- och regleringslån	200,000: —
För folkskolehuset vid Malmgatan	40,000: —
För nytt proviantmagasin för ryska militären å Brobergskajen, förslagsvis	400,000: —
För ombyggnad af qvarnen i Gammelstaden, förslagsvis	45,000: —
För egen byggnad för realskolan, förslagsvis	180,000: —
För ett kommunalt sjukhus	80,000: —
För inredning af gamla ryska proviantmagasinet till tull- och packhus, förslagsvis	33,000: —
För kanalnätets i staden utvidgning, förslagsvis	100,000: —
För stenläggning af jernvägstorget, d:o	50,000: —
För utsträckning af vattenledningsnätet, d:o	50,000: —
För partiel ny- och ombyggnad af rådhuset, förslagsvis	100,000: —
För återställande af de till fattigvården samt feberlasarettet donerade fonder	180,812: —
eller inalles	1,458,812: --

Tidpunkten för ett större låns uppläggande anser Utskottet för närvarande synnerligen gynsam, enär alla räntebärande papper nu stå ovanligt högt. Flertalet af ofvan uppräknade ändamål äro äfven af den natur, att desamma redan innevarande eller nästa år måste tillgodoses, hvarför denna lånefråga borde med all skyndsamhet slutföras.

Formen för lånet medelst räntebärande obligationers utfärdande torde vara sjelffallen. Beträffande räntefoten har Utskottet trott närvarande konjunkturer gifva anledning till att bestämma densamma till 4 à 4 $\frac{1}{2}$ procent. I likhet med förfarandet vid vattenledningslånets upptagande, torde äfven nu vara fördelaktigast att med en eller flere bankinrättningar eller andra penninginstitutioner träffa aftal om öfvertagandet af hela obligationsbeloppet, hvilket enligt nyssanfödda kalkyl och med beaktande af den kapitalrabatt, som kan ifrågakomma, borde fastställas till nominelt högst 1,650,000 mark, mot förbindelse att till staden i bestämda rater inbetala ett deremot svarande kapital med deu rabatt, hvarom på förhand kan öfverenskommas. Det närmare aftalet i dessa afseenden, hvilket är af diskret natur, bör naturligen af Stadsfullmäktige öfverlemnas åt Drätselkammaren.

Vidare har Utskottet att yttra sig rörande den tid, inom hvilken ifrågavarande lån bör amorteras. I detta afseende har Utskottet beaktat, att med undantag af det ryska proviantmagasinet alla de arbeten, som med ifrågavarande lånemedel blifvit utförda eller skola utföras, äro af den natur, att kostnaden för desamma ej bör fördelas på en alltför lång tiderymd, helst arbeten af enahanda art inom några årtionden sannolikt åter skola förekomma. Utskottet har derfor trott amorteringstiden ej böra utsträckas öfver 30 år. Enär dock skäl torde vara för handen att icke börja med lånets amortering, innan staden hunnit för de bestämda ändamålen använda de upplånade medlen och af dem draga någon nytta, har Utskottet varit af den mening, att amorteringen eller med andra ord utlotningen af obligationer skulle vidtaga först tre år efter deras emission, så att lånet komme att blifva till fullo gäldadt inom 33 år.

Den tillökning i den årliga utgiftsbudgeten ränta och amortering å detta lån komme att medföra, är utan tvifvel högst betydande, uppgående till omkring 95,000 mark. Härvid bör dock erinras, att räntan å 1878 års nybyggnads- och regleringslån å 350,000 mark nu redan belastar budgeten, samt att alla de allmänna arbeten, för hvilka lånet blefve användt, antingen hafva ett produktivt ändamål eller afse allmännyttiga inrättningar, hvilkas behof staden måste tillgodose. Anskaffandet af nytt tull- och packhus har länge varit ett erkänt behof och har upprepade gånger af högre myndighet ålagts staden. Den ökade bekvämlighet detsamma komme att bereda affärsrörelsen på orten skall väl ock bidra till trafikens utveckling och derigenom indirekte till stegring af stadens inkomster. Vattenledningens utsträckning, likasom ock kanalnätets utvidgning, afse åter en ökad användning af stadens vattenledning. Genom uppförande af egna hus för feberlasarettet, för realskolan, och en del af folkskolorna, samt genom den delvisa ombyggnaden af rådhuset inbesparas de hyror, som i annan händelse måste erläggas för nämnda inrättningars samt för de utom rådhuset förlagda kommunala myndigheternas lokaler. Det nya tull- och packhuset skulle sannolikt jemväl medföra en inbesparing af de till fyra tusen och några hundra mark uppgående hyresmedlen för särskilda magasin. I betraktande af allt detta har Utskottet trott staden utan fruktan för budgetens öfverbelastning kunna skrida till uppnegocierandet af ett lån till förberördt belopp.

Utskottet får därför föreslå:

att Stadsfullmäktige ville besluta, att för ofvan anförda ändamål för stadens räkning upptages ett lån å nominelt högst 1,650,000 finska mark medelst utfärdande af obligationer löpande med 4 å $4\frac{1}{2}$ procents ränta;

att lånet amorteras genom årligen skeende utlottning och inlösen af obligationer, hvilken amortering vidtager tre år efter låneobligationernas datum och skall vara slutförd inom 30 år derefter eller inom 33 år efter nämnda dag;

att Stadsfullmäktige till Hans Kejsersliga Majestät ingå med underdånig framställning om fastställelse af dessa beslut jemte anhållan att, sedan aftal om de närmare lånevilkoren träffats med långifvaren, få inkomma med förslag till obligationernas text och amorteringsplan; samt

att Stadsfullmäktige ville åt Drätselkammaren öfverlemna att å stadens vägnar med en eller flere bankinrättningar eller andra penninginstitutioner träffa aftal om lånets öfvertagande på de för staden förmonligaste vilkor och öfverenskomma om de närmare bestämmelser, som kunna vara af nöden, samt på grund deraf uppgöra och till Stadsfullmäktige insända förslag till obligationernas text och amorteringsplan.

Slutligen anser sig Utskottet böra erinra, att detta ärende på grund af § 25 i Kom.-författningen bör behandlas af förstärkte Stadsfullmäktige, hvarför ordinarie Stadsfullmäktige torde till Magistraten böra hemställa, huruvida icke, med afseende derå, att flere af de förstärkte Stadsfullmäktige, som för denna frågas behandling den 7 Juni 1878 utsågos, dels afidit, dels invalts till ordinarie Stadsfullmäktige, eller från orten afflyttat, nytt val af förstärkte Stadsfullmäktige nu borde försiggå eller ock ett kompletteringsval anställas.

Helsingfors den 15 Januari 1880.

Alfr. Kihlman.

L. Lindelöf.

N. Chr. Westermarck.

Leon. Borgström.

F. K. Nybom.

Utdrag ur kostnadsförslagen för kloaknät i Helsingfors, upptagande kloaker under sådana gator der hvarken gamla eller nya afloppskanaler finnas, men der vattenledningsrör under gatorna blifvit nedlagda.

№ 1. Enligt af Ingeniör Th. Tallqvist uppgjortt approximativt kostnadsförslag för ett fullständigt kloaknät i I:a—V:e stadsdelarne af Helsingfors.

Kanalens n:r.	Gatan, hvarunder kanalen framlöper.	Begynnelsepunkt.	Utlopp.	Längd i löpande fot.			
				Kanal- typ A.	Kanal- typ B.	Kanal- typ C.	Summa.
<i>IV Stadsdelen.</i>							
4	Wladimirsgatan	Annegatan.	Georgsgatan.	550	—	—	550
<i>V Stadsdelen.</i>							
13	Stora Robertsgatan	St.Robertsg.n:o 40	Albertsg. n:o 9.	530	—	—	530
<i>III Stadsdelen.</i>							
18	Högbergs o. Lilla Robertsg.	Midt af qv. n:o 104.	N:o 12.	320	350	—	670
19	Trekantiga torget	Tomt n:o 11.	N:o 12.	450	—	—	450
20	Högbergsgatan	S. Brandtornet.	N:o 18.	320	—	—	320
22	Kaserngatan	Qv. 52 t. 38.	Richardsgatan.	250	—	—	250
23	Fabiansgatan	N. Magasinsgatan.	N:o 17.	600	—	—	600
24	Unionsgatan	N. Magasinsgatan.	N:o 17.	600	—	—	600
25	Kaserngatan till Södra Ma- gasinsgatan	Lilla Robertsgat.	Fabiansgatan.	—	560	—	560
26	Lilla Robertsgatan	Högbergsgatan.	N:o 25.	330	—	—	330
27	Kaserngatan	Qv. 57 t. 36.	N:o 25.	150	—	—	150
28	Fabiansgatan	N. Magasinsgatan.	N:o 25.	320	—	—	320
30	Unionsgatan	N. Magasinsgatan.	N:o 25.	320	—	—	320
31	Unionsgatan	Tyska kyrkan.	N:o 25.	550	—	—	550
<i>II Stadsdelen.</i>							
32	Fabians-, Regerings-, Ale- xanders- och Mariegatorna	Qv. 37 t. 26.	Södra hamn.	700	820	1,070	2,590
34	Fabians- och Trädgårdsgat.	Qv. 37 t. 28.	Kaisaniemi.	760	—	—	760
41	Regeringsgatan	Fabiansgatan.	Michaelsgatan.	600	—	—	600
42	Berggatan	Qv. 38 t. 8.	N:o 41.	330	—	—	330
44	Berggatan	Qv. 38 t. 10.	N:o 43.	450	—	—	450
45	Berggatan	Trädgårdsgatan.	N:o 43.	200	—	—	200
46	Michaelsgatan	Kaisaniemi.	N:o 43.	230	—	—	230

<i>I Stadsdelen.</i>							
54	Fredsgatan	Konstantinsgatan.	N:o 53.	550	—	—	550
55	Mariegatan	Estnäsgatan.	N:o 52.	250	—	—	250
56	Konstantinsgatan	D:o.	N:o 52.	250	—	—	250
57	Elisabetsgatan	Mariegatan.	Nicolaigatan.	600	—	—	600
59	Manégegatan	Mariegatan.	Konstantinsgat.	370	—	—	370
60	Mariegatan	Estnäsgatan.	N:o 59.	350	—	—	350
64	Konstantinsgatan	Manégegatan.	N:o 63.	310	—	—	310
66	D:o	Vinkelgatan.	N:o 63.	220	—	—	220
67	Mauritsgatan	Konstantinsgatan.	N:o 63.	300	—	—	300
	Summa	—	—	11,760	1,730	1,070	14,560

20 % eller hvarje 5:te fot af kanalerna antages till sitt fulla djup komma att i berg insprängas.							
Kanaltyp A 11,760 fot,							
	deraf 2,352 fot à 32: 50	<i>Smf.</i>	76,440	—			
	„ 9,408 „ à 7: 50	„	70,560	—	147,000	—	
Kanaltyp B 1,730 fot,							
	deraf 346 fot à 41: —	„	14,186				
	„ 1,384 „ à 12: —	„	16,608	—	30,794	—	
Kanaltyp C 1,070 fot,							
	deraf 214 fot à 50: 50	„	10,807	—			
	„ 856 „ à 18: —	„	15,408	—	26,215	—	
	73 st. slambrunnar à 250: —	„	—	—	18,250	—	
	21 „ instigningsschakt à 150: —	„	—	—	3,150	—	
		<i>Smf.</i>	—	—	225,409	—	
10 % häraf till oförutsedda arbeten och summans afrundning . . .						22,591	—
			Summa <i>Smf.</i>		248,000	—	

N° 2. Approximativt kostnadsförslag för kanaler under en del gator i VI och VII Stadsdelarne i Helsingfors.

Kanalens nr.	Gator, hvarunder kanalen framlöper.	Begynnelsepunkt.	Utlopp.	Längd i löpande fot.			
				Kanal-typ A.	Kanal-typ B.	Kanal-typ C.	Summa.
	<i>VI Stadsdelen.</i>						
	<i>VII. Stadsdelen.</i>						
76b	Bergmansgatan	Qv. 100 t. N:o 15.	N:o 76 a.	250	—	—	250
77	Kaserngatan	Qv. 105 t. N:o 8.	N:o 76 a.	360	—	—	360
78	Bergmansgatan	Qv. 100 t. N:o 13.	Södra hamn.	900	250	—	1,150
	Summa	—	—	1,510	250	—	1,760

33,3 % eller hvarje tredje fot af kanalerna antages till fullt djup komma att i berg insprängas.				
Kanaltyp A. 1.510 fot,				
deraf 1,007 fot à 7: 50 <i>Smf</i>	7,552	—		
„ 503 „ à 32: 50 „	16,347	—	23,899	—
Kanaltyp B. 250 fot,				
deraf 165 fot à 12: — „	1,980	—		
„ 85 „ à 41: — „	3,485	—	5,465	—
9 st. slambrunnar à 250: — „	—	—	2,250	—
3 st. instigningsschacht à 150: — „	—	—	450	—
	<i>Smf</i>	—	32,064	—
10 % häraf för oförutsedda arbeten samt till summans afrundning	—	—	3,136	—
	Summa <i>Smf</i>	—	35,200	—
Sammandrag.				
Utdrag ur kostnadsförslaget N:o 1	—	—	248,000	—
„ „ „ „ N:o 2	—	—	35,200	—
	Summa <i>Smf</i>	—	283,200	—

Utskottsbetänkande med anledning af Brandkommissionens förslag till ny brandordning för Helsingfors.

Den 3 sistlidne september beslöto Stadsfullmäktige att till ett särskildt Utskott remittera Brandkommissionens afgifna förslag till ny brandordning för denna stad. Till medlemmar i Utskottet invaldes den 14 i samma månad undertecknade, äfvensom bankodirektör, frih. G. v. Troil, som dock varit förhindrad att bivista Utskottets sammanträden.

Förutom Brandkommissionens särskildt till tryck befordrade förslag har Utskottet af t. f. brandmästaren, mag. M. Wænerberg fått emottaga följande:

Anmärkningar angående förslaget till ny brandordning för Helsingfors.

§ 4, moment 2.

Manskapet bör, enl. undertecknads åsigt, antagas af brandmästaren på den grund att det i många fall är omöjligt att innehålla den tjänstsökandes orlofsedel så länge, tills brandkommissionen sammanträder, synnerligast då, såsom i de flesta fall hittills varit fallet, den sökande är från en annan ort hit inrest i och för ansökningens skull. Någon synnerlig fara torde heller icke ligga deruti, att antagandet af konstaplarne öfverlemnas åt brandmästaren, ty då denna bär ansvaret för ordningen inom brandkommandot, ligger det tydligen i hans intresse att söka erhålla så dugligt folk som möjligt.

Moment 4.

Orden „under tjänstgöring“ böra utgå, ty vill man verkligen söka åstadkomma god ordning och disciplin inom brandkommandot, så blir det väl en nödvändighet att fordra, att manskapet alltid, både i tjänst och som permitterade, skola bära en sådan dräkt, att de af en hvar med lätthet kunna igenkännas. Derigenom blir det svårare för manskapet att utan lof smyga sig ut, på samma gång den känspaka dräkten för dem utgör en kraftig maning att städse iakttaga ett städadt och hyggligt uppförande.

Moment 6.

Till detta moment anser undert. böra tilläggas den bestämningen, att konstaplarne, äfven om de äro permitterade (inom staden), vid inträffande eldsvåda ofördröjligen böra infinna sig vid brandstället till tjänstgöring.

Moment 7.

Hvem är det som eger att döma befålet, underbefålet och manskapet till de i detta moment bestämda straff? Förmodligen brandkommissionen, men ingenstädes finnes detta uttryckligen sagdt. Undertecknads åsigt är, att brandmästaren borde ega rätt att ådöma manskapet åtminstone de lägre graderna af straff, ty i annat fall kommer han alltid att inför detsamma framstå som en nolla utan all makt och myndighet. Rättighet att besvära sig till brandkommissionen öfver af brandmästaren ådömdt straff kunde möjligen medgifvas. — I Stockholm afgör brandchefen ensam alla frågor, som röra disciplinen.

§ 5, moment 3.

Bestämningen att brandmästaren ej eger rättighet att anbefalla nedrivandet af ett plank eller skjul, utan att först hafva rådfrågat chefen för F. B. K:s släckningsdivision och erhållit hans tillstyrkan, är olämplig såsom för mycket bindande händerna på brandmästaren. När det t. ex. gäller att genom borttagandet af ett plank bereda rum för en spruta eller dylikt, är det ej sagdt, att det alltid gifves tid att först uppsöka nämnde chef. Annan sak är det beträffande nedrivandet af byggnader.

§ 8, moment 1.

Opraktiskt torde vara att i brandordningen upptaga så minutiösa bestämningar, som det, huru många man skola uppassa i tornet o. s. v. Sådant bör öfverlemnas åt brandkommissionen och brandmästaren att efter behof bestämma.

Moment 7.

Bestämningarna i detta mom. kan undert. för sin del icke i allo gilla af följande skäl. För att det först och främst skall lyckas att få brandkommandot stäldt på en sådan fot, som sig bör, är det nödvändigt, att på allt sätt söka ingjuta hos manskapet kärlek och intresse för sitt kall. Brandkonstaplarna böra bringas till insigt af att den post, de bekläda, är vigtig och ansvarsfull, en förtroende post, som blott kan skötas af utvaldt folk och som fordrar den största ordentlighet, påpasslighet, mod och uthållighet, men som därför äfven skänker den duglige innehafvaren deraf aktning och erkännande af hvar man. En brandkår, der en sådan anda fått insteg, kan gagna och uträtta något. Denna kåranda befrämjas emellertid föga, utan snarare motarbetas derigenom, att man ställer brandmanskapet, att i bredd med hamnbusar rengöra stadens gator. Osäkert är äfven, om på sådana vilkor verkligt dugligt folk ville taga tjänst som brandkarlar.

Den fördel, som komme att beredas kommunen genom detta stadgande, är vidare temmeligen problematisk, då man ju aldrig på förhand kan veta, när „brandmanskapets verksamhet behöfves för brandverkets räkning“, och staden följaktligen lika fullt måste hålla folk i reserv för utförande af renhållningsarbetena. Och hvem är det väl, som skall afgöra om och när brandmanskapet behöfves för sin tjänst eller ej? Är det brandkommissionen, brandmästaren eller måhända polisen? I hvarje fall kunna många olägenheter och mycket trassel uppstå.

Har slutligen detta stadgande, såsom det nästan synes, tillkommit hufvudsakligast för att få sysselsättning åt brandmanskapet, så kan undert. icke annat, än anse en sådan omtänksamhet onödig. Arbete finnes åt dem nog fullt upp, om man verkligen vill hafva en brandkår ej blott till namnet utan till gagnet. I Stockholm är t. ex. brandkarlen sysselsatt i och för sin tjänst ifrån kl. 6 om morgonen till 6 på aftonen med blott få stunders ledighet.

Stadgandet om renhållningen af gatorna borde på grund af allt detta utgå. Hvad deremot spolningen af gatorna beträffar, kan den med skäl fortfarande åläggas brandkonstaplarna, dels emedan det ej vore väl betänkt att öfverlemna begagnandet af brandposterna åt öfsvadt manskap, dels emedan brandverket redan eger för detta ändamål behöfliga slangar, silar och tunnor.

§ 9, moment 2.

Hvem är det, som skall afgöra, hvilket antal brandlyktor bör anses „erforderligt“. Hittills har praxis varit att anse två lyktor tillräckligt. Monne därför icke uttrycket „erforderligt antal“ böra ändras till „två“?

§ 12, moment 6.

I sista raden förekommer miss-skrifning. Meningen torde vara: Uppstår i följd af denna vägran soteld o. s. v.“

Vid granskning af ifrågavarande förslag till ny brandordning har Utskottet funnit skäl till följande erinringar.

I § 1 har stadens brandområde blifvit utsträckt vida utöfver hvad nu är fallet. Utom att förslaget gränsbestämningar icke äro fullt tydliga, har Utskottet ansett det för stadens säkerhet högst vådligt att ålägga hela brandkommandot och alla stadens formän att vid utbruten eldsvåda t. ex. vid Edesviken eller Sörnäs bibana dit utrycka och blotta staden på all brandbevakning. Utskottet har därför bibehållit brandområdet ungefärligen vid dess n. v. omfång, men öfverlemnade åt brandmästarens beprövande att vid eldsvåda utom brandområdet men inom stadsportarna dit utsända en del af brandkommandot.

Att utse Brandkommissionens ledamöter för en tid af fyra år, torde vara en alltför lång termin, hvarför densamma förkortats till två år. På grund af erfarenheten vid andra kommunala nämnder har bestämning om utseende af tvenne suppleanter tillfogats. Val af ordförande och viceordförande torde lämpligen kunna öfverlemnas åt kommissionen, hellst desse funktionärer icke, såsom ordförandene i Drätselkammaren, Fattigvårdsdirektion och Inqvarteringsnämnden äro aflönade.

I § 3 har Utskottet åt de två första momenten gifvit en mer omfattande lydelse, samt i mom. 5 tillfogat en bestämning angående brandkommissionens skyldighet att, likasom öfriga nyorganiserade nämnder, till Stadsfullmäktige afgifva berättelse öfver sin verksamhet.

I afseende å § 4 har Utskottet beaktat t. f. brandmästarens gjorda anmärkningar. Då brandmästaren närmast är ansvarig för brandmanskapets utbildning och disciplin, torde jemväl åt honom böra inrymmas makt att antaga och afskeda detsamma, samt att på lämpligt sätt tillrättavisa den håglöse eller ohörsamme. I sistnämnde afseende har Utskottet adopterat en i Götheborgs brandordning ingående bestämning, att brandchefen för slika förseelser eger göra visst begränsadt afdrag i den skyldiges löneförmoner. Anmärkas må, att såväl i Stockholm som i Norrköping och Götheborg brandchefen ensam antager brandmanskapet, i de två förstnämnda städerna jemväl underbefälet, hvilket sistnämnda Utskottet dock trots med större skäl böra tillsättas af brandkommission, på brandmästarens framställning.

Att, såsom i nu gällande brandordning, åt brandkommissionen öfverlåta att ådöma befäl och manskap böter till ganska höga belopp, har Utskottet ej kunnat förorda, hvarför alla förseelser, för hvilka i denna brandordning böter äro fastställda, såsom äfven af § 16 i förslaget framgår, skola åtalas inför Magistraten. Men vid sådant förhållande torde det ej vara skäl, att för särskilda försumligheter af befäl eller manskap föreskrifva böter, utan torde öfverbefälet i sådant fall böra varnas eller från sina befattningar entledigas och manskapet antingen underkastas förenämnda löneafdrag eller afskedas. Endast för det fall, att befäl eller manskap utan tillstånd aflägsnar sig från staden, för hvilken förseelse klara bevis kunna anskaffas, torde böter och undersökning inför Magistraten kunna bibehållas.

Det i sista mom. af ifrågavarande § ingående bemyndigandet för ordföranden i brandkommissionen att under pågående eldsvåda frantaga brandmästaren befälet, anser Utskottet i hög grad vådligt. Det minskar brandmästarens känsla af ansvar, likasom hans anseende hos underlydande, och är endast egnadt att bringa oreda och villervalla i släckningsarbetet, hellst ordföranden i brandkommissionen naturligtvis i allra flesta fall är mindre fackman i släckningsväsendet än brandmästaren. Må man därför vara noggrann vid valet af öfverbefäl, men låta den engång valde ensam stå för sin post, och ej störande ingripa i det afgörande ögonblicket, då skäl och motskäl ej hinna så noga pröfvas. Visar han uppenbar oskicklighet eller brist på sinnesnärvaro eller är han annars sitt kall icke vuxen, då må brandkommissionen i lugn pröfva, huruvida han fortfarande kan kvarhållas vid sin post eller i stadens intresse derifrån bör afgå. I enlighet härmed har Utskottet omformulerat detta moment.

Från §§ 5—8 har Utskottet trots en del detaljbestämningar böra utgå. Särskildt ha §§ 7 och 8 af Utskottet sammanslagits till en enda kort paragraf, i hvilken hänvisas till af brandkommission efter omständigheternas kraf utfärdade instruktioner för underbefälets och manskapets tjänstgöring.

Beträffande brandkommandots användning till renhållning af stadens gator och torg har Utskottet till alla delar förenat sig med t. f. brandmästaren.

I § 8 (9) har af Utskottet i stället för de sällan eller aldrig använda svablarna upptagits för större gårdar en slangbärare, hvilka redskap för skyddande af vattenslangarna äro ytterst nödvändiga men svåra för brandmanskapet att till erforderligt antal

transportera till brandstället. För mindre gårdar har endast den nödvändigaste brandredskap föreskrifvits.

Utskottets förslag till ändring af § 10 i förslaget torde ej behöfva skildt motiveras. Anmärkas må endast att jemlikt § 5 i gällande Polisordning personer, som uppehålla sig inom kordongen vid brandstället, vid vite antingen böra ställa sig under brandbefällets kommando eller aflägsna sig.

I § 10 (11) har Utskottet ansett lämpligare att hänvisa till byggnadsordningens och polisordningens föreskrifter än att, såsom i förslaget, med mindre tillsatser här omskrifva desamma, hvarigenom endast oreda vid tillämpningen uppstår.

§ 11 (12) Sotning af skorstenar till inrättningar, som fordra stark eldning, har Utskottet ej velat ovilkorligen föreskrifva, enär en del af dessa, såsom t. ex. höga fabrikspipor, äro af den beskaffenhet att de icke behöfva sotas. Derför har åt brandmästaren öfverlemnats, att efter omständigheterna medgifva undantag från den allmänna sotnings skyldigheten.

§ 12 (13). De föreskrifna dubbla brandsynerna har Utskottet trott utan någon risk kunna inskränkas till en, hellst emellan brandsynen om våren och den på hösten knappt någon eldning i eldstäderna hos oss förekommer. Utskottet har därför i öfverensstämmelse med bestämningarna i allmänna brandstadgan för Sveriges städer upptagit endast en ordinarie öfver alla gårdar och lägenheter sig sträckande brandsyn i Maj och en efterbesigtning i September i de gårdar, der bristfälligheter anmärkts.

Öfriga här ofvan icke berörda af Utskottet nedan föreslagna förändringar i brandkommissionens förslag till ny brandordning, torde vara af den natur, att de ej tarfva skild motivering.

Utskottet får därför föreslå:

att Stadsfullmäktige ville godkänna ifrågavarande förslag till Brandordning för Helsingfors med följande delvis förändrade lydelse:

§ 1.

Mom. 1. Till Helsingfors brandområde räknas icke blott *den i kvarter och tomter indelade egentliga staden* utan ock Brunnsparken, Kajsaniemi park, Botaniska trädgården, *Broholmarna*, Kampmalmen, äfvensom fasta landet söder om Lappviksgatan och *Lappviken*.

Vid eldsvåda utom brandområdet men inom stadsportarna må efter brandmästarens pröfning någon del af stadens brandredskap och brandkommando för dess släckande utsändas.

Mom. 2. *Stadens brandväsende handhafves af en brandkommission, bestående af fem ledamöter och två suppleanter. Af ledamöterna utses, så länge kronan deltagar i brandverkets underhåll, en af Guvernören i länet, samt de öfrige af Stadsfullmäktige vid ordinarie sammanträde i December. Af de valde afgå årligen två, första året efter lottning, och sedermera i tur de som längst tid tjenstgjort. Suppleanterne väljas af Stadsfullmäktige för ett år i sender.*

På grund af denna brandordning ske dessa val första gången inom en månad efter det brandordningen blifvit vederbörligen fastställd.

Mom. 3. Den valde eger rätt afsäga sig uppdraget, om han är Stadsfullmäktig eller ledamot i Drätselkammaren, om *han uppnått 60 års ålder eller uppger annat skäl, som af Stadsfullmäktige godkännes.*

Mom. 4. *Brandkommissionen utser årligen inom sig en ordförande och en vice-ordförande.*

Mom. 5. Oförändradt.

§ 2.

Oförändrad.

§ 3.

Å Brandkommission ankommer:

Mom. 1. *Att utöfva inseende öfver brandverkets ordentliga handhafvande och uppehållande i tidsenligt skick.*

Mom. 2. *Att tillse, det brandmästaren och underbrandmästaren fullgöra sina åligganden.*

Mom. 3. *Att årligen i December månad låta genom två af brandkommissionens ledamöter eller suppleanter, i närvaro af brandmästaren verkställa inventering af brandverkets egendom.*

Mom. 4. Oförändradt.

Mom. 5. *Att hvarje år före utgången af Mars månad till Stadsfullmäktige afgifva berättelse öfver brandverkets tillstånd och förvaltning under senast förflutna år, samt före September månads utgång till Drätselkammaren insända förslag till brandverkets utgiftsstat för påföljande år.*

Momm. 6, 7 och 8 oförändrade.

§ 4.

Mom. 1. Vid brandverket anställas i dess ständiga tjenst en brandmästare, en underbrandmästare och ett brandkommando, bestående af erforderligt antal öfverkonstaplar och *minst 60* brandkonstaplar jemte nödig betjening för skötseln af brandverkets materiel.

Mom. 2. Brandmästaren och underbrandmästaren tillsätts och entledigas af Stadsfullmäktige på brandkommissionens framställning *samt underbefälet på brandmästarens förslag af brandkommissionen. Manskapet och nödiga biträden antagas medels skriftliga kontrakt, enligt af brandkommission upprättadt formulär, af brandmästaren, som dervid eger tillse, det tjenstgöringstiden icke samtidigt utlöper för hela kåren. På grund af kontraktets bestämmelser kunna nästbemülde personer jemväl af brandmästaren för-afskedas.*

Mom. 3. Underbefäl och manskap stationeras efter brandkommissionens bestämmande antingen vid eller i närheten af brandtornen eller der brandverkets redskap och dragare förvaras.

Momm. 4 och 5 oförändrade.

Mom. 6. Önskar brandmästare eller underbrandmästare begifva sig ur staden eller åtnjuta ledighet, utverke sig tillstånd dertill af brandkommission eller, *derest ledighet icke*

åstundas för längre tid än tre dagar, af dess ordförande. Vid tjänstledighet på längre tid än en vecka, vare brandmästare och underbrandmästare skyldig för sig ställa af brandkommission godkänd vikarie. Öfrige betjente i brandverkets tjänst söke sig enahanda tillstånd af brandmästaren eller den hans tjänst företräder. Dock må ej brandmästare och underbrandmästare samtidigt åtnjuta ledighet; ej heller flere än sjettedelen af manskapet och hälften af underbefälet på en gång permitteras. I händelse af eldsvåda vare dock permitteradt underbefäl och manskap, derest de befinna sig i staden, skyldige att infinna sig i tjänstgöring så länge deras arbete för eldsläckning eller bergning erfordras.

Mom. 7. Aflägsnar sig någon af befälet, underbefälet eller manskapet från staden eller afhåller sig från tjänstgöring utan tillstånd böte, brandmästare och underbrandmästare från 25 till 100 mk, samt underbefäl och manskap från 5 till 25 mk för hvar dag han sålunda försummar sina åligganden, och varde derjemte, beroende af vederbörande myndighets pröfning, skild från tjänsten. Är brandmästare eller underbrandmästare eljes försumlig eller vårdslös i tjänsten eger brandkommissionen, efter omständigheterna, meddela honom varning eller hos Stadsfullmäktige göra framställning om hans afskedande. Till underbefälet eller manskapet hörande person, som försummar sina åligganden eller i tjensteutöfning visar håglöshet eller olydnad mot förman eller annars sig obehörigen förhåller, vare efter brandmästarens bepröfvande antingen underkastad afdrag i den honom tillkommande aflöning för högst fem dagar eller från tjänsten skild. Sådant afdrag tillfaller stadskassan, och må den skyldige, i fall af fog, anföra klagomål hos brandkommission, som ärendet slutligen afgör. Har genom ofvan berörda förseelse eller försumlighet skada eller olyckshändelse timat, vare den felaktige derjemte förfallen till ansvar enligt lag, i hvilket fall saken skall öfverlemnas till vederbörlig domstol samt den felande af brandkommissionen afhållas från tjänstgöring. om så nödigt pröfvas.

Mom. 8. Visar brandmästare eller underbrandmästare genom uppenbar oskicklighet eller brist på sinnesnärvaro vid eldsvåda eller på annat sätt sig icke vara sin plats vuxen, ankommer å brandkommission att vidtaga deraf föranledande åtgärder.

§ 5.

Mom. 1. Brandmästare åligger att hafva närmaste tillsyn öfver brandverkets byggnader, inrättningar, redskap och öfriga inventarier, samt deras behöriga underhåll och vård; att föra noggrann förteckning öfver brandverkets egendom; att tillse det brandkommandot hålles fulltaligt och behörigen sysselsättes; att undervisa underbefäl och manskap uti deras tjänsteskyldigheter och redskapens rätta bruk samt för sådant ändamål tidt och ofta anställa öfningar; att vaka deröfver, att god, militärisk ordning inom brandverket är rådande och att en hvar punktligt fullgör hvad på honom ankommer samt förty ofta verkställa oförberedda undersökningar, äfvensom när oskick dervid förmärkes, sådant efter beskaffenheten antingen genast rätta eller till brandkommissionens närmare förordnande öfverlemna. Brandmästaren tillkommer ock att för meddelande af nödiga upplysningar närvara vid brandkommissionens sammanträden samt att årligen före Februari månads ut-

gång till brandkommission inlemnä skriftlig redogörelse för brandkommandots verksamhet under senast förfutna år.

Mom. 2. Vid eldsvåda för brandmästaren högsta befälet och är följaktligen ansvarig för att erforderlig släcknings-, räddnings- och bergningsredskap tillbörligen begagnas; att de till brandstället ledande gator och allmänna platser, med biträde af tillstädeskomne poliskonstaplar, på lämpliga ställen afstängas, på det eldsläckningsarbetet ej må försvåras genom trängsel af obehöriga personer; att eldens spridning till omgivande hus motverkas genom brandsegels användande och vattenspolning samt, *i fall af behof, genom rifning af plank, portar eller skjul, äfvensom, dock endast efter rådplägning med och på tillstyrkan af underbrandmästaren och chefen för frivilliga brandkåren, ifall de äro tillstädes, genom rifning af byggnader*; att antändning genom kasteld af de under vinden liggande gårdar förekommes medels bevakning af taken samt vindsgluggars och fönsters tillstängande; *att erforderligt manskap jemte redskap vid brandstället qvarstannar intill dess all fara för vidare utbrott af elden kan anses öfverstånden*; och att lösegendom, som bergas undan elden, bevakas tills egaren hinner om densamma taga vård. Dock må ej bergning af husgeråd från icke antändt hus företagas med mindre egaren dertill samtycker.

Mom. 3. Om brandmästarens åliggande att hafva inseende öfver de af brandkommissionen antagne sotare och beträffande brandsyners förrättande nämnes i § 11 och 12.

§ 6.

Mom. 1. Underbrandmästaren är pliktig att taga kännedom om alla till brandverket hörande inrättningar och redskap samt deras rätta bruk; *att vid brandkommandots öfningar och vid eldsvådor leda alla arbeten, som honom af brandmästaren anvisas; äfvensom att, då brandmästaren af sjukdom eller annat laga förfall hindras att sin tjänst förrätta, öfvertaga hans åligganden och då föra befälet vid eldsvådor.*

Mom. 2. Oförändradt.

§ 7 (§§ 7 och 8).

Mom. 1. Öfverkonstaplarne äro närmast skyldige att upprätthålla ordningen inom brandkommandot och vaka öfver att konstaplarne punktligt fullgöra sina skyldigheter.

Mom. 2. Konstaplarne åligga att ombesörja skötseln af brandverkets redskap, fordon och hästar, att vintertid uppehålla brandvakar i hamnarna, att verkställa nödiga göromål för underhåll af brandposter och allmänna brunnar samt de vid hamnarna anbragta fasta uppfordringsverk; att i tur bestrida vakthållningen och att vid eldsvådor utföra allt, hvad dem för eldens släckning eller bergande af lif och egendom af öfverbefälet ålägges.

Mom. 3. Såväl öfverkonstaplar som konstaplar äro skyldige att ställa sig till noggrann efter rättelse den instruktion och arbetsfördelning, som af brandkommissionen på brandmästarens förslag för dem utfärdas, samt att för öfrigt fullgöra hvad af brandmästaren eller underbrandmästaren dem i tjänsten anbefalles.

Mom. 4. Då brandkonstaplarnes verksamhet för brandverkets behof icke erfordras, äro de pligtige att inom staden förrätta annat arbete till kommunens gagn, såsom skottning och *släpning af snö, spolning af gator* och allmänna platser sommartid med mera, dock må ej mera än högst en fjerdedel af manskapet och en fjerdedel af brandverkets hela antal hästar i tur dertill användas.

§ 8 (§ 9).

Mom. 1 = mom. 1 i § 9.

Mom. 2. *Uti hvarje gård eller lägenhet skall i brukbart skick underhållas och på lätt tillgängligt ställe förvaras följande med gårdens nummer så vidt ske kan försedd redskap, nemligen en stege från marken till taket för hvarje skild byggnad i gården, två brandämbar med vidfästade linor, en brandkrok, en yxa och en jernstör eller en kofot, samt två brandlyktor, äfvensom i gårdar taxerade till mer än 2,500 marks inkomst dessutom en slangbärare och en portativ (assurans- reassurans eller större) brandspruta.*

Momm. 3 och 4 = momm. 3 och 4 i § 9.

Mom. 5. Hvarje forman i staden åligger att vara försedd med jernbandad vattentunna å hjul, försedd med *uttrappningsapparat af minst 1³/₄ verktum i genomskärning äfvensom ett kar med slåde om vintern, hvardera kärlet af minst 90 kannors rymd, samt att vid gifven brandsignal ofördröjligen föra vatten till brandstället och i fall af behof, fortfara med vattenhemtning så länge branden påstår. Vid eldsvåda utom brandområdet men inom stadspportarna äro stadens formän skyldige dit utrycka, till sådant antal och i den ordning Magistraten, efter brandmästarens hörande, årligen bestämmer.*

Momm. 6, 7 och 8 = motsv. momm. i § 9.

§ 9 (§ 10).

Mom. 1 = mom. 1 i § 10.

Mom. 2. Enhvar, som vådeld varseblifver, åligger jemväl att derom genast lemna underrättelse, ej mindre i den gård eller lägenhet der elden utbrutit, än ock i närbelägna gårdar och lägenheter, samt att tillika om olyckan göra den i grannskapet patrullerande poliskonstapeln uppmärksam, eller, der sådan ej anträffas och brandsignaler ej redan gifvits *medels brandtelegraf eller annorledes lemna bud till närmaste brandtorn. Den sådant underlåter vare förfallen till böter från tio till femtio mark. Gör egare eller disponent af gård eller lägenhet, der elden utbrutit, sig saker till omförmäld försumlighet, böte dubbelt. Söker han eller annan i samma gård eller lägenhet boende genom portarnes tillslutande eller på annat sätt utestänga dem, hvilka till eldens släckande sig infinna, eller eljest hindra dem att begynna med släckningsarbetet, ehuru faran är ögonskenlig, må ingångarne till gård och hus af brandkommandot uppbrytas, och böte den skyldige 25 till 100 mark. Hindrar nabo de åtgärder, som inom hans gård eller lägenhet oundgängligen böra vidtagas för eldsläckningen i den gård hvaruti eld utbrutit, vare förfallen till enahanda ansvar. I händelse brandbefålet så pröfvar nödigt, vare tillstådesvarande arbetsföre personer pligtige, vid vite från 5 till 25 mark, att bistå vid eldsläckningsarbetet.*

Mom. 3. Sålänge frivilliga brandkåren med en styrka af minst tvåhundra man uppehålls i ändamålsenligt skick, äro stadens innevånare frikallade från skyldigheten att tjänstgöra i allmän brandkår. Brandkommissionen, som med uppmärksamhet eger följa frivilliga brandkårens utveckling, bör, ifall kåren skulle nedgå under angifna numerär, derom anmäla hos stadsfullmäktige, å hvilka det vid antydt förhållande ankommer att vidtaga åtgärd om *allmän brandkårs organisation eller andra* för brandväsendets förstärkande nödiga mått och steg.

§ 10 (§ 11).

Omeldfarliga brister å hus och eldstäder samt om eldfarliga upplag och ovarsamt umgående med eld.

Mom. 1. Vet någon att eldfarlig bristfällighet i eldstad, rör, skorstenspipor eller yttre tak inom hans gård eller lägenhet uppstått, vidtage genast, vid vite af 25 till 100 mark utom skyldighet att ersätta den skada, som i följd af derigenom möjligen inträffande eldsvåda kan tillskyndas, åtgärd om bristens afhjelpande och förbjude eldstadens begagnande intill dess det felaktiga rättats.

Mom. 2. *Angående eldstäders inrättande, upplag af eldfarliga ämnen eller byggnadsmaterialier samt om ovarsamt umgående med eld stadgas i polis- och byggnadsordningarne för denna stad.*

§ 11 (§ 12).

Mom. 1. Ut i brännerier, bryggerier, mälthus, bagerier, vårdshus, allmänna badstugor, med flere så beskaffande verk och inrättningar, der stark och oafbruten eldning erfordras, bör, *derest icke brandmästaren på grund af skorstenens konstruktion medgifver undantag*, sotning minst två gånger i månaden förrättas medelst skrapa samt viska och lod, omspunnet med kabelgarn, *eller med andra af brandkommissionen godkända redskap*. Köksspisar och eldstäder i bagarstugor med flera dylika inrättningar, äfvensom de till dessa spisar och eldstäder hörande skorstenspipor skola på enahanda sätt rengöras minst en gång i månaden.

Mom. 2. Brandkommissionen eger på brandmästarens förslag indela staden i lämpligt antal sotningsdistrikt samt antaga skicklige och pålitlige sotare att, emot taxa, som af *Magistraten* på brandkommissionens framställning fastställas, ombesörja föreskrifven rengöring af skorstenar och eldstäder.

Momm. 3, 4, 5, 6 och 7 = motsvarande momm. i § 12.

§ 12 (§ 13).

Mom. 1. *En gång om året, under Maj månad, eller oftare*, skola brandmästaren och underbrandmästaren, hvardera inom sitt af brandkommissionen anvisade distrikt, med biträde af yrkesskicklig murare, sotare och timmerman, hvilka emot arvode af brandmästaren antagas, verkställa syn i alla inom brandområdet belägna gårdar och lägenheter, till utredande deraf, huruvida iakttaget blifvit hvad i denna brandordning och *gällande byggnadsordning* stadgas om brandredskap, brunnar, brandposter eller vattenbehållare, eldstäder, rör och skorstenar med mera.

Mom. 2. Magistraten utsätter, på brandmästarens anmälan, *terminen för denna brandsyn* och låter genom kungörelser o. s. v. = mom. 2 i § 13.

Mom. 3. Skeende anmärkningar vid *brandsyn* antecknas o. s. v. = mom. 3 i § 13

Mom. 4 = mom. 4 i § 13.

Mom. 5. Sedan den i mom. 4 föreskrifna tid för klagomåls anförande tilländagått och Magistraten vidtagit de på densamma ankommande åtgärder, till hvilka anförd klagan eller brandsyneinstrument eljest föranleda, återställer Magistraten instrumentet till synemännen och lemnar dem tillika uppgift å de ändringar och rättelser, hvilka Magistraten vidtagit uti synemännens åtgärder, samt å de förordnanden Magistraten funnit nödigt att i öfrigt meddela.

Mom. 6. *I September månad skola synemännen å förut af Magistraten kungjord tid hålla efterbesigtning på alla de ställen, der bristfälligheter anmärkts. Befinnas dessa dervid icke vara afhjulpna, böte den försumlige från 25 till 100 mark; och förelägge Magistraten honom antingen ny tid och förpligtelse att rätta och afhjelpa hvad anmärkt blifvit eller låte det bristfälliga förbättras och det saknade anskaffas samt kostnaden därför hos den tredskande utmätas.*

Mom. 7 = mom. 7 i § 13.

§ 13 = § 14 i förslaget.

§ 14 = § 15 i förslaget.

§ 15 = § 16 i förslaget.

§ 17 (§ 18).

Denna brandordning skall genom Magistratens försorg i tryck på svenska och finska språken utfärdas, och bör o. s. v. = § 18 i förslaget.

Helsingfors den 31 Januari 1881.

E. Öhman.

Edvin Bergroth.

L. Borgström.

Frånv. vid justeringen.

Th. Höijer.

Utskottsbetänkande med förslag till yttrande angående Öfverstyrelsens för allmänna byggnaderne anmärkningar mot förslaget till folkskolehus vid Malmgatan.

Mot de af arkitekten Th. Höijer uppgjorda ritningar jemte kostnadsförslag till en tillämnad folkskolebyggnad af sten å tomterna n:ris 1 och 2 vid Malmgatan, hvilka af Stadsfullmäktige i afseende å stadfästelse till högvederbörlig ort insändts, har Öfverstyrelsen för allmänna byggnaderne framställt åtskilliga anmärkningar ¹⁾ öfver hvilka Kejsrerliga Senaten, jemlikt Ecklesiastik-Expeditionens skrifvelse af den 20 sistlidne januari, lemnat Stadsfullmäktige tillfälle att afgifva yttrande. I anledning häraf hafva Stadsfullmäktige vid sammanträde den 8 februari uppdragit åt undertecknade att med förslag till berörda yttrande till Stadsfullmäktige inkomma.

Vid utförandet af detta sitt åliggande har utskottet haft att tillgå ett af hr Höijer afgifvet, här bilagdt, bemötande ²⁾ af de gjorda anmärkningarna, hvilket i hufvudsak vunnit utskottets godkännande och därför äfven till väsentlig del lagts till grund för utskottets förslag till skrifvelse. Dock har utskottet vid granskningen af de uppgjorda ritningarna och kostnadsberäkningarna ej kunnat undgå att finna, såväl att det för byggnadens uppförande nödiga beloppet tegel i icke ringa grad, måhända med ända till 100,000 stycken, kommer att öfverstiga det i kostnadsförslaget upptagna, som ock att prisen i nämnda kostnadsförslag i åtskilliga afseenden, exempelvis för kalk, tegel, sand, murning, inre dekorerung m. m., äro för lågt beräknade, hvarför byggnadens uppförande för det uppgifna priset af 135,000 mk ej kan påräknas, utan torde kostnaderne, enligt utskottets tanke, ställa sig omkring 15,000 mk högre än förslaget upptager.

Då utskottet ansett det för sin pligt att förbereda Stadsfullmäktige på denna sannolika stegring i kostnaderne för det tillämnade skolhuset, har utskottet likväl icke häri trott sig ega anledning att föreslå någon ändring i den af Stadsfullmäktige antagna samt af Magistraten och Guvernören förordade byggnadsplanen.

Icke heller de af Öfverstyrelsen mot ritningarna till byggnaden gjorda anmärkningarna äro, enligt utskottets åsigt, af den beskaffenhet, att de skulle föranleda några viktigare afvikelser från de uppgjorda projekten.

På grund häraf får utskottet föreslå

att Stadsfullmäktige ville i vederbörlig ordning till Hans Kejsrerliga Majestät insända följande underdåniga skrifvelse:

¹⁾ Se Bilaga A.

²⁾ Se Bilaga B.

»Tit.

Då Tit. genom Nådlig remiss af den 20 nysslidne januari från Ecklesiastik-Expeditionen i Tit. Senat för Finland Nådigt lemnat Stadsfullmäktige tillfälle att yttra sig öfver de anmärkningar, Öfverstyrelsen för allmänna byggnader framställt mot de af Stadsfullmäktige i afseende å stadfästelse insända ritningar och kostnadsförslag till en folkskolebyggnad af sten, afsedd att uppföras å tomterna n:ris 1 och 2 vid Malmgatan i denna stad, få Stadsfullmäktige, med återställande af remissakten och dertill hörande ritningar, till bemötande af Öfverstyrelsens anmärkningar i underdånighet anföra följande:

Hvad beträffar den första och hufvudsakligaste anmärkningen mot förslaget, den angående hufvudtrappan i byggnaden, böra Stadsfullmäktige villigt erkänna att en viss befogenhet synes ligga deri. Isynnerhet hade Stadsfullmäktige gerna sett att svängsteg i trappan kunnat undvikas. Men med afseende derå att den föreliggande planen blifvit antagen först efter upprepade granskningar och sedan åtskilliga andra projekt såsom oantagliga förkastats, se sig Stadsfullmäktige nödsakade att fasthålla vid den nu ifrågavarande plananordningen och dermed äfven vid den föreslagna trappbyggnaden, enär en förändring af den sistnämnda, med bibehållande af planen för öfrigt, ej gerna kan företagas utan att medföra en stegring i kostnaden och en inskränkning af gårdsplanen, hvars bredd redan nu med endast fyra fot öfverskjuter det i Byggnadsordningen fastställda minimum. — Trappans bredd torde enligt Stadsfullmäktiges förmenande böra anses tillräcklig, då densamma till större delen ej begränsas af fasta väggytor utan blifver på sidorna öppen och mellan ledstängerna erhåller en bredd af tillochmed $6\frac{1}{2}$ fot. Icke heller trappstegens höjd bör anses blifva större än hvad som med tillbörlig bekvämlighet är förenligt, ty våningarnas höjd från golf till golf utgör 16 fot 4 tum, hvilket fördeladt på 30 steg gör $6\frac{1}{2}$ tum för hvarje. Trappstegens olika antal i de olika våningarna beror på ett ritfel, som vid utförandet bör rättas.

Anmärkningen om den ringa trossfyllningen under bottenvåningens golf eger också sitt berättigande, men erforderligt utrymme för den nödig ansedda tillökningen i fyllning kan genom en liten sänkning af källarhvalfven med lätthet beredas, utan att några förändringar för öfrigt behöfva vidtagas. Användandet af hvalf under hela bottenvåningen är deremot, med afseende å de häraf följande ovedersägliga fördelarne af varaktighet, dragfrihet m. m., enligt Stadsfullmäktiges åsigt att föredraga framför en blott partiel hvälfning.

Vidare anmärkes att ett »onödigt materialslöseri i murtjockleken i byggnadens hörn åt gårdssidan samt uti en del af tvärmellanväggarna invid sugskorstenarne« förekommer. I förra fallet betingas hörnens murtjocklek af rent arkitektoniska skäl. Midtlinien för sidosalarnes fönster å kortväggarna är nämligen bestämd och tål ej att flyttas så mycket åt sidan, att någon nämnvärd minskning af de anmärkta hörnpelarnes tjocklek derigenom kunnat vinnas; pilastrarne uti de yttersta sidohörnen hafva likaså sina bestämda mått, som betingats af anordningen i gafvelfasaderna. Med afseende å dessa omständigheter och då man, såsom bekant, alltid, der större murtjocklek i byggnader förekommer, vid utförandet kan inbespara material genom att lemna rör

i muren, torde denna anmärkning kunna förfalla. — Tjockleken af sidosalarnes mellanväggar har åter betingats af de många ventilationsrör, som deri skola inrymmas, hvilket tydligen är utmärkt å ritningen.

Hvad beträffar den i de mindre skolsalarne anbragta väggdekoreringsen i trä, har densamma tillkommit af rent konstruktiva skäl. De mindre skolsalarnes inre sidosväggar äro nämligen, såsom nyss anmärktes, fullt upptagna af ventilationsrör, hvarför bjelklagen icke kunde uppbäras af dessa väggar, utan att vasändarne komme att sticka in i rören eller att väggarnas tjocklek, hvilken redan anmärkts vara för stor, ytterligare ökades. Golfbjelkarne hade möjligen kunnat läggas längs med rummet och sålunda uppbäras af kortväggarna men i sådant fall hade, då salarnes längd är 33 fot, bjelkarne ej kunnat ligga fritt, utan måst genom alla de skilda våningarna understödjas af bärare och ständare, hvilken anordning, utan att medföra någon besparing i kostnad, skulle högst menligt inverkat på skolsalarnes ändamålsenlighet.

Användandet af panelade tak vore enligt Öfverstyrelsens tanke öfverallt i byggnaden att föredraga framför de i förslaget angifna. Åsigterna härom kunna verkligen vara olika, men då begagnandet af det påpekade materialet för de inre taken skulle medföra en, om också icke synnerligen betydande tillökning i kostnaden, våga Stadsfullmäktige vidhålla sitt godkännande af förslaget i denna del.

Beträffande ventilationen anmärkes att densamma »kunnat inrättas med endast en sugskorsten, till besparing både i kostnad och skötsel». Detta hade visserligen varit fallet, såvida en annan plananordning blifvit antagen; men med användande af den nu föreliggande, hvilken, enligt hvad ofvan är sagdt, tillkommit först efter en grundlig jämförelse mellan densamma och åtskilliga alternativ, hade endast en skorsten icke gerna kunnat ifrågakomma. Och om äfven detta möjligen utan olägenhet låtit sig göra, hade den inbesparade kostnaden ej varit af någon betydelse, enär skorstenen i detta fall hade måst göras dubbelt större, sugrören i förhållande dertill längre och derigenom mindre verksamma samt kostnaden för den dervid erforderliga större kaminen utan tvifvel ungefär uppvägt kostnaden för tvänne mindre.

Den lätnad i skötsel en kamin skulle erbjuda är icke värd omnämmande, då äfven enligt den föreliggande planen eldningen skötes uti ett rum.

Hvad den anmärkta ringa fönsterarean beträffar, är det visserligen sannt att densamma, såvidt man å de efter en liten skala uppgjorda ritningarna kan finna, utgör blott en sjundedel af golfarean, men med afseende derå att ljuset i salarne infaller från solsidan, torde detta få anses tillräckligt. Skulle dock en ökning häri befinnas nödig, kan denna åstadkommas genom en liten utvidgning af fönsteröppningarna, något som ej inverkar på byggnadsritningen för öfrigt. — Fönstrens placering i de mindre skolsalarne är motiverad af den i programmet antydda, af erfarna skolmän godkända önskan att såvidt möjligt hafva skolsalarne under största delen af dagen solbelysta. Några arkitektoniska regler torde icke heller förbjuda den med fullt bibehållande af stilen något olika bredden af fönstren på längd- och kortväggarna i de mindre salarne.

I afseende å korridorerna anmärkes att deras bredd är alltför ringa, ifall de

skola lämpa sig till rekreationsrum för eleverna under kvarterne. Ändamålet med desamma är dock hufvudsakligen att utgöra kapprum och såsom sådana måste deras bredd af tio fot anses fullt tillräcklig. Såsom rekreationsrum komma de att användas endast högst sällan, då oväder hindrar eleverna att tillbringa frikvarterne på gården; men äfven för dessa fall torde bredden kunna anses till fylles.

Rörande den lämpliga höjden för vinden eller taklutningen kunna olika åsigtter hysas. Stadsfullmäktige önskade dock vidhålla den föreslagna lutningen för taken, emedan den härmed förenade något större anläggningskostnaden under årens lopp till fullo ersättes genom ett billigare underhåll.

Det i byggnadsprojektet använda sidokorridorsystemet är väl dyrare än det med mellankorridorer, men med afseende å den redan anmärkta omständigheten, att alla skolsalarne borde hafva tillgång till solljus, äfvensom det inskränkta utrymmet å tomten har enligt Stadsfullmäktiges tanke något annat system än det nu begagnade ej med fördel kunnat tillämpas.

Ett fullständigt och i allo verksamt ventilationssystem för den jmförelsevis stora latrinbyggnaden skulle påkallat mycket stora kostnader både för anläggning och skötsel. Med anledning häraf hafva vanliga luftrummor i latrinrummets tak såsom billigare och enligt Stadsfullmäktiges mening här tillfyllesgörande föredragits.

Hvad slutligen beträffar de anmärkningar, som angå kostnaderna för det tillärnade huset, gälla dessa dels byggnadens yttre utstyrel, hvilken förmenas vara tilltagen utan hänsyn till nödig sparsamhet, dels kostnadsförslaget som i åtskilliga afseenden anses otillräckligt. Jemte det Stadsfullmäktige till fullo uppskatta den goda omtanke om stadens bästa som dikterat dessa anmärkningar, måste Stadsfullmäktige dock fortfarande vidhålla att de kostnadstillskott som kommunen velat anslå för åstadkommande af ett prydligt yttre hos det tillärnade folkskolehuset, icke äro förlorade, utan skola bära frukt genom det förädlade inflytande, ett vackert skolhus alltid måste utöfva på eleverna. — Att kostnadsberäkningarna i några afseenden icke torde komma att motsvara verkligheten, samt att särskildt en större tegelmassa än den i förslaget upptagna torde kräfvast, hafva Stadsfullmäktige noggsamt insett, men icke heller dessa omständigheter hafva kunnat förmå Stadsfullmäktige att frångå eller till någon väsentligare del förändra de uppgjorda förslagen.

På grund af hvad Stadsfullmäktige sålunda i underdånighet anfört, våga Stadsfullmäktige hos Tit. anhålla att det ifrågavarande byggnadsprojektet, utan hinder af de deremot gjorda anmärkningarna, måtte vinna Nådig stadfästelse.

Framhärda etc.

Helsingfors den 2 April 1881.

E. Wasastjerna.

Viktor Öhberg.

C. G. Sanmark.

F. W. Grönqvist.

Alex. Ärt.

Till Hans Kejsersliga Majestät.

Ifrån Öfverstyrelsen för allmänna byggnaderna underdånigst.

Sedan Eders Kejsersliga Majestät uti Nädig remiss den 9 förlidne Oktober från Ecklesiastik-Expeditionen i Eders Kejsersliga Majestäts Senat för Finland anbefallt Öfverstyrelsen att inkomma med underdånigt utlåtande öfver uppgjorda och genom Guvernören i Nylands län till Eders Kejsersliga Majestät i afseende å stadfästelse insända ritningar och kostnadsförslag, slutande sig det sistnämnda å 135,000 mark, till en folkskolebyggnad af sten afsedd att uppföras å tomten N:ris 1 och 2 vid Malmgatan i denna stad, får Öfverstyrelsen jemte återställande af remissakten och ritningarne och sedan såväl Arkitekten Kiseleff som Arkitekten Wilenius gjort detaljerade materialberäkningar öfver den erforderliga qvantiteten tegel, som till byggnaden skulle åtgå, och begge samstämmande funnit att omkring 100,000 stycken tegel mer än kostnadsförslaget upptager blefve behöfliga, så och då det förhållande äfvensom i allmänhet nog lågt beräknade priser ovilkorligen skulle förhöja totalkostnaden till minst 150,000 mark och då jemlikt § 12 af Nädiga Instruksen för Öfverstyrelsen af den 27 Oktober 1865, i sådant fall att vid granskning kostnaden ökas, vederbörande bör lemnas tillfälle yttra sig, i djupast underdånighet hemställa huruvida ej ärendet kunde i sådant afseende till Stadsfullmäktige i Helsingfors återremitteras. Då vid granskningen äfven andra beaktningsvärda punkter framhållits hvilka Öfverstyrelsen funnit befogade, vågar Öfverstyrelsen jemväl närsluta detta granskningsinstrumet, med det tillägg att för den händelse att Stadsfullmäktige skulle vidhålla projektet, oaktadt den ökade kostnaden och öfriga anmärkningar, åtminstone stora trappan borde förändras så att den blefve mindre vådlig och mer utrymme för fyllning beredas under nedersta våningens golf; med hvilka förändringar enligt Öfverstyrelsens underdåniga tanke ritningarne, som till alla façader har en särdeles prydlig och nog rik arkitektonisk utstyrsel, äfven kunde vinna nådig stadfästelse. Helsingfors, den 7 December 1880.

A. H. Dalström.

K. F. Aminoff.

Instrument öfver af Öfverstyrelsen för allmänna byggnaderna anbefalld granskning af projekt till Folkskolehus vid Malmgatan i Helsingfors stad.

1:o. Är trappan uti byggnaden endast $5\frac{1}{2}$ fot bred, eller ungefär lika som föreskrifves för ett vanligt boningshus, försedd dessutom med svängsteg samt ännu dertill i 2:dra våningen med en liten obetydlig podest midt i svängrummet, som är högst olämpligt och minst bör finna användning uti en hufvudtrappa i ett skolhus; trappstegens höjd i bottenvåningen cirka 7 och i andra våningen öfver 7 tum, i stället för 6 eller $5\frac{1}{2}$ tum, den beqvämaste för sådana, och variera deras antal, ehuru rumhöjden i våningarna är densamma, nemligen 30 för 1:sta och 28 för andra våningen, då deremot skulle erfordras 33 å 36 för hvarje våning om föreangifna vanliga höjd på trappsteg användts;

2:o. Är hela bottenvåningens golf, såsom mig synes onödigtvis anbragt å hvalf och trossfyllningen endast 9 tum, som är otillräckligt å hvalf på jernvasar, hvilka förorsaka kyla;

3:o. Förekommer ett onödigt materialslöseri i murtjockleken i byggnadens hörn åt gårdssidan, å sina ställen uppgående ända till 4 fot, oberäknadt deri pilaster-tjockleken, samt uti en del af tvärmellanväggarna invid sugskorstenarne;

4:o. Finnes uti de mindre skolsalarne anbragt en kostsam väggdekorerering i trä, på intet vis betingad, synnerligast som den är bortlemnad i de 2:ne större skolsalarne. Skulle taken i dessa vara panelade och hållna i trä, hade möjligen en sådan ornering varit tillämplig och motiverad, men då de äro upptagna endast att slättrappas och limfärgmålas, komma dessa att på intet vis harmoniera med nu projekterade tillsvängda ornering i trä å väggarna;

5:o. Vore panelade tak öfverallt i byggnaden att föredraga framför de angifna, hvarigenom ofta återkommande vattrifning och limfärgsmålning af densamma, som nedsmutsning och ommålning af väggarne äfvensom från taken nedfallande kalkdam undvekes;

6:o. Hade ventilationen kunnat inrättas med endast en sugskorsten, till besparing både i kostnad och skötsel;

7:o. Är fönsterearean uti skolsalarne den minsta tillrädliga för sådana eller cirka en sjundedel af golfarean, samt fönster dessutom i de mindre skolsalarne olämpligt anbragta å 2:ne väggar i stället för å en, och dertill ännu af olika form och storlek;

8:o. Är bredden å korridorerna eller kapprummen för ringa, eller 10 fot, om de nemligen skola lämpa sig till rekreationsrum för eleverna under kvarterna;

9:o. Är vinden 18 fot hög, till ingen nytta för skolhuset, men i väsendtlig mån fördyrande detsamma;

10. Är hela byggnadens yttre arkitektur, ehuru visserligen i och för sig sjelf tilltalande och beaktansvärd, uppgjord utan fästadt afseende å nödig sparsamhet som troligen kommunen förutsatt bordt iakttagas vid detta projekts uppgörande; härom vittna bland annat den mängd ornerade vindsfönster, uppsatserna med dylika å de

begge frampartierna öfver ingångarne till en alldeles obehöflig och onödigt hög vind, ornerade skorstenar m. m. samt att någon skilnad ej iakttagits mellan gat- och gårds-façaderna, lika kostsam sockelsten öfverallt användts o. s. v., allt sådant som väsendt-ligen bidrager att fördyra byggnaden. Ett hus i enkla men kraftfulla former skulle helt visst både i afseende å kostnad som med fästadt afseende å dess karaktär af folkskolehus bättre fyllt sin plats och bättre än nu motsvarat hvad kommunen antag-ligen åsyftat då den beslöt sig för uppförande af detta folkskolehus;

11:o. Äro priserna i kostnadsförslaget nog knappa, exempelvis för tegel, inbe-gripen lossning och transport, 52 mark, några formtegel icke skildt upptagna, ehuru dylika för den byggnadsstil här i fråga förekommer dock torde behövas och hvilka vanligen betinga sig högre pris än vanliga tegel, för tegelmurning i orappad mur af så arbetsdryg beskaffenhet som härå föreslagen endast 32 mark per 1,000, för kalk 2 mark per tunna, allt priser som jag tviflar på skola varda till finnandes då byggnaden kom-mer till utförande, om än under de mest gynsamma konjunkturer;

12. Är tegelquantiteten för hufvudbyggnaden, 400,000, för lågt beräknad; der-till bör läggas cirka 100,000, hvarmed således kostnaden för byggnaden proportionsvis kommer att ökas;

13. Anser jag detta projekt till folkskolehus kunna lösas ändamålsenligare och billigare om mellankorridor- eller vestibulsystemet dervid användes i stället för det faktiskt dyraste, eller sidokorridorsystemet som nu användts, samt

14:o. Saknas eldstad uti latrinrummet, som är af nöden för åstadkommande af behörig ventilation.

Helsingfors, den 4 December 1880.

C. Kiseleff.

Till Utskottet för behandlingen af frågan rörande uppförandet af ett Folkskolehus vid Malmgatan härstädes.

Mot de af Öfverstyrelsen för Allmänna Byggnaderna gjorda anmärkningar öfver af mig uppgjorda projektritningar till en folkskolebyggnad, afsedd att uppföras å tomtorna N:ris 1 & 2 vid Malmgatan, anhåller jag att till Utskottets bepröfvande få afgifva följande bemötande:

Öfverstyrelsens första anmärkning gäller hufvudtrappan i byggnaden. Dess bredd är, enligt Öfverstyrelsens förmenande, för liten; stegens antal i allmänhet för knapt, så att desamma blifva för höga — 7 tum och derutöfver; vidare anmärkes att, oakadt de skilda våningarne hafva lika höjd, stegens antal icke äro lika; samt slutligen att svängsteg blifvit begagnade.

Trappans bredd, $5\frac{1}{2}$ fot, måste jag för min del anse fullt tillräcklig, då desamma icke begränsas af fasta väggytor, utan blifver på sidorna öppen och mellan ledstängerna erhåller en bredd af t. o. m. $6\frac{1}{2}$ fot. Till stöd för detta mitt förmenande tjenar äfven den omständighet, att nu för tiden en god skoldisciplin, sådan den t. ex. handhafves i härvarande normallyceum, icke tillåter ett rusande i massa upp- och utför trapporna, utan medgifver blott en vandring parvis, då t. o. m. en ännu mindre bredd väl förslår.

Önskligt hade visserligen varit att svängsteg i trappan kunnat undvikas, men då trappbyggnaden i sådant fall upptagit betydligt större rum och väsentligt inverkat på hela plananläggningen samt derigenom äfven på kostnaden, har jag varit tvungen att använda svängda steg. Jag anser detta dock icke vara så vådligt, som Öfverstyrelsen vill framhålla, enär stegens höjd icke blifver 7 tum och derutöfver, utan endast $6\frac{1}{2}$ tum — våningarnas höjd, från golf till golf, är enligt ritningarna 16 fot 4 tum, hvilket, fördeladt på 30 steg, utgör $6\frac{1}{2}$ tum för hvarje —, ett mått som allmänt användes i trappor och t. o. m. för äldre personer anses beqvämt, så mycket mer för ungdom och i synnerhet pojkar, hvilka med lätthet kunna taga två steg i sender. — Emellertid bifogar jag här till Utskottets bepröfvande ett alternativt förmedlingsförslag, uti hvilket svängsteg visserligen icke förekomma och som i sådant afseende är beqvämare än det i ritningarna markerade, men som i stället kan medföra den olägenheten, att trängsel möjligen kan uppstå uppå planet framför trappan, enär eleverna enligt denna anordning icke kunna, såsom annars vore fallet, direkte sprida sig ut i korridoren.

Anmärkningen om stegens olika antal i de olika våningarna finner jag ganska sökt, då det tydligen bort framgå att denna olikhet beror helt enkelt på ett ritfel, som

vid utförandet eller utarbetandet af arbetsritningar naturligtvis observerats och då blifvit rättadt.

Enligt nu gällande byggnadsordning skulle här visserligen icke andra rum i källaren behöfva hvälfvas, än de som begagnas för vedupplag eller der eldstad är placerad, och något hade väl kunnat inbesparas af kostnaden, om den öfriga delen af bottenvåningens golf icke underhvälfdes. Men mig synes som om den i ritningarna föreslagna hälfnigen under hela golfytan blifvit anbragt icke så alldeles »onödigtvis«, som Öfverstyrelsen förmenar. Ty man anser och måste erkänna att byggnader, deri bottenvåningen är från källaren afskild genom fast hvalf, äro varaktigare och fria från golfdrag.

Hela trossbottens tjocklek för nedre bottnen utgör, inberäknadt hvalf, fyllning, och golf, minst 18 tum, hvilket i allmänhet anses tillfylles då, såsom här är fallet, den yttre kalla luften icke direkte kan spela under källarhvalfven, utan är afstängd från källaren genom reveterade yttermurar. Men om så önskas och anses nödigt, möter icke något hinder för att ytterligare öka trossfyllningens tjocklek.

Vidare anmärker Öfverstyrelsen att »ett onödigt materialslöseri i murtjockleken uti byggnadens hörn åt gårdssidan samt uti en del af tvärmellanväggarna invid sugskorstenarne« förekommer. I förra fallet betingas hörnens murtjocklek af rent arkitektoniska skäl, hvilket Öfverstyrelsen bort observera. Midtlinien för sidosalarnes fönster å kortväggarne är bestämd och tål ej att, åtminstone allt för mycket, flyttas åt sidan för att derigenom i nämnvärd grad inverka på de anmärkta hörnspelarnes tjocklek; pilastrarne uti de yttersta sidohörnen hafva likaså sina bestämda mått, som åter betingats af anordningen i gavelfasaderna. Om dessa omständigheter blifvit närmare beaktade, så hade Öfverstyrelsen bort inse hvarför murtjockleken vid de påpekade stälлена blifvit så stor, och anmärkningen hade kunnat helt och hållet uteblifva om Öfverstyrelsen tänkt på att man alltid, der större murtjocklek i byggnader förekommer, vid utförandet inbesparar material genom att lemna rör i muren. — Tjockleken af sidosalarnes mellanväggar har åter betingats af de många ventilationsrör, som deri skola inrymmas, hvilket tydligen är utmärkt å ritningen och äfven bort vid granskningen falla Öfverstyrelsen i ögonen.

Uti de mindre skolsalarne finnes, enligt Öfverstyrelsen, »en kostsam väggdekoreri i trä, på intet vis betingad, synnerligast som den är bortlemnad i de 2:ne större skolsalarne«.

Att den s. k. väggdekoreriingen är bortlemnad i de stora salarne — ty i dessa förefinnas icke några vilkor, de der betingat en sådan anordning af bjelklagen, som i de mindre salarne — bevisar just att densamma uti de öfriga salarne tillkommit af konstruktiva skäl och således icke är blott och bart en väggdekoration, framkallad af nyck eller lust att slösa. Hade Öfverstyrelsen verkligen satt sig in i konstruktionen i stället för att framleta betydelselösa anmärkningar, så hade skälet, hvarför denna anmärkta väggdekorationen tillkommit, varit klart nog. De mindre skolsalarnes inre sidoväggar äro nemligen, såsom tydligen synes å ritningen, fullt upptagna af ventilationsrör, och således kunde icke bjelklagen uppbäras af dessa väggar, utan att vasändarne

komme att sticka in i rören eller att väggarnes tjocklek, hvilken Öfverstyrelsen förut anmärkt vara för stor, ytterligare ökades. Golfbjelkarne hade möjligen kunnat läggas längs med rummet och sålunda uppbäras af kortväggarne, men i sådant fall hade, då salarnes längd är 33 fot, bjelkarne ej kunnat ligga fritt, utan måst understödjas af bärare och ståndare, som belamrat golfvet. Jag har därför ansett det vara bättre och riktigare att låta golfvet vara fritt från ståndare och i stället placera desamma invid väggarne.

Anmärkningen uti punkten N:o 5 förbigår jag, då, såsom mig tyckes, det ligger utom Öfverstyrelsens befogenhet att vilja föreskrifva eller påpeka af hvad slags material de invändiga taken böra utföras.

Ventilationen hade »kunnat inrättas med endast en skorsten, till besparing både i kostnad och skötsel«, påstår Öfverstyrelsen.

Ja, visserligen, det gifves många plananordningar, för hvilka endast en sugskorsten varit lämpligare. Men sådan nu planen för ifrågavarande byggnad förelåg Öfverstyrelsen, vet jag sannerligen icke hvar Öfverstyrelsen hade velat anlägga skorstenen, utan att densamma störande hade inverkat på den öfriga planläggningen. Och om nu äfven detta utan olägenhet låtit sig göra, så hade därför ingen kostnad kunnat inbesparas, enär en skorsten, i stället för tvänne, hade måst göras dubbelt större, sugrören i förhållande dertill längre och derigenom mindre verksamma, samt kaminen äfvenledes större och dyrare. — Om en möjlig lättnad i skötsel är ej heller lönt att tala, då densamma nu, oaktadt de 2:ne skorstenarne, kan handhafvas uti samma rum.

Med lika stor bestämdhet, som Öfverstyrelsen påstår att fönsterarean utgör endast omkring en sjundedel af golfarean i skolsalarne, kan jag säga att densamma är en sjettedel eller något mera; ty uppå den skala, hvarefter ritningarna äro uppgjorda, kan tumtalet ej så noga afläsas. 2 eller 3 tum mer eller mindre i passarmåttet kan verka att i ena fallet resultatet blifver $\frac{1}{7}$ och i det andra en annan siffra. Detta är ju dessutom en detaljfråga, som vid utförandet nog hade blifvit beaktad, och anmärkningen hade äfven här saklöst kunnat uteblifva, såvida Öfverstyrelsen icke förutsätter att kännedomen om den lämpliga proportionen emellan fönster- och golfarean är en af Öfverstyrelsen allena känd hemlighet.

Då Öfverstyrelsen påstår att fönstren i de mindre skolsalarne äro olämpligt anbragta, talar Öfverstyrelsen som den blinde om färgen och tyckes icke gjort sig reda för åt hvilket väderstreck fönstren ligga. De äro nemligen, enligt programmet, placerade så, att skolsalarne under största delen af dagen blifva solbelysta, och detta arrangement har vunnit erkännande af skolmän, som i detta fall äfven torde ega erfarenhet.

Hvad beträffar den olika anordningen af fönstren — hvilka, i motsats till Öfverstyrelsens anmärkning, dock äro likformiga — på längd- och kortväggarne i de mindre salarne, förefinnas, mig veterligt, inga arkitektoniska regler, som kunde motivera anmärkningen. —

Korridorerna — mot hvilka anmärkes att desamma, ifall de afsetts att användas såsom rekreatjonsrum, med sin bredd af endast 10 fot äro som sådana för smala — komma sannolikt att i första rummet upptagas för det ändamål, som i programmet är

begärdt och å ritningen med bokstäfver angifvet, nämligen såsom kapprum. Men om ock ifrågavarande rum under vissa tider, då eleverna ej kunna tillbringa friqvarterna ute på gården, komma att begagnas som rekreatjonsrum, så torde ändå bredden ej vara för liten; ty på hvarje elev, om alla på en gång tillbringa fristunderna uti korridorerna, belöper sig en golfyta af 7 kvadratfot.

Öfverstyrelsen uppgifver vindens höjd till 18 fot och anser denna vara för dryg, »till ingen nytta för skolhuset, men i väsendtlig mon fördyrande detsamma«.

Öfverstyrelsen har här företagit sig en vansklig uppgift, då den sökt att fixera ett bestämdt höjdmått på ett rum, som begränsas af mot hvarandra lutande ytor. Vindens större eller mindre höjd — om någon sådan i bestämdt siffertal kan angifvas — uppstår först och främst af byggnadens bredd och sedan genom den större eller mindre lutning taktorna erhålla. Jag har här gifvit det yttre taket en lutning, motsvarande $\frac{1}{4}$ af husets bredd, och anser att detta mått ej kan utan olägenhet förminskas, om ock, genom att sänka takfallet, en kostnad af några hundra mark — således icke väsendtligt — kunde inbesparas. Hvad man i detta fall använder mera uti anläggningskostnad inbesparas mångdubbelt uti underhållet. —

Byggnadens yttre arkitektur har Öfverstyrelsen ansett för rik och dyrbar samt vara tillkommen »utan fästadt afseende å nödig sparsamhet«.

Några tusen mark hade väl kunnat inbesparas, om byggnadens fasader hållits, rätt och slätt, uti något slags ladustil, »utan fästadt afseende« dervid att, oaktadt byggnadens ändamål endast är en vanlig folkskolas, huset dock blifver en offentlig byggnad i en hufvudstad, som i sådant fall äfven har sina fordringar hvad det yttre vidkommer.

Det är dessutom icke alltid, prydlighet — jag vågar använda detta uttryck, då Öfverstyrelsen i detta fall gifvit mig erkännande — kräfvat så stora kostnader, och för min del kan jag icke finna att den yttre utstyrelsen är öfver höfvan slösaktig, då därför kan användas vanligt material och vanlig arbetsskicklighet.

Om gårdsfasaden erhållit en enklare arkitektur, till skilnad från gatsidorna, skulle jag snarare, ur arkitektonisk synpunkt, vilja anse detta såsom ett fel, då byggnaden kommer att blifva fristående och gårdsfasaden äfven kan ses från gatan. —

Mot kostnadsförslaget gör Öfverstyrelsen de anmärkningar, att tegelquantiteten skulle erfordra ett tillskott af 100,000 stycken; att icke någon skild post för formtegel blifvit upptagen i kostnadsförslaget; samt att prisen i allmänhet äro för knappa. Till följd af dessa omständigheter skulle totalkostnaden komma att uppgå till 150,000 mark eller, med andra ord, ett tillskott af 15,000 mark utöfver min kostnadsberäkning blifva af nöden.

Jag har för yttermera säkerhets skull ännu en gång uträknat tegelmassan och funnit att för byggnaden erfordras 470,000 st. tegel, då alla murar äro kompakta, utan afdrag för dörr- och fönsteröppningar, rör m. m.; jag tror därför att, om detta afdrag göres, uppgiften på tegelåtgången i kostnadsförslaget håller bättre streck än de af herrar Kiseleff och Wilenius gjorda »detaljerade« materialberäkningar. Någon skild post för formtegel har ej varit nödigt att upptaga i förslaget, då de yttre fasaderna med sina lister för det mesta kunna utföras af vanliga tegel, och då de några tusen form-

tegel, som möjligen komma att erfordras, tillverkas för samma pris som vanliga, förutsatt att desamma ej äro af en ovanligare form eller storlek, hvilket uti ifrågavarande fall ej blifver händelsen. För öfrigt är jag, hvad kostnadsförslaget i sin helhet vidkommer och trots de skenbart låga prisen, fullt öfvertygad derom att, om byggnadsarbetet i sin helhet, genom auktion eller infordrande förseglade anbud, utbjudes på entreprenad, det nog finnes entreprenörer, villige att öfvertaga arbetet för förslagssumman.

Vidare säger Öfverstyrelsen, att plananläggningen bättre kunnat lösas, om mellankorridor-systemet blifvit tilläpadt, än, såsom nu är fallet, genom det dyrare sidokorridor-systemet.

Att kostnaden för byggnader med mellankorridorer ställer sig billigare än der sidokorridorer användas, är en känd sak, men att de förra derför äfven äro bättre, vågar jag på det ifrigaste bestrida. Det system Öfverstyrelsen förordar anser man i allmänhet vara olämpligt och föråldradt, hvarför äfven, åtminstone i utlandet, detta planarrangement användes endast i nödfall och der byggnadsterrängen icke annat medgifver. Speciellt för ifrågavarande skolbyggnad, som i hvarje våning inrymmer endast tre salar, hvilka dessutom böra vara så placerade att desamma ligga emot solsidan, anser jag mellan-korridorer vara helt och hållet olämpliga, ja, till och med omöjliga att använda. —

För riktigheten af mitt påstående talar den plan-enskiss till denna byggnad, som, undertecknad af herr Elia Heikel och antagligen utgången från herrar Kiseleff & Heikels byggnadskontor, samtidigt med mina eskisser var inlemnad till Folkskoledirektionen härstädes och af densamma blef förkastad. —

Den sista eller 14:de anmärkningagen gäller latrinbyggnaden och att eldstad deri saknas.

En eldstad, i och för sig, uti ett så stort rum, som detta latrinrum, gör ingen nytta: hvarken uppvärmes lokalen eller blifver densamma ventilerad, derest icke med eldstaden är förenadt ett ventilationssystem; och detta åter ökar kostnaden. Jag har derför föredragit att i latrinrummets tak anbringa vanliga luftrummor, som, enligt min tanke, äro verksammare och billigare än en vanlig eldstad. —

Helsingfors den 14 februari 1881.

Th. Höijer.

Utskottsbetänkande med förslag till underdånig framställning i anledning af förslaget till ny Tullstadga.

I det Utskottsbetänkande (N:o 3 för 1880), som under sistlidne år med anledning af väckt fråga om förändringar i stadens uppbördsväsende till Stadsfullmäktige aflemnades, framhöllo undertecknade¹⁾ önskligheten af att Tullkammaren mot en viss provision öfvertoge debiteringen och uppbörden af staden tillkommande tolags- och trafikafgifter för inkommande och utgående varor. Såsom ett för stadens intresse mycket talande skäl för vidtagandet af denna förändring anfördes då, att med det nuvarande systemet för ifrågavarande afgifters debitering och uppbörd stadens myndigheter omöjligt kunna kontrollera, huruvida stadskassan får uppbära hvad densamma rätteligen tillkommer, medan Tullkammaren ensam i sina journaler, märkrullor och inlagor eger material för en verksam kontroll i detta afseende. Och att en dylik uppbörd af stadsafgifter kunde vara med Tullkammarens tjensteåligganden och intresse förenlig, hade af erfarenheten ådagalagts, enär, såsom då äfven anfördes, i Åbo en anordning i detta syfte med afseende å en del varor åvägabragts samt till allmän belåtenhet fortbestått.

Utskottet hade därför ock vänt sig till Tullförvaltaren härstädes med en förfrågan, om ej i sammanhang med Tullkammarens uppbörd och debitering af tullafgifterna jemväl de staden tillkommande afgifter af varutrafiken framdeles kunde för stadens räkning i Tullkammaren debiteras och uppbäras, men då utskottet efter någon tveksamhet härpå erhöll ett afböjande svar, måste frågan för denna gång lemnas beroende.

Då utskottet emellertid hade erfärit, att det af en komité kort förut nppgjorda förslaget till ny Tullstadga var under tryckning, för att till vederböraude myndigheter i och för inhemtande af deras och herrar trafikanters utlåtande utdelas, förbehöll sig utskottet att framdeles få till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till underdånig framställning om tillgodoseende af stadens intressen uti den blifvande förordningen, så att det antingen skulle åläggas Tullkamrarne att mot viss af K. Senaten fastställande uppbördsprocent i sammanhang med tulluppbörden verkställa uppbörd jemväl af städernas tolags- och öfriga afgifter, eller åtminstone det i 1839 års Tullförfattningar intagna, men i glömska råkade stadgade derom, att varan ej må af Tullkammaren utlemnas innan stadgade afgifter till stadskassan blifvit erlagda, till skydd för städerna återupplifvas samt Tullkamrarne som tjensteåliggande föreskrifvas att meddela städernas drättselverk behörigen verifierade uppgifter rörande samtliga in- och utgående varor.

¹⁾ Hr L. Krogius var äfven medlem af utskottet, men har i följd af bortresa varit hindrad att deltaga i behandlingen af förevarande fråga.

Det nyss nämnda förslaget till ny Tullstadga¹⁾ har nu sedan någon tid varit i tryck tillgängligt, och då utskottet ej kunnat undgå att finna, att detsamma nästan fullständigt synes förbise städernas rätt till afgifter för godstrafiken samt särskildt det ofvan anförda, städernas trafikinkomster betryggande stadgandet i 1839 års Tullförfattningar af komitén fullständigt utlemnats ur det nu föreliggande förslaget, har utskottet ansett desto större skäl vara för handen att nu till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till den omordnade underdåniga framställningen i ämnet. Utskottet, som fortfarande måste anse det mest önskligt att Tullkamrarne öfvertog debiteringen och uppbörden äfven af de städerna tillkommande afgifterna, har i sitt förslag främst intagit en anhållan om införande i den nya Tullstadgan af en bestämning, som skulle ålägga Tullkamrarne att mot en viss, af K. Senaten fastställd provision åtaga sig denna debitering och uppbörd. Men då möjligt är att denna framställning ej vinner gehör å högsta ort, har utskottet alternativt sökt sammanfatta de önskningsmål, hvilkas tillgodoseende vid utfärdandet af den nya Tullstadgan utskottet anser för betryggandet af städernas rättigheter och intressen vara af största vikt.

Utskottet föreslår därför:

att Stadsfullmäktige ville i behörig ordning till Hans Kejsrerliga Majestät ingå med en underdånig supplik af följande lydelse:

”Tit.

Med anledning af det Underdåniga Förslag till Tullstadga för Storfurstendömet Finland, som af en för detta ändamål i Nåder tillsatt komité nyligen blifvit utarbetad och hvaröfver särskilda myndigheter beredts tillfälle att afgifva utlåtanden, våga Helsingfors Stadsfullmäktige, hvilka trott sig finna att de städerna genom särskilda privilegier beviljade rättigheter till uppbärande af tolags- m. fl. afgifter i det angifna förslaget i allmänhet ej blifvit behörigen beaktade, samt hvilka särskildt i detsamma saknat ett uppreparande af det i § 49 af gällande Nådiga Reglemente för tjänstemän och betjente vid Tullkamrarne och Tullbevakningen af den 28 maj 1839, ingående och för säkerställandet af städernas inkomster synnerligt viktiga stadgandet derom att Tullkamrarne ega utlemna varor först sedan ”godsegare inlemnad qvittencer på erlagde tolags-afgifter”, hvilket stadgande ock antydes i § 15 af Nådiga Seglationsordningen samt i § 46 af Nådiga Förordningen till förekommande af lurendrejeri, båda af samma datum, hos Tit. i underdånighet anhålla, att vid pröfningen af det uppgjorda förslaget till ny Tullstadga Nådigt afseende måtte fästas vid nedanstående underdåniga framställning.

De tolags-, våg-, trafik- m. fl. afgifter, hvilka städerna enligt gällande förordningar äro berättigade att uppbära för inkommande och utgående varor utgöra isynnerhet för flertalet sjöstäder en af deras allra viktigaste inkomstkällor. Men ehuru så är, äro städerna under nuvarande förhållanden fullkomligt urståndsatta att utföra en effektiv kontroll deröfver, att de dem för varutrafiken tillkommande inkomster verkligen inflyta. Ifrågavarande afgifter debiteras och uppbäras nämligen helt och hållet på grund

¹⁾ Förslaget ligger till påseende i Stadsfullmäktiges kansli.

af de uppgifter, som städernas drätselverk kunna erhålla af Tullkamrarne och hvilkas riktighet ej behöfver vara på något sätt verificerad. Helt annat vore förhållandet, ifall denna debitering och uppbörd skulle för städernas räkning verkställas af Tullkamrarne, hvilka ensamme i sina journaler, inlagor och märkrullor ega allt det material, som är af nöden för ett noggrannt och lätt kontrollbart handhafvande af ifrågavarande uppbörd. För detta åliggande kunde Tullkamrarne af städerna få uppbära en viss uppbördsprocent, hvilken desse med afseende å de af detta uppbördssätt härflytande fördelar helt säkert villigt skulle erlägga. Att en dylik uppbörd af städernas afgifter ej skulle i någon mon hindra Tullkamrarnes tjensteåliggande, torde kunna anses för gifvet, helst erfarenheten i en af landets större städer, der Tullkammaren mot en provision frivilligt åtagit sig uppbörden jemväl af en hufvudsaklig del af stadsafgifterna, visat att denna anordning kunnat fortbestå utan anmärkning från något håll. Och för den trafikerande allmänheten vore det slutligen i många afseenden fördelaktigt att kunna på ett enda ställe afbörda sig samtliga de afgifter och umgälder, godstrafiken är underkastad. Med afseende å allt detta och i betraktande af att städerna äro pligtiga att tillhandahålla Tullkamrarne nödiga embetslokaler, äfvensom packhus, magasiner, vigter m. m., torde en förhoppning om välvilligt tillmötesgående i afseende å städernas önskningsar i nu ifrågavarande fråga ej böra anses förmäten. Då det emellertid ej torde kunna öfverlemnas åt vederbörande Tullkamrars godtycke, att åtaga sig denna uppbörd af städernas afgifter eller att icke göra det, djerfvas Stadsfullmäktige i underdånighet anhålla, det täcktes Tit. i den tillämnade nya Tullstadgan låta ingå en bestämning, hvarigenom Tullkamrarne, i städer som sådant önska, skulle åläggas att för städernas räkning debitera och uppbära dem tillkommande tolags- och andra afgifter för inkommande och utgående varor, mot åtnjutande af en uppbördsprocent, hvilken i hvarje förekommande fall skulle af Tit. nådigst fastställas men dock ej finge öfverskrida tre procent af den stadskassan tillfallande inkomsten. De städer, hvilka på detta sätt ville åt Tullkammaren öfverlemna uppbörden af dem tillkommande afgifter för varutrafiken, borde då, för att i möjligaste mon minska svårigheterna af anordningen, för sig utverka taxor, i hvilka dessa afgifter för de tullpligtiga varorna vore utsetta i procent af tullsatsen.

För den händelse Tit. emellertid icke täckes bifalla till Stadsfullmäktiges här ofvan framställda underdåniga anhållan, våga Stadsfullmäktige dock påkalla Tit. Nådiga uppmärksamhet för följande önskningsmål, genom hvilkas beaktande vid utfärdandet af den nya Tullstadgan städernas intressen i någon mon skulle tillgodoses samt möjlighet beredas dem att bättre än hittills öfvervaka uppbörden af en af deras viktigaste inkomstpöster.

Framst få Stadsfullmäktige dervid framhålla behöfligheten af att i den nya Tullförfattningen måtte intagas ett stadgande, på grund hvaraf Tullkamrarne egde utlemna varor först efter det qvittenser jemväl å erlagda stadsafgifter blifvit upptedda, såsom förut varit föreskrifvet genom ofvan nämnda § 49 i 1839 års Tullreglemente. Endast derigenom kunna städernas inkomster af trafiken i någon viktigare mon betryggas, utan hinder för rörelsen; medan desamma i motsatt fall alltid måste hotas af af-

kortningar, såsom erfarenheten äfven härintills visat, der ofvan nämnda stadgande ej blifvit behörigen efterlevadt.

Af icke mindre vigt är enligt Stadsfullmäktiges tanke införandet af en bestämning, hvarigenom Tullkamrarna skulle såsom tjänsteåliggande åhvälfvas att meddela städernas drätselverk behörigen verifierade uppgifter om samtliga inkommande och utgående varor: ty derförutan kunna stadsmyndigheterna, såsom förut anmärkts, ej kontrollera huruvida städerna få tillgodonjuta de inkomster som enligt gällande taxor tillkomma dem. Härvid torde det tillika bli nödvändigt att städerna förbinda sig att för dem af deras tjänstemän, som ombesörja debiteringen af stadsafgifterna, anskaffa nödig lokal i samband med Tullkammaren, emedan annars den nödiga samverkan mellan stadens tjänsteman och Tullkammaren ej utan svårighet kan ega rum.

Förutom dessa hufvudpunkter, om hvilkas beaktande Stadsfullmäktige i främsta rummet våga i underdånighet anhålla, hafva Stadsfullmäktige trott sig böra i afseende å särskilda paragrafer i det afgifna förslaget framställa några smärre ändrings- och tilläggsförslag till Tit. Nådiga bepröfvande.

Sålunda borde, enligt Stadsfullmäktiges mening, i § 3, på samma sätt som fallet är i § 3 af Nådiga Seglationsordningen af den 28 maj 1839, möjlighet beredas för vågmästaren att äfven genom en vågbetjent ombesörja vägningen af tullpligtiga, vågbara varor, emedan vågmästaren möjligen för tillfället kan vara sysselsatt på annat håll. — Likaså i §§ 124 och 179. — I § 3 borde vidare, i likhet med hvad förr varit fallet, en tulltjänsteman åläggas närvara vid vägningen, på det ej stadens tjänsteman ensam skulle stå gentemot allmänheten. Och slutligen borde ej möjligheten afklippas för vågmästaren att, då vägningen, såsom stundom är fallet, verkställas utom stadens packhus, såsom vid fabriker m. m., åtnjuta ersättning för möjligen ifrågakommande kostnader.

I § 7 synes, på grund af hvad förut anförts, böra bestämmas att vederbörande befälhafvare ega till Tullkammaren inlemna sin märkrulla i tre exemplar, af hvilka ett sedermera öfverlemnas till stadens vågmästare eller den som debiteringen för stadens räkning verkställer, på det denna må kunna behörigen kontrollera det till hvarje fartygslast hörande antalet inlagor, han bör erhålla.

Beträffande §§ 21, 23, 38 och 53 gäller samma anmärkning som i afseende å § 7.

Vid den i § 36 mom. 3 omnämnda vägningen utom packhus torde sjelffallet för bevakandet af stadens rätt äfven vågmästaren eller vågbetjenten böra närvara, liksom äfven vid den i § 249 omtalade tullbehandlingen af varor i packhus på andra tider än de i förordningen bestämda.

På åtskilliga ställen, såsom i § 40 mom. 1, § 102 momm. 1 och 2, § 126, § 133 momm. 1 och 2, der det stadgas om tullumgäldernas erläggande eller om nedsättande af säkerhet för desamma, vore enligt Stadsfullmäktiges åsigt en liknande erinran i afseende å stadsafgifterna af nöden, isynnerhet som förslaget på andra ställen, såsom i §§ 147, 150, 154, 156 m. fl. antyder dessa afgifter. Der åter, såsom i § 137 momm. 1 och 2 kronan tillerkännes rätt till hvad som vid auktion inflyter för abandonnerade tullpligtiga varor, torde stadens rätt till afgifter likaledes böra anmärkas; liksom ock

i § 194 mom. 1 i afseende å i beslag tagna och förbrutna förklarade varor. Obilligt torde ej heller vara att i § 155 stadens möjliga fordringar likställas med tullverkets, i afseende å nederlagsvaror, hvilka egaren vill till annan man öfverlåta eller förpanta.

I § 122 mom. 1, der det föreskrifves att ett exemplar af angifningsinlagorna skola till stadens vågmästare öfverlemnas, synes böra tilläggas: eller till den som för stadens räkning debiteringen verkställer.

Slutligen få Stadsfullmäktige i afseende å § 183 i underdånighet hemställa, huruvida ej det der införda förbudet mot alla afgifter till staden, för varor som under transport genom landet passera staden, kunde få ur förordningen utgå. En lindrig afgift äfven för sådana varor, då för deras lastning och lossning stadens kajer och broar användas, tyckes ej vara orättvis, och möjligheten af missbruk genom åsättandet af alltför höga, trafiken betungande afgifter är ju i alla händelser förebygd derigenom att städerna icke sjelfva få antaga sina taxor, utan desamma äro underkastade Tit. pröfning och stadfästelse.

Framhärda etc.⁷

Helsingfors den 10 april 1881.

And. Joh. Malmgren.

Wilhelm Dittmar.

M. Svensson.

Alb. Landén.

Utskottsbetänkande angående arrendevilkoren för Vestra Rönnskär m. fl. staden underlydande jordlägenheter.

Den 15 sistlidne mars uppdrogo Stadsfullmäktige åt undertecknade, såsom ett särskildt utskott, att icke allenast afgifva utlåtande öfver Drätselkammarens i bilagda skrifvelse af den 4 mars¹⁾ lemnade förord till den af Arkitekten F. A. Sjöström och Trädgårdsmästaren M. G. Stenius ingifna ansökan om förlängning af den dem medgifna arrenderätten till staden underlydande holmen n:o 117 Vestra Rönnskär, utan ock att efter kommunikation med Drätselkammaren yttra sig, huruvida skäl vore för handen att i afseende å den för staden underlydande arrendetomter fastställda arrendetiden i någon mån frångå Stadsfullmäktiges den 15 februari 1877 vidtagna beslut, hvarigenom arrendetiden för nu ifrågavarande slag af lägenheter faststälts till trettio år.

Den 5 nyssvikne april hafva Stadsfullmäktige ytterligare till samma utskotts utlåtande remitterat Drätselkammarens i jemväl bilagda skrifvelse af den 18 mars²⁾ afgifna förslag till ny utlegning af åtskilliga stadens jordlägenheter, för hvilka arrendetiden under innevarande år utlöper, nämligen n:ris 17—20 Södernäs, 89 Hanaholmen, 90 Honholmen, 91 Stora Nätholmen, 92 Lilla Nätholmen, 98 Vrakholmen, 102 Ryssholmen, 107 Norra Ugnsbolmen och 108 Södra Ugnsbolmen äfvensom Kaisaniemi värdshus.

Hvad nu först beträffar den ifrågasatta förändringen af arrendetiden för de staden underlydande jordlägenheter, hvilka i Stadsfullmäktiges beslut af den 15 februari 1877 sammanfattats under tredje kategorin eller »holmar och mindre platser för bostadsvillor efter godkänd ritning«, och för hvilka arrendetiden medels samma beslut faststälts till 30 år, har utskottet enligt Stadsfullmäktiges önskan rådgjort härom med Drätselkammaren. I likhet med Kammarens ledamöter har utskottet funnit det vara för staden fördelaktigast, om ifrågavarande slag af lägenheter liksom hittills skulle utbjudas blott på trettio års arrende, men möjlighet beredas för en arrendator, som önskar genom större förbättringar eller försköningar göra lägenheten mera användbar eller prydlig, att, efter stadsmyndigheternas pröfning af förslagen till de tillärnade förbättringarne, redan i början af arrendetiden varda förvissad om sådan förlängning af arrenderätten, som gifver honom utsigt att få de på lägenheten nedsatta kostnaderna ersatta. Denna förlängning har ansetts kunna medgifvas mot skäligh förhöjning af arrendesumman och bära bestämmas till högst 20 år. Då det emellertid synts utskottet önskligt att med utförandet af de ifrågasatta förbättringarne icke måtte uppskjutas till

¹⁾ Se Bilaga A. ²⁾ Se Bilaga B.

de sista åren af den ordinarie arrendetiden, har utskottet föreslagit en bestämning, enligt hvilken desamma borde vara fullbordade inom tio år efter det förlängningen i arrendet blifvit beviljad.

Utskottet föreslår derfor att Stadsfullmäktige ville besluta

att anmoda Drätselkammaren att hädanefter vid utarrenderingen af staden underlydande jordlägenheter, som höra till den i Stadsfullmäktiges beslut af den 15 februari 1877 omnämnda tredje kategorin eller »holmar och mindre platser för bostadsvillor efter godkänd ritning», bland arrendevilkoren upptaga följande punkt: *13) önskar arrendator, som har för afsigt att å lägenheten verkställa kostsamma försköningar eller vidtaga andra större förbättringar af den omfattning, att de derpå nedlagda kostnaderna icke kunna inom arrendetidens utgång varda honom ersätta, komma i åtnjutande af förlängd besittningstid, eger han inom tio år efter det lägenheten af staden på arrende utgifvits, till Drätselkammaren inkomma med förslag till de tillämnade förbättringarne, då Stadsfullmäktige efter Drätselkammarens tillstyrkan kunna mot skälig förhöjning af arrendesumman medgifva honom förlängning af arrendetiden med högst 20 år, under vilkor att de utlovade förbättringarne varda behörigen verkställda inom tio år efter det förslagen dertill af Stadsfullmäktige godkänts och förlängd arrenderätt beviljats.*

I öfverensstämmelse med hvad utskottet här ofvan anfört, har utskottet ock ansett sig böra tillstyrka bifall till Arkitekten Sjöströms och Trädgårdsmästaren Stenius' af Drätselkammaren förordade ansökan om förlängning af arrendetiden för holmen n:o 117 Vestra Rönnskär, mot en förhöjning i arrendesumman af 100 mk, helst de uppgjorda förslagen till försköningar förefalla utskottet i alla afseenden prisvärda och sådana att deras realiserande blott kan vara staden till gagn. Dock måste utskottet äfven i detta fall vidhålla sitt yrkande på behöfligheten af en bestämning i det syfte, att de ingifna projektens fullbordande icke varder alltför länge uppskjutet.

Utskottet får derfor föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla Drätselkammarens framställning om förlängning af Arkitekten Sjöströms och Trädgårdsmästaren Stenius' arrenderätt till holmen n:o 117 Vestra Rönnskär, mot en förhöjd arrendesumma under förlängningstiden af 200 mk, med det tillägg att, ifall sökandene vilja tillgodonjuta den begärda förlängningen i arrendetiden, de inlemnade planerna till holmens förskönande böra vara utförda inom tio år efter det förlängningen af arrenderätten blifvit beviljad.

Drätselkammarens förslag till utarrendering af de staden tillhörande jordlägenheter, för hvilka arrendetiden utlöper under innevarande år, har i hufvudsak vunnit utskottets godkännande. Blott med afseende å holmarne n:ris 90 Honholmen, 91 Stora Nätholmen och 92 Lilla Nätholmen samt holmarne n:ris 107 och 108 Norra och Södra Ugnsholmen har utskottet ansett sig böra förorda afvikelser från Drätselkammarens framställning. Enligt utskottets tanke borde nämligen de tre förstnämnda holmarne med afseende å deras något spridda läge utarrenderas hvar för sig. De båda Ugnsholmen åter synas, i betraktande både af deras läge och beskaffenhet för öfrigt, icke lämpa sig för bostadsvillor, utan skulle de enligt utskottets åsigt hellre böra utlegas under de för upplagsplatser gällande vilkor samt blott på 5 år.

Utskottet föreslår därför att Stadsfullmäktige ville besluta:

att godkänna Drätselkammarens framställning i afseende å utarrenderingen af holmarne n:o 89 Hanaholmen och n:o 98 Vrakholmen, plantaget n:o 17—20 Södernäs, holmen n:o 102 Ryssholmen samt Kaisaniemi värdshus; äfvensom

att anmoda Drätselkammaren att utlega holmarne n:ris 90 Honholmen, 91 Stora Nätholmen och 92 Lilla Nätholmen enhvar skildt för sig samt holmarne n:ris 107 Norra och 108 Södra Ugnsholmen båda tillsammans, alla för en tid af 5 år på de vilkor som enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 15 februari 1877 iakttagits vid utarrenderingen af upplagsplatser.

Helsingfors den 21 maj 1881.

Wilh. Brummer.

K. J. Numell.

Wilhelm Dittmar.

DRÄTSELKAMMAREN

i

HELSINGFORS,

den 4 mars 1881.

N:o 66.*Till Helsingfors Stadsfullmäktige.*

Uti en till Drätselkammaren ingifven skrift hafva Arkitekten Frans Anatolius Sjöström och Trädgårdsmästaren Märten Gabriel Stenius, hvilka gemensamt på arrende intill utgången af år 1908 innehafva staden underlydande holmen n:o 117 Vestra Rönnskär, om 33,99 tunnland, emot en årlig afgäld af 1,886 tunnor råg i grundränta och 100 mark i penningar samt under de för stadens bostadsvillor öfverhufvud gällande arrendevilkor, förmäلت sig vara sinnade att, i enlighet med af dem tillika ingifna plan- och byggnadsritningar, å holmen efter hand anlägga, förutom boningsbyggnader, vakt-, lust- och badhus, äfven broar, vägar och gångar, gräsplaner och trädplanteringar m. m., hvarigenom holmen skulle förvandlas till en prydlig och smakfull park. Men då de tillämnade försköningsarbetena försvärades i följd deraf att å holmen funnes endast ungskog samt att matmyllan till större delen blifvit derifrån bortförd, hvarföre för åstadkommande af gräsplaner och odlingsbara fält den erforderliga myllan måste i stor mängd dithemtas, samt då äfven trädplanteringarna och anläggningarna i öfrigt — af hvilka vägarne och gångarne komme att sammanlagdt upptaga en längd af inemot en svensk mil — kräfde betydliga kostnader, hafva Arkitekten Sjöström och Trädgårdsmästaren Stenius funnit sig icke kunna skrida till ifrågavarande försköningsarbetens företagande i den utsträckning planen utvisade, om icke dem tillförsäkrades besittningsrätt till holmen Vestra Rönnskär för en längre tid utöfver den för närvarande bestämde; och hafva de derföre nu anhållit att deras nämnda besittningstid måtte förlängas med tjugu år eller således utsträckas intill utgången af år 1928, under vilkor emellertid, att derest de utlofvade arbetena icke utfördes, arrendeförlängningen vore af dem förverkad.

Vid granskningen af ofvanberörda ritningar har Drätselkammaren funnit dem utmärka sig genom en synnerlig smakfullhet beträffande såväl anordningen af terrängen å Vestra Rönnskär som de derstädes tillämnade byggnadernas utseende. Och då det ligger i stadens intresse att de arrenderade markerna i stadens omgifningar blifva förskönade, samt då den af Herrar Sjöström och Stenius ingifna planen utvisar att för dess realiserande erfordras så betydliga kostnader, att desamma icke kunna blifva arrendatorerne ersatta under de 28 år, som för dem ännu återstå af arrendetiden, har Drätselkammaren funnit sig i nu förevarande fall böra hos Stadsfullmäktige ödmjukast tillstyrka, att Arkitekten Sjöström och Trädgårdsmästaren Stenius måtte beviljas tjugu års förlängning i deras arrenderätt till holmen Vestra Rönnskär eller således intill utgången af år 1928, under vilkor: att de noggrant följa den för de utlofvade försköningsarbetena uppgjorda plan, af hvilken dem åligger att till Drätselkammaren in-

lemna en kopia; att om det vid de föreskrifna ekonomiska besigtningarna å lägenheten skulle befinnas att de brustit i fullgörandet af sina åtaganden och icke väl vårdat och underhållit alla anläggningar, arrendatorerne skola gå sin nämnda förlängningsrätt förlustige; samt att, om de komma i åtnjutande af arrendeförlängning, det årliga penningearrendet skall af dem under förlängningstiden utgöras med ett till tvåhundra mark förhöjdt belopp, utom stadgad grundränta.

Ofvanberörda ansökningsskrift och ritningar, hvilka härjemte biläggas, torde Drätselkammaren i sinom tid återfå.

På Drätselkammarens vägnar:

Alfr. Charpentier.

Lars Homén.
t. f.

DRÄTSELKAMMAREN

i

HELSINGFORS,
den 18 mars 1881.

N:o 84.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Enär för åtskilliga af stadens utarrenderade lägenheter arrendetiden under innevarande år utlöper, får Drätselkammaren, jemlikt föreskriften i 12 § af Kammarens reglemente, hos Stadsfullmäktige härom ödmjukast anmäla och derhos afgifva förslag till ny utlegning af desamma.

Ifrågavarande lägenheter äro: N:ris 17—20 Södernäs, 89 Hanaholmen, 90 Honholmen, 91 Stora Nätholmen, 92 Lilla Nätholmen, 98 Vrakholmen, 102 Ryssholmen, 107 Norra Ugnsholmen och 108 Södra Ugnsholmen äfvensom Kajsaniemi värdshus. Och utgår arrendet för dessa: för Hanaholmen, Honholmen, Stora och Lilla Nätholmen samt Vrakholmen den 1 nästkommande maj, för Kajsaniemi den 1 oktober och för Södernäs, Ryssholmen, samt Norra och Södra Ugnsholmen den 31 december. Rörande dem af de nämnda lägenheterna, för hvilka legotiden tilländagår den 1 maj, har Drätselkammaren emellertid, i syfte att erhålla mera lämpliga samt liktidiga terminer för de nya arrendenas vidtagande, med de nuvarande innehafvarene aftalat, att dessa lägenheter af dem bibehållas intill årets slut, under nu gällande vilkor och emot en efter den förut bestämda årsafgälden propotionerad arrendefgift. För öfrigt får Drätselkammaren angående ofvan uppräknade lägenheter nämna följande:

Se Stadsf:es
prot. den 1°/₂
1877 samt
Dkrens prot.
den 2°/₉ och 2°/₇
1878.

N:ris 17—20 Södernäs, norr om jernvägen, utgörande i areal, enligt af förre Stadsingenjören Tallqvist år 1878 upprättad karta och beskrifning, tillsammans 33,792 tunnland, deraf 16,100 tunnland åker och 9,404 tunnland linda samt 8,288 tunnland berg, skogsbackar m. m., med en grundränta af 19,270 tunnor råg, hafva senast varit såsom en enda lägenhet utarrenderade på de vilkor, som enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 15 februari 1877 gällt vid utlegning af stadens s. k. plantager, således bland annat med skyldighet för arrendatorn att vid arrendetidens utgång aflytta de å stället befintliga byggnader, derest han ej kunde med efterträdaren annorlunda öfverenskomma, men med den skilnad i afseende å arrendetiden, att denna utgjort endast 3 år. Arrendator af lägenheten är Trädgårdsmästaren W. Schustoff, som i årlig afgäld erlagt 1,930 mark, deri inbegripet ersättning för grundräntan, hvilken emellertid skall ligga till grund för pröfningen huruledes lägenheten häfdats. Med afseende å omfånget af den till detta egoområde hörande odlade och odlingsbara mark, har Drätselkammaren ansett detsamma nu böra upplåtas på längre tid, så mycket hellre, som erfarenheten vid den senaste utarrenderingen deraf på endast tre år visat, att det varit synnerligen svårt att för plantaget erhålla samma arrende, som förut, emedan spekulanterne å området yttrat farhåga för att de icke skulle kunna under en så kort tid, som tre år, njuta frukten af sitt arbete. Drätselkammaren föreslår därför, att lä-

genheten utbjudes alternativt på 5 eller 10 år, med Kammaren förbehållen rätt att antaga det anbud, som synes för staden fördelaktigast.

N:ris 89 Hanaholmen, 90 Honholmen, 91 Stora Nätholmen och 92 Lilla Nät- Se Mag. prot. holmen, hvilka i areal innehålla resp. 1,39, 0,48, 0,85 och 0,39 tunnland, hafva sedan $\frac{1}{5}$ 1830. nast varit gemensamt utarrenderade på 50 år, med åliggande för arrendatorn att, om något under arrendetiden tillgjordes för holmarnes förskönande, vid afträddandet kvarlemna dylika anläggningar. De nuvarande innehafvarene äro Handlanden J. H. Lindroos' arvingar och arrendet har utgjort 22 mark 88 penni. Af dessa holmar anser Drätselkammaren Hanaholmen, såsom lämplig till bostadsvilla, böra särskildt för sig upplåtas för sådant ändamål på 30 år, hvaremot de öfriga skulle i ett sammanhang utarrenderas på 5 år under de för upplagsplatser gällande vilkor.

N:o 98 Frakholmen, om 7,12 tunnland, har senast äfven varit utarrenderad på 50 år och under vilkor att de anläggningar, som under arrendetiden kunde göras för holmens förskönande, icke finge vid dess utgång af arrendator förstöras eller afföras. Senaste innehafvaren af holmen är Kommerserådet H. Borgström och i årligt arrende har erlagts 184 mark. Denna holme borde i sin egenskap af bostadsvilla nu upplåtas på 30 års arrende.

N:o 102 Ryssholmen, om 1,19 tunnland, har senast varit på 10 år utarrenderad till Underofficeraren I. Alexandroff emot 100 mark i årligt arrende samt vilkor, att byggnader och kajer, som å holmen uppfördes, borde vid arrendetidens utgång af arrendatorn undanskaffas. Såsom tjenlig blott till upplagsplats, skulle nämnda holme, enligt Drätselkammarens tanke, utarrenderas på 5 år och på de för dylika platser vanliga vilkor. Se Mag. prot. den $\frac{1}{5}$ och $\frac{1}{5}$ 1871.

N:ris 107 och 108 Norra och Södra Ugns- eller Ugnsmunsholmen, innehållande i areal, den förra 2,93 och den sednare 1,48 tunnland, hafva senast varit tillsammans utarrenderade äfven på 10 år, emot inalles 65 mark i årlig afgäld och på samma vilkor i öfrigt, som Ryssholmen. Nuvarande innehafvaren är Handlanden F. J. Holmgren. Holmarne borde, enligt Drätselkammarens tanke, äfven nu i ett sammanhang utlegas, men på 30 år under de för bostadsvillor gällande vilkor. Se Mag. prot. den $\frac{1}{5}$ och $\frac{1}{5}$ 1871.

Kaisaniemi värdshus har på grund af Stadsfullmäktiges beslut af den 4 oktober 1876 varit utarrenderadt på 5 år, med rättighet och skyldighet för arrendatorn att, med andras uteslutande, å stället idka värdshusrörelse samt under vilkor i öfrigt, bland annat, att åbyggnaden derstädes borde i afseende å rummens inre beskaffenhet vid hyrestidens utgång i anmärkningsfritt skick återlemnas till staden, hvaremot all den försämring, som åbyggnadens yttre delar utan arrendatorns förvållande kunde undergå, skulle drabba staden. Nämnda värdshus och värdshusrättighet anser Drätselkammaren lämpligen böra vid skeende ny auktion utbjudas alternativt på 3 eller 5 år. Se Mag. prot. den $\frac{2}{5}$ 1876 och Dkrens prot. den $\frac{2}{5}$ 1878.

På grund af hvad Drätselkammaren nu anfört, får Kammaren således ödmjukast föreslå, det Stadsfullmäktige ville besluta:

att ofvan uppräknade jordlägenheter, sedan genom stadsingenjörens försorg fullständig egokarta jemte beskrifning blifvit, såvidt möjligt, för enhvar af dem upprättad och till Drätselkammaren inlemnad samt den framdeles från lägenheten utgående grund-

räntan i den ordning uträknats, som det under den 11 november 1846 fastställda förslag till vilkor för utarrendering af stadens villor bestämmer, skola å offentlig auktion inför Drätselkammaren utbjudas på arrende, att den 1 januari 1882 tillträdas:

a) holmarne *n:o 89 Hanaholmen* och *n:o 98 Vrakholmen*, hvardera för sig, samt *n:o 107 Norra Ugnsbolmen* och *n:o 108 Södra Ugnsbolmen*, begge dessa tillsammans, för en tid af 30 år och på de öfriga vilkor, som enligt Fullmäktiges beslut af den 15 februari 1877 härtills varit gällande vid utarrendering af för bostadsvillor afsedda lägenheter;

b) plantaget *n:ris 17—20 Södernäs* alternativt för en tid af 5 eller 10 år och på de öfriga vilkor, som enligt Fullmäktiges återopade beslut gällt vid utlegning af plantager; och

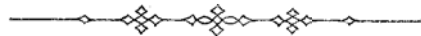
c) holmarne *n:o 90 Honholmen*, *n:o 91 Stora Nätholmen* och *n:o 92 Lilla Nätholmen*, alla dessa tillsammans, samt *n:o 102 Ryssholmen*, särskildt för sig, för en tid af 5 år och på de, enligt samma beslut af Fullmäktige, vid utarrendering af upplagsplatser iakttagna vilkor; äfvensom

att *Kaisaniemi värdsbus* jemte dermed förenad rättighet och skyldighet till idkande af värdsbusrörelse å stället, skall å auktion inför Drätselkammaren på arrende utbjudas alternativt för en tid af 3 eller 5 år, räknadt från den 1 nästkommande oktober.

På Drätselkammarens vägnar:

Alfr. Charpentier.

Lars Homén.
t. f.

	Transport	—	2,076,905 97
Å fonden för feberlasarettet		600 —	600 —
Å för underhåll af fattige donerade fonder		3,638 78	3,638 78
Dividend å aktier		3,000 —	3,920 —
Å arrendetomtlösen		— —	15,282 64
Å vattenledningsobligationer (kuponger afklippta vid lånets emission)		— —	46,250 —
III. Tomtlösen.			
För odisponerade tomter		25,000 —	18,492 30
För arrendetomter		55,000 —	123,125 76
IV. Stadens fasta egendom.			
Donerade hemmansräntor		2,600 —	10,505 44
Arrenden för jord med eller utan hus, för värdshus, för arrendetomter samt qvarnränta (Gammelstads-qvarnen)		79,490 46	78,266 74
Hyra för stadens bodar (Narinkbodarne)		4,000 —	4,648 15
Chausséarrendemedel		18,105 —	18,105 —
Simhusafgifter		300 —	417 —
För hötågen i Thölö park m. fl. ställen		800 —	1,790 30
Fiskevattensafgifter		670 —	777 60
Planhyra		— —	455 —
V. Tomtören		1,612 20	1,590 66
VI. Inkomstgivande rättigheter.			
Tolag, ordinarie	44,666: 67		
d:o , inqvarterings	22,333: 33		
Trafikafgifter		67,000 —	74,973 24
Mätningafgifter		100,000 —	147,761 15
Mätningafgifter		2,100 —	2,406 70
Transito-magasinshyra		110 —	38 40
Debetsedlar		— —	359 96
Hamnafgifter		70,000 —	73,635 19
Broafgifter		3,000 —	4,716 57
Barlastafgifter		400 —	721 60
Vägningsafgifter		1,100 —	2,125 91
Kokhusafgifter		220 —	206 60
Marknadsafgifter		910 —	868 80
Auktionsprovision		700 —	839 72
Afgifter för begagnandet af bord, stånd eller disk vid försäljning å torg etc.		500 —	420 —
Mångleriafgifter		1,000 —	600 —
Afgifter af utländingar vid försäljning af matvaror vid masten		200 —	— —
Biljardafgifter		300 —	416 —
	Transport	—	—2,714,861 18

	Transport	—	—	2,714,861	18
Afgifter för tillställningar mot entré		2,800	—	2,576	—
Bouppteckningsprocenter		4,000	—	11,019	53
Månatliga afgifter af utländingar		800	—	1,472	—
Kollektmedel		270	—	240	40
<i>Sakören:</i>					
Stadens andel		1,000	—	691	44
Kronans andel, donerad till staden		3,100	—	1,945	16
De fattiges andel		700	—	347	90
Afgifter af i Ryssland vistande personer		1,700	—	2,211	26
VII. Diverse.					
Personel fattigafgift		10,000	—	—	—
För sjukvård å feberlasarettet		500	—	1,661	68
För fattighjorns arbeten		700	—	1,016	40
Jordafkastning från fattiggården		700	—	456	05
Ersättning för underhåll af fattige		2,200	—	5,381	99
Lega för en maskinmangel å fattiggården		—	—	31	16
Elevers i folkskolan afgifter		2,300	—	3,026	25
d:o i d:o handarbeten		857	24	224	30
Boklån		700	—	962	50
Hyra för 2:ne rum i 2:dra polisvaktkontorets lokal		350	—	350	—
Hundskatt		4,000	—	5,523	44
Hyra för en lokal i folkskolans hus		400	—	385	—
Öfriga hyror		—	—	13,012	34
Diskhyra vid Narinkbodarne		—	—	350	—
Gerningsören		—	—	880	—
Böter för försummad betalning af kronoutskylder		—	—	1,032	33
Näringsafgifter		—	—	160	04
Brandskadeersättning för Narinkbodarne		—	—	11,919	98
För å auktion försålda effekter		—	—	833	55
För gamla slagtarhusen		—	—	797	20
Diverse mindre inkomster		—	—	742	87
VIII. Statsbidrag.					
Till folkskolorna		26,000	—	26,000	—
» polisinrättningen		73,280	—	73,280	—
» inqvarteringen		225,797	45	187,762	33
» gatubelysningen		10,000	—	10,000	—
» brandverket, enligt Civilexpeditionens bref af den 11 Maj 1880 bidrager finska kronan för 1878—1880 med <i>Tmf.</i> 24,630: — ryska kronan för d:o » 1,470: —		26,100	—	33,959	12
Bränvinsskatten		4,744	64	4,844	80
	Transport	—	—	3,119,958	20

	Transport	—	—	3,119,958	20
IX. Vattenledningen.					
Konsumtionsafgifter:					
för 1879		—	—	42,674	95
» 1880		55,000	—	57,809	57
Tackjernsrör, tillfallna staden med anledning af medgifven förkortning af rörledningen		—	—	2,224	30
<i>Uttaxering:</i>					
Inqvarterings- och öfriga utskylder		596,914	79	597,411	47
Debetsedlar		—	—	346	84
Skilnaden emellan inqvarteringsutgifterna och det uttaxerade beloppet, godtgöres inkomsträkningen från föregående årets behållning med		—	—	18,516	49
	Summa	—	—	3,838,941	82

Utgifter.	Anslag enligt budgeten.		Utgift enligt böckerna.		Besparing å årsanslaget.		Årsanslaget öfverskridet med	
I. Stadens skulder.								
Å lånet för stadens reglering, amortering	5,288	—	5,288	—	—	—	—	—
Å lånet för rådhusbyggnaden:								
amortering	2,516	—	2,516	—	—	—	—	—
ränta	801	92	801	92	—	—	—	—
Å lånet för chausséerna:								
amortering	2,809	47	2,809	47	—	—	—	—
ränta	2,690	53	2,690	53	—	—	—	—
Å chausséobligationerna:								
amortering	2,610	¹⁾	—	—	—	—	—	—
ränta	5,040	—	5,040	—	—	—	—	—
Till chausséobligationernas amorteringsfond för åren 1876—1879	10,919	26	¹⁾	—	—	—	—	—
Ränta å förestående summa för 1880 å 3 %	327	58	¹⁾	—	—	—	—	—
Ränta å de utan närmare bestämning till de fattige donerade fonder å 6 %	3,638	78	3,638	78	—	—	—	—
Ränta å de med vissa föreskrifter till de fattige donerade fonder	5,520	68	5,520	67	—	01	—	—
Transport	—	—	28,305	37	—	—	—	—

¹⁾ 1880 års amortering 2,610 *Frk* har godtgjorts direkte amorteringsfonden som bildats i enlighet med chausséreglementet af den 26 Januari 1865.

Transport	—	—	28,305 37	—	—	—	—
Ränta å den s. k. Arnellska fonden . . .	1,080	—	1,080	—	—	—	—
Ränta å fonden för feberlasarettet . . .	600	—	600	—	—	—	—
Ränta å K. W. Törmäläs fond	879	31	879 31	—	—	—	—
Ränta å fonden för dygdigt tjenstefolks belönande	384	96	384 96	—	—	—	—
Ränta å vattenledningslånet	75,000	—	337,500 ²⁾)	—	—	—	—
Ränta och provision å ett kassakreditiv .	6,000	—	—	6,000	—	—	—
Ränta å fonden för folkbiblioteket och läsesalen	1,471	26	3,834 92	—	—	2,363	66
Sista utbetalningen å köpeskillingen för vattenledningen <i>Fmç.</i> 200,000 ³⁾).	—	—	—	—	—	—	—
Upplupen ränta å inköpta chausséobliga- tioner	—	—	196 98	—	—	—	—
Ränta för 1876—1879 å chausséobliga- tioner	—	—	6,123 60 ⁴⁾)	—	—	—	—
II. Stadens embetsverk.							
<i>Rådstufvurätten och Magistraten:</i>							
löner och arvoden	113,565	60	112,105 95	1,459	65	—	—
expenser	4,000	—	4,976 24	—	—	976	24
pensioner	3,606	67	3,606 66	—	01	—	—
III. Kommunalförvaltningen.							
Stadsfullmäktiges kansli	10,000	—	7,017	—	2,983	—	—
<i>Drätselkammaren:</i>							
löner, arvoden och hyror	13,600	—	13,574 97	25	03	—	—
kanslibitråde, vaktbetjent. & expenser	4,000	—	3,803 13	196	87	—	—
<i>Drätselkontoret:</i>							
löner, arvoden etc.	21,128	56	21,122 55	6	01	—	—
expenser	2,000	—	1,981 76	18	24	—	—
<i>Tolagskontoret:</i>							
löner och arvoden	15,678	56 ⁵⁾)	15,016 29	662	27	—	—
expenser	800	—	272 82	527	18	—	—
Transport	—	—	562,382 51	—	—	—	—

²⁾ Utgör räntan från lånets emission och har, likasom alla öfriga utgifter och inkomster för vattenledningen, först under år 1880, efter vattenledningens definitiva öfvertagande af staden, observerats i utgifts- och inkomsträkningen.

³⁾ Observerade under kostnader för vattenledningen.

⁴⁾ Af detta belopp utgör *Fmç.* 5,898: 60 ränta å i stadens ego befintliga obligationer. Se inkomsterna.

⁵⁾ Innefattar äfven arvodet för ett vägmästarbitråde, hvartill Stadsfullmäktige den 20 April 1880 anslagit *Fmç.* 1,000.

	Transport	—	—	562,382 51	—	—	—	—
<i>Hamnkontoret:</i>								
löner och arvoden		14,000	—	14,000 07	—	—	—	07
uppbördsprocenter		3,906	—	4,983 13	—	—	1,077	13
rengörning af hamnar m. m.		900	—	734 67	165	33	—	—
expenser		600	—	499 42	100	58	—	—
<i>Byggnadskontoret:</i>								
löner och arvoden samt hyra		19,010	—	18,920 02	89	98	—	—
biträden vid mätningar		6,500	*)	6,335 93	164	07	—	—
expenser		500	—	446 50	53	50	—	—
IV. Gatubelysningen.								
Gasbelysningen		44,225	14	41,288 29	2,936	85	—	—
Terpentinbelysningen		24,458	50	24,857 —	—	—	398	50
V. Brandverket.								
Hyror		6,900	—	6,900 —	—	—	—	—
Eldning och lysning		3,185	—	2,312 65	872	35	—	—
Redskapens underhåll		2,500	—	1,899 33	600	67	—	—
Aflöningar och andra förmoner		30,730	—	29,770 26	959	74	—	—
Brandstallet		3,942	—	5,362 04	—	—	1,420	04
Diverse		2,300	—	4,036 90	—	—	1,736	90
VI. Polis- och fängvården.								
<i>Polisinrättningen:</i>								
löner och arvoden		116,800	—	116,501 08	298	92	—	—
hyra		2,400	—	2,400 —	—	—	—	—
expenser		1,140	6)	1,140 —	—	—	—	—
gratifikationer		1,000	—	1,000 —	—	—	—	—
diverse		—	—	17 75	—	—	17	75
<i>Stadshäktet:</i>								
löner och arvoden		5,640	—	5,474 —	166	—	—	—
förnödenheter		1,000	—	316 40	683	60	—	—
VII. Sundhets- och sjukvården.								
<i>Sundhetsnämnden:</i>								
löner och arvoden		16,400	—	15,283 58	116	42	—	—
hyra för vaccinations- och besigtningssbyrå		600	—	600 —	—	—	—	—
hyra för ordinarie sjukhuset		3,800	—	3,800 —	—	—	—	—
expenser och betjening		800	—	566 62	233	38	—	—
	Transport	—	—	871,828 15	—	—	—	—

*) Härei ingår ett extra anslag af 4,000 mark enl. Stadsfullmäktiges beslut af d. 4 Maj 1880.

6) Innefattar äfven det af Stadsfullmäktige d. 12 Oktober 1880 beviljade tillskottsanslaget af 400 mark.

	Transport	—	—	871,828 15	—	—	—	—
<i>Feberlasarettet:</i>								
	löner och kostpenningar	1,548	—	1,548	—	—	—	—
	kost	5,490	—	3,326	43	2,163	57	—
	läkemedel	1,200	—	892	—	308	—	—
	tvätt	400	—	255	72	144	28	—
	ved och belysning	1,000	—	820	50	179	50	—
	remont af lasarettspersedlar och di- verse	1,000	—	993	23	6	77	—
VIII. Fattigvården.								
	Löner, arvoden och hyra	9,780	—	9,768	—	12	—	—
	Understöd åt de fattiga:							
	ständiga	42,000	—	37,090	46	4,909	54	—
	tillfälliga	4,000	—	2,433	80	1,566	20	—
	Beklädnad åt de fattiga på fattiggården samt medellösa skolbarn	3,000	—	3,036	42	—	—	36 42
	Kosthållningen å fattiggården	20,000	—	17,987	61	2,012	39	—
	Sjukvård å fattiggården, Lappviken och Sjähö	11,000	—	9,929	92	1,070	08	—
	Läkemedel	2,500	—	2,515	09	—	—	15 09
	Inventarier	600	—	505	66	94	34	—
	Eldning och lysning	4,000	—	2,163	32	1,836	68	—
	Stallet	250	—	227	90	22	10	—
	Brandstodsafgifter	800	—	243	76	556	24	—
	Pension åt f. d. Inspektor Eklund	500	—	500	—	—	—	—
	Oförutsedda behof och diverse	6,000	—	4,751	72	1,248	28	—
IX. Undervisningsväsendet.								
<i>Navigationsskolan:</i>								
	hyra	2,400	—	2,400	—	—	—	—
	ved incl. huggning	470	—	251	80	218	20	—
<i>Realskolan:</i>								
	hyra	6,000	—	6,000	—	—	—	—
	ved och belysning	850	—	661	68	188	32	—
	inventarier och diverse	1,065	*)	1,261	68	—	—	196 68
	hyresmedel	3,900	—	3,900	—	—	—	—
	afflöning åt en vaktmästare	400	—	400	—	—	—	—
<i>Slöjdskolan</i>								
	5,000	—	—	5,000	—	—	—	—
<i>Folkskolorna:</i>								
	löner och arvoden	82,478	64	80,291	98	2,186	66	—
	hyror	4,500	—	3,680	55	819	45	—
	Transport	—	—	1,074,665	38	—	—	—

*) Häre ingår ett extra anslag af 65 mark, enl. Stadsf:s beslut af den 2 Nov. 1880.

	Transport	—	—	1,074,665 38	—	—	—	—
undervisningsmateriel		2,500	—	2,024 30	475 70	—	—	—
material för handarbeten		1,200	—	432 98	767 02	—	—	—
skolmöbel		1,500	—	1,327 30	172 70	—	—	—
ved		3,500	—	2,563 90	936 10	—	—	—
belysning		2,500	—	2,525 70	—	—	25 70	—
underhåll af gårdarne och diverse		3,021	36	6,174 19	—	—	3,152 83	—
<i>Folkbiblioteket:</i>								
hyra		2,000	—	2,000 —	—	—	—	—
ved		210	—	178 90	31 10	—	—	—
belysning		430	—	441 60	—	—	11 60	—
böcker, tidskrifter och inbindning		1,000	—	1,034 85	—	—	34 85	—
arvoden		2,080	—	2,006 —	74 —	—	—	—
diverse och oförutsedda utgifter		280	—	145 95	134 05	—	—	—
X. Staden åliggande allmänna onera.								
Skjutshållning, 12 hästar		8,100	—	8,100 —	—	—	—	—
Kronoutlagor (båtsmansafgifter & utsädesprocent)		629	04	629 04	—	—	—	—
<i>Inqvartering:</i>								
hyresmedel		224,908	—	203,942 78	20,965 22	—	—	—
natura-qvarter		88,486	—	80,657 53	7,828 47	—	—	—
halm		450	—	—	450 —	—	—	—
ved och belysning		13,385	50	12,400 89	984 61	—	—	—
löner och arvoden (inqv.nämnd)		6,800	—	6,800 —	—	—	—	—
hyra för nämndens lokal		2,000	—	2,000 —	—	—	—	—
oförutsedda behof och extra inqvartering		20,000	—	833 48	19,166 52	—	—	—
afkortning å de uttaxerade medlen		2,000	—	—	2,000 —	—	—	—
XI. Byggnader och allmänna arbeten.								
<i>Underhåll af:</i>								
1:o. Staden tillhöriga hus och byggnader		12,000	—	14,162 24	—	—	2,162 24	—
2:o. Gator, kanaler, afloppsdikey och kajar:								
Kaserngatan		4,600	7)	—	—	—	—	—
Bergmangatan		9,100	7)	—	—	—	—	—
Högbergsgatan		16,800	7)	—	—	—	—	—
Skarpskyttegatan		2,700	—	2,591 66	108 34	—	—	—
Albertsgatan		2,500	7)	—	—	—	—	—
Wilhelmsgatan		2,940	—	2,848 05	91 95	—	—	—
Transport		—	—	1,430,486 72	—	—	—	—

7) Arbetet icke fulländadt under 1880. Kostnaderna observerade i utgående balansräkningen.

	Transport	—	—	1,430,486	72	—	—	—	—
	Gångstig öfver Senatstorget . . .	4,000	—	4,039	13	—	—	39	13
	Öfrigt underhåll . . .	15,000	—	19,632	14	—	—	4,632	14
3:o.	Brunnar och vattenuppfodringsverk	2,700	—	2,990	04	—	—	290	04
4:o.	Stadens allmänna landsvägar etc.	4,000	—	4,272	01	—	—	272	01
5:o.	Forsby hemmans vägalott . . .	3,200	—	3,457	67	—	—	257	67
6:o.	Stadens chausséer (löner och reparationer)	12,500	—	12,472	91	27	09	—	—
7:o.	d:o planteringar och trädskola								
8:o.	Hägnader kring stadens planteringar	13,500	—	13,974	02	—	—	474	02
9:o.	Vägar inom staden, tvättbryggor m. m.	10,000	—	10,110	20	—	—	110	20
10:o.	Allmänna latriner och pissoirer	2,000	—	1,891	80	108	20	—	—
11:o.	Muddring i hamnar.	3,000	—	3,009	90	—	—	9	90
12:o.	Påfyllning af Sandvikstorget.	2,500	—	2,512	19	—	—	12	19
	<i>Nybyggnader:</i>								
1o	Planering af gator:								
	Albertsgatan	6,750	—	4,540	15	2,209	85	—	—
	Annegatan	200	—	172	40	27	60	—	—
	Konstantinsgatan	300	—	—	—	300	—	—	—
	Timmermansgatan	11,360	—	11,346	79	13	21	—	—
	Styrmansgatan	6,600	—	5,602	38	997	62	—	—
	Tvärgatan emellan Stora Roberts- och Rödbergsgatorna	8,520	—	8,199	60	320	40	—	—
2:o.	Anläggning af kanaler:								
	Under Fredriksgatan etc.	25,700	—	18,863	97	6,836	03	—	—
	» Abrahamsgatan	16,486	25	16,073	73	412	52	—	—
	» Wladimirsgatan	11,428	25	7)	—	—	—	—	—
	» Eriksgatan	17,300	—	16,373	32	926	68	—	—
	» S. Magasingsgatan	—	—	*) 11,041	95	—	—	11,041	95
	<i>Diverse:</i>								
3 st.	pissoirer af jern	2,700	—	7)	—	—	—	—	—
	Nedgående trappa från Kaserngatan till Gardesmanegen	1,200	—	1,206	60	—	—	6	60
	Räddningskätting längs vestra kajen	1,400	—	955	43	444	57	—	—
	Renhållning af stadens allmänna platser	12,000	—	12,000	—	—	—	—	—
	Mängleribodarne	27,195	—	8)	38,612	79	—	11,417	79
	Globrunnens ombyggnad	2,000	—	8)	2,062	83	—	62	83
	Lyftkranen vid Södra hamnen	6,000	—	8)	4,657	30	1,342	70	—
	Transport	—	—	1,660,557	97	—	—	—	—

7) Arbetet icke fulländadt under 1880. Kostnaderna observerade i utgående balansräkningen.

*) Kronan beviljat härför ett räntefritt lån å *Fmy.* 8,000, hvilka ej uttagits. Staden anslagit 8,600 mark den 28 januari 1879.

8) Enligt 1879 års budget.

	Transport	—	1,660,557	97	—	—	—
Kokhuset i Sörnäs		5,000	*) 6,581	59	—	—	1,581 59
Beckkokningshuset i Sörnäs		2,000	*) 2,777	17	—	—	777 17
XII. Stadens vattenledning.							
Anslutningsledningar		820	243	05	556	95	—
Driftkostnad		32,400	24,200	—	8,200	—	—
Aflöningar (ingenjör & sekret.)		4,080	4,440	—	—	—	360
Inköp och profning af vattenmätare		700	—	—	700	—	—
Remont och inventarier		—	3,651	15	—	—	3,651 15
Räntor		—	1,162	36	—	—	1,162 36
Utsträckning till Bergmans- och Kasern- gatorna, enl. Stadsf:s beslut 20/4 1880		5,000	4,693	75	306	25	—
Utsträckning till Högbergsgatan, enligt Stadsf:s beslut 28/5 1880		950	733	—	217	—	—
Analys (Stadsf:s beslut 28/5 1880)		480	480	—	—	—	—
Vattenposters och dricksbassiners under- håll		1,000	407	30	592	70	—
Kompromisskostnader och oförutsedda be- hof		—	4,145	34	—	—	4,145 34
Ett års arrende för filtrerområdet		—	200	—	—	—	200
Vattenspolning		—	39	—	—	—	39
Till Bolaget Neptun	200,000	—	194,972	76	5,027	24	—
Före den 31 December 1879 utgifna:							
För vattenledningen direkt utgifna		—	159,878	13	—	—	—
Till Bolaget Neptun utbetalade		—	900,222	69	—	—	—
samt den ännu inestående garantisum- man		—	20,000	—	—	—	—
XIII. Diverse.							
Taxerings- och pröfningsnämnderne		2,500	1,140	72	1,459	28	—
Revisionskostnader		2,000	2,100	—	—	—	100
Eldnings- och lysningsämnen		4,000	5,262	66	—	—	1,262 66
Anslag för signalering af middagstimmen		300	300	—	—	—	—
För stormvarnings-telegram		250	190	—	60	—	—
Afkortning: å uttaxerade medel	25,000	—	41,267	79	—	—	16,267 79
» » förskotterade landtdags- kostn.		—	991	76	—	—	—
» » bura-avgifter		—	360	—	—	—	—
» » folkskole-d:o		—	160	—	—	—	—
» » extra sjukvårds kostnad		—	120	—	—	—	—
» » fattigavgifter		—	1015	—	—	—	—
	Transport	—	3,041,011	14	—	—	—

*) Enligt 1879 års budget.

Transport	—	—	3,041,011	14	—	—	—	—
Restituerade tolags- och trafikavgifter	—	—	272	19	—	—	—	—
d:o kommunalutskylder . . .	—	—	7,005	44	—	—	—	—
Instrumentalier och arbetsredskap, enl. Stadsf:s beslut $\frac{4}{5}$ 1880	1,000	—	2,674	59	—	—	1,674	59
Hundskattens omkostnader, Stadsf:s beslut $\frac{10}{2}$ 1880	20	—	213	—	—	—	193	—
Regerings-jubileet den 2 Mars 1880:								
diverse kostnader, Stadsf:s beslut $\frac{18}{2}$ 80	2,500	—	6,368	79	—	—	3,868	79
anslag till stipendier 1880	2,500	—	2,500	—	—	—	—	—
anslag till Marias asyl 1880	7,500	—	7,500	—	—	—	—	—
Translators arvode, Stadsf:s beslut $\frac{30}{3}$ 80	100	—	100	—	—	—	—	—
Ego-regleringen till Lill-Hoplax by . . .	—	—	172	95	—	—	—	—
Synen å Fredriksberg och Grejus hemman	—	—	114	16	—	—	—	—
Råläggning af mark vid jernvägslinien . .	—	—	14	94	—	—	—	—
Folkskole-byggnaden vid Malmgatan . . .	—	—	1,500	—	—	—	—	—
Nya proviantmagasinet	—	—	79	—	—	—	—	—
Ritningar till varuskjul	—	—	534	59	—	—	—	—
Inköp af lastbryggor i Sörnäs	—	—	388	—	—	—	—	—
Restituerade köpeskillingen å tomten n:o 1 vid Hagasundsgatan, Stadsf:s beslut $\frac{11}{5}$ 80	14,552	10	14,552	10	—	—	—	—
Reseunderstöd för folkskollärare, Stadsf:s beslut $\frac{4}{5}$ 80	1,600	—	1,600	—	—	—	—	—
Photometer-kommissionens omkostnader, Stadsf:s beslut $\frac{8}{6}$ 1880	1,000	—	603	15	396	85	—	—
1880 års folkräknings omkostnader . . .	—	—	1,563	57	—	—	1,563	57
1879 års oliqviderade räkningar	—	—	86	88	—	—	86	88
Byggnadsmaterial	—	—	39	17	—	—	39	17
Behållning till 1881	—	—	750,048	16	—	—	—	—
Summa	—	—	3,838,941	82	—	—	—	—

⁹⁾ Från anslaget för oförutsedda behof, *Fm*: 30,000 enligt »Stadsfullmäktiges framtida bestämmande» äro under året endast ofvannämnde två poster å tillsammans *Fm*: 10,000 anvisade att utgå.

Stadskassans ställning den 31 December 1880.

					<i>Fmy.</i>	<i>74.</i>
Aktiva.						
Kassa	—	—	—	—	21,700	29
Nordiska Aktiebanken; på löpande räkning	—	—	260,828	50		
» » depositions »	—	—	100,291	67	361,120	17
Stadens chausséobligationer.	—	—	61,900	—		
Fremmande obligationer.	—	—	5,208	—		
Aktier	—	—	32,000	—		
Skuldsedlar	—	—	20,425	—	119,533	
Oredovisade förskotter	—	—	—	—	23,216	62
Arrendetomtlösen	—	—	—	—	270,744	32
Utestående rester	—	—	—	—	201,711	53
Återstoden af statsverkets bidrag till inqvarteringen	—	—	—	—	2,762	33
Byggnadsmaterialier	—	—	37,401	63		
Stenläggning af Kaserngatan	—	—	7,029	99		
» » Bergmansgatan	—	—	7,801	17		
» » Högbergsgatan	—	—	16,476	70		
» » Albertsgatan	—	—	1,098	99		
Kanalen under Wladimirsgatan	—	—	7,446	32		
» » Kaisaniemi	—	—	33,696	88		
Jernpissoirer	—	—	2,405	62	113,357	30
Hos Civilstatens enke- och pupillkassa innessod	—	—	—	—	712	48
» Polisinrättningen	—	—	—	—	200	
Propriebalanser (Skutnabb, Kuhlberg)	—	—	—	—	2,483	69
Diverse debitorer	—	—	—	—	20,224	01
Till år 1881 balanserade oguldna beloppet af stadens skulder	—	—	—	—	2,156,495	71
Summa	—	—	—	—	3,294,261	45
Passiva.						
<i>Stadens skulder:</i>						
Finlands Statskontor: 1812 års regleringslån ¹⁾	84,160	—	—	—		
Rådhusbyggnadslånet	17,532	—	—	—		
Chaussébyggnadslånet	64,453	71	—	—		
1880 års regleringslån	350,000	—	516,145	71		
Transport	—	—	516,145	71		

¹⁾ Detta lån upptages i årets hufvudbok till 78,872 *Fmy.*, ehuru det rätteligen utgör ofvanstående belopp.

	Transport	—	—	516,145	71		
Utelöpandechausséobligationer		140,350	—	—	—		
» vattenledningsobligationer		1,500,000	—	1,640,350	—	2,156,495	71
Återstående köpeskilling till bolaget Neptun		—	—	—	—	20,000	—
<i>Under Drätselkammarens förvaltning ställda fonder:</i>							
De utan närmare bestämning till stadens fattige donerade fonder		—	—	60,646	30		
De med vissa föreskrifter till d:o		—	—	97,937	01		
Fonden för feberlasarettet		—	—	12,107	87		
Hedvig Arnells testamentsfond		—	—	19,080	—		
Klara Wilhelmina Törmäläs fond		—	—	18,465	47		
Fonden för dygdigt tjenstefolks belönande		—	—	8,084	10		
» » en uppfostringsanstalt för vanartiga barn		—	—	20,000	—		
» » folkbiblioteket och läsesalen		—	—	13,882	43		
» » chausséobligationernes amortering		—	—	13,856	84		
Stipendiifonden för särskilda skolor stiftad den 2 Mars 1880		—	—	20,012	60	284,072	62
<i>Diverse:</i>							
Utelöpande förfallna kuponger till vattenledningsobligationerne		—	—	1,947	50		
D:o till chausséobligationerne		—	—	279	—		
Innestående af stadens andel i bränvinsskatten		—	—	10,143	37		
» å uttaxerade inqvarteringsafgifter		—	—	16,108	83		
» för slöjdskolan		—	—	1,250	—		
» » söndagsskolan		—	—	162	59		
Pårestitution beroende medel		—	—	2,453	71		
Deponerade medel		—	—	1,800	—		
Diverse fordringsegares tillgodohafvande		—	—	3,150	27		
Oliqviderade räkningar för år 1880		—	—	60,206	53	97,501	80
Behållning till 1881 ²⁾		—	—	—	—	736,191	32
	Summa	—	—	—	—	3,294,261	45

²⁾ Uti denna i hufvudboken upptagna behållning, *Fm.* 750,048: 10 *ni* ingår äfven behållningen i chausséobligationernes amorteringsfond, hvilken rätteligen skildt bör upptagas.

<i>Nedanstående belopp invexlade chausséobligations-kuponger nemligen</i>		<i>Smf.</i>	<i>ri.</i>
för åren 1873—1875		408:	60
» » 1876—1880		17,355:	60
samt inlösta duplettkuponger:			
1 st. Ser. D. n:o 14 pr 18 ¹ / ₂ 76 à 3: 60		<i>Smf.</i> 3: 60	
2 » » » » 211 pr ¹ / ₂ 76 & n:o 466 pr ¹ / ₂ 79 à 1: 80 » 3: 60			7: 20
äfvansom från i stadens ego befintliga chausséobligationer afklippta, åren 1876—1880, förfallna kuponger			7,558: 20
		utgörande sammanlagdt	25,329: 60

hafva af oss samt Drätselkammarens ledamöter blifvit uppräknade och öfverlemnades, sedan samtliga åren 1876—1880 förfallna inlösta kupongerna i afseende å deras afföring i nummerregistret dessförinnan behörigen granskats, duplettkupongerna oförseglade, men alla de andra kupongerna i 5 st. förseglade och med vår påteckning försedda paketter till förvar i Drätselkammaren.

Under den oss ombetrodda revisionen ha vi trott oss finna skäl till följande anmärkningar:

Ersättningen för tolagskammarens debetsedlar, hvilken endast går genom stadskassan, bör icke upptagas i budgeten och allra minst såsom skett i 1880 års, der den endast förekommer å utgiftssidan.

Hyran för ryska militärklubbens lokal för November och December månader finnes icke observerad och, såsom oinfluten, utbalanserad i hufvudboken.

Af ett förbiseende är en af 1879 års taxeringsnämnd bestämd näringsafgift att utgå af särskilte personer och bolag till ett belopp af 6,090 mark icke observerad i hufvudboken, men rättelse härutinnan vidtagen i 1881 års hufvudbok.

Af räkenskaperna öfver försålda arrendetomter framgår att vid försäljningen stipulerade vilkor icke blifvit fullgjorda af innehafvarene till följande tomter:

Lappviksgatan n:o 15. Försummad kapitalafbetalning och förfallen ränta.

Kaserngatan n:o 21. d:o d:o d:o

Högbergsgatan n:o 35. Försummad kapitalafbetalning.

Eriksgatan n:o 6. Förfallen ränta.

Rödbergsgatan n:o 13. Försummad kapitalafbetalning och förfallen ränta.

» » 21 d:o d:o d:o

» » 23 d:o d:o d:o

Af poliskammarens gratifikationsmedel, hvaraf från 1879 hos kammaren innestod	<i>Smf.</i>	25: —
af förre Sekreteraren Dahl återburne	»	762: 50
och anslaget för år 1880	»	1,000: —
	<u>Summa <i>Smf.</i></u>	<u>1,787: 50</u>

hafva 405 mark 8 penni användts till uppköp af sablar och diverse från St. Peters-

burg samt återstoden 1,382 mark 42 penni utdelats i skadeersättningar och gratifikation till kanslist, kommissarier och konstaplar. Vi anmärka om det oriktiga förfarandet vid en del af medlens användande till annat ändamål än hvartill de blifvit anslagne, äfvensom Drätselkammarens uraktlåtenhet att vid utanordnandet af 1880 års anslag innehålla föregående års besparingar 787 mark 50 penni, hvilka såsom oanvända bort till stadskassan återbäras, i enlighet med utskottsbetänkandet, föranledt af revisionsberättelsen om 1879 års räkenskaper.

För slagtarbodarne vid Kaserntorget har hyra influtit för endast 3 stycken med 235 mark. Hyran för de öfriga 8 är icke uppdebiterad och utbalanserad i hufvudboken.

Utlemnandet af så betydliga förskotter, som vid årets slut funnos hos flere personer innestå oredovisade, borde framdeles så mycket som möjligt undvikas och den ordning noga iakttagas att nytt förskott ej beviljas förrän för det föregående blifvit redogjort.

Den urkund eller taxa, hvarefter afgifterna för marknadsstånd och bord uppbäras, har af debitor ej kunnat oss tillhandahållas, utan skall denna debitering verkställas efter gammal häfd. Ungefär samma förhållande råder å drätselkontoret vid uppdebiteringen af tomtöre-afgifterna.

Uti Stadsfullmäktiges till Magistraten den 20 April 1880 aflättna skrifvelse, angående hamnafgifternas nedsättning med 40 %, förekommer en sålydande bestämmelse: »samt att enahanda nedsättning bör tillgodokomma hvarje rederi, som underhåller ångbåtskommunikation på England«. Afser detta hela Brittiska området eller endast de af petitionären, Handlanden H. Donner, uppgifna städerna Hull och London; och skall hvarje rederi, som med ångbåt gör någon tur mellan Engelsk hamn och Helsingfors, åtnjuta denna nedsättning i hamnafgifter? Då hvarje otydlighet i en trafik-taxa kan gifva anledning till mångfaldiga förvecklingar och ledsamheter för såväl trafikanterna som isynnerhet för uppbördsmanen, ha vi här velat framhålla dessa enligt vår tanke otydliga bestämningar.

Från Drätselkammaren har oss tillhandakommit en inventarii-bok, upptagande en förteckning å staden tillhöriga fastigheter, arrende- och ännu odisponerade tomter, villor, jordstycken, donerade hemman m. m. Så fägnande det också är för oss att konstatera tillkomsten af denna af revisorerna af 1878 års räkenskaper redan påyrkade inventarii-bok, måste vi beklaga att åt densamma ej kan skänkas det vitsord, som densamma ovilkorligen bör ega, ity att den dels ännu långt ifrån fullständigt upptager stadens alla tillhörigheter -- bevisadt bland annat deraf att arrenden erlagts för tomter, hvilka Drätselkammaren ej afvetat tillhöra staden -- dels icke är fullt exakt i sina uppgifter angående de stipulerade arrende-vilkoren. Vi föreslå derföre att denna inventariibok måtte så mycket som möjligt fullständigas och omarbetas derhän att den, jemte uppgifvande af det dokument, hvarpå arrendeaftalet grundar sig, tillika angifver ej allenast arrendetiden och arrendesumman, utan ock den borgen, som för arrendets fullgörande erbjudits staden till säkerhet. Vid genomgåendet af dessa borgesförbindel-

ser ha vi nemligen funnit många af dem dels i ett eller annat afseende icke erbjuda staden tillräcklig säkerhet, dels för några alldeles saknas; speciellt för sådana hvarå innehafvarene af Stadsfullmäktige beviljats »friare dispositionsrätt» och hvilka torde ansetts befriade från skyldigheten att ställa ny borgen för sin sålunda utvidgade arrenderätt. Enligt ordförandens i Drätselkammaren oss meddelade uppgift, har in-teckning i en del fall blifvit åt staden utverkad i de å den arrenderade marken uppförda byggnader, men icke i alla, hvarföre också inträffat att en villoegare, som erhållit en sådan friare dispositionsrätt, kunnat försälja sin åbyggnad åt en person och öfverlåta marken åt en annan, deder ingendera iklädt sig någon förbindelse mot staden. Orättvisan af att en arrendator, medan hans dispositionsrätt är inskränkt, skall ställa borgen, då deremot en annan, som erhållit friare dispositionsrätt, befrias från denna skyldighet, ligger för öppen dag. Någon svårighet att införskaffa ofvannämnde uppgifter kan ej möta, då de böra finnas upptagna i Magistratens och Drätselkammarens protokoller.

I sammanhang härmed få vi framhålla att Handlanden Anders Parviainen fortfarande icke kunnat förmås att ställa borgen för arrendet af villolotterna n:ris 2 och 3 vid Thölö-vikens norra strand.

Genom byggnadskontoret har äfven under detta år såsom af ofvanstående tablå framgår, betydliga belopp utbetalts för stadens allmänna arbeten. Ehuru utan nödiga special-insigter för att endast med ledning af oss företedda arbetslistor kunna bedöma om dessa belopp blifvit använda med iakttagande af nödig sparsamhet och ifrågavarande arbeten i allmänhet med behörig drift blifvit skötta, anse vi oss dock skyldige påpeka det förhållande, att arbetet med kanalen genom botaniska trädgården påbegyntes först i början af September och derefter fortgick till årets slut, under det att den redan i medlet af Oktober inträdande vintern ingalunda befördrat arbetets fortskyndande och billighet, utan tvärtom bidragit till den betydliga kostnaden af 16,890 mark 96 penni, som å detta ännu oafslutade arbete nedlagts; en utgift så mycket mer i ögonen fallande som anläggningen af den förut fullbordade flere gånger längre delen af samma kanal ända ifrån Nikolaigatan endast kräft en utgift af 16,805 mark 92 penni.

Äfven under denna liksom under föregående revisioner ha längder öfver en del rester sentida kommit oss tillhanda och befunnits uppgjorda icke till räkenskaps-årets slut utan afslutade någon dag före den, då de till oss aflemnats.

De utestående resterne den 31 December 1880 bestodo af följande poster:

Vattenkonsumtionsafgifter	<i>Fmy.</i>	16,312: 51
Arrende-medel	»	19,456: 89
Hyra för stadens bodar	»	81: 96
Diskhyra vid Narinkbodarne	»	350: —
Tolagsmedel	»	49,341: 25
Hamn- och vågafgifter	»	2,152: 42
Auktionsprovision	»	175: 56

Mångleri-avgifter	<i>Fmk</i>	512: —
Boupptecknings-procenter	»	593: 44
Månatliga avgifter af utlänningar	»	72: —
Kollekt-medel	»	240: 40
Hundskatt	»	3,328: 08
Inqvarterings-avgifter	»	5,272: 57
Kommunala utskylder	»	95,117: 07
Fattig-avgifter	»	1,886: 60
Folkskole-medel	»	434: 73
Extra sjukvårdskostnader	»	40: 93
Förskotterade landtdagskostnader	»	238: 12
Chauséemedel	»	6,105: —
Summa <i>Fmk</i>		201,711: 53

hvaröfver restlängder för vattenkonsumtions-avgifter, arrende-medel, mångleri-, inqvarterings- och fattig-avgifter, folkskolemedel och extra sjukvårds-kostnader icke kommit oss tillhanda.

För indrivandet af resterne ha såväl ordinarie som extra stadsfogdar varit anlitate utan att man kunnat förekomma att resterne snarare ökats än minskats. Felet måste således ligga dels i användandet af för ringa arbetskrafter å Drätselkontoret dels i sjelfva uppbördssättet. Isynnerhet borde några tolags-rester icke uppstå, om debiteringen och uppbörden af tolags- och trafikavgifterna skedde samtidigt med tullavgifterna och något utlemnande af varan ifrån packhuset icke ifrågakomme, förrän alla avgifter vore erlagda. En omorganisation i detta syfte af tolagskammaren skulle också vid detta tidskifte, då den ena tolagsbokhållare-tjensten är ledig och innehafvaren af den andra är skyldig att underkasta sig omorganisation, lätt kunna genomföras och blott tarfva att en ännu saknad instruktion och arbetsordning för kammaren utarbetades, hvarvid tillika afseende borde göras derå att tjenstemännens aflöning stode i tillbörligt förhållande mot deras dryga och magtpåliggande arbete.

Det revisorerne delgifna protokollet öfver verkställd inventering af stadskassan den 31 December 1880 utvisar att kassan då innehöll 22,117 mark 54 penni mot 21,700 mark 29 penni, som den enligt böckerna bort utgöra, utvisande således ett öfverskott af 417 mark 25 penni, som tillsvidare icke kunnat förklaras. Likaså har af tolags-medel influtit 10 mark 90 penni mera än hvad enligt uppbörds-journalerna bort inflyta.

Hvad slutligen beträffar bokföringen, synes oss den förändring deri behöfelig, att skildt konto i hufvudboken öppnas för hvarje anslagspost, såsnart densamma af Stadsfullmäktige beviljats, samt att detta konto genast krediteras för hela anslagsbeloppet och efter hand debiteras för derå förefallande utgifter, hvarigenom icke allenast lätt kan kontrolleras, att de skilda anslagen ej blifvit öfverskridna, utan äfven stadskassans behållning för året såväl i innestående anslag, som i odisponerade tillgångar exakt framgår. Det nu använda bokföringssättet att ej öppna konto för ett arbete in-

nan det påbegynts, samt att i räkenskaperna sålänge observera de för detsamma hafda utgifterna såsom tillgång, intill dess hela arbetet (ofta nog först efter flere år) hunnit slutföras, då hela den derå använda summan med ens utföres, åstadkommer deremot under hela arbetstiden icke allenast en fingerad behållning i årsräkenskaperna, utan äfven den bristfällighet, att det å hvarje anslag innestående beloppet till derpåföljande år ej i räkenskaperna angifves.

Sedan vi jemlikt Hans Kejsrerliga Majestäts nådiga resolution af den 17 Maj 1876 afgifvit särskild berättelse om förvaltningen af stadens vattenledningslån under år 1880, anse vi oss här beträffande vattenledningen betraktad såsom särskild affär böra framhålla, huru å räkningen öfver bemälda lån vid 1877 års utgång fanns en konstant behållning af något mer än 500,000 mark innestående, hvilken under loppet af åren 1878 - 1880 endast efter hand blifvit tagen i anspråk för vattenledningens behof, någon ränta icke blifvit godtgjord ifrågavarande räkning för dess behållning, en omständighet som verkat att vattenlednings-affären lemnat ett sämre resultat än annars varit fallet.

Helsingfors, den 14 Maj 1881.

Ab. Landén.

C. Lille.

Hugo Serenius.

F. Stenius.

J. Winqvist.

Berättelse om förvaltningen af Helsingfors stads vattenledningslån, afgifven af undertecknade revisorer för stadens räkenskaper år 1880.

Enligt den af revisorerna för stadens räkenskaper år 1879 atgifna

berättelse om vattenledningslånet, utgjorde kassabehållningen för vattenledningen ultimo December 1879	<i>My.</i>	269,489: 43
År 1880 har för vattenkonsumtion influtit	»	41,497: 06
och från stadens allmänna medel såsom förskottslån uppburits	»	4,599: 02
	<u>Summa <i>My.</i></u>	<u>315,585: 51</u>

Utgifterna för vattenledningen under år 1880 utgöres af:

Anslutningsledningar	<i>My.</i>	243: 05
Driftkostnader	»	24,200: —
Ingenjörens arvode	»	4,200: —

Sekreterarens	<i>Fmf.</i>	240: —	
Kostnader för remont och inventarier	»	3,651: 15	
Dricksbassiners och vattenposters underhåll	»	407: 30	
Räntor till bolaget Neptun	»	1,162: 36	
Vattenledningens utsträckning till Bergmans- och Ka- serngatorna	»	4,693: 75	
» » Höbergsgatan	»	733: —	
Vattenposten vid Djurgårdsporten	»	407: 80	
Kompromiss- och andra oförutsedda kostnader	»	4,145: 34	
Bekostade analyser	»	480: —	
Arrende för filtrerområdet i Gammelstaden	»	200: —	
Vattenspolningsredskap	»	39: —	44,802: 75
Afbetalning å köpeskillingen till bolaget Neptun	»	— —	194,972: 76
Inlösta räntekuponger	»	— —	75,810: —
		<u>Summa <i>Fmf.</i></u>	<u>315,585: 51</u>

Å den för vattenledningen, dels genom kompromiss dels genom godvillig öfverenskommelse, från 1,200,000 mk till 1,115,195 mk 45 p. nedsatta köpeskillingen har bolaget Neptun i diverse poster intill utgången af år 1879 uppburit *Fmf.* 900,222: 69

År 1880 har till bolaget utbetalts » 194,972: 76

och ultimo December nästsagde år återstod å köpeskillingen oliqvideradt » 20,000: —

Summa *Fmf.* 1,115,195: 45

Kostnaderna för vattenledningens handhafvande utgjorde

	åren 1876—1877	<i>Fmf.</i>	81,924: 76
»	»	år 1878	» 72,719: 33
»	»	» 1879	» 46,617: 66
»	»	» 1880	» 44,802: 75
och då köpeskillingen för densamma faststälts till		»	1,115,195: 45
är totalkostnaden för vattenledningen ultimo December 1880 *)		»	1,361,359: 95
För vattenkonsumtion har uppdebiterats åren 1876—1878 <i>Fmf.</i>		41,891: 42	
»	»	år 1879	» 42,674: 95
»	»	» 1880	» 57,809: 57
hvaraf intill den 31 December 1880 influtit		»	142,375: 94
och nästnämnde dag återstod oliqvideradt		»	126,063: 43
Stadens år 1876 upptagna vattenledningslån, hvarå räntan å 5 ⁰ / ₁₀₀ erlägges den 1 Maj och den 1 November samt amorterin-		<i>Fmf.</i>	16,312: 51

*) I hufvudboken står vattenledningen upptagen endast till *Fmf.* 1,319,468: 53 ⁷/₁₀₀, emedan de under åren 1876—1878 influtna vattenkonsumtionsafgifterna i densamma afräknats på vattenledningskostnaderna för sagde år.

gen vidtager den 1 Maj 1877 efter 6 månader förut skeende utlottning, utestod ultimo December 1880 till oförändradt belopp med	<i>Fm.</i> 1,500,000: —	
Räntekupongräkningen upptager:		
Åren 1876—1879 till inlösen förfallna kuponger	<i>Fm.</i> 262,500: —	—
År 1880	75,000: —	337,500 —
Af dessa kuponger innehöllos och makulerades vid obligationernas utlemnande från Drätselkammaren då redan förfallna		46,250: —
och af återstoden		291,250: —
har invexlats:		
Åren 1876—1879	213,492: 50	
År 1880	75,810: —	289,302: 50
Utelöpande förfallna kuponger ultimo December 1880	<i>Fm.</i> 1,947: 50	
Samtliga ofvannämnda i Drätselkammaren innehållna kuponger, 46,250 mk, äfvensom de till belopp af 289,302 mk 50 p. invexlade förfallna kupongerna, inalles 335,552 mk 50 p., hafva af oss tillika med Drätselkammarens ledamöter blifvit uppräknade och, i afseende å såväl makulering som afföring i nummerregistret, behörigen granskade, utan någon anmärkning, än att det makulerade kupongbeloppet rätteligen utgjorde 335,577 mk 50 p., hvarföre öfverskottet 25 finska mk torde i innevarande års räkenskaper få af kassören tillgodoräknas. Af dessa kupongar öfverlemnades derefter 4 st. i afseende å numrorna bristfälliga kuponger å 12 mk 50 p. oförseglade, men alla de andra i 5 st. af oss förseglade och påtecknade paketter till förvar i Drätselkammaren.		

Vinst- och förlusträkning.

Debet.

Räntekupongräkningen för åren 1876—1880 *Fm.* 291,250: —

Kredit.

Vattenkonsumtionsräkningen för åren 1876—1880 » 142,375: 94
 Saldo ultimo December 1880 » 148,874: 06

Fm. 291,250: —

Vattenledningens i Helsingfors ställning den 31 December 1881.

Aktiva.

Vattenledningen i Helsingfors	<i>Fråk</i> 1,361,359: 95
Obetalda vattenkonsumtionsafgifter	» 16,312: 51
Vinst- och förlusträkning	» 148,874: 06
	<hr/> <i>Fråk</i> 1,526,546: 52

Passiva.

Lån å 5 % för inköp af vattenledningen	<i>Fråk</i> 1,500,000: —
Utelöpande förfallna räntekuponger till sagde lån	» 1,947: 50
Återstoden af köpeskillingen till bolaget Neptun	» 20,000: —
Förskottslån ur stadens allmänna medel	» 4,599: 02
	<hr/> <i>Fråk</i> 1,526,546: 52

Helsingfors den 14 Maj 1881.

Ab. Landén.

C. Lille.

Hugo Serenius.

F. Stenius.

J. Winqvist.

*Förklaring i anledning af revisorernes utaf stadens
räkenskaper för år 1880 om revisionen afgifna berättelse.*

Åberopande bilagda, af stadskamreraren och stadsingeniören aflemnade förklaringar i ämnet, får Drättselkammaren för egen del särskildt beröra följande omständigheter:

a) Angående den af revisorerne anmärkta uraktlåtenheten hos några få af de många personer, som erhållit lösningsrätt till arrendetomter, att i behörig tid fullgöra föreskrifna inbetalningar å löseskillingarna, nämner Kammaren, att åtgärd är vidtagen om infående af de i detta hänseende ännu utestående beloppen;

b) Då Poliskammaren fann sig under sistlidet år vara i behof af att, utöfver besparingarna från det föregående året, använda hela det i 1880 års budget upptagna anslag för ersättande af i tjensten ådragen skada, gratifikation m. m., ansåg Drättselkammaren, på grund af bestämningen i hithörande punkt af den för polisinsrättningen härstädes den 29 Januari 1876 fastställda stat, sig icke vara befogad att vägra utbetalning af det nämnda anslaget, för hvilket likasom ock för de antydda besparingarna Poliskammaren behörigen redovisat. Beträffande åter den af revisorerne klandrade användningen af en del utaf ifrågavarande medel, öfver hvilken anmärkning tidens knapphet icke medgifvit att inhemta förklaring af Poliskammaren, synes denna anmärkning obefogad, då anslaget i fråga äfven afser remont af munderingspersedlar, och då för uppköp af dylika effekter — hvartill expensmedlen icke kunna förslå — några andra medel ej finnas anvisade;

c) De s. k. köttbodarne å Kaserntorget voro allesamman uthyrda redan innan Drättselkammaren trädde i verksamhet, hvarföre Kammaren saknat anledning att upptaga de för dem bestämda hyresbeloppen i sina till drättselkontoret aflemnade notariatförteckningar. Emellertid har, såsom i stadskamrerarens förklaring upplyses, större delen af de oguldna hyrorna redan influtit, och skall det ännu utestående indrivas;

d) I regeln har Drättselkammaren fasthållit vid att icke utlemna några förskott innan förut erhållna sådana blifvit redovisade. Men detta förfaringssätt har icke alltid kunnat iakttagas, enär det emellanåt nödvändigtvis inträffat, att ett åt någon bestyrelse — för att taga ett exempel, fattigvårdsdirektionen — för en månad gifvet förskott varit vid månadens utgång användt utan att månadsredovisningen samtidigt kunnat hinna vara uppgjord, men direktionen emellertid omedelbart haft behof af medel för att bestrida de löpande utgifterna;

e) Uppgörandet af en fullständig, exakt förteckning öfver stadens fastigheter med allt hvad dertill hörer är ett vidtomfattande, mycken möda kräfvande företag, enär de för ändamålet behöfliga uppgifterna icke kunna för en lång period af år från

Magistratens arkiv insamlas med sådan lätthet, som revisorerne synas föreställa sig, och äfven många andra källor måste anlitas. Den nu uppgjorda förteckningen gör ej anspråk på att vara annat än ett förarbete härtill, afsedt att såvidt möjligt är tillgodose det närmaste behovet; och äfven Drätselkammaren inser nogsamt vigten af att, i den ordning tiden och omständigheterna det medgifva, vidare fullfölja arbetet å ifrågavarande förteckning;

f) Revisorernes uttalande derom, att äfven för afgälderna från de stadens arrendemarker, hvilkas innehafvare erhållit rättighet att utan stadens hörande öfverlåta dem å andra, borgen borde af arrendatorerne ställas, anser Drätselkammaren icke förtjena afseende, emedan, om ett dylikt vilkor blefve gällande och det sålunda ändock komme att bero å staden ensam att afgöra huruvida en arrendator behörigen fullgjort vilkoret eller icke och om han förty vore berättigad att bibehålla arrendet eller skyldig att derifrån vika, arrendatorn derigenom betoges möjlighet att vinna inteckning i sina byggnader å stället och den med den friare dispositionsrätten afsedda förmånen således i sjelfva verket blefve illusorisk;

g) Med anledning deraf att Handlanden A. Parviainen ännu icke kunnat förmas att ställa föreskrifven borgen för sina arrenden af Djurgårdsvillorna N:ris 2 och 3, kommer Drätselkammaren, som först den 10 Februari innevarande år erhöll del af Stadsfullmäktiges den 23 November 1880 fattade beslut att nämnda villolotter, derest Parviainen ej stälde antaglig sådan borgen, skulle för hans risk och räkning ånyo utbjudas, att oförtöfvadt skrida till denna åtgärd;

h) Beträffande uppbörden af afgifterna för vid marknaderna härstädes uppställda stånd och bord nämnes, det 18 punkten i Kongl. resolutionen å städernas besvär af den 16 Oktober 1723 innehåller, att „alle handlande, som med gods och kram besöka städernas frimarknader, skola vara förbundne att efter hvar och en ords beskaffenhet och deröfver af Magistraten och borgerskapets äldste utfärdad taxa erlægga och betala skäliga ståndpenningar”. Den i detta afseende för Helsingfors stad fastställda taxa har emellertid ej kunnat påfinnas. — Likaså torde uppbörden af tomtöreaavgifterna ytterst grunda sig å stadgan om städernas administration af den 26 December 1619.

På Drätselkammarens vägnar:

E. Öhman.

A. F. Mechelin,
f.d.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Af Drätselkammaren affordrad förklaring i anledning af berättelsen öfver verkställd revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1880, får jag härmed afgifva följande:

Hvad först beträffar den i berättelsen intagna tablån öfver utgifter och inkomster äfvensom ställningen för den 31 December 1880, äro dessa uppgjorda i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den redogörelse för bokslutet jag på grund af § 27 af Drätselkammarens reglemente till Stadsfullmäktige afgifvit och hvaraf revisorerne erhållit en afskrift. Dock förekomma tvenne olikheter emellan den af revisorerne uppgjorda ställningen och den ur böckerna framgångna. Den ena gäller saldöt af statslånet af 1812 för stadens reglering, hvilket af revisorerne upptagits till 84,160 mark, då deremot stadens böcker, i enlighet med en i 1877 års budgetförslag intagen uppgift, upptaga detsamma till 78,872 mark; skillnaden utgör 5,288 mark eller beloppet af ett års amortering. Den förra af dessa uppgifter torde vara tagen ur Statskontorets böcker. Den andra olikheten berör den s. k. behållningen, eller skillnaden emellan tillgångar och skulder, hvilken revisorerne i den af dem uppgjorda ställningen upptagit till annat belopp än utgifts- och inkomsträkningen utvisar. Men detta beror derpå att fonden för chausséobligationernas amortering, såsom i redogörelsen till Stadsfullmäktige redan framhölls, i stadens böcker icke blifvit påförd utgifts- och inkomsträkningen hvilket dock numera blifvit ändradt.

Beträffande sedan sjelfva anmärkningarna, följa förklaringarna här nedan i den ordning de förekomma i revisionsberättelsen:

1:o Hyran för ryska militärklubbens lokal under November och December månader har icke ingått i 1880 års inkomsträkning af den orsak, att sagde hyra först under 1881 influtit och den princip beträffande inqvarteringen följts att icke i kontot upptaga annat än hvad som utbetalts och inbetalts, för att icke stadens böcker måtte visa annat resultat än den uppgift öfver kostnaderna för inqvarteringen, som aflemnas till militieverket och hvarefter statsbidraget beräknas.

2:o Att de uttaxerade näringsafgifterna för 1879 icke uppdebiterats under 1880, beror på ett misstag som i den ofvannämnda redogörelsen till Stadsfullmäktige redan framhölls.

3:o Att icke flere än 7 personer brustit i punktlighet att vid förfall inbetala de årliga kapitalbetäckningarna och räntorna å köpeskillingarna för af staden försälda arrendetomter, torde få anses för ett ganska godt resultat. Numera hafva redan de flesta fullgjort sina skyldigheter i detta hänseende.

4:o Drätselkontoret har ej haft kännedom om att alla slagtarbodarne vid Kaserntorget varit uthyrda, förr än i början af detta år; sedan förhållandet blifvit känt,

hafva äfven de resterande hyresbeloppen, så när som på 4 års hyra för en af bodarne, indrifs.

5:o Tomtören för nya tomter ha icke uppdebiterats under de senare åren, och det just på grund deraf att den af revisorerne omnämnda urkunden saknats.

6:o Förteckningen öfver stadens fastigheter, sådan den nu är, lider af många fel och bristfälligheter, hvarföre en revision af densamma är högst önskvärd.

7:o Restlängderna ha icke kunnat tillställas revisorerne förr än redovisning öfver den exekutiva indrifningen erhållits och utskrifningen hunnit verkställas. De i berättelsen specificerade resterna hänföra sig, såsom deri äfven nämnes, till den 31 December 1880. Sedan indrifningen hunnit slutföras, utgöra desamma nu:

Vattenkonsumtionsafgifter	<i>Fmf.</i>	73: 53
Arrendemedel	»	5,939: 03 ¹⁾
Diskhyra (förfallen 1 Januari 1881)	»	25: —
Tolagsmedel	»	2,846: 26 ²⁾
Mångleriafgifter	»	512: — ³⁾
Hundskatt	»	1,453: 12
Inqvarteringsafgifter	»	5,272: 57 ⁴⁾
Kommunala utskylder	»	83,679: 03 ⁵⁾
Fattigafgifter	»	1,886: 60 ⁶⁾
Folkskolemedel	»	434: 73 ⁶⁾
Extra sjukvårdskostnader	»	40: 93 ⁶⁾
Förskottrade landtdagskostnader	»	83: 52

Fmf. 102,246: 32.

8:o Det öfverskott af 417 mk 25 p., som vid inventeringen den 31 Dec. 1880 förefanns och hvilket, enligt berättelsen, icke kunnat förklaras, beror på följande äfven revisorerne delgifna förhållande. Vid undertecknads tillträde till stadskamrerarettjensten fördes vid drätselkontoret icke andra böcker öfver krono- och extra medel än en kladd, hvari kassören införde in- och utbetalningarna. Då en ordentlig bokföring sedermera af mig uppställdes, visade kladden förenämnda öfverskott, hvilket likväl icke

¹⁾ Deraf för 1880 omkr. 1,000 mk; återstoden från äldre tider och f. n. under utredning, hvarför restlängd ej heller kunnat uppgöras.

²⁾ För 1880 350 mark 61 penni.

³⁾ Torde komma att afkortas på grund af att åtskilliga personer, som erhållit mångleri-rätt, icke fullföljt sina rättigheter. För 1880 är resten 60 mark.

⁴⁾ Beror på afkortning, enl. Stadsfullmäktiges beslut.

⁵⁾ För 1880 57,312 mark 30 p., hvaraf åtskilligt ännu torde inflyta.

⁶⁾ Öfvertagna från fordna fattigvårdsstyrelsen och beroende på handräckning. Restlängd, d. v. s. en förteckning upptagande endast de utestående resterna, har visserligen icke lemnats, men väl en af fattigvårdsstyrelsen uppgjord sådan, utvisande resternas belopp vid fattigvårdsräkenskapernas öfverlemnande till drätselkontoret och i hvilken anteckning sedermera gjorts om de poster som intill den 31 Decemb. 1880 influtit eller afkortats.

affördes för den händelse något vid böckernas uppställning icke känt förhållande sedermera skulle yppa sig, hvarigenom utredning om detsamma kunde erhållas. Numera är särskildt konto öppnadt för detta öfverskott.

9:o Hvad slutligen angår den af revisorerne föreslagna förändringen af bokföringssättet, torde en förändring i den antydda riktningen icke vara att förorda framför det nu följda sättet, ur hvilket alla erforderliga uppgifter framgå fullkomligt exakt.

Helsingfors stads Drätselkontor den 3 Juni 1881.

Sigfr. Kullhem.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Till mig affordrad skriftlig förklaring i anledning af gjorda anmärkningar uti berättelsen om verkställd revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1880, har jag äran anföra följande:

Utförandet af kanalen från Nikolaigatan genom kvarteren n:o 41, 42 och 44, Kaisaniemi park och Botaniska trädgården afstodnade då med kanalen fortskridits till gränsen mellan nämnda park och trädgård, oaktadt sträckan genom Botaniska trädgården skulle utföras på Kejsarliga Alexanders Universitetets eller Statens bekostnad, af orsak att förslag blifvit väckt, att med denna kanal vid denna punkt förena en från Gloet kommande kanalarm hvilken nödvändiggjorde en vidare och djupare liggande gemensam mynning genom Botaniska trädgården. Under nära ett års tid hade Botaniska trädgården till följd häraf obehaget att uti ett öppet dike få emottaga all den orenlighet som tillströmmade från den färdiga delen af kanalen. Arbetet ansågs äfven af Drätselkammaren vara af så brådskande natur att Kammaren, då Stadsfullmäktige den 3 September 1880 afgjorde frågan om Glokanalernes sträckning, icke inväntade beslutets skriftliga meddelande utan genast förstördigade Byggnadskontoret att utan uppskof utföra kanalen genom Botaniska trädgården.

Omöjligheten af den parallel Herrar Revisorer uppdragit mellan summan 16,805 mark 92 penni, som användts på hela kanalsträckan från Nikolaigatan till Botaniska trädgården och 16,890 mark 96 penni som utgifvits för den kortare sträckan genom nämnda trädgård, framgår redan vid en blick på kostnadsförslaget der, till följd af kanalens från begynnelsepunkten mot mynningen tilltagande dimensioner, enhetspriset per löpande fot icke är konstant.

Den mellan Nikolaigatan och Botaniska trädgården år 1879 utförda del af kanalen har nemligen en totallängd af 1,272 fot hvaraf 724 fot typ B, äggform 2,1 fot hög och 1,4 fot bred, är upptagen à 7 mark per löp. fot med 5,068 mark och 548 fot typ C, äggform, 3 fot hög, 2 fot bred är beräknad à 9 mark per löp. fot till

4,932 eller tillsammans till 10,000 mark. Denna sträcka utfördes om sommaren i jmförelsevis hög och torr mark.

Fortsättningen af kanalen, som utförts åren 1880—81, är på en längd af 428 fot murad af tegel i cirkelform med 4 fots diameter, beräknad à 20 mark per löp. fot till 8,560 mark samt är vid mynningen, för att motstå isens inverkan, på en längd af 80 fot utförd af kilad gråsten. Denna del ligger lågt i jmförelse med kanalen genom Kaisaniemi; så är öfra ändan belägen 2,25 fot under botten på den 1879 utförda sträckan och 0,5 fot under nollvattenståndet. Detta läge betingade ständig pumpning i synnerhet som allt genom den färdiga kanalen tillströmmande vatten äfven måste uppumpas för att kunna bortledas. Den cirkelformiga kanalen lades, till följe af på detta djup mötande jäslera och berg, delvis på rost delvis i sprängning och uppfördes gråstensmynningen på pålar och rost omgifven af dubbel spontvägg, hvilka arbeten icke ingingo i kostnadsförslaget.

Någon jmförelse mellan de under åren 1879 och 1880 utförda arbetena å denna kanal eller härför utgifna summor torde på grund af ofvananförda skäl icke kunna ifrågakomma. Att åter arbetet fördyrats af att utföras under senhösten kan icke förnekas men ansågs, som redan anförts, vara oundvikligt, men då mynningen i tegel medhanns innan kölden inträdt är detta arbete solidt och kunde gråstensmurningen lika väl utföras om vintern som sommartid samt fördyrades, då den utfördes på beting, endast genom ökad vattenpumpning. Helsingfors stads Byggnadskontor den 5 Juni 1881.

Otto Ehrström.

HELSINGFORS, J. SIMELII ARFVINGARS TRYCKERI, 1881.

Utskottsbetänkande med anledning af berättelsen om verkställd revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1880.

Sedan Revisorerna af stadens räkenskaper för år 1880 afgifvit berättelse om den af dem verkställda revisionen, beslöto Stadsfullmäktige vid sammanträde den 21 juni att åt ett särskildt utskott, till hvars medlemmar undertecknade vid samma tillfälle utsågos, gifva i uppdrag att granska nämnda berättelse jemte vederbörandes deröfver gifna förklaringar samt med yttrande i anledning häraf till Stadsfullmäktige inkomma.

På grund häraf får utskottet anföra följande.

Revisorerna nämna först att ersättningen för tolagskammarens debetsedlar, såsom endast gående igenom stadskassan, icke borde upptagas i budgeten, och allra minst såsom skett i 1880 års, der den uppgifves förekomma endast å utgiftssidan. Ehuru detta Revisorernes yrkande synes hvila på principiell grund, bör dock härvid erinras att ersättningen för nämnda debetsedlar debiteras å sedlarne och uppbäres jemte dessas öfriga innehåll, hvadan den ifrågavarande ersättningen är inberäknad i posten „Tolag“ å budgetens inkomstsida. Och då den vågmästarene beviljade ersättningen för dessa debetsedlar utbetalas på förhand till dem, medan staden njuter vederlag härför blott så till vida som debetsedlarnes belopp inflyter till stadskassan, samt vid bristande liqvidering af desamma verklig utgift sålunda drabbar staden, anser utskottet det hittills följda sättet för ifrågakomna ersättnings upptagande i budgeten lämpligen böra äfven för framtiden vidhållas, hvarför denna Revisorernes anmärkning icke borde föranleda till någon åtgärd.

Beträffande hyran för ryska militärklubbens lokal under november och december månader, hvilken infutit först under år 1881, anmärka Revisorerna att den bort såsom oinfluten utbalanseras i 1880 års hufvudbok. Detta hade väl varit det rätta tillvägagåendet, men med afseende å den af Stadskamreraren antydda liquiden med Militieverket anser äfven utskottet det nu iakttagna förfarandet hafva skäl för sig, ty i fall ett resterande hyresbelopp skulle upptagas såsom inkomst och beloppet af det från statsverket utgående bidraget på grund häraf blefve bestämdt, men hyran sedermera af en eller annan anledning för-

blefve obetald, kunde utbekommandet af ett vid sådant förhållande berättigadt tillskott i statsbidraget blifva förenadt med omgångar. Anmärkningen härom torde därför få förfalla.

Likaså torde anmärkningen om näringsafgifternas utlemnande ur hufvudboken kunna lemnas utan vidare afseende, då rättelse härutinnan redan blifvit vidtagen.

Rörande de försummade inbetalningarna! å löseskillingarne för försålda arrendetomter har utskottet å Drätselkontoret inhemtat att vederbörande tomt-egare, med undantag af en enda, redan uppfyllt sina skyldigheter i berörda afseende; och då denna, som häftar blott för ogulden ränta, deremot å kapitalet inbetalt betydligt mera än honom ålegat, torde icke heller denna anmärkning böra föranleda till någon åtgärd.

Anmärkningen angående utanordnandet af Poliskammarens gratifikationsmedel för 1880 finner utskottet så till vida befogad, som Drätselkammaren, på grund af Stadsfullmäktiges beslut angående revisionsanmärkningarna mot 1879 års räkenskaper, vid utanordnandet af årsanslaget, 1,000 mk, bort inberäkna de 787 mk 50 penni, som återstodo oanvända från föregående år. Då emellertid de medel, som sålunda utöfver årsanslaget utanordnats, varit för Poliskammaren behöfliga samt redovisning öfver deras användande blifvit af Kam-maren afgifven, anser utskottet skäl till någon vidare åtgärd icke förefinnas. I afseende å medlens användande åter finner utskottet Drätselkammarens förklaring tillfredsställande.

De för slagtarbodarna vid Kaserntorget utestående hyressummorna hafva, såsom redan framgår af Stadskamrerarens förklaring, numera influtit, så när som på 4 års hyra för en af bodarna. Enligt hvad utskottet inhemtat, har denna boda af den ursprunglige hyresmannen uthyrts åt annan person, som torde erlagt någon afgäld åt den förre utan att den till staden utfästa hyressumman, hvilken utgör 100 mk om året, af någondera blifvit gulden. Endast för senaste år har den nuvarande innehafvaren till stadskassan direkte inbetalt den stadgade hyran. Med afseende å de afgifna förklaringarna föreslår utskottet

att Stadsfullmäktige ville gifva Drätselkammaren i uppdrag att låta hos vederbörande indrifva det ännu resterande hyresbeloppet.

Beträffande Revisorernes anmärkning att betydliga förskott vid årets slut funnos hos flera personer innestå oredovisade, bör utskottet upplysa att samtliga dessa förskott, hvilkas totalbelopp utgjorde 22,394 mk 82 penni, utgifvits

för förvaltande nämnders och andra myndigheters räkning, ehuru de i räkenskaperna upptagits på de personers namn, som enligt uppdrag lyftat och qviterat desamma. Nämnda förskott voro följande: 13,912 mk 86 penni för Fatigvårdsdirektionen, 608 mk 38 penni för Sundhetsnämnden, 4,448 mk 13 penni för feberlasarettet, 1,100 mk för brandverket, 40 mk 50 penni för Inqvarteringsnämnden samt 446 mk 94 penni för Hamukontorets uppköp af materialier, hvartill komma 1600 mk Stadsfullmäktiges samt 238 mk 01 penni Drättselkammarens expensmedel. Vid sådant förhållande och då dessa förskottsbelopp icke synta alltför höga, anser utskottet Drättselkammarens i saken afgifna förklaring tillfredsställande.

I afseende å uppbörderna af tomtören samt afgifter för marknadsstånd och bord har utskottet konstaterat att den verkställes efter gammal häfd, utan att de till grund härför fastställda taxor numera kunna upptes. Jemte det utskottet för sin del önskade framhålla det oegentliga deri att egarne af nya tomter icke påförts tomtörefgift, under det att sådan grundskatt¹⁾ åligger de äldre tomterna, får utskottet till Stadsfullmäktige öfverlemna

huruvida Stadsfullmäktige anse någon åtgärd med anledning häraf böra vidtagas.

Revisorerna hafva ansett en otydlighet förefinnas i Stadsfullmäktiges den 20 april 1880 till Magistraten aflåtna skrifvelse om Stadsfullmäktiges samma dag fattade beslut, hvarigenom Fullmäktige beviljat hrr Bailey & Leethams ångbåtar en nedsättning af 40 % i stadgade hamnafgifter samt bestämt att „enahanda nedsättning bör tillgodokomma hvarje rederi, som underhåller ångbåtskommunikation på England“. Utskottet för sin del anser, jemväl med afseende å Stadsfullmäktiges protokoll för ifrågavarande dag, Fullmäktiges beslut tydligen åsyfta att nedsättningen i hamnafgifter bör tillkomma hvarje rederi, som underhåller ångbåtskommunikation på England, icke allenast dem som trafikera Hull och London.

I Revisorernes förslag angående kompletterandet af inventariiboken öfver stadens fastigheter vill utskottet gerna instämma och föreslår derfor att Stadsfullmäktige ville besluta

att anmoda Drättselkammaren att anordna ifrågavarande inventariibok i det syfte Revisorerna föreslagit.

Hvad åter beträffar Revisorernes yrkande att äfven i afseende å de ar-

¹⁾ Den erlægges för närvarande efter 66 $\frac{2}{3}$ penni för 1000 kvadratalnar jord.

rendemarker, hvilkas innehafvare erhållit rätt att utan stadens hörande öfverlåta sin besittningsrätt åt annan person, borgen för arrendets fullgörande borde till staden aflemnas, anser utskottet i likhet med Drätselkammaren sådan borgen icke böra ifrågakomma, ty enligt utskottets tanke kan den friare dispositionsrätt, som utgör vilkor för beviljande af inteckning i en å annans grund bestående anläggning, icke sammanstå med skyldigheten för hvarje ny innehafvare af grunden att till jordegaren afgifva en borgen, som underligger dennes godkännande. Stadens säkerhet för fullgörande af arrendeaftal angående de jordområden, som innehafvas med s. k. vidsträcktare dispositionsrätt, torde sålunda böra inskränka sig till den förmånsrätt i derå befintlig byggnad, som enligt lag tillkommer staden såsom jordegare, såvida ej möjligen lämpligt synes att genom inteckning säkerställa aftalet. — Beträffande borgesförbindelserna för öfrigt hafva Revisorerne anmärkt att de i vissa afseenden icke erbjuda tillräcklig säkerhet, ehuru ej uppgifvits, hvilka förbindelser synts osäkra. Med anledning häraf får utskottet föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

att uppdraga åt Drätselkammaren att vidtaga de åtgärder som Kammarerna i detta afseende kan finna nödiga.

Anmärkningen rörande Handlanden A. Parviainens tredska att ställa borgen för arrendet af villolotterna nr:is 2 och 3 vid Thölö-vikens norra strand torde med anledning af Drätselkammarens anförande ej erfordra någon vidare åtgärd.

Detsamma gäller anmärkningen beträffande kanalen genom Botaniska trädgården, hvaröfver Stadsingenjören afgifvit en enligt utskottets åsigt tillfredsställande förklaring.

De förhållanden rörande uppbörden och redovisningen af resterande medel, mot hvilka redan vid föregående revisioner anmärkningar blifvit gjorda, hafva jemväl nu af Revisorerne uppmärksamrats. Då emellertid uppbördsstämorna, särskildt den förra, under innevarande år försiggått tidigare än förut varit vanligt samt hopp sålunda förefinnes derom att resterna skola hinna indrifvas inom årets utgång, anser utskottet någon åtgärd från Stadsfullmäktiges sida för närvarande icke böra komma i fråga. Hvad särskildt beträffar tolagsresterna, torde anledning dertill så mycket mindre nu förefinnas, som af tolagsavgifterna för förlidet år, hvilka inalles uppgingo till ett belopp af omkr. 230,000 mk, för närvarande utestå blott 160 mk 75 penni, samt Stadsfullmäktige dessutom redan ingått till regeringen med en framställning i det syfte Revisorerne antyda.

Det anmärkta öfverskottet i stadskassan vid inventeringen den 31 december 1880 anser utskottet vara af Stadskamreraren nöjaktigt förklaradt. — Öfverskottet i tolagsmedel åter beror på att några smärre poster utlemnats ur uppbördsjournalerna, ehuru debetsedlar utfärdats och beloppen influtit. De ifrågavarande 10 mk 90 p. äro under innevarande år uppdebiterade i hufvudboken.

Den förändring i bokföringen som af Revisorerna föreslagits vill utskottet för sin del icke påyrka, enär den större vidlyftighet, som med det förändrade bokföringssättet blefve förenad, icke skulle motsvara de dermed åsyftade fördelar.

Beträffande vattenledningen hafva Revisorerna anmärkt att vattenledningsräkningen icke blifvit godtgjord för ränta å de belopp af vattenledningslånet, som inestått i stadskassan, hvilken omständighet verkat ett skenbart sämre resultat af vattenledningsaffären. Härtill vill utskottet endast framhålla att resultatet af vattenledningens bedrivande såsom affär för sig icke bör eller lämpligen kan framgå ur något konto särskildt, utan att detta resultat måste genom kalkyl ur böckerna uttagas, samt att, då vattenledningen är en stadens tillhörighet, anledning icke förefinnes att belasta ränteräkningen och kreditera vattenledningsräkningen för en supponerad ränta å de ifrågavarande, för vattenledningen ej i anspråk tagna medlen.

För belysande i ofvan anfördt afseende af vattenledningsföretaget såsom särskild affär, får utskottet här meddela följande

Kalkyl öfver utgifterna och inkomsterna för Helsingfors stads vattenledning från dess inköp till utgången af år 1880.

Utgifter:

Den kontraherade köpe- skillingen utgjorde. <i>Fmf.</i> 1,200,000: —		
hvarifrån afgår enl. Stads- fullmäktiges beslut af ²¹ / ₆ 1881 ”	89,729: 55.	1,110,270: 45.

Utvidgningar:

Under 1878 ”	26,953: 16.		
” 1879 ”	1,319: 55.		
” 1880 ”	5,426: 75.	33,699: 46.	1,143,969: 91.

Drift, underhåll etc.

Under 1876:

Aflöningar <i>Fmf.</i>	2,480: —		
Diverse ”	285: 35.		
Räntor ”	28,821: 88.	31,587: 23.	

Under 1877:

Aflöningar <i>Fmf.</i>	6,700: —		
Driftkostnad ”	30,900: —		
Anslutningar och in- ledning ”	7,828: 22.		
Provision å obliga- tionslånet ”	7,500: —		
Diverse ”	4,620: 63.		
Ränta å obligations- lånet ”	110,930: —	168,478: 85.	

Under 1878:

Aflöningar <i>Fmf.</i>	3,280: —		
Driftkostnad ”	32,643: 20.		
Anslutningar och in- ledning ”	4,159: 57.		

Undersökning af rör-				
nätet	<i>Smf.</i>	1,484: 60.		
Diverse	”	4,298: 80.		
Ränta å obligations-				
lånet	”	<u>74,250: —</u>	120,116: 17.	
<i>Under 1879:</i>				
Aflöningar	<i>Smf.</i>	4,080: —		
Driftkostnad	”	32,400: —		
Anslutningar och in-				
ledning	”	3,462: 66.		
Kostnader till före-				
kommande af frys-				
ning	”	3,000: —		
Afsyningsarvode	”	2,100: —		
Diverse	”	663: 25.		
Ränta å obligations-				
lånet	”	<u>77,320: —</u>	123,025: 91.	
<i>Under 1880:</i>				
Aflöningar	<i>Smf.</i>	4,440: —		
Driftkostnad	”	24,200: —		
Anslutningar och in-				
ledning	”	243: 05.		
Underhåll och inven-				
tarier	”	4,058: 45.		
Kompromisskostnader	”	1,225: —		
Diverse	”	3,639: 34.		
Ränta å obligations-				
lånet <i>Smf.</i> 75,000: —				
D:o å sista				
afbetalnin-				
gen å köpe-				
skillingen .		<u>1,162: 36.</u>	<u>76,162: 36.</u>	<u>113,968: 20.</u>
				<u>557,176: 36.</u>
				<i>Smf.</i> 1,701,146: 27.

Inkomster:

Obligationslånets belopp 1,500,000: —

Under 1876:

Vattenkonsumtion *Fmf.* 240: —
 Ränta å depositioner „ 4,387: 50. 4,627: 50.

Under 1877:

Vattenkonsumtion *Fmf.* 5,516: 50.
 Ränta å oförsålda obligatio-
 ner och andra returräntor „ 55,038: 88. 60,555: 38.

Under 1878:

Vattenkonsumtion 36,134: 92.

Under 1879:

Vattenkonsumtion 42,674: 95.

Under 1880:

Vattenkonsumtion *Fmf.* 57,809: 57.
 Diverse „ 2,224: 30. 60,033: 87. 204,026: 62.
Fmf. 1,704,026: 62.

Behållningen å obligationslånet utgjorde:

³¹/₁₂ 1877 *Fmf.* 525,881: 49.
 „ 1878 „ 354,129: 83.
 „ 1879 „ 270,903: 77.

Beräknad ränta å denna behållning å 4 %:

för 1878 å ett approxima-
 tivt medelbelopp af . . *Fmf.* 450,000: — 18,000: —
 för 1879 å „ 320,000: — 12,800: —
 för 1880 intill den 1 Augusti,
 då slutliqviden med bolaget
 Neptun uppgjordes å . *Fmf.* 200,000: — 4,666: 67. 35,466: 67.
Fmf. 1,739,493: 29.

Med anledning af den anmärkning Revisorerne gjort i noten å pag. 12 den tryckta berättelsen har Stadskamreraren meddelat följande upplysningar. Å det s. k. 1812 års regleringslån bör staden årligen i ränta och amortering

gälda 5,288 mk. Denna summa erlades intill år 1865 årligen i december månad, men sedan afbetalningen under 1866 försummats, har den ifrån år 1867 erlagts i medlet af januari för det föregående året. Då stadens böcker år 1877 uppställdes på nytt, föranledde det förut följda förfarandet till det misstag, att ett års afbetalning antogs såsom redan verkställd, ehuru den ännu icke blifvit erlagd, och sålunda hafva från denna tid stadens böcker upptagit det staden åliggande skuldbeloppet 5,288 mk lägre än det verkligen utgör samt Statskontorets böcker innehålla. Sedan oriktigheten blifvit observerad, torde Stadsfullmäktige besluta

att anmoda Drätselkammaren att låta afhjelpa ifrågasvarande oriktighet i stadens böcker.

Slutligen får utskottet föreslå:

att Stadsfullmäktige ville bevilja ansvarsfrihet för förvaltningen af stadens hela drätsel för år 1880.

Helsingfors, den 30 september 1881.

Wilhelm Dittmar.

A. Laurell.

F. K. Nybom.

Utskottsbetänkande angående uppförandet af en tillbyggnad för svagsinta personer å fattiggården.

Med anledning af en skrivelse från Direktionen för fattigvården af den 7 sistlidne januari beslöto Stadsfullmäktige vid sammanträde den 25 i samma månad att åt ett särskildt utskott, till hvars medlemmar undertecknade vid samma tillfälle utsågos, gifva i uppdrag att förbereda en i samma skrivelse väckt fråga om uppförande af en tillbyggnad för svagsinta å stadens fattiggård.

Nämnda skrivelse är af följande lydelse:

„Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Ett länge känt behof, som på senare tid i så hög grad stegrats, att dess afhjelpande icke längre kan uppskjutas, nemligen beredandet af flere celler för sinnessjuka personer i arbets- och fattig-gården, manar Direktionen att hos Herrar Stadsfullmäktige framhålla nödvändigheten af större utrymmes anskaffande för sådant ändamål antingen genom tillbyggnad eller uppförandet af skildt därhus. Behovet åskådliggöres deraf att i inrättningen finnas endast sju celler för sinnessjuka, ehuru vida flere sådane individer städse varit intagne i fattiggården och utgöra för närvarande icke mindre än tolf samt stundom uppgått ända till femton. Vården af de sinnessjuka, hvilka icke få plats i de befintliga cellerna utan måste tillåtas bo med andra fattighjon är förenad med stora svårigheter för Inspektoren å platsen och förhållandet medförer äfven oreda och obehag för inrättningens personal, samt kan också hafva eldfara till påföljd.

Då erfarenheten visat, att de sinnessjukas antal årligen i allmänhet ökats och den omständigheten tillkommer, att en stor del af de i Lappviks kuranstalt intagna sjuka tillhöra Helsingfors kommun, hvaraf många i anseende till omöjligheten att för bristande utrymme vårda dem i fattiggården, måst kvarhållas i sjukhuset uti flera års tid, der en hvar af dem kostat staden en mark för hvarje dag, ehuru kostnaden kunnat vara inemot hälften mindre om tjenlig lokal funnits för deras vård å fattiggården, får Direktionen ödmjukast hemställa, huruvida icke en lokal af 20 à 25 celler borde uppföras å fattiggården och arbetet dermed påbörjas så tidigt, att byggnaden blefve fulländad under instun-

dande sommar. I händelse Herrar Stadsfullmäktige finna denna framställning beaktansvärd, vågar Direktionen i lika ödmjukhet anhålla att Herrar Stadsfullmäktige benäget ville tillsätta ett utskott, som toge saken och dess utförande i närmare öfvervägande.

På Fattigvårdsdirektionens vägnar:

Otto Höijer.

G. A. Wendell.

Vid öfvervägande af ifrågavarande ärende har utskottet funnit de af fattigvårdsdirektionen anförda skäl för åstadkommande af större utrymme för sinnessjuka personer å stadens fattiggård i högsta måtto behjertansvärda.

I nämnda inrättning finnas, såsom Direktionen erinrar, för närvarande endast sju celler för fattiga sinnessjuka. Då detta ringa antal icke på långt när motsvarar behovet, har fattigvården nödgats på annat sätt söka anskaffa bostad och lämplig vård åt dessa olyckliga, hvilka på en gång fattiga och saknande förståndets ljus äro i största behof af samhällets omvårdnad. I följd häraf, och då med afseende å dessa sjuklingars tillstånd endast för en mindre del af desamma en utackordering hos enskilde, antingen på landet eller i staden, kunnat komma i fråga, hafva de öfriga dels tillåtits bo tillsammans med andra fattiga i fattiggården, dels genom fattigvårdens förmedling underhållits å Sjählö hospital och Lappviks sinnessjukhus.

Klart är emellertid, att de sinnessjukas inhysande tillsammans med öfrige fattighjon, såsom jemväl fattigvårdsdirektionen framhåller, måste medföra icke blott stora svårigheter vid vården, utan äfven verkliga vådor.

Att åter åtskilliga svagsinta fattiga från denna stad kunnat åtnjuta vård å Lappviks sjukhus har visserligen under nuvarande förhållanden varit en lycklig omständighet; och att utvägen äfven begagnats, framgår deraf att exempelvis under senaste år icke mindre än 29 sinnessjuka underhållits derstädes å fattigvårdens bekostnad under största delen af året, medan inrättningen på en gång kan upplåta plats för högst 115 å 120 sjuka. Men dels synes det hvarken lämpligt eller för framtiden ens möjligt att i så hög grad som hittills taga denna för en stor del af landet afsedda anstalt i anspråk för stadens räkning; dels åter nödgas staden för å detta sjukhus intagna fattige, af hvilka dock åt-

skillige äro sådane, att de väl kunde vårdas i enskildt rum å fattiggården, ifall plats för dem derstädes funnes att tillgå, utbetala en underhållskostnad, som är nära nog dubbelt större än det belopp, som skulle erfordras för deras vårdande å fattiggården. Af förenämnda å Lappviks sjukhus under sistlidne år intagna 29 sinnessjuka fattiga voro nämligen, enligt hvad utskottet inhemtat, 16 att anses för obotliga och af dessa hade åtminstone 11 kunnat vårdas å fattiggården. Då nu staden för vården af ifrågavarande 29 sjuke haft en utgift af inalles 5,661 mk, hvaraf 3,082 mk belöpa sig ensamt på de nyssnämnda 11 svagsinta, af hvilka de flesta vårdats hela året om i Lappviks sjukhus, kan sålunda den tillökning i utgift, som åsamkats staden genom desse obotligt svagsintas underhåll å sjukhuset, beräknas till omkring 1,500 mk eller 5 % ränta å ett kapital af 30,000 mk.

Med afseende å allt detta måste utskottet på det lifligaste förorda fattigvårdsdirektionens framställning om beredande af ökad rum för vården af svagsinta å stadens fattiggård, och skulle enligt utskottets åsigt 20 nya celler ungefärligen motsvara det närvarande behovet.

Beträffande sättet för nämnda lokalers anskaffande har utskottet vid å stället gjord undersökning kommit till öfvertygelsen, att någon tillbyggnad till förutvarande hus ej med fördel kan åstadkommas. Deremot finnes något öster om den nuvarande arbetsbyggnaden, parallelt med denna, lämplig plats för uppförande af en särskild byggnad, jemte det här finnes utrymme för anordnande af en inhägnad gård, der de sjuka kunna sättas i tillfälle att uppehålla sig i fria luften, utan att komma i beröring med de andra fattighjon.

Då det sedan gällt att besluta sig för det material, hvaraf det ifrågasatta huset borde uppföras, har utskottet visserligen ej kunnat undgå att varsna, hvilka betydliga fördelar ett stenhus skulle medföra i jmförelse med ett dylikt af trä, både med afseende å eldfaran och möjligheten att vidmakthålla snygghet uti de icke så sällan för motsatsen böjde sjuklingarnes bostäder. Men då kostnaderna för en byggnad af sten i förevarande fall beräknats uppgå till åtminstone dubbelt högre belopp än hvad som kräfdes för ett trähus, har utskottet ansett sig böra förorda användandet af det billigare materialet.

I öfverensstämmelse härmed har utskottet låtit uppgöra eskissritning till ett trähus i en våning, afsedt att uppföras å den nyss omtalta platsen öster om den nuvarande arbetsbyggnaden, samt inrymmande 20 cellrum, tvenne rum för vårdare samt ett badrum. Denna eskiss meddelas härjemte till stadsfull-

mäktiges granskning jemte ett approximativt kostnadsförslag, belöpande sig till inalles 30,000 mk, och föreslår utskottet att Stadsfullmäktige ville besluta

att, så snart omständigheterna det medgifva, å ifrågavarande plats vid fattiggården låta uppföra ett trähus i en våning i enlighet med bilagda eskiss, samt att för ändamålet anslå en summa af 30,000 mk;

äfvensom

att åt det utskott, som kommer att tillsättas för granskning af nästkommande års budgetförslag, gifva i uppdrag att å nämnda budget uppföra nyssberörda belopp.

Helsingfors den 29 Oktober 1881.

G. U. Sandberg.

Th. Sælan.

Th. Höijer.

Utskottsbetänkande med förslag till partiel ombyggnad af stadens rådhus samt till förändrad anordning och fördelning af lokalerna deri.

Redan år 1876, eller kort efter det genom kommunalförfattningens införande särskilda nya myndigheter för förvaltningen af stadens angelägenheter inrättats, gjorde Magistraten hos Stadsfullmäktige framställning om annan fördelning af lokalerna i rådhuset samt om upphyrande af rum för stadens räkning utom detsamma.

Efter det ett för frågans beredning tillsatt utskott afgifvit yttrande i saken, samt utredning vunnits om möjligheten att i den invid rådhuset belägna gården n:o 22 vid Alexandersgatan upphyras rum för stadens behof, beslöto Stadsfullmäktige vid sammanträde den 27 Juni nyssnämnda år att de disponibla lokalerna i nämnda gård skulle för stadens räkning upphyras, jemte det i afseende å rådhuset den förändring vidtogs, att ett rum i vestra uthusflygeln skulle inredas till arrestrum för första polisvaktkontoret. Men derjemte gäfvo Stadsfullmäktige förordnande om uppgörande af ritningar och kostnadsförslag till sådan förändring och påbyggnad af rådhusets östra sidoflygel, som för auktionsskammarens inrymmande derstädes, samt för beredande af större utrymme för första polisvaktkontoret och nödigt antal fängelserum m. m., kunde befinnas nödigt.

I öfverensstämmelse härmed insände Drätselkammaren under påföljande år till Stadsfullmäktige planteckningar och approximativa kostnadsförslag till a) förändring och påbyggnad af rådhusets östra flygel, hvarigenom för en beräknad kostnad af 90,000 mark skulle, förutom några ekonomirum och bostad för rådhusvaktmästaren, beredas rum för auktionsskammaren genom tvenne våningar samt sex fängelserum och en bönsal i tredje våningen, äfvensom b) till förändring af nedra botten i rådhusets vestra flygel i afseende å rum för Drätselkammaren och dess kontor samt för byggnadskontoret, för en kostnad 8,000 mk, eller sålunda en sammanlagd kostnad af 98,000 mk. Derjemte insände kammaren alternativa förslag till inredande af bottenvåningen i gården n:o 22 vid Alexandersgatan till rum för Drätselkammaren och Drätselkontoret. Emellertid ansåg sig kammaren på dervid anförda skäl icke kunna till Stadsfullmäktiges antagande förorda något af de uppgjorda förslagen, hvarvid särskildt mot den föreslagna påbyggnaden af rådhusets östra flygel anmärktes, att golfytan i den auktionssal, som skulle åstadkommas genom planens utförande, blott blefve föga större än den nuvarande auktionssalens, äfvensom att hvarken auktionsskammarens lokal eller fängelserummen skulle blifva nöjaktigt rymliga och lämpliga, med mindre än att den projekterade byggnaden skulle utföras i något större skala, hvarigenom åter kostnaden komme att betydligt öfverstiga det i kostnadsförslaget upptagna, redan nog höga beloppet.

I anledning häraf föreslog Drätselkammaren blott att lokalerna i gården n:o 22 vid Alexandersgatan, hvilka emellertid blifvit på 5 år från den 1 Juni 1877 för stadens räkning upphyrda, skulle efter verkställda oundgängligen nödiga mindre reparationer upplåtas åt Drätselkammaren och, såvidt utrymmet medgaf, åt de bestyrelser som ej hade egna lokaler. Denna Drätselkammarens framställning blef af Stadsfullmäktige den 29 Maj 1877 i allo godkänd och dermed hade frågan om förändrande af rådhuset för denna gång förfallit.

Med återopande af sin föregående framställning i ämnet fäste emellertid Magistraten i skrifvelse af den 11 Oktober 1879 Stadsfullmäktiges uppmärksamhet vid behovet af ökad utrymme för stadshäktet och första polisvaktkontoret, under framhållande af att uti nämnda vaktkontor ofta, och isynnerhet under marknadstider, sådan trängsel är rådande att vistelsen derstädes måste anses innebära vådor i sanitärt afseende, samt att utrymmet i stadshäktet är så strängt taget i anspråk, att jemväl det rum, som varit afsedt till bönesal, måst användas till förvaring af fångar.

Vid föredragning af denna skrifvelse beslöto Stadsfullmäktige vid sammanträde den 4 derpåföljande November att utse ett utskott af fem personer, hvilket efter kommunikation med Drätselkammaren och t. f. stadsingenjören egde i hela dess vidd pröfva frågan om lämpligaste anordningen af lokalerna i rådhuset och behovet af lokalers utom rådhuset upphyrande samt derå med betänkande till Stadsfullmäktige inkomma. Jemte det Stadsfullmäktige dervid hos Politieborgmästaren O. Palmgren anhöllo, att han ville i utskottets arbeten deltaga, utsågo Stadsfullmäktige den 18 i samma månad undertecknade till ledamöter i sagda utskott.

Den 16 December 1879 remitterade Stadsfullmäktige till utskottet en genom Magistraten från Rådstufvurättens tredje afdelning inkommen skrift, hvari bemälda afdelning framhöll olämpligheten af den lokal, som för närvarande är densamma anvisad, samt anhöll att stadsmyndigheterna måtte gå i författning om anskaffande af en annan ändamålsenligare. Säsom skäl härför anförde afdelningen att de tre rum, afdelningen för närvarande disponerar i rådhusets öfversta våning, äro så låga — endast 5 aln 8 tum i höjd —, att luftutrymmet icke kan vara tillräckligt för det antal personer, som under Rättens sammanträden måste uppehålla sig i dem, samt äfven i öfrigt så inskränkta att de icke lemna tillfälle till nödig isolering af de häktade, hvarför svåra olägenheter och äfven ordningar icke kunnat undvikas; hvarjemte tillika anmärktes att det knappa utrymmet icke heller tillåter anbringandet af nödiga och tillräckligt rymliga förvaringsrum för den mängd af stulen egendom, som under ransakningstiden måste stanna i Rättens värjo, samt erforderligt antal skåp och hyllor för afdelningens protokoll och boksamling.

Nyssnämnda dag beslöto Stadsfullmäktige tillika, vid behandling af utskottsbetänkandet N:o 21 med anledning af revisionen af stadens räkenskaper för år 1878, att åt utskottet öfverlemna att taga i öfvervägande, huru Drätselkammaren och Drätselkontoret kunde erhålla lokaler invid hvarandra.

Slutligen remitterade Stadsfullmäktige den 20 April 1880 till utskottet gaskontrollörens framställning om anskaffande af lämplig lokal för gaskontrolleringen.

Då utskottet sedermera gick att söka en utväg för tillfredsställande af alla dessa

väl grundade behof och önsknningar, kom utskottet till det resultat att den invecklade frågan kunde lösas endast genom en tillbyggnad till rådhuset jemte delvis förändrad inredning af de nuvarande lokalerna. Och då för en sådan tillbyggnad erforderligt utrymme kunde beredas genom nedrifning af den smala, låga och i många afseenden förfallna flygeln vid Katarinegatan, samt enär genom denna tillbyggnads åstadkommande rum kunde inom rådhuset anordnas för alla stadens inrättningar, hvarigenom både ökad bekvämlighet i förvaltningen kunde vinnas och en årlig utgift af omkring 6,000 mark i hyror skulle inbesparas, föreslog utskottet i ett den 2 November 1880 afgifvet preliminärt yttrande (se skrift. utskottsbet. N:o 16 för 1880) »att Stadsfullmäktige ville så till vida utvidga det åt utskottet gifna uppdrag, att utskottet för tillgodoseende af ofvan berörda ändamål egde inkomma med ritningar och kostnadsförslag ej blott till förändrad inredning af en del lokaler i rådhuset, utan ock till nödig ny- eller ombyggnad af desamma, allt till en beräknad kostnad af 100,000 mark«. För den händelse detta förslag kunde vinna Stadsfullmäktiges godkännande, föreslog utskottet ytterligare att Stadsfullmäktige skulle »åt det utskott, som eger utlåta sig rörande upptagande af ett nybyggnads- och regleringslån, öfverlemna att vid beräkning af det erforderliga lånebeloppet observera förslagsvis 100,000 mk för partiel förändring och ombyggnad af rådhuset«.

Dessa framställningar blefvo af Stadsfullmäktige, vid sammanträde den 2 November 1880, i allo godkända; hvarjemte förstärkte Stadsfullmäktige den 5 April innevarande år, i enlighet med derom afgifvet utskottsförslag, beslöto att för stadens räkning upptaga ett nybyggnads- och regleringslån af 1,600,000 mk, uti hvilken summa förenämnda 100,000 mk förslagsvis voro inberäknade.

Sedan den förevarande frågans lösning på detta sätt blifvit förberedd, går utskottet nu att framlägga ett detaljeradt förslag i ämnet, i hvilket afseende utskottet härjemte får till Stadsfullmäktige öfverlemna trenne planritningar. Dessa upptaga främst en nybyggnad å rådhusomten i stället för den nuvarande södra delen af östra flygeln, hvilken såsom i flera hänseenden förfallen samt särskildt oanvändbar för en påbyggnad skulle nedrifvas, äfvensom vidare förslag till särskilda förändringar af lokalerna i rådhuset. Tillika bifogas ett hela ny- och ombyggnadsarbetet omfattande kostnadsförslag, belöpande sig till inalles 104,000 mk.

Enligt detta förslag skulle *Drätselkammaren* och *Drätselkontoret* inrymmas i auktionskammarens nuvarande lokal. Härigenom skulle icke blott, i enlighet med Stadsfullmäktiges uttalade önskan, dessa inrättningars lokaler komma att stå i omedelbar förbindelse med hvarandra, utan äfven den ansenliga fördel vinnas, att den stora allmänheten för verkställande af sina liquider med kontoret icke behöfde såsom härförinnan bege sig upp till rådhusets öfversta våning, hvarförutom rådhusets vestibul icke komme att, såsom härintills ofta nog varit fallet, utgöra ett upplagsrum för gamla möbel och annat auktionsgods, utan kunde erhålla ett för ett stadshus mera värdigt utseende. Ifall derjemte, såsom i planritningen antydes, en ny ingång öppnades från gårdssidan, kunde desamma anvisas till begagnande af de talrika arbetare, hvilka särskildt under sommar-

månaderna hafva att lyfta sin aflöning å kontoret och hvilka nu ofta, i väntan på sin tur, i täta skaror uppehålla sig i trappuppgången, till men för den öfriga samfärdseln derstädes. — Genom den här föreslagna anordningen skulle tillika Drätselkontoret erhålla en lokal, som är betydligt större än den hvaröfver kontoret för det närvarande disponerar, en utvidgning som torde kunna anses tillfredsställa behovet för en god tid framåt.

Poliskammaren och *första polisvaktkontoret* skulle enligt det föreliggande förslaget i hufvudsak bibehålla sina nuvarande lokaler, blott att de i stället för *ett* af sina nuvarande rum, hvilket komme att upptagas för en trappuppgång till de öfre våningarna, skulle erhålla *tre* andra. Genom denna tillökning i utrymme kunde bland annat för *Poliskammaren* tvenne förrum beredas, något som visat sig vara högeligen behöfligt, särskildt vid polisundersökningarna. Utskottet har i afseende å de föreslagna lokalerna för *poliskammaren* och *polisvaktkontoret* rådfört sig med *Polismästaren*, som ansett dem vara tillräckliga för behovet.

Auktionskammaren komme att inrymmas i nedersta våningen af den projekterade tillbyggnaden vid Katarinegatan, der den skulle erhålla en i alla afseenden bekväm lokal. Sålunda blefve sjelfva auktionssalen omkring dubbelt större än den nuvarande och genom golfvets anbringande under de öfriga rummens nivå erhöles den äfven en tillfredsställande höjd. Invid denna sal, till hvilken auktionsförrätterne och allmänheten skulle hafva tillträde genom skilda ingångar, kunde för aktionskassören beredas ett litet, väl behöfligt kassarum. I stället för det nuvarande högst otillräckliga upplagsrummet för auktionsföremål kunde anordnas ett mer än tvenne gånger större sådant, hvarjemte äfven till förvaringsrum för gods, som af stadsfogdarne på exekutiv väg tages i förvar, kunde upplåtas en rymlig lägenhet med skild ingång.

För *Stadshäktet* ville utskottet upplåta plats hufvudsakligen i den nuvarande nog rymliga uthusbyggnaden, der genom en enligt utskottets plan verkställd inredning kunde anordnas sex fångrum, deraf tvenne mörka straffceller, äfvensom nödiga bostäder för vaktbetjeningen.

Med afseende å de i andra våningen belägna lokalerna för *Magistraten*, *Råd-stufvurättens första* och *andra afdelning*, *Stadsfullmäktige* samt stadens *Arkiv* vore enligt utskottets tanke några synnerliga förändringar icke nödiga. Det, enligt hvad erfarenheten visat, otillräckliga förrummet till Magistratens och Stadsfullmäktiges sessionsrum borde dock erhålla en utvidgning på bekostnad af de tvenne invid belägna mörka rummen, af hvilka det ena, som härintills varit upplåtet för gaskontrolleringen men visat sig olämpligt, skulle helt och hållet försvinna samt det andra något minskas. Arkivet åter borde utbyta ett mindre rum, hvaröfver det hittills disponerat, men hvilket nu skulle tagas i anspråk för en ny trappuppgång till tredje våningen, mot ett annat långt större rum, hvilket genom sin långsträckt form och den stora väggyta det erbjuder synes synnerligen ändamålsenligt för arkivets behof.

Uti andra våningen af den omordade tillbyggnaden kunde enligt utskottets förslag upplåtas fullt tillräckliga lokaler för *Inqvarteringsnämnden*, *Byggnadskontoret*, *Fattigvårdsdirektionen* och *gaskontrollören*, för hvilka alla myndigheter, jemte Drätselkam-

maren, lokaler nu äro upphyrda utom rådhuset för en årlig hyressumma af omkring 6000 mk.

Rådstufvurättens tredje afdelning, som särskildt är i behof af ökad utrymme, skulle utöfver sina nuvarande rum i tredje våningen komma att disponera öfver den lokal, som nu begagnas af Drättselkontoret. Genom borttagande af den mellanvägg, som finnes mellan Drättselkontorets expeditions- och förrum samt genom mellantakets höjande med några fot, för hvilket ändamål erforderligt utrymme förefinnes, kunde med temlig lätthet en tidsenlig och rymlig domstolssal inrättas, hvori kunde anordnas upphöjda bänkar för åhörare o. s. v. Lokalen skulle äfven erbjuda tvenne lämpliga förrum för parterna och erforderligt rekreatationsrum för rättens ledamöter, men framför allt skulle genom den nu föreslagna anordningen en fullkomlig isolering af de häktade personer, hvilka skola inför domstolen uppträda, kunna åstadkommas, en fördel som måste anses vara af den största betydelse, då en olämplig beröring mellan de häktade samt andra personer, äfvensom de rättegångsfriden störande uppträden, som i den nuvarande trånga lokalen ej kunnat förebyggas, med temlig visshet här skulle kunna undvikas. De häktade skulle nämligen kunna till lokalen upphemtas längs en särskild nyinrättad trappa, som ej komme att begagnas för annat ändamål, samt derefter afbida sitt kallande inför rätta i ett särskildt förrum, der de med lätthet kunde bevakas. Då denna lokal sålunda blefve särskildt lämplig för behandling af brottmål, kunde äfven Rådstufvurättens andra afdelning vid handläggning af sådana mål sättas i tillfälle att begagna densamma. — *Tullkammaren* slutligen komme att bibehålla sin nuvarande lokal i tredje våningen.

Genom en på detta sätt åstadkommen lösning af den föreliggande frågan skulle enligt utskottets tanke samtliga de behof lämpligast tillgodoses, hvilka det ålegat utskottet att i sitt förslag beakta. Det har visst icke undgått utskottet att man genom den nu föreslagna anordningen icke kan komma derhän, att rådhusbyggnaden skulle på ett i alla afseenden tillfredsställande sätt fylla de anspråk, som kunna ställas på ett kombineradt domstols- och stadshus. Särskildt kan med afseende å domstolslokalerna med skäl anmärkas att fortfarande möjlighet skall saknas att vid civila måls handläggning bereda, ändamålsenliga platser för åhörare. Men en och annan mindre olägenhet bör till fullo kunna motvägas af de ansenliga fördelar, som det nu framlagda projektet obestriddigen innebär genom beredande af lokaler i rådhuset för alla de myndigheter, som nu äro logerade i förhyrda rum på särskildta ställen i staden, och genom ökad och delvis ganska bekvämt utrymme för flera af dessa myndigheter, hvartill ännu kommer att detta kan utföras för en kostnadssumma, hvarå räntan icke uppgår ens till det belopp staden för närvarande erlägger i hyra för de utom rådhuset befintliga lokalerna.

I enlighet med Stadsfullmäktiges uttalande önskan har utskottet, hvars förslag äfven omfattas af Politieborgmästaren O. Palmgren, som i förhandlingarna deltagit, i afseende å sitt förslag ytterligare rådfört sig med Drätselkammaren och Stadsingeniören. Drätselkammaren, af hvars ledamöter tvenne tillika äro medlemmar af utskottet, uttalande sig under senaste vår enhälligt för dess genomförande. Af den nuvarande ordföranden i kammaren har deremot satts i fråga, huruvida skäl förefinnes för staden att ikläda sig omkostnader för rådhusets omändrande. Enligt hans åsigt borde nämligen kommunen

med det snaraste gå i författning om anskaffande af särskilda tidsenliga domstols- och stadshus, hvilken åsigt såtillvida delas af stadsingenjören, att staden senast inom loppet af par år borde bygga ett nytt domstolshus och förändringarna af rådhuset dittills anstå. Då likväl enligt utskottets tanke dylika omfattande byggnadsplaner under nuvarande förhållanden hafva föga utsigt att inom en snar framtid komma till förverkligande, helst behovet af en sådan utvidgning är långt ifrån allmänt erkänt, samt de nuvarande missförhållandena inom rådhuset emellertid kräfva ett skyndsamt afhjelpande, har utskottet ansett sig ega fulla skäl för tillstyrkande af sitt förslag. Och skulle äfven staden inom kort anse sig kunna skrida till uppförandet af ett särskildt domstolshus, kunde genom domstolarnes förflyttande från rådhuset möjlighet vinnas att utan synnerlig svårighet ombilda detsamma till ett fullt ändamålsenligt stadshus. Men äfven i detta fall kan den nu föreslagna summan för rådhusets ombyggnad icke anses illa använd, då ingen möjlighet torde finnas att kunna omskapa någon lokal i gamla huset till lämplig auktionskammare och nybyggnaden vid Katarinegatan, som nu upptager största delen af anslagssumman, likväl då blefve nödvändig, helst de föreslagna lokalerna i nybyggnadens öfra våning under alla omständigheter här hafva sin rätta plats.

Mot den föreslagna dispositionen af lokalerna har Drätselkammarens ordförande dessutom särskildt anfört, att enligt hans åsigt Drätselkontoret vore i behof af ytterligare ett rum, utöfver det antal som af utskottet blifvit kontoret anvisadt. Då emellertid, såsom utskottet ofvan anfört, den för Drätselkontoret nu projekterade lokalen är betydligt större än kontorets nuvarande, samt dessutom, enligt hvad här nedan synes, grundad förhoppning finnes för antagandet att stadshäktet i en icke alltför aflägsen framtid varder indraget, hvarigenom tillfälle vinnes att ytterligare utvidga de Drätselkammaren och Drätselkontoret här anvisade lokalerna, synes denna anmärkning icke böra utgöra hinder för godkännandet af utskottets förslag.

Kostnadsförslaget för hela nybyggnads- och ändringsarbetet öfverstiger med en mindre betydande summa (4,000 mk) det belopp, Stadsfullmäktige den 2 november 1880 ansågo kunna användas för detta arbetes utförande. Den ringa variationen i kostnadsberäkningarna har föranledts af den prisstegring å en del materialier, hvilken som bekant inträffat sedan utskottet aflemnade sitt första förslag. — Med afseende å realiserandet af föreliggande byggnadsförslag anser sig utskottet böra framhålla önskligheten af att dess utförande icke måtte uppdragas åt byggnadskontoret eller någon särskild byggnadsstyrelse, utan dess verkställande upplåtas på entreprenad. Genom ett dylikt tillvägagående kan arbetet utan tvifvel åstadkommas med mindre kostnad för staden och ifall dess utförande öfvervakas af, exempelvis af Stadsfullmäktige utsedde sakkunnige män, bör ock full soliditet kunna ernås.

På grund af allt hvad utskottet här anfört, föreslår utskottet att Stadsfullmäktige ville besluta

att så snart som möjligt i stället för den nuvarande vid Katarinegatan belägna låga flygeln af rådhuset, som skall nedrifvas, låta uppföra en nybyggnad i två våningar i enlighet med bilagda planritningar, samt i öfverensstämmelse med desamma förändra inredningen af öfriga loka-

ler i huset, äfvensom att för dessa arbetens utförande anslå en summa af 104,000 mk.

Ifall detta förslag vinner Stadsfullmäktiges godkännande, torde Stadsfullmäktige vidare besluta

att åt det utskott som kommer att tillsättas för granskning af budgetförslaget för nästkommande år, uppdraga att i budgeten införa nyssnämnda belopp;

äfvensom

att anmoda Drätselkammaren, att genom Arkitekten Th. Höijer, som uppgjort eskissritningarna, låta utföra fullständiga ritningar för ifrågavarande byggnadsföretag samt upplåta detsamma verkställande på entreprenad och derefter med anmälan om det gjorda entreprenadaftalet till Stadsfullmäktige inkomma.

Vid sammanträde den 30 sistlidne maj hafva Stadsfullmäktige ytterligare gifvit utskottet i uppdrag att inkomma med yttrande, i anledning af en från Guvernören i länet den 13 i samma månad till Magistraten aflåten skrifvelse, som blifvit till Stadsfullmäktige öfversänd.

Nämnda skrifvelse är af följande lydelse:

»Guvernören Till Magistraten i Helsingfors.

i

Nylands Län.

Lands-kansliet.

Helsingfors, den 13 Maj 1881.

N:o 640. Enligt hvad till min kunskap kommit, skall inom denna stadskommun förslag vara uppgjort till förändring och utvidgande af de stadens Rådhus tillydande byggnader, omfattande, bland annat, jemväl ombyggnad af det i Rådhuset inrymde stadshäktet. Då emellertid tillförordnade Fängelseinspektören Hofrättsrådet och Riddaren Adolf Grotenfelt väckt fråga om utvidgandet af läshäktet å Skatudden med en cellflygel för att sålunda tillika möjliggöra läshäktets och stadshäktets sammanslagning till en enda fängelseanstalt och nuvarande stadshäktets indragning, får jag härigenom anmoda Magistraten att hos Stadsfullmäktige göra förfrågan, med huru stor summa Helsingfors stadskommun eventuellt vore villig att bidra till läshäktets föreslagna utvidgning i antydt afseende, hvarigenom kommunen blefve befriad från skyldigheten att i stadshäkte förvara vid stadens Rådstufvurätt för brott tilltalade och häkting underkastade personer. Stadsfullmäktiges svar torde Magistraten mig sedan meddela.

G. v. Alfthan.

F. L. Eck.

Med afseende å denna fråga, hvilken utskottet ansett sig kunna behandla obegående af den om rådhusets ny- och ombyggnad, emedan denna ovilkorligen synes böra komma till utförande så snart, att den här ifrågasatta indragningen af stadshäktet ej kan tilldess hinna varda genomförd, får utskottet anföra följande.

Städernas nuvarande skyldighet att underhålla häkten för vid deras domstolar för brott anklagade personers förvarande under ransakningstiden, är grundad på Kungliga brefvet af den 27 november 1798, kungjordt genom Kammar- och Krigskollegii samt Statskontorets cirkulär af den 18 januari 1799 p. 6 äfvensom på Kejsrerliga kungörelsen af den 30 augusti 1848 p. 1, genom hvilka stadganden städerna ålagts att underhålla ändamålsenliga häkten, hvilkas vidmakthållande i erforderligt skick guvernörerne ålagts att öfvervaka.

Helsingfors stadshäkte har varit inrymdt i stadens rådhus, och förutom andra obehag har detta förhållande i följd af de häktades ofta oroliga och bullersamma uppförande vållat störande olägenheter för de stadens myndigheter, som hafva sina lokaler i rådhuset. Derjemte förorsakar häktet staden en årlig utgift af omkring 6,000 mk för bevakning m. m.

Med afseende härå och enär det tillika, då länehäktet finnes härstädes förlagd, synes ändamålsenligt att ifrågavarande tilltalade personer förvaras i samma inrättning som dylika personer från länet för öfrigt, emedan bevakningen sålunda otvifvelaktigt kan ega rum med mindre kostnad, synes staden böra begagna sig af det nu erbjudna tillfället att genom erläggande af en viss, en gång för alla bestämd summa för framtiden vinna befrielse från skyldigheten att underhålla stadshäkte för bevakande af vid Rådstufvurätten för brott åtalade, häktade personer.

Det bidrag till länehäktets utvidgning, som staden för, vinnande af befrielse från ifrågavarande skyldighet skulle kunna utlofva, kunde enligt utskottets tanke, med afseende derå att staden derigenom blefve befriad från ofvannämnda årliga utgift af 6,000 mk samt tillika blefve i tillfälle att för sina ändamål använda den af stadshäktet nu begagnade lokalen, bestämmas till förslagsvis 50,000 mk.

Utskottet föreslår därför att Stadsfullmäktige ville besluta

att i afgående skrifvelse underrätta Magistraten att staden, i öfverensstämmelse med Guvernörens i länet ofvan införda skrifvelse, vore villig att med en viss en gång för alla bestämd summa af 50,000 mk bidraga till den föreslagna utvidgningen af länehäktet, såvida staden derigenom kan varda befriad från skyldigheten att i enlighet med ofvan berörda öfverhetliga stadganden underhålla stadshäkte för bevakande af vid Rådstufvurätten för brott tilltalade och häktning underkastade personer.

Helsingfors den 10 november 1881.

F. W. Grönqvist.

K. J. Numell.

G. U. Sandberg.

Alex. Ärt.

A. Boman.

Utskottsbetänkande i anledning af förslag till ny arbetsordning för Magistraten.

I skrifvelse af den 9 sistlidne Maj anhöll Magistraten härstädes om Stadsfullmäktiges utlåtande öfver ett skrifvelsen bilagdt, af Guvernören i länet jemte Magistraten uppgjort förslag till ny detaljerad arbetsordning för Magistraten, hvilket förslag är af följande lydelse:

Arbetsordning för Helsingfors stads Magistrat, jemlikt Hans Kejsrerliga Majestäts Nådiga Bref af den 7 Februari 1881, af Guvernören i Nylands län och Magistraten utfärdad å Helsingfors Rådhus, den

§ 1.

Helsingfors stads Magistrat utgöres af en Politieborgmästare, en Justitierådman och två Politierådmän.

§ 2.

Magistraten till biträde äro anstälde en Magistratssekreterare, som tillika är Notarius publicus, två Magistratsnotarier, en Aktuarie och en Kanslist.

§ 3.

Magistraten, hvori ordet föres af Guvernören i länet, så ofta han för godt finner, men eljes af Politieborgmästaren och, vid jäf eller förfall för honom, af Justitierådsmannen, handlägger och besörjer alla på Magistraten i egenskap af stadens styrelse, offentlig embetsmyndighet samt domstol i hushållnings- och ordningsmål ankommande ärenden och göromål.

§ 4.

Magistraten sammanträder hvarje helgfri måndag, onsdag och lördag klockan elfva föremiddagen.

§ 5.

Protokollet hos Magistraten jemte alla deraf föranledda expeditioner och diarii-anteckningar åligger Notarierna, utom i in-teckningsärenden, deri protokolls-föringen med hvad dertill hör fortfarande handhafves af Magistratssekreteraren; och skola protokollet äfvensom alla de utslag, utlåtanden och skrifvelser, hvarom beslut deri ingår, inom en vecka efter det protokollet tillkommit, vara uppsatta till justering; derå och sedan de af Ordföranden försetts med anteckning om dagen, då justeringen egt rum, alla utgående expeditioner böra, såframt större skyndsamhet icke är af omständigheterna påkallad, inom

ytterligare en vecka ombesörjas af protokollsföranden, som äfven har att tillse, att expeditioner icke utlemnas annorlunda än mot qvitto i behörig expeditionsbok. Anteckningarne i Magistratens diarium öfver de ärenden, som behandlas af Magistraten inför protokollet, äfvensom i öfriga Magistratens notariat åliggande längder och förteckningar skola åter verkställas helst näst efter sammanträdet eller, om det icke då medhinnas, före nästa dag, så att merberörda diarium, längder och förteckningar, de der icke få utan Borgmästarens tillåtelse bortföras från sessionsrummet, kunna alla dagar från klockan tio föremiddagen vara att derstädes tillgå.

Förutom nämnda diarium och förteckning öfver uppskjutna ärenden åligger notariatet att på grund af diarium utarbета den redogörelse för Magistratens verksamhet, som bör till Prokuratorn och Guvernören i länet årligen afgifvas, samt att i ofvanantydd ordning föra och, för att till vederbörande aflemnas, i behörig tid utskrifva följande längder och förteckningar, nemligen:

- a) längd öfver sakören, som ådömts af Magistraten;
- b) förteckning öfver dem, som inträdt i eller afstått från rättighet att i staden drifva sådan näring, hvarför viss afgift eller utskylder efter taxering skola erläggas, eller hvarom åtminstone anmälan hos Magistraten bör ske; och
- c) förteckning öfver Magistraten till säkerhet aflemnade borgensförbindelser, som af Magistraten för ändamålet antagits och godkänts.

Utfärdandet af expeditioner, som grundas på sagde diarium, längder och förteckningar tillhör den i tjensten äldre notarien. Men för öfrigt ankommer det på Magistraten att emellan notarierna fördela protokollsföringen på sätt lämpligast och med tillbörlig skyndsamhet i deras göromål öfverensstämmande finnes; och tillfaller lösen för utgående expeditioner, der sådan eger rum, den, som utfärdar expeditionen.

Vederbörande notarie är ock skyldig att med vanlig presentatpåteckning förse handlingar, som inlemnas eller upptes i mål, hvori han handhafver protokollet. Finnes stämpelmärke å inlemnad handling, åligger det honom att makulera detsamma.

Så snart protokollet för året med dertill hörande saköreslängder och öfriga förteckningar är till alla delar uppsatt och justeradt samt expeditionerna utskrifna, skall hela protokollet jemte nämnde bihang aflemnas till Aktuaren, som besörjer dess inbinding före den 1 Oktober nästföljande år. Dessa domböcker få icke annorlunda än mot qvitto utlemnas från arkivet.

§ 6.

Det åligger Justitierådmannen att, jemte öfriga, hans egenskap af ledamot och viceordförande i Magistraten tillhörande göromål, under Borgmästarens öfverinseende närmast handhafva exekutionsverket i staden, i hvilket afseende det tillhör nämnde Rådman att föra diariet icke allenast öfver domar, utslag och beslut i civila mål och brottmål, rest- och saköreslängder samt qvarstads- och förbudsresolutioner, som i afseende å verkställighet till Magistraten inlemnas eller under omslag ankomma, utan ock öfver de handräkningsärenden, hvori Magistraten är af Guvernören i länet anmodad att uttaga oguldna utskylder, afgifter för outlösta expeditioner, med mera dylikt, eller verkställa saköreslängdsutdrag; att närmast hålla tillsyn deröfver att de af Magistraten antagne stads-

fogdar inom föreskrifven tid fullgöra hvad dem i omförmälda exekutionsärenden föreläges; att af stadsfogdarne infordra och emottaga redovisning för dem uppdragne göromål, jemte de medel, som af dem indrifvits, samt sagde redovisningar granska och medlen till vederbörande aflemna eller insända, äfvensom att uppsätta och kontrasignera ej mindre alla de verkställighetsordres, som Borgmästaren har att å Magistratens vägnar utfärda, än de skrivelser, som i här omförmälda ärenden befinnas nödiga. Uppstår i afseende å exekutionsärende olika mening emellan Borgmästaren och Justitierådmannen, skall ärendet vid förstinfallande sammanträde öfverlemnas till vidare handläggning af Magistraten; hvarutom öfrige ledamöter deri, på grund af den ansvarighet, hvari äfven de stå för exekutionsverkets behöriga handhafvande, ega att, genom granskning af förberörde diarium, förvissa sig derom, att försummelse i ifrågavarande hänseende ej eger rum, samt, i händelse skäl till anmärkning yppas, saken vid Magistratens nästa sammanträde till åtgärd anmäla. I fall Borgmästaren är af jäf, sjukdom eller annan orsak hindrad att deri deltaga, utfärdas de verkställighetsordres och öfriga expeditioner, som här omordats, af Justitierådmannen och den i tjensten äldre Politierådmannen.

Börande Justitierådmannen, hvilken skall hafva Magistraten till säkerhet för de medel, han i sin merasagda egenskap omhänderfår, ställt vederhäftig, af Magistraten godkänd uppbördsborgen för ett belopp af åttatusen sexhundrafyratio mark, ej mindre gå i författning derom, att det genom kongl. förordningen den 28 Juni 1798 stadgade utdrag af exekutionsdiariet varder inom föreskrifven tid utskrifvet och till vederbörlig ort insändt, än för utmätningshandlingars emottagande alla söcknedagar, från klockan tolf till ett på dagen, vara i stadens rådhus tillgänglig.

§ 7.

De särskilda göromål och förrättningar, hvilka åligga Politierådmännen, utöfver hvad dem såsom ledamöter i Magistraten tillhör, äro följande:

a) Förste, det är den i tjensten äldre, Politierådmannen åligger: att omhänderhafva den i Magistratens vård öfverlemnade nyckeln till landtränteriet härstädes och verkställa de förrättningar, som deraf föranledas; att närmast utöfva det på Magistraten enligt 46 § i Kejsrerliga förordningen den 8 December 1873, angående kommunalförvaltning i stad, ankommande öfverinseende öfver stadens gemensamma egendom, inkomster, förmåner och rättigheter, såsom ock öfver verkställigheten af de Stadsfullmäktiges beslut, om hvilkas sättande i verket Magistraten förordnat, — genom att, bland annat, inventera stadskassan, på sätt 71 § i åberopade förordning föreskrifver, äfvensom efter kallelse bivista de inventeringar samt af- och tillträdessyner och ekonomiska besigtningar, som af Drätselkammaren böra hållas till utredande af det tillstånd, hvari stadens lösa egendom samt egor i jord och vatten, både inom det afhysta området och i Gammelstaden och i Hoplaks by, med derinom befintliga odlingar och planteringar, landsvägar, qvarnställe, hamnar och fiskevatten befinna sig samt, i fall dervid eller eljes, skäl till anmärkning förekommer, derom hos Magistraten ofördröjligen tillkännagifva för vidtagande af de åtgärder, hvartill förhållandena föranleda; att tillika med annan dertill förordnad Rådman verkställa alla de besigtningar och värderingar för Kronans, stadens,

allmän inrättnings eller enskild persons räkning, som böra af två Magistratspersoner förrättas; att omhänderhafva Magistratens nyckel till de magasin och andra förvaringsrum, hvori under Magistratens vård stäldt gods är upplagdt, äfvensom föra fullständig förteckning öfver sådant gods; att föra och upprätta de förteckningar rörande handel, fabriker och handtverkerier i staden, som böra af Magistraten afgifvas; att å varor, alster och tillverkningar af finskt ursprung, hvilka enligt Kejsrerliga Förordningen den 31 Januari 1859, angående handelsrelationerna emellan Ryssland och Finland, få tullfritt till Ryssland införas, anställa sådan besigtning, som för erhållande af ursprungsbevis å slika varor från denna stad är af nöden; samt att meddela de prisuppgifter, Magistraten ålagt att å vissa tider till vederbörande afgifva.

b) Andre Politierådsmannen åligger att verkställa alla de syner, mätningar och värderingar för kronans, stadens, allmän inrättnings eller enskild persons räkning, som kunna af en Magistratsperson, med eller utan biträde af Stadsingenjören eller annan person utom Magistraten, förrättas; att meddela de prisuppgifter, som tillfälligtvis affordras Magistraten; samt att utföra alla de å Politierådman ankommande yttre göromål, som i denna arbetsordning icke särskildt nämnas.

Egande Magistraten dock att, ej mindre på grund af vederbörandes större eller mindre lämplighet för ifrågavarande olika göromål eller andra giltiga skäl, än, i händelse af jäf eller annat laga förfall för vederbörande, angående ofvan antydda tjänsteförrättningars utförande annorlunda förordna.

§ 8.

Justitierådsmannen och Politierådsmännen äro dessutom skyldige att vexelvis, efter Magistratens förordnande, vara föreståndare för stadens auktionskammare och öfvervaka börsauktionernas i staden lagliga gång på sätt derom särskildt stadgadt är.

§ 9.

Bouppteckningar och arfskiften, hvartill Rådstufvurätten meddelar förordnande, fördelas, på nu öfligt sätt, emellan begge Borgmästarene och samtliga Justitie- och Politierådsmännen. De af dessa förrättningar härflytande procenter, hvilka fortfarande uppbäras och redovisas af stadens Drätselkontor, delas sålunda emellan Rådstufvurättens och Magistratens vid tiden för förordnandets meddelande i tjänst varande medlemmar, att hvardera Borgmästaren erhåller dubbelt emot hvar och en af Rådsmännen. Lösen för instrumentet tillfaller deremot den af förrättningsmännen, som besörjt expeditionen deraf; han är ock skyldig att i Rådstufvurättens diarium öfver dessa ärenden göra de af förrättningen föranledda anteckningarne.

§ 10.

Magistratens kansli förestås under Borgmästarens öfverinseende af Magistratssekreteraren, hvilken det i följd deraf åligger: att emottaga alla till Magistraten ankommande embetsskrifvelser samt, i fall de icke böra genast öfverlemnas till Justitierådsmannen, såsom handhafvande exekutionsverket, föra diarium, såsom hittills, öfver dem; att dagligen inför Borgmästaren föredraga nämnde diarium samt utan dröjsmål uppsätta och

expediera alla de skrivelser å Magistratens vägnar, hvarom han då af Borgmästaren anmodas; att emottaga och hos Borgmästaren eller, om denne är hindrad af jäf eller laga förfall, hos Justitierådmannen föredraga alla muntliga eller skriftliga ansökningar om sådana bevis, som kunna utan föredragning i Magistraten af dess Ordförande å Magistratens vägnar utfärdas, såsom passbevis, ursprungsbevis, bilbref, mätebref, m. m. dylikt och besörja expeditionen af dessa bevis; samt uppsätta och expediera alla fullmakter, konstitutionaler och afskedsbref, som af Magistraten utfärdas.

Derjemte skall Magistratssekreteraren, på sätt i § 5 närmare säges, handhafva Magistratens protokoll med hvad dertill hör i in-teckningsärenden; hvarutom det tillhör honom att utfärda gravationsbevis rörande alla Magistraten såsom Hallrätt underlydande fabriker och andra dylika inrättningar.

Magistratssekreteraren, som tillika är Notarius publicus i staden, bör i denna egenskap alla söcknedagar emellan klockan elfva och två vara i sitt embetsrum i stadens rådhus tillgänglig.

§ 11.

Aktuarien åligger att emottaga, med presentatum förse och till Borgmästaren före nästa sammanträde öfverlemna alla de till Magistraten ställda öppna skrifter, som kunna emellan sammanträdena ingifvas, samt öfver dessa skrifter med dem tilläfventyrs åtföljande handlingar föra särskild förteckning.

Vidare är Aktuarien pliktig att under Borgmästarens öfverinseende vårda Magistratens arkiv samt besörja afskrifter af protokoll och handlingar, som blifvit till förvar i arkivet aflemnade.

Hvarje söcknedag skall Aktuarien vara i sitt embetsrum i arkivet tillstädes från klockan tio till två; och får han för öfrigt icke heller, medan Magistraten sammanträder, aflägsna sig från rådhuset.

§ 12.

Kanslisten, som bör vara i kanslirummet tillstädes å de tider, då Magistratssekreteraren derstädes sig uppehåller, verkställer, efter Magistratssekreterarens anvisning, utskrifningen af sådana Magistratens skrivelser, som böra af Magistratssekreteraren eller Justitierådmannen uppsättas, äfvensom de i § 6 omnämnda verkställighetsordres och diarii-utdrag.

Kanslisten är derjemte skyldig att biträda Magistratssekreteraren med utskrifningen af de bevis, hvilkas expedierande enligt § 10 ankommer å Magistratssekreteraren.

§ 13.

Magistraten skall vara försedd med fullständig samling af i landet gällande allmänna stadgar och författningar; och får icke något deraf för längre eller kortare tid bortföras från sessionsrummet.

§ 14.

Denna arbetsordning skall genom Magistratens försorg befordras till tryckning.
Helsingfors rådhus, den

Vid sammanträde den 30 Maj gäfvos Stadsfullmäktige åt ett utskott, bestående af undertecknade af Björksten och Borenius, jemte Justitieborgmästaren, Hofrättsassessorn J. Gadd, i uppdrag att till Stadsfullmäktige afgifva förslag till det Stadsfullmäktige affordrade yttrande öfver ofvan intagna förslag. Sedan emellertid Assessorn Gadd den 5 Oktober aflidit, utsågo Stadsfullmäktige den 25 i samma månad undertecknad Stenius att i hans ställe deltaga i utskottets arbete.

Vid en granskning af det framlagda förslaget, hvars uppgörande betingats af den förändrade sammansättning af Magistraten och Rådstufvurätten i staden, som faststälts genom Hans Kejsrerliga Majestäts Bref till Guvernören i länet af den 7 sistlidne Februari, har utskottet funnit förslagets stadganden grunda sig å nyssnämnda Bref samt i hufvudsak så vidt möjligt öfverensstämma med motsvarande bestämmingar angående Magistraten i den arbetsordning för Helsingfors stads Magistrat och Rådstufvurätt, som utfärdats den 18 December 1869 och sedan dess varit gällande.

Sjelffallet hafva ur det nu föreliggande förslaget utlemnats några stadganden som beröra åligganden, hvilka förut tillhört Magistraten men på grund af K. Förordningen angående kommunalförvaltning i stad af den 8 December 1873 blifvit öfverflyttade på andra myndigheter, såsom Stadsfullmäktige, Drättselkammaren m. m., eller hvilka i följd af andra nyare lagstadganden, såsom K. Förordningen angående näringarne af den 31 Mars 1879, alldeles bortfallit. Å andra sidan hafva, dels på grund af den i någon mån förändrade befogenhet, Magistraten genom kommunalförvaltningens införande erhållit, dels med anledning af Magistratens genom ofvan nämnda Bref modifierade sammansättning, dels ock på grund af häfdvunnen praxis, några mindre tillägg samt särskilda förändringar mot den härtills gällande arbetsordningen blifvit i förslaget införda.

Nyssnämnda tillägg och ändringar äro i hufvudsak följande:

I §§ 1—3 ingå förändrade bestämmingar angående Magistratens sammansättning och verksamhet, hvilka stöda sig å punkterna 1, 3 och 4 i ofvan berörda Bref.

§ 4 bestämmer närmare tiderna för Magistratens sammanträden, medan arbetsordningen förut upptagit blott en hänvisning till lagens allmänna stadganden angående rättegångsdagar och timmar.

I § 5 äro tillagda stadgandena angående notariatets skyldighet att utarbete den »redogörelse för Magistratens verksamhet«, som skall till Prokuratorn och Guvernören aflemnas, samt beträffande lösen för utgående expeditioner, äfvensom bestämningen rörande den i öfverensstämmelse med § 19 i reglementet för Drättselkammaren upptagna förteckningen öfver näringsidkare.

§ 6 fastställer den tid, då Justitierådmannen skall för utmätningshandlingars emottagande vara i rådhuset tillgänglig, till kl. 12—1 på dagen, medan tiden förut varit bestämd till kl. 1—2 e. m.

I § 7 har i anledning af det minskade antalet Politierådman en förändring i afseende å arbetsfördelningen mellan desse varit nödvändig. Åt förste Politierådmannen har, i stället för den tillsyn öfver stadens egor i jord och vatten, landsvägar, qvarnställe m. m., hvilken förut närmast ålegat andre Politierådmannen, men som nu hufvudsakligen ankommer å Drättselkammaren, uppdragits att bevista de inventeringar, af- och till-

trädessyner samt ekonomiska besigtningar, som af Drätselkammaren böra förrättas. Af förre tredje Politierådsmannens åligganden hafva på den förste öfverförts skyldigheten att upprätta och föra de förteckningar rörande handel, fabriker och handtverkerier i staden, som böra af Magistraten afgifvas, äfvensom att meddela de prisuppgifter, Magistraten ålagts att å vissa tider till vederbörande afgifva. I stället för den förste Politierådsmannen förut åliggande närmaste tillsynen öfver stadens byggnader och lösa egendom, eger han nu närmast utöfva det å Magistraten jemlikt § 46 i K. Förordningen angående kommunalförvaltning i stad ankommande öfverinseende öfver stadens gemensamma egendom, inkomster, förmåner och rättigheter, såsom ock öfver verkställigheten af de Stadsfullmäktiges beslut, om hvilkas sättande i verket Magistraten förordnat, genom att enligt § 71 i åberopade förordning deltaga i inventeringar af stadskassan, äfvensom att bevista ofvan nämnda på Drätselkammaren ankommande inventeringar, syner och besigtningar. Slutligen har till förste rådmannens skyldigheter äfven förts uppdraget att å varor, alster och tillverkningar af finskt ursprung, hvilka enligt K. Förordningen af den 31 Januari 1859, angående handelsrelationerna mellan Ryssland och Finland, få tullfritt till Ryssland införas, anställa sådan besigtning, som för erhållande af ursprungsbevis å slika varor är af nöden, hvilken skyldighet i den nuvarande arbetsordningen ej varit särskildt upptagen. — Till andre Politierådsmannens åligganden har åter förts skyldigheten att meddela de prisuppgifter som tillfälligtvis affordras Magistraten, äfvensom att utföra alla å Politierådman ankommande, i arbetsordningen icke särskildt upptagna yttre göromål, i hvilka afseenden han träder i stället för den förre tredje Politierådsmannen.

Slutligen har i § 8 införts stadgandet om öfvervakandet af börsauktionernas i staden lagliga gång, sedan sådana på grund af K. Kungörelsen af den 3 September 1879 blifvit anordnade.

Med afseende å dessa här intagna förändringar och tillägg, hvilka det i fråga varande förslaget uppvisar i jemförelse med den förra arbetsordningen, och hvilka utskottet ansett särskildt böra utgöra föremål för dess uppmärksamhet, har utskottet för sin del öfverhufvud icke funnit skäl till anmärkningar, liksom utskottet icke heller beträffande förslaget för öfrigt har mycket att erinra.

Dock kunde enligt utskottets tanke §§ 1--3, såsom varande blott upprepningar af punkterna 1, 3 och 4 i ofvanberörda Kejsrerliga bref, från arbetsordningen utgå. — I § 4 synes böra antydast möjligheten af extra Magistratssammanträden, för den händelse viktigare omständigheter påkalla sådant. — Det i § 5 begagnade uttrycket »ärenden som behandlas af Magistraten inför protokollet« synes såsom mindre sakenligt böra ersättas med ett annat, då det icke kan antagas att några ärenden behandlas af Magistraten utom protokollet. — Derjemte borde i samma § föreskriften rörande den förteckning öfver näringsidkare, som Magistraten eger föra, hvilket stadgande upptagits i enlighet med reglementet för Drätselkammaren, till undvikande af möjligt missförstånd omredigeras i öfverensstämmelse med § 22 i K. Förordningen angående näringsarne. — Den i början af andra stycket af samma § 5 i förbigående antydda förteckningen öfver uppskjutna ärenden skulle, såsom i det föregående stycket icke omtalad, enligt utskottets mening lämpligare hafva sin plats bland de under sär-

skilda littera uppräknade längder och förteckningar, hvilka notariatet eger upprätta. — Och slutligen synes äfven i samma stycke, i stället för uttrycket »redogörelse för Magistratens verksamhet», någon annan benämning böra användas, som närmare angifver arten af denna notarieerne åliggande expedition.

På grund af hvad ofvan anförts föreslår utskottet därför att Stadsfullmäktige ville besluta

att i afgående skrifvelse meddela Magistraten, det Stadsfullmäktige tillstyrka det nu framlagda förslagets till arbetsordning för Magistraten antagande i öfrigt, utom hvad angår §§ 1—5, i afseende å hvilka Stadsfullmäktige anse ofvan antydda ändringar och uteslutningar ändamålsenliga.

Helsingfors den 10 November 1881.

Axel af Björkstén.

Henr. Borenus.

Bengt Stenius.

~~~~~
Reservation.

Då jag ansett fördelningen af arbetet inom Magistraten äfvensom de deri förekommande stadganden, hvilka vore betingade af särskilda öfverhetliga påbud och författningar, lämpligast kunna bestämmas af den myndighet, som deraf vore närmast beroende, har jag trots Stadsfullmäktiges yttrande i förevarande ämne böra inskränka sig endast till de delar af ofvanberörda förslag, hvilka omedelbart beröra stadens och dess innevärnans intressen; och som sagda förslag i sådant hänseende ej gifver anledning till annan anmärkning än att i förslaget saknas föreskrift derom att Magistraten, förutom å de i 4 § af arbetsordningen bestämda tider, äfven egde sammanträda då särskild anledning dertill förekommer, får jag för min del förorda att Stadsfullmäktiges yttrande i saken måtte i öfverensstämmelse härmed affattas.

Axel af Björkstén.

Utskottsbetänkande med förslag till underdånig framställning om ett låneförskott af allmänna medel till underlättande af inqvarteringsbördan.

Den 25 sistlidne oktober hafva Stadsfullmäktige åt undertecknade *) såsom ett särskildt utskott lemnat i uppdrag att till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande i anledning af Drätselkammarens bifogade skrifvelse af den 21 oktober.

Utskottet, som för sin del i hufvudsak biträder Drätselkammarens i nämnda skrifvelse gjorda framställning, föreslår derfor att Stadsfullmäktige ville besluta

att i behörig ordning till Hans Kejsleriga Majestät ingå med en underdånig ansökan af följande lydelse:

»Stormäktigste, Allernådigste Kejsare och Storfurste.

Sedan Eders Kejsleriga Majestät, i anledning af Helsingfors Stadsfullmäktiges gjorda underdåniga anhållan om bidrag af allmänna medel till underlättande af inqvarteringsbördan i staden, den 24 maj 1876 i nåder förordnat att från den 1 juni samma år intill dess derom annorlunda bestämdes, två tredjedelar af den inqvarteringskostnad, som eljes komme att å stadens inqvarteringskyldige medlemmar fördelas, skulle med allmänna militiemedel bestridas, samt bidrag i öfverensstämmelse med detta nådiga förordnande sedermera fortfarande till staden utbetalts, senast under nästvikne maj månad med 75,000 mark, har Kejsleriga Senaten, till hvars pröfning Krigskommissariatet öfverlemnade Drätselkammarens i staden framställning om utanordnande af ytterligare 75,000 mark i afräkning å inqvarteringsbidraget för innevarande år, den 17 nyssförlidne oktober till Krigskommissariatet affåtit ett Drätselkammaren delgifvet bref, deri Kejsleriga Senaten, i betraktande af hvad omförmälda nådiga förordnande af den 24 maj 1876 innehölle samt då Finlands Ständer vid 1872 års landtdag i underdånighet anhållit om bidrag till lindrande af inqvarteringstungan tillvidare eller intill dess militiefonden toges i anspråk för försvarsverkets i landet ordnande och detta sistnämnda fall redan inträffat, icke velat Drätselkammarens förberörda framställning bifalla.

Med anledning häraf utbedja sig Stadsfullmäktige att i underdånighet få framhålla följande omständigheter.

I öfverensstämmelse med hvad genom Kejsleriga Senatens bref af den 24 maj 1876 tillförsäkrats staden, har Helsingfors kommun vid uppgörandet af sin budget för innevarande år beräknat, att af de till omkring 323,000 mark uppskattade utgifterna för inqvarteringen, hvilka eljes komme att å stadens inqvarteringskyldige invånare för-

*) Hr C. G. Sanmark var äfven vald till medlem af utskottet, men har varit hindrad att i dess beslut deltaga.

delas, fortfarande tvåttredjedelar eller i rundt tal 215,000 mark skulle tillskjutas af allmänna militiemedel. Då emellertid under året för ifrågavarande ändamål till staden utgifvits endast 75,000 mark, finge staden sålunda i sina beräknade inkomster för detta år vidkännas en minskning af 140,000 mark. För nästkommande år åter hafva, enligt inqvarteringsnämndens i staden afgifna specialförslag, inqvarteringskostnaderna, efter afdrag af inqvarteringstolagen och med inbegrepp af de 3,000 mark, hvilka såsom bidrag till stadskamrerarens och stadskassörens aflöning jemväl påföras detta konto, beräknats komma att belöpa sig till i rundt tal 316,000 mark, hvaraf enligt den härtills följda fördelningsgrunden tvåttredjedelar eller omkring 210,000 mark skulle komma att bestridas af militieverket. Genom ännämnda statsbidrags upphörande försattes staden sålunda nu i nödvändighet, att vid reglerandet af sin budget för nästkommande år påfinna utvägar för anskaffande af ungefär 350,000 mark, utöfver hvad stadens utgifter annars hade erfordrat. I händelse denna summa måste hopbringas genom en nästa år försiggående uttaxering hos de medlemmar af kommunen, hvilka äro underkastade inqvarteringsbesvärets utgörande, komme, under förutsättning att samma antal skattören som under detta år deltaga i nämnda besvär, den på hvarje skattöre sig belöpande afgiften endast för inqvartering, hvilken innevarande år utgjort 1 mark 90 penni, under nästa år att ökas med 7 mark 30 penni, och sålunda belöpa sig till 9 mark 20 penni, eller blott obetydligt understiga det belopp af 9 mark 80 penni, hvartill samtliga öfriga stadsutskylder pr skattöre i år uppgått.

Att en sådan ökning, på en gång, af den kommunala skattebördan innebure hardt när en praktisk omöjlighet, behöfver inför Eders Kejsrerliga Majestät ej vidare utläggas. Vore det därför verkligen så att en ny ständig utgiftspost af förenämnda belopp uppkommit, för hvilken det enligt klara och oafvisliga grunder åläge kommunalförvaltningen att anskaffa medel, skulle detta framkalla nödvändigheten af en fullständig omgestaltning af stadens nuvarande ekonomi och för en oberäknelig framtid afbryta framåtskridandet på den väg af sund utveckling staden anser sig hafva beträdt.

Men Stadsfullmäktige kunna icke ause en sådan uppfattning af detta så oförberedt framträdande anspråk på stadskassans tillgångar vara i det verkliga sakförhållandet grundad.

Alla de tillförene rörande detta besvär tillkomna aktstycken, hvaraf några ofvan åberopats, ådagalägga nämligen att såväl Regering som Ständer varit med de skattdragande ense derom att besväret i den form och utsträckning det efterhand antagit i vissa af landets städer, hvilka för militärförvaltningens bekvämlighet eller ur strategiska synpunkter egnat sig för koncentrerings af de i landet förlagda ryska trupper eller af de till dem höranda staber, kanslier, intendentur m. m., icke hvilat på någon hållbar rättsgrund, utan utgör en af rent faktiska förhållanden framkallad anomali, som det tillhör statsförvaltningen att aflägsna. Särskildt hafva Helsingfors Stadsfullmäktige i sin hos Eders Kejsrerliga Majestät år 1876 gjorda underdåniga framställning, med afseende hvarå Eders Majestät nådigst biföll att den fördelning mellan statsverket och staden af inqvarteringsutgifterna, som i sjelfva verket redan på grund af nådiga reskriptet af den 9 Juni 1870 egt rum, finge tillsvidare fortfara, haft tillfälle att med stöd af de äldre rättsurkunder,

hvarpå stadskommunernas i landet och bland dem Helsingfors inqvarteringssskyldighet grundar sig, uppvisa att under fredstid detta besvär såsom kommunalt onus ansetts kunna fordras endast för genomtågande trupper och den del af den i en stad förlagda lokala garnison som saknat utrymme i kronans för ändamålet uppförda byggnader, hvaremot alla öfriga af militärens och de militära inrättningarnas placering föranledda kostnader hållits för en staten åliggande utgift.

Att dessa skäl, i följd af den omgestaltning landets försvarsväsende undergått genom lagen af den 9 December 1878, skulle förlorat i vikt och betydelse kunna Stadsfullmäktige icke inse. Fastmera dela Stadsfullmäktige fullständigt den uppfattning, landets Ständer i underdånigt svar å Eders Kejsrerliga Majestäts till senaste landtdag aflättna nådiga proposition om anvisande af medel till bestridande af kostnaderna för allmän värnepligts införande i landet uttalat, i det Ständerna, nära anslutande sig till nyssberörda af Helsingfors Stadsfullmäktige framhållna synpunkter, underdånigst underställt Eders Kejsrerliga Majestäts pröfning, huruvida det icke vore af rättvisa och billighet gent emot de skattdragande betingadt, att skyldigheten för landets invånare att åt militärtrupper prestera inqvartering blefve, sedan värnepligtens införande vidtagit och såväl personlig tjänstgöring som beskattning sålunda ålagts medborgarene för landets försvar, förmildrad derhän, att denna skyldighet förklarades under fredstid icke innebära vidsträcktare förpligtelse för kommun eller dess enskilda medlemmar, än att upplåta qvarter åt genomtågande trupper, vare sig finska eller ryska, äfvensom att bereda bostad för någon kortare tid åt militär, som med anledning af lägermöten eller tillfällig kommendering deraf kan hafva behof; så att åliggandet att bekosta ståndqvarter, eller långvarigare inqvartering af trupper eller militärpersoner, blefve inskränkt till krigstid.

I betraktande här af och då Stadsfullmäktige icke kunna betvifla att icke Eders Kejsrerliga Majestät vid bestämmande af den ställning, som efter värnepligtslagens genomförande kommer att gifvas de ryska trupper hvilka anses bära i Finland kvarhållas, fäster nådigt afseende vid dessa af hela landet med fullt förtroende omfattade önsknings, har åtgärder att nu, samtidigt med de uppoffringar, som genom värnepligten affordras städernas liksom landets samtliga invånare, öfver staden hvälfva en tredubblad penningutgift för inqvarteringen icke kunnat uppfattas annorlunda än såsom vittnande om att de nya förhållandena ännu icke blifvit slutligen ordnade. Men det synes Stadsfullmäktige icke billigt att staden skall ensam nödgas bära hela bördan och förlägenheten af ett sådant interimstillstånd. Allt hvad af denna stad i sakens närvarande skick synes kunna rättvisligen fordras, är att tills den slutliga åtgärd vidtagits, som icke torde kunna utfalla annorlunda än att besväret återbringas inom dess lagliga, af landets Ständer antydda gränser, bära den andel af bördan, som staden härintills nödgats bestrida.

Men att derutöfver och för betäckande — om äfven endast förskottsvis — af de utgifter för ändamålet, som härförinnan öfvertagits af staten och rättssenligt betraktats åligga statsverket, taga de till kommunen skattskyldiges betalningsförmåga i anspråk anse Stadsfullmäktige åtminstone tillsvidare icke i någon händelse bära i fråga komma, helst detta oundvikligt skulle leda till svårlösta omgångar, då det, vid emotsedd framtida liqvid till staden af ersättningen derfor, gälde att till de skattskyldige återbära dessa bidrag.

Emellertid måste, för att icke de ledsammaste förvecklingar skola uppkomma, medel utan tidsutdrägt anskaffas och omsorgen derom kunna Stadsfullmäktige icke undandraga sig.

Bragte i sådant trångmål, hafva Stadsfullmäktige icke sett någon annan utgång derur, än att i underdånighet inför Eders Kejsersliga Majestät framlägga den ställning hvori hufvudstaden sålunda utan sitt förvällande råkat, samt hos Eders Kejsersliga Majestät lika underdånigt anhålla att, såsom bidrag till bestridande af inqvarteringskostnaderna i staden för detta och möjligen nästkommande år, till stadens förfogande måtte af allmänna medel ställas ett förskott af 350,000 mark, hvilket finge lyftas i mon af behofvet samt utan ränta statsverket godtgöras så snart slutlig reglering af inqvarteringsväsendet skett, dock senast inom två år efter det medlen lyftats.

Stadsfullmäktige framhärda etc«.

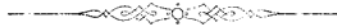
Helsingfors den 14 November 1881.

F. Forsman.

Robert Montgomery.

Aug. Schauman.

Wilh. Brummer.

Utskottsbetänkande angående omredigering af förslaget till ny brandordning.

Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträden den 4 och 22 Mars samt 14 April innevarande år i detalj granskat det af ett utskott afgifna yttrandet (se tryckta utskottsbet. N:o 2 för innev. år) angående Brandkommissionens uppgjorda förslag till ny brandordning för staden, beslöto Stadsfullmäktige sistnämnda dag att återremittera förslaget till utskottet, för att i särskilda punkter omredigeras i enlighet med Stadsfullmäktiges under granskningen fattade beslut.

Af utskottets dåvarande medlemmar afsade sig likväl vid samma tillfälle Hrr E. Bergroth och Th. Höijer uppdraget att i omredigeringen deltaga, hvarför Stadsfullmäktige i deras ställe utsågo Hr W. Eneberg och undertecknad v. Christierson. Och då ytterligare jemväl Hrr Eneberg och E. Öhman anhållit att från utskottet få afgå, blefvo slutligen undertecknade Borg och Wegelius den 30 Maj till detsamma invalde.

Då utskottet, som fått sig meddeladt utdrag af Stadsfullmäktiges vid granskning af brandordningsförslaget förda protokoll, gick till sitt arbete och sökte i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut omredigera de anmärkta stadgandena, fann utskottet dock ganska snart, förutom de af Stadsfullmäktige föreskrifna ändringarna, åtskilliga andra vara af nöden, hvarjemte förslaget i formelt afseende syntes erfordra särskilda omställningar och tillägg. Efter någon tvekan beslöt utskottet därför att företaga en utförligare omarbetning af nämnda brandordningsförslag, och sedan en sådan nu blifvit verkställd, får utskottet härjemte till Stadsfullmäktiges bepröfvande öfverlemna det sålunda omarbetade förslaget. För de viktigare förändringarna redogöres i det följande, hvaremot smärre modifikationer icke ansetts erfordra skild motivering.

Bestämningen af brandområdet har af utskottet upptagits som en särskild §, bildande § 1 i förslaget, och det deri begagnade uttrycket »Kampmalmen«, hvilket icke betecknar något noga begränsadt område, har utbytt mot en bestämdare beskrifning af brandområdets gräns åt detta håll, då äfven orden »äfvensom fasta landet söder om Lappviksgatan och Lappviken« kunnat bortfalla. — Den andra delen af momentet har utskottet ansett kunna lämpligare föras till §:n om brandmästarens åligganden.

§ 2 (motsvarande § 1 mom. 2, 3 och 5 i det af Stadsfullmäktige senast granskade utskottsforslaget) har utskottet omredigerat enligt reglementet för Drätselkammaren, enär det syntes önskligt att motsvarande stadganden i de för stadens särskilda nämnder gällande reglementen göras så vidt möjligt öfverensstämmande.

I § 3 (motsv. § 1 mom. 4, § 2 samt § 3 mom. 1) har utskottet ur drätselre-

glementet tillagt en bestämning angående jäf, hvarjemte §:n för öfrigt omredigerats i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut.

§ 4 (§ 3 mom. 2—8). Här har utskottet äfven tillagt en från Drätselkammarens reglemente hemtad föreskrift angående Brandkommissionens skyldighet att afgifva infordrade utlåtanden och upplysningar. — Likaså har intagits ett stadgande angående brandsignaler, om hvilka för öfrigt inga föreskrifter finnas i brandordningen meddelade.

§ 5 (§ 4 mom. 1—4). Emedan enligt nu framlagda förslag (se § 8 mom. 2) brandkonstaplarna egentligen äro de, som böra handhafva skötseln af brandverkets materiel, har utskottet ansett särskilda biträden för detta ändamål kunna komma i fråga endast i särskilda fall, hvilka borde af Stadsfullmäktige prövas. Senare delen af mom. 1 är redigerad i öfverensstämmelse härmed.

I § 6 (§ 5 mom. 1—2), till hvars slutmoment stadgandet rörande eldsvåda utom brandområdet blifvit fördt, har i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut brandmästaren ålagts att bevista Brandkommissionens sammanträden, hvaremot bestämmningen angående poliskonstaplarnes skyldighet, att vid eldsvåda biträda, härifrån förts till §:n om polisens öfriga åligganden i afseende å brandväsendet.

Till § 7 (§ 6) har blott fogats en sjelffallen föreskrift för underbrandmästaren att deltaga i öfvervakandet af ordningen inom brandkommandot.

§ 8 (§ 7). I afseende å öfverkonstaplarna har föreskrifvits, att de vid förfall för underbrandmästaren ega på brandmästarens förordnande öfvertaga den förres åligganden. — Och då det synes af vigt att vid utbrytande eldsvåda brandkommandot så hastigt som möjligt infinner sig vid brandstället, utan att härvid invänta order af brandmästaren eller underbrandmästaren, hvilka icke äro vid brandtornen stationerade, hafva öfverkonstaplarna ålagts att ofördrojligen med manskap och redskap begifva sig till brandstället.

§ 9 (§ 4 mom. 6). Stadgandena om ledighet och permission för brandpersonalen hafva ansetts bättre på sin plats härstädes, i en särskild §, än framför föreskrifterna om dess åligganden. — Permittering utom staden bör enligt utskottets tanke kunna komma i fråga endast i undantagsfall, och har utskottet därför infört en bestämning i detta syfte.

§ 10 (§ 4 mom. 7—8). Stadgandena rörande brandpersonalens fel och försummelser i tjensten hafva enligt Stadsfullmäktiges önskan omredigerats, hvarjemte de upptagits under skild §.

I § 11 (§ 8) har utskottet, i enlighet med ett för Wiborg uppgjort förslag till ny brandordning, upptagit en enligt utskottets tanke ändamålsenlig bestämning, hvarigenom föreskrifvits att i hvarje gård skall å vinden till alla med brandlucka försedda byggnader finnas en efter behöfvat lämpad stege, afsedd att vid eldsvåda begagnas för att nå upp till brandluckan. — Likaså har i öfverensstämmelse med stadens polisordning stadgats, att i hvarje gård skall finnas ett lämpligt askkärl af metall eller sten, då erfarenheten visat att eldsvådor synnerligen ofta uppstå i följd af ovarsamt umgående med ur eldstäder tömd aska och dess upptagande i olämpliga kärl. — I motsats till

hvad af både Brandkommissionen och utskottet tidigare föreslagits, hade Stadsfullmäktige vid granskningen af brandordningsförslaget ansett, att brandkrok ej behöfde finnas i gårdar, bebyggda med stenhus. Men i betraktande af den stora användbarhet detta redskap äfven för stenhus eger vid nedrifning af genombrända murar och skorstenar, som vid en eldsvåda kunna vara högst vådliga för släckningsmanskapet, samt vid halfbrända vasars m. m. undanrödjande, har utskottet bibehållit brandkroken bland de för alla gårdar obligatoriska redskapen, helst densamma i alla fall bör finnas i hvarje hos Städernas Allmänna Brandstodsbolag försäkrad gård, och hemställer huruvida ej Stadsfullmäktige kunde till förslaget bifalla. — För bortlemnandet af slangbärare från de för vissa gårdar föreskrifna redskapen har utskottet trots sig ega anledning i Stadsfullmäktiges beslut, jemte det utskottets pluralitet äfven ansett dessa redskap lämpligare kunna hållas af brandverket. — I mom. 2 har ytterligare införts ett stadgande, på grund hvaraf Magistraten skall kunna, på förslag af den, som brandsyn förrättar, för kringbyggda gårdar eller sådana med höga eller annars svårt tillgängliga hus föreskrifva ett ökad antal brandredskap, emedan en dylik föreskrift i dessa fall jemväl torde meddelas af vederbörande brandstodsbolag och dessutom uppenbart är, att en enkel omgång redskap på intet vis kan vara nog för sådana större stenhus, som på senare tider här i staden begynt byggas. — I mom. 5 har i öfverensstämmelse med nu gällande brandordning böter ålagts formän för försummad vattenhemtning, hvarjemte i mom. 6 enligt Stadsfullmäktiges föreskrift ur nuvarande brandordning införts stadgandet om gästgifvares skyldighet i afseende å vattenhemtning till eldsvåda. — I det till utskottet expedierade protokollsutdraget säges visserligen att den i § 8 mom. 8 af utskottets förra förslag ingående bestämningen om tillhandahållande af uppvärmdt vatten vid eldsvåda vintertid borde utgå, men då utskottet ej kunnat finna något skäl för ett dylikt bortlemnande, har utskottet trots sig böra ytterligare fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet vid denna fråga.

§ 12 (§ 10). Oförändrad.

§ 13 (§ 11) Här har utskottet ur gällande brandordning återinfört bestämningen derom, att sotare vid ingången af hvarje månad skall hos brandmästaren uppvisa sin kontrollbok, emedan ingen anledning syntts vara för handen, att för brandmästaren minska möjligheten till en välbehöflig kontroll öfver sotarenes verksamhet. — För tydlighetens skull har utskottet tillagt ett stadgande, på grund hvaraf sotare bör ersätta skada, som genom hans förvållande uppstår. — Slutligen har utskottet i ett särskildt moment föreskrifvit att vid eldsvåda distriktssotaren med biträden bör vara tillstädes vid brandstället, emedan sotarene på grund af sin kännedom af eldstäder och rökledning kunde vara till synnerligt gagn vid eldsläckningen och det dessutom icke synes obilligt att dessa af brandverket anställda personer vid besagda tillfällen tagas i anspråk.

I § 14 (§ 12), om brandsyn, har utskottet tillåtit sig åtskilliga förändringar, hvilka utskottet förordar till Stadsfullmäktiges godkännande. — Ehuru utskottets pluralitet ansett det kunna medföra fara för stadens säkerhet, att brandsyn hålles blott en gång om året, har utskottet dock icke härutinnan trots sig kunna frångå Stadsfullmäktiges, jemlikt det tidigare utskottsbetänkandet fattade, ehuru från brandkommissionens

förslag afvikande beslut. Men emedan enligt det af Stadsfullmäktige godkända förslaget möjlighet för försumlige gårdsegare förefinnes att lemna bristfälligheter, som anmärkts vid brandsynen i Maj, oafhjelpa ända in i September, om ej längre, hvaraf ganska stora vådor kunna uppstå, medan å andra sidan gårdsegare eller disponenter likväl komme att blifva besvärade med kallelse till Magistraten, för att förständigas om utförande af äfven den minsta reparation, äfven om denna redan på grund af synemännens anmärkning vore behörigen verkställd, har utskottet trott sig böra föreslå ett mindre inveckladt och enligt dess åsigt, lättare till målet ledande förfarande, genom hvilket nyss anmärkta olägenheter kunde förebyggas samt säkerhet vinnas derom, att anmärkta fel och brister varda långt tidigare afhjelpa. — Angående den termin, inom hvilken det åligger brandmästaren och underbrandmästaren att till Magistraten inlemna instrument öfver verkställda brandsyner, har den olikhet i meningar inom utskottet förefunnits, att pluraliteten ansett tiden böra bestämmas till utgången af juni månad, medan undertecknad Borg velat inskränka densamma till högst 14 dagar efter slutförd brandsyn.

§ 15 (§ 9 mom. 1—2). Här har utskottet ansett sig böra ålägga personer utom polisnrättningen, hvilka varsna utbrytande eldsvåda, skyldigheten att derom lemna underrättelse i de till brandstället närbelägna gårdar och lägenheter, endast i den händelse att dessa sväfva i svårare fara. — För att förebygga det vid eldsvådor ofta nog förekommande ofoget, att personer utom brandkårerna af ovist nit sönderslå eller öppna fönster och dörrar, hvarigenom endast luftdrag åstadkommes och elden beredes tillfälle till ökad näring, eller, såsom man säger, »berga« egendom, som ej sväfvat i synbar fara, hvilket ofta förorsakar stora förluster, har utskottet i enlighet med det för Wiborg uppgjorda brandordningsförslaget utsatt böter för dylikt förfarande.

§ 16 (§ 9 mom. 3). Stadgandet angående allmän brandkårs upprättande och andra dithörande åtgärder har utskottet ansett lämpligen böra föras till en särskild §.

§ 17 (§§ 13 och 14). Här har utskottet i enlighet med Stadsfullmäktiges önskan sökt sammanfatta de förut spridda föreskrifterna rörande polismaktens åligganden i afseende å brandväsendet.

I §§ 18—20 (§§ 15—17) äro inga anmärkningsvärda förändringar vidtagna.

Utskottet föreslår därför

att Stadsfullmäktige ville godkänna efterföljande förslag till brandordning för staden.

Helsingfors den 11 November 1881.

Carl Gust. Borg.
G. v. Christerson.

Leon. Borgström.
Th. Wegelius.

Förslag till Brandordning för Helsingfors stad.

§ 1.

Till Helsingfors brandområde räknas icke blott den i kvarter och tomter indelade egentliga staden, utan ock Brunnsparken, Kaisaniemi park, Botaniska trädgården och Broholmarne, äfvensom fasta landet söder om en linie, dragen från Lappviken, emellan villorna Alkärr och Sandnäs samt derefter längs villorna Fjelldals och Hagasunds södra gränser, ända fram till Gloviken.

Om Helsingfors brandområde.

§ 2.

Mom. 1. Inseendet öfver brandverkets behöriga skötsel och uppehållande i tidsenligt skick ankommer å en Brandkommission, bestående af fem ledamöter, af hvilka en utses af Guvernören i länet, så länge kronan deltagar i brandverkets underhåll, och de öfriga väljas af Stadsfullmäktige för två år på sådant sätt, att årligen två ledamöter afgå och två inväljas. Stadsfullmäktige välja jemväl två suppleanter, hvarje gång för ett år. De under året valde tillträda sina befattningar vid nästföljande års ingång.

Om Brandkommissionen och dess sammansättning.

Första gången sker val inom en månad efter det Stadsfullmäktige erhållit meddelande om denna brandordnings fastställelse; och afgå af de dervid valde ledamöterna, efter lottning, två vid utgången af året näst efter det, då de blifvit invalde, medan de två öfrige kvarstå ytterligare ett år.

Mom. 2. Angående valbarhet till medlem af Brandkommissionen och afsägelse af uppdraget gäller hvad i enahanda afseende om ledamot uti stadens Drätselkammare stadgadt är.

Mom. 3. Afgår vald ledamot eller suppleant under den för honom bestämda tjänstgöringstid, ankommer å Stadsfullmäktige att, efter derom erhållen underrättelse, ofördröjligen utse annan sådan för den tid, som för den afgangne skulle återstått.

§ 3.

Mom. 1. Brandkommissionen väljer årligen bland sina ledamöter en ordförande och en viceordförande. Om valets utgång eger Brandkommissionen skriftligen underrätta Guvernören i länet äfvensom Magistraten och Stadsfullmäktige.

Om Brandkommissionens sammanträden och betjening.

Vid förfall för såväl ordföranden som viceordföranden utser Brandkommissionen inom sig ordförande för tillfället.

Mom. 2. Så ofta ordföranden pröfvar ärendenas beskaffenhet det fordra, eller minst tvänne ledamöter derpå yrka, sammanträder Brandkommissionen på tid, hvarom skriftlig underrättelse bör ledamöterna meddelas. Ärendena föredragas af ordföranden och i beslutna skola, utom honom, minst tvänne ledamöter eller suppleanter deltaga. I

fall af olika meningar afgöres fråga genom öppen omröstning, såsom allmän lag om tvistemål stadgar.

I fråga, som kan medföra synnerlig nytta eller skada enskildt för ledamot af Brandkommissionen eller för någon, hvilken till honom står i det skyldskaps- eller svärgelagsförhållande, som utgör jäf för domare, må sådan ledamot icke deltaga.

Mom. 3. Brandkommissionen eger sig till biträde antaga en sekreterare, som för dess diariet och protokoll, uppsätter och kontrasignerar utgående expeditioner samt handhar värden om arkivet. — Sekreteraren kan af Brandkommissionen efter godtfinnande från befattningen skiljas.

Vaktmästaregöromålen vid kommissionen besörjas af brandkonstaplar, enligt Brandmästarens närmare bestämmande.

§ 4.

Mom. 1. Förutom den allmänna uppgift, som Brandkommissionen enligt § 2 mom. 1 eger, och de särskilda åligganden, som i annat sammanhang uti denna brandordning äro densamma uppdragna, ankommer å Brandkommissionen:

1) att tillse, det brandmästaren och underbrandmästaren fullgöra sina åligganden;
2) att årligen i December månad låta genom två af Brandkommissionens ledamöter, i närvaro af brandmästaren, verkställa inventering af brandverkets egendom;

3) att fullständigt och utan dröjsmål afgifva de utlåtanden och upplysningar uti brandverket rörande frågor, hvilka af Stadsfullmäktige eller Magistraten infordras, samt äfven eljes, när förslag eller ärende af Brandkommissionen till Stadsfullmäktiges afgörande öfverlemnas eller föreskrift i något ärende begäres, fullständig utredning deri tillika meddela; börande dervid, när meningarna inom Brandkommissionen äro olika, omröstningsprotokollet bifogas;

4) att granska inkomna aflöningslistor och räkningar öfver utgifter vid brandverket samt att desamma, med påtecknad godkännande, till Drätselkammaren i afseende å utanordnande och utbetalning öfverlemba;

5) att efter förslag af brandmästaren fastställa de signaler, medels hvilka utbruten eldsvåda bör af brandverket tillkännagifvas, och årligen genom kungörelse i tidningarna samt äfven annars på lämpligt sätt meddela allmänheten underrättelse om desamma;

6) att hvarje år före utgången af Mars månad till Stadsfullmäktige afgifva berättelse öfver brandverkets tillstånd och förvaltning under senast förflutna år;

7) att före September månads utgång till Drätselkammaren insända förslag till brandverkets utgiftsstat för påföljande år; samt

8) att årligen inom förra hälften af November månad hos Magistraten anmäla, hvilka ledamöter vid årets utgång äro i tur att afgå, likasom ock att ofördröjligen underrätta Magistraten, då någon af kommissionens ledamöter eller suppleanter annars afgått.

Mom. 2. När någon inom eller utom brandverket stående person under eldsvåda genom synnerlig drift, rådighet och sjelfuppoffring utmärkt sig vid räddning af lif, bergning af egendom, släckning af eld eller hemtning af vatten, eller då någon af brandverkets personal vid dylika tillfällen varder skadad till helsan eller tillsätter lifvet, må Brandkommissionen, i förra fallet utgifva af medel, som för sådant ändamål äro i bud-

geten anslagna, en belöning af högst ethundra mark, och i senare händelsen hos Stadsfullmäktige göra förslag om understöd, att utgifvas engång för alla eller årligen åt den skadade eller den aflidnes enka och barn.

§ 5.

Mom. 1. Vid brandverket anställas i dess ständiga tjänst en brandmästare, en underbrandmästare och ett brandkommando, bestående af erforderligt antal öfverkonstaplar och konstaplar. *Om brandverkets personal.*

Ifall, utöfver den ordinarie personalen, tekniska eller andra biträden pröfvas nödiga för brandverkets behof, må Brandkommissionen i hvarje särskildt fall hos Stadsfullmäktige hemställa om deras antagande för den tid behofvet kräfver.

Mom. 2. Brandmästaren och underbrandmästaren tillsätts och entledigas af Stadsfullmäktige på Brandkommissionens framställning, samt underbefålet på brandmästarens förslag af Brandkommissionen. Manskaper antages, medels skriftliga kontrakt, af brandmästaren, som dervid bör tillse att tjänstgöringstiden icke samtidigt utlöper för hela brandkommandot. Berörda kontrakt affattas enligt af Brandkommissionen fastställt formulär och böra uttryckligen innehålla att brandkonstapel skall ställa sig föreskrifterna i brandordningen till efterrättelse, samt att han utan föregående uppsägning kan när som helst af brandmästaren afskedas.

Mom. 3. Underbefäl och manskap stationeras, efter Brandkommissionens bestämmande, antingen vid eller i närheten af brandtornen, eller der brandverkets redskap och dragare förvaras.

Mom. 4. Under tjänstgöring bära brandmästaren och underbrandmästaren mössa af rödt kläde med gul galon och den för civile tjänstemän föreskrifna kokard, samt underbefålet och manskapet sådan dräkt, som Stadsfullmäktige på Brandkommissionens framställning fastställa.

§ 6.

Mom. 1. Brandmästaren åligger:

1) att hafva närmaste tillsyn öfver brandverkets byggnader, inrättningar, redskap och öfriga tillhörigheter, samt deras behöriga underhåll och vård, äfvensom att hos Brandkommissionen anmäla om nödiga förbättringar inom brandverket; *Om brandmästarens åligganden.*

2) att föra noggrann förteckning öfver brandverkets egendom;

3) att tillse det brandkommandot hålles fulltaligt och behörigen sysselsättes;

4) att undervisa underbefäl och manskap uti deras tjänsteskyldigheter och redskapens rätta bruk samt för sådant ändamål tidt och ofta anställa öfningar;

5) att vaka deröfver, att god, militärisk ordning inom brandverket är rådande och att enhvar punktligt fullgör hvad på honom ankommer, samt förty ofta verkställa oförberedda undersökningar, äfvensom att, när oskick dervid förmärkes, sådant efter beskaffenheten antingen genast rätta eller saken till Brandkommissionens åtgärd öfverlemna;

6) att öfvervara Brandkommissionens sammanträden, om hvilka skriftlig under rättelse bör honom meddelas; egande han vid desamma meddela tilläfventyrs nödiga upplysningar och i öfverläggningarna, men icke i slutnen, deltaga;

- 7) att årligen före Februari månads utgång till Brandkommissionen afemna skriftlig redogörelse för brandkommandots verksamhet under senast förflutna år; samt
8) att i öfrigt ställa sig föreskrifterna i denna brandordning till efterrättelse.

Mom. 2. Vid eldsvåda inom stadens brandområde för brandmästaren högsta befälet och är följaktligen ansvarig för:

att erforderlig och tillgänglig släcknings-, räddnings- och bergningsredskap tillbörligen begagnas;

att eldens spridning till omgivande hus i möjligaste mån motverkas genom brandsegels användande och vattenspolning samt, i fall af behof, genom rifning af plank, portar, skjul eller byggnader;

att antändning genom kasteld af de under vinden liggande gårdar, så vidt görligt, förekommes medels bevakning af taken samt vindsluggars och fönsters tillstängande, m. m.; och

att erforderligt manskap jemte redskap vid brandstället kvarstannar intill dess all fara för vidare utbrott af elden kan anses öfverstånden.

Dock må ej bergning af husgeråd från icke antändt hus emot egarens förbud företagas, icke heller rifning af byggnad af brandmästaren anbefallas, derest underbrandmästaren och chefen för stadens frivilliga brandkår, ifall de äro tillstädes, afstyrka sådant.

Mom. 3. Uppstår eldsvåda utom brandområdet, men inom stadsportarne, må för dess släckande någon del af stadens brandredskap och brandkommando efter brandmästarens pröfning utsändas; och gäller rörande brandmästarens åligganden vid dylika tillfällen i öfrigt uti tillämpliga delar, hvad i nästföregående moment sagdt är.

§ 7.

Underbrandmästaren är pliktig:

1) att taga kännedom om alla till brandverket hörande inrättningar och redskap samt deras rätta bruk;

2) att vid brandkommandots öfningar och vid eldsvådor leda alla arbeten, som honom af brandmästaren anvisas;

3) att deltaga i öfvervakandet af ordningen inom brandkommandot samt vid brandtornen och brandredskapsdepoterna;

4) att, då brandmästaren af sjukdom eller annat förfall hindras att sin tjänst förätta, öfvertaga hans åligganden; äfvensom

5) att i öfrigt ställa sig föreskrifterna i denna brandordning till efterrättelse.

§ 8.

Mom. 1. Öfverkonstaplarna äro närmast skyldige att upprätthålla ordningen inom brandkommandot och vaka deröfver, att konstaplarna punktligt fullgöra sina skyldigheter. Vid tillfälligt förfall för underbrandmästaren eger öfverkonstapel på brandmästarens förordnande öfvertaga hans åligganden.

Då eldsvåda inom brandområdet signaleras, samt hvarken brandmästaren eller underbrandmästaren är tillstädes, åligger öfverkonstapel att ofördröjligen utgå med man-

Om underbrandmästarens åligganden.

Om öfverkonstaplarnes och konstaplarnes åligganden.

skapet och brandredskapen till brandstället och der föra befalet öfver detsamma, tills brandmästaren eller underbrandmästaren infinder sig.

Mom. 2. Till konstaplarnes åligganden hör:

1) att handhafva skötseln af brandverkets dragare, fordon och redskap, äfvensom renhållningen af brandverkets gårdar och till dem hörande gatuandelar m. m.;

2) att vintertid hålla brandvakor i hamnarna öppna och behörigen inhägnade, äfvensom verkställa nödiga göromål för underhållet af allmänna brandposter och brunnar samt de vid hamnarna anbragta fasta vattenuppfodringsverk; samt

3) att i den ordning och på det sätt, som af befalet föreskrifves, bestrida vakt-hållning och dejourering.

Mom. 3. Såväl öfverkonstaplar som konstaplar äro skyldige att ställa sig till noggrann efterrättelse den instruktion och arbetsfördelning, som af Brandkommissionen på brandmästarens förslag för dem utfärdas, samt att för öfrigt med beredvillighet fullgöra allt hvad dem af deras förmän i och för tjensten anbefalles.

Mom. 4. Då brandkonstaplarnes verksamhet för brandverkets behof icke påkallas, äro de pligtige att inom staden förrätta annat arbete till kommunens gagn, såsom skottning och släpning af snö, spolning af gator och allmänna platser sommartid, m. m.; dock må ej mera än en fjerdedel af manskapet och en fjerdedel af brandverkets hela antal hästar på en gång dertill användas.

§ 9.

Mom. 1. Önskar brandmästare eller underbrandmästare begifva sig ur staden eller åtnjuta ledighet, utverke sig tillstånd dertill af Brandkommissionen eller, derest ledighet icke åstundas för längre tid än tre dagar, af dess ordförande. Vid tjänstledighet på längre tid än en vecka vare brandmästare och underbrandmästare skyldig att för sig ställa af Brandkommissionen godkänd vikarie. Den till brandkommandot hörande personalen söke sig enahanda tillstånd af brandmästaren eller den hans tjänst företräder. Dock må ej brandmästaren och underbrandmästaren samtidigt beviljas ledighet, ej heller någon af brandkommandots personal tillåtas annat än i undantagsfall aflägsna sig ur staden, samt i ingen händelse mera än sjettedelen af manskapet på en gång inom staden permitteras.

Om personalens vid brandverket ledighet och permitterande.

Mom. 2. I händelse af eldsvåda vare dock permitteradt underbefäl och manskap, derest de befinna sig i staden, skyldige att infinna sig i tjänstgöring och der kvardröja så länge brandbefalet anser det nödigt.

§ 10.

Mom. 1. Aflägsnar sig någon af befalet, underbefalet eller manskapet från staden eller afhåller sig från tjänstgöring utan tillstånd, plikte, brandmästare och underbrandmästare från 25 till 100 mark samt underbefäl och manskap från 5 till 25 mark för hvarje dag han sålunda förgått sig, och varde derjemte, efter pröfning af den myndighet, å hvilken hans entledigande ankommer, från tjensten skild. — Är brandmästare eller underbrandmästare eljes försumlig eller vårdslös i tjensten, eger Brandkommissionen, efter omständigheterna, tilldela honom varning eller hos Stadsfullmäktige framställa

Om ansvar för fel och försummelse i tjensten.

om hans afskedande. — Till underbefälet eller manskapet hörande person, som försummar sina åligganden, eller i tjensteutföring visar håglöshet eller olydnad mot förman, eller annars sig otillbörligen förhåller, vare efter brandmästarens bepröfvande förfallen till plikt, motsvarande beloppet af aflöningen för högst fem dagar. Upprepas förseelse, eller är den af svårare beskaffenhet, må den felande från tjensten skiljas, person af underbefälet genom Brandkommissionen, men om han tillhör manskapet af brandmästaren. — Här omnämnda plikter påläggas brandbefälet af Brandkommissionen och manskapet af brandmästaren, som likväl bör om sådan bestraffning hos Brandkommissionen anmäla, samt innehållas af den felandes aflöning och tillfalla stadskassan.

Mom. 2. Har i följd af förseelse eller försummelse skada eller olyckshändelse timat, vare den skyldige derjemte förfallen till ansvar enligt lag, och skall saken i sådan händelse till vederbörlig domstols behandling öfverlemnas.

§ 11.

Om brandredskap samt anstalter och åtgärder för beredande af vattentillgång vid eldscåda.

Mom. 1. För brandverkets räkning skall underhållas ett tillräckligt förråd af ändamålsenlig redskap för eldsläckning, räddning af människolif och bergning af lösegendom, hvilken redskap företrädesvis förvaras der brandkommandot är förlagdt, men äfven kan till någon del uppläggas å andra ställen i staden, enligt Brandkommissionens närmare bestämmande.

Mom. 2. Uti hvarje gård eller lägenhet skall i brukbart skick underhållas och på lätt tillgängligt ställe förvaras följande med gårdens nummer så vidt ske kan försedd redskap, nämligen:

en stege å vinden till hvarje af de i gården befintliga, med brandlucka försedda byggnader;

en större brandstege från marken till taket å hvarje skild byggnad i gården;

två brandämbar med vidfästade linor af tillräcklig längd;

en med jernked försedd brandkrok;

två brandlyktor;

en yxe;

en jernstör eller kofot; samt

ett efter behovet lämpadt kärl af metall eller sten för upptagande af aska och kol ur eldstäder;

äfvensom i gårdar, taxerade till mer än 2,500 marks inkomst, dessutom:

en portativ (assurans-, reassurans- eller större) brandspruta.

Egare af trähus, bestående af två eller flera våningar med endast en uppgång till lokal i öfre våning, skall derjemte i hvarje sådan lokal på lätt tillgängligt ställe underhålla en räddningslina eller repstege af tillräcklig längd.

Är gård på flera sidor kringbyggd eller försedd med synnerligen höga eller svårt tillgängliga byggnader, och af sådan eller annan anledning flera eller annorlunda inrättade släcknings-, bergnings- eller lifräddningsredskap, än här nämnts, befinnas nödiga, kan egaren, på förslag af den, som brandsyu i gården förrättar, af Magistraten förpligtas att sådan redskap anskaffa och underhålla.

Mom. 3. Vid stadens kajer skola fasta vattenuppfodringsverk till erforderligt antal inrättas och underhållas, likasom ock brunnar i de från hamnarna mera aflägsna delar af staden, hvilka ej äro försedda med vattenledning och brandposter eller naturlig tillgång på vatten. Dessa inrättningar, till hvilka brandverkets konstaplar efter föreskrift utgöra arbete, skola ombesörjas, underhållas och öfvervakas på sätt, som om stadens öfriga byggnader och allmänna arbeten är stadgadt.

Å ställen, der vakar af brandverket anses nödiga, skola sådana genom dess försorg underhållas och behörigen inhägnas.

Mom. 4. Der naturlig tillgång på vatten, eller ock brunn eller vattenledning med brandpost icke finnes uti eller i närheten af gård eller lägenhet, bör dess egare eller disponent alltid hålla i beredskap på lämpligt ställe ett kar eller en större så med vatten, som efter behof ombytes.

Mom. 5. Hvarje forman i staden åligger att vara försedd med jernbandad vattentunna å hjul, med dertill hörande uttappningsapparat af minst $1\frac{3}{4}$ verktum i diameter, och om vintern med ett kar med släde, hvardera kärlet af minst 90 kannors rymd, samt att, då brandsignal gifves, dermed ofördröjligen hemta vatten till brandstället och i fall af behof fortfara med vattenhemtning så länge branden påstår. Vid eldsvåda utom brandområdet, men inom stadsportarne, äro stadens formän skyldige att dit utrycka till sådant antal och i den ordning Magistraten, efter brandmästarens förslag, årligen bestämmer.

Forman, som underlåter honom åliggande vattenhemtning vid eldsvåda, plikte 12 mark.

Mom. 6. Å stadens gästgifvaregård låte Brandkommissionen uppställa om sommaren fyra vattentunnor på kärror och för vintern lika många vattenkar på slädar; och må den person, åt hvilken skjutsningsskyldigheten i staden uppdrages, uti det derom upprättade kontrakt tillförbindas att efter årstiden hafva tunnorna ständigt fyllda med vatten och karen i beredskap för vattenhemtning vid yppad eldsvåda, samt att desamma ofördröjligen till brandstället framskaffa vid vite af 20 mark för hvarje dylikt vattenkär, som från eldsvådan uteblifver.

Mom. 7. Innehafvare eller disponent af gård eller lägenhet inom brandområdet, hvilken för eget behof håller häst samt vattentunna med kärre om sommaren och kar med släde om vintern, vare ock förbunden att vid inträffande eldsvåda skyndsamt låta hemta vatten till brandställe.

Mom. 8. På det vattentillförseln vid eldsvåda må kunna under den mörkare tiden af året med större ordning och skyndsamhet verkställas, skola alla vid stadens allmänna brunnar och vattenuppfodringsverk anbragta lyktor hållas lysande ifrån mörkrets inbrott om aftonen intill daggryningen, äfvensom lyktorna å stadens gator och allmänna platser, i händelse vådeld uppkommer sedan desamma för natten redan blifvit släckta, böra ånyo tändas och hållas brinnande tills dager inträffar eller all fara är öfverstånden. Öfver fullgörandet häraf eger polisinnrättningen hålla noggrann tillsyn.

§ 12.

*Om eldfarliga
brister å hus och
eldstäder samt
om eldfarliga
upplag och ovarsamt
omgående
med eld.*

Mom. 1. Vet någon att eldfarlig bristfällighet i eldstad, rör, skorstenspipa eller yttre tak inom hans gård eller lägenhet uppstått, vid vite af 25 till 100 mark, utom skyldighet att ersätta den skada, som i följd af derigenom möjligen inträffande eldsvåda kan uppkomma, åtgärd om bristens afhjelpande och förbjude eldstadens begagnande intill dess det felaktiga rättats.

Mom. 2. Angående eldstäders inrättande, upplag af eldfarliga ämnen eller byggnadsmaterialier, samt om ovarsamt omgående med eld, stadgas i polis- och byggnadsordningarna för denna stad.

§ 13.

Om sotning.

Mom. 1. Uti brännerier, bryggerier, mälthus, bagerier, värdshus, allmänna tvätt- och badstugor, med flere sådana verk och inrättningar, der stark och oafbruten eldning erfordras, bör, derest icke Brandkommissionen efter brandmästarens hörande på grund af skorstenens eller eldstadens konstruktion medgifver undantag, sotning minst två gånger i månaden verkställas medels skrapa samt viska och lod, omspunnet med kabelgarn, eller med andra af Brandkommissionen godkända redskap. Köksspisar, kakelugnar i hvilka kokning dagligen försiggår, samt eldstäder i bagarstugor, med flera dylika inrättningar, äfvensom de till dessa spisar och eldstäder hörande skorstenspipor, skola på enahanda sätt rengöras minst en gång i månaden.

Mom. 2. Brandkommissionen eger på förslag af brandmästaren indela staden i lämpligt antal sotningsdistrikt samt antaga skicklige och pålitlige sotare, hvilka det åligger att enligt taxa, som af Magistraten på Brandkommissionens förslag fastställs, enhvar inom sitt distrikt ombesörja föreskrifven rengöring af skorstenar och eldstäder samt på anmodan sota kakelugnsrör och andra mindre rökledningar.

Mom. 3. Brandmästaren bör årligen tillhandahålla hvarje sotare en bok öfver alla till dennes distrikt hörande gårdar och lägenheter, i hvilken bok gårdsegare och disponenter åligger anteckna dagen, när sotning verkställts. Ifall sotaren är försumlig eller förfar vårdslöst, bör egare eller disponent derom hos brandmästaren anmäla i afseende å nödig rättelse.

Mom. 4. Sotaren är pliktig att vid ingången af hvarje månad till granskning uppte sin bok hos brandmästaren och tillika anmäla om sotning någorstädes blifvit vägrad eller bristfällighet å skorsten, rör eller eldstad vid sotningen upptäckts och gårdsegaren derom underrättats. Å brandmästaren ankommer sedan att tillse det uraktlåten eller vägrad sotning forderrast verkställs och anmärkt bristfällighet afhjelpes, äfvensom att anmäla saken hos Brandkommissionen, som pröfvar huruvida densamma kan nedläggas eller bör inför Magistraten beifras.

Mom. 5. Åstundar husegare begagna annan yrkeskunnig sotare, än den, som för distriktet är bestämd, anmäla derom hos brandmästaren, hvilken eger i den antagne sotarens kontrollbok införa nummern å den gård eller lägenhet, som är i fråga, samt i distriktsotarens bok göra anteckning härom. Den enskildt antagne sotaren vare ock skyldig att vid ingången af hvarje månad hos brandmästaren uppte sin kontrollbok och anmäla om hvad vid sotningen möjligen inlupit.

Mom. 6. Husegare, disponent eller hyresgäst, som hindrar sotaren att i föreskrifven tid och ordning rengöra i bruk varande spislar med dertill hörande skorstenar, böte 20 mark. Uppstår i följd af sådan vägran soteld, vare förfallen till dubbel bot.

Mom. 7. Underlåter sotaren att sina åligganden fullgöra, eller begagnar han otjenlig redskap, eller verkställer sotning så vårdslöst, att soteld uppstår, vare förfallen till böter, första gången från 10 till 40 mark och andra gången från 20 till 80 mark. Tredje gången böte den skyldige 100 mark och ankomme å Brandkommissionens pröfning, huruvida han bör från sysslan skiljas. — Skada, som genom sotares förvällande uppstår i eldstad eller rökledning, bör af honom ersättas.

Mom. 8. Under eldsvåda åligger det den sotare, inom hvars distrikt branden inträffat, att jemte biträden vara tillstädes å brandstället.

§ 14.

Mom. 1. En gång om året, under Maj månad, eller oftare, ifall sådant anses vara af omständigheterna påkalladt, skola brandmästaren och underbrandmästaren, hvardera inom det af Brandkommissionen dem anvisade distrikt, med biträde af brandkonstaplar samt nödigt antal yrkeskunnige murare, sotare och timmermän, hvilka emot arvode af brandmästaren antagas, verkställa syn i alla inom brandområdet belägna gårdar och lägenheter, till utredande deraf, huruvida allt, hvad i denna brandordning och gällande byggnadsordning stadgas om brandredskap, brunnar, brandposter eller vattenbehållare, eldstäder, rör och skorstenar med mera, behörigen iakttagits.

Mom. 2. Magistraten utsätter på brandmästarens anmälan termin för brandsyn och låter genom kungörelse i stadens kyrkor och annons i tidningarna allmänheten härom i tid underrätta, med erinran att synemännen bör lemnas fritt tillträde till alla rum och vindar, samt uppmaning till gårdsegare och disponenter att sjelfve eller genom ombud vid förrättningen närvara. Skulle synemännen likväl förmenas tillträde till rum och vindar, må dörrarna till desamma i husegarens eller gårdsdisponentens närvaro af synemännen öppnas. Är husegare eller disponent vid synen frånvarande och tillfälle till undersökning i huset icke blifvit synemännen beredt, vare förfallen att böta 12 mark och gälde kostnaden för den ytterligare syn, som förrättningsmannen har att oförtöfvadt utsätta och om terminen för hvilken den försumlige bör genom stadsbetjent förut underrättas.

Mom. 3. Befinnes vid syneförrättningen någon eldstad eller rökledning vara så förfallen eller felaktigt uppförd, att densamma icke utan fara för eld kan begagnas, eller kakelugn, spisel, bakugn eller annan eldstad i trähus icke försedd med så beskaffad skild brandmur eller nisch, som byggnadsordningen föreskrifver, skall dylik eldstad och rökledning genast af synemännen obrukbar göras och husegare eller disponent förständigas att densamma ofördröjligen och senast inom utsättande möjligast korta tid nedtaga. Är bristen af mindre äfventyrlig beskaffenhet, bör husegare eller disponent tillhållas att inom viss efter omständigheterna utmätt tid afhjelpa densamma och, i fall så pröfvas nödigt, derjemte förbjudas att i sådan bristfällig eldstad derförinnan uppgöra eld. Likaledes föreläggas husegare eller disponent en bestämd termin, inom hvilken af synemännen an-

märkta fel och brister å brandredskap, brunnar, vattenposter, tak, askkärl m. m. böra vara afhjulpna.

Alla vid syneförrättningen gjorda anmärkningar och nödiga befunna föreskrifter skola klart och tydligt vederbörande husegare och disponenter meddelas samt efterhand antecknas i det instrument, som brandmästaren och underbrandmästaren öfver förrättningen föra.

Mom. 4. Allt efter som de enligt föregående moment utsatta terminerna för bristfälligheters afhjelpande utlöpa, skall brandmästaren eller underbrandmästaren jemte nödiga biträden utan dröjsmål ånyo besöka alla de ställen, der bristfälligheter anmärkts. Befinnes dervid att de föreskrifter, hvilka vid ordinarie syneförrättningen lemnats, blifvit behörigen och till alla delar åtlydda, afföres anmärkningen från syneinstrumentet, hvar emot i annat fall anteckning om sakförhållandet i instrumentet tillägges.

Mom. 5. Derå och senast inom utgången af Juni månad skola brandmästaren och underbrandmästaren inlemna de af dem förda syneinstrument till Magistraten, som stadfäster förrättningsmännens åtgärder eller, efter deras hörande, deri vidtager de ändringar och rättelser, till hvilka skal förekomma, hvarjemte Magistraten låter inför sig uppkalla alla dem, hvilka försummat ställa sig förrättningsmännens befogade föreskrifter till efterrättelse, samt ålägger dem att inom viss, efter omständigheterna i hvarje särskildt fall lämpad, kort tid afhjelpa det bristande. Omedelbart efter utgången af sagda terminer skall, på den försumliges bekostnad, kontrollsyn anställas af stadsfiskal samt brandmästaren eller underbrandmästaren med nödiga biträden. Befinnes att vederbörande icke heller nu ställt sig de vid ordinarie brandsynen meddelade och af Magistraten stadfästade föreskrifterna till efterrättelse, böte den försumlige från 25 till 100 mark och vidtage Magistraten åtgärd derom, att det bristfälliga ofördröjligen förbättradt eller det saknade anskaffadt varder, hvarefter kostnaden skall hos den tredskande utmätas.

Mom. 6. Vid brandsyner och efterbesigtningar eger agenten för städernas allmänna brandstodsbolag, eller hans suppleant, närvara och göra de påminnelser, till hvilka skal förefinnes; skolande särskild underrättelse meddelas agenten om terminerna för dessa förrättningar, de der dock, utan hinder af hans utevaro, må verkställas.

§ 15.

Om nattbevakning å stadens gator samt om incånarnes i staden skyldighet i gemen med hänsigt till utbruten våld.

Mom. 1. Nattbevakningen å stadens gator besörjes af polisnrättningen. De patrullerande poliskonstaplarna åligger att oförtöfvadt tillkännagifva utbrytande våld icke allenast i den gård eller lägenhet der elden löskommit, utan äfven i angränsande gårdar och lägenheter samt i närmaste branddepot.

Mom. 2. Varsnas utbruten våld af annan person, innan densamma af nattpatrullen observerats, bör han jemväl derom genast lemna underrättelse, ej mindre i den gård eller lägenhet der elden utbrutit, än ock i närbelägna gårdar och lägenheter, ifall dessa sväfva i svårare fara, samt tillika på olyckan göra den i grannskapet patrullerande poliskonstapeln uppmärksam, eller, der sådan ej anträffas och brandsignaler ej redan gifvits, medels brandtelegraf eller annorledes lemna bud till närmaste brandtorn. Den sådant underlåter, vare förfallen till böter från 10 till 50 mark. Gör egare eller dis-

ponent af gård eller lägenhet, der elden utbrutit, sig saker till dylik försumlighet, böte dubbelt. Söker han eller annan i samma gård eller lägenhet boende genom portarnes tillslutande eller på annat sätt utestänga dem, hvilka till eldens släckande sig infinna, eller eljest hindra dem att begynna med släckningsarbetet, ehuru faran är ögonskenlig, må ingångarne till gård och hus af brandkommandot uppbrytas och böte den skyldige 25 till 100 mark. Hindrar nabo de åtgärder, som inom hans gård eller lägenhet oundgängligen böra vidtagas för eldsläckningen i den gård, hvarest eld utbrutit, vare förfallen till enahanda ansvar.

I händelse brandbefålet så pröfvar nödigt, vare tillstädeskomne arbetsföre personer vid vite från 5 till 25 mark pligtige att bistå vid eldsläckningsarbetet.

Mom. 3. Enhvar vare förbjudet att utan nödtvång eller brandbefälets tillåtelse sönderslå eller öppna fönster uti byggnad der eld löskommit, eller i närbelägna byggnader. Den det gör, böte från 10 till 50 mark. Till enahanda böter vare den förfallen, som vid eldsvåda bergar egendom utan egarens tillstånd eller brandbefälets order.

§ 16.

Så länge frivilliga brandkåren med en styrka af minst tvåhundra man uppehålles i ändamålsenligt skick, äro stadens invånare frikallade från skyldigheten att tjenstgöra i allmän brandkår. Brandkommissionen, som med uppmärksamhet eger följa frivilliga brandkårens utveckling, bör, ifall kåren skulle nedgå under angifna numerär, derom anmäla hos Stadsfullmäktige, å hvilka det vid antydt förhållande ankommer att vidtaga åtgärd om inrättande af allmän brandkår, eller om andra för brandväsendets förstärkande nödiga mått och steg.

*När allmän
brandkår skall
inrättas.*

§ 17.

Mom. 1. Stadens fiskaler och polis böra sorgfälligt vaka deröfver, att hvad i brandordningen är stadgadt till befrämjande af ordning och säkerhet samt förekommande af eldsvåda behörigen iakttages, och att, när de erfara att öfverträdelse af brandordningen blifvit begångna, desamma genast beifra, hvarutom fiskalerna och polisen åligger att lemna brandbefålet all den handräckning det i tjensten kan behöfva.

*Om stadsfiskaler-
nes och polisens
åligganden i af-
seende å brand-
väsendet samt om
undersökning
angående orsaken
till inträffad
brand.*

Mom. 2. Vid eldsvåda tillhör det polismakten i staden att vidtaga nödiga åtgärder för ordningens och säkerhetens upprätthållande och åligger polisbefålet dervid särskildt att efter samrådan med brandbefålet tillse, att de till brandstället ledande gator å lämpliga ställen afstängas; på det eldsläckningsarbetet ej må försvåras genom trängsel af obehöriga personer, samt att ombesörja det bergad egendom bevakas tills egaren hunnit omhändertaga densamma.

Mom. 3. Genast efter öfverstånden brand och senast innan utgången af påföljande dag skall poliskommissarien inom det distrikt, hvarest eldsvådan timat, anställa besigtning å brandstället i närvaro af vederbörande sakegare jemte tillkallade sotare och andra erforderliga biträden samt göra sig underrättad om alla de personer, hvilka om eldens löskomst kunna meddela upplysningar, med hvad mera, som till utredning i saken lända kan, såsom bland annat om föreskrifven brandredskap i gården eller å lägenheten vid tiden för eldens utbrott funnits och varit i skick.

Mom. 4. Stadens poliskammare skall senast inom fyra dagar efter nämnda besigtning föranstalta undersökning om anledningen till eldens löskomst och allt hvad dermed sammanhänger, då ej mindre poliskommissarien och sakegarene samt agenten för Städernas allmänna brandstodsbolag; såvidt någon i bolaget försäkrad egendom skadats, böra på kallelse tillstädeskomma och i ärendet höras, än ock all öfrig tillgänglig utredning genom främmande personers afhörande inhemtas; åliggande Poliskammaren att i ofvannämndt fall meddela brandstodsbolagets agent utdrag ur Poliskammarens vid undersökningen förda protokoll. Företer sig vid undersökningen skälig anledning dertill, att branden genom synnerlig vårdslöshet eller af uppsåt tillkommit, bör målet öfverlemnas till vederbörlig domstol i afseende å åtals anställande.

§ 18.

Om åtal samt om böters fördelning och förvandling.

Åtal för öfverträdelse af de i brandordningen ingående påbud utföras vid Magistraten af vederbörande stadsfiskal, men om målet hänskjutes till allmän domstols behandling eller den skyldige samtidigt der tilltalas, döme domstolen öfver allt hvad honom tillvitas. Böter, som enligt brandordningen utdömas, skola fördelas jemnt emellan åklagaren och stadskassan, samt vid bristande betalningstillgång försonas på sätt i lag och författningar om vitesböter är stadgadt.

§ 19.

Om besvär.

Mom. 1. Ändring i Magistratens åtgärder, hvilka föranledas af denna brandordning, sökes hos Guvernören i länet inom den tid och i den ordning, som för besvär öfver Magistratens beslut är föreskrifven. Anförda besvär hindra likväl icke verkställighet af sådana Magistratens åtgärder, hvilka afse förebyggande af fara för eld.

Mom. 2. Öfver Guvernörens utslag kunna besvär anföras hos Ekonomie-Departementet i Kejslerliga Senaten för Finland, hvilka besvär, som böra vara ställda till Hans Kejslerliga Majestät, tillika med det öfverklagade utslaget skola inom trettio dagar efter deraf erhållen del, samma dag likväl oräknad, inlemnas till registratorskontoret för besvärs- och supplikärendena i förbemälde departement; och bifoge besväranden, der han är dömd till böter eller ersättnings utgifvande, antingen bevis deröfver att medlen äro i ränteriet nedsatta, eller till vederhäftigheten styrkt borgen för det utdömda, eller ock intyg deröfver att han ej förmår borgen ställa, allt i den ordning lag bjuder, skolande fullständig besvärsundervisning i enlighet härmed af länestyrelsen alltid meddelas.

§ 20.

Om brandordningens utfärdande i tryck.

Denna brandordning skall genom Magistratens försorg utfärdas i tryck med jemnloppande svensk och finsk text, och bör ett exemplar deraf utdelas till hvarje gårdsegare, hvilken åligger att, efter tagen kännedom af innehållet, meddela sitt husfolk och sina hyresgäster hvad dem åligger att af brandordningen iakttaga. Nödigt antal exemplar skall jemväl öfverlemnas till fördelning emellan befäl och underbefäl vid brandverket och stadens polisinnättning, hvarjemte exemplar emot skäligt pris skola i bokhandeln hållas tillgängliga.

*Utskottsbetänkande i frågan om inrättandet af en
brandtelegraf för staden.*

I remiss från Magistraten af den 28 Februari 1880 fingo Stadsfullmäktige under sistlidet år emottaga ett af Bestyrelsen för frivilliga brandkåren i skrifvelse af den 8 nästföregående November väckt samt af Brandkommissionen förordadt förslag om införandet af brandtelegraf i denna stad.

Bestyrelsens för Frivilliga brandkårens nyss nämnda skrifvelse var af följande lydelse:

BESTYRELSEN

FÖR

FRIVILLIGA BRANDKÅREN

I

HELSINGFORS,

den 8 November 1879.

N:o 5.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Enhvar, som i denne stad arbetat uti eldsläckningsväsendets tjänst, torde medgifva att det sätt, på hvilket brandkårenna härstädes underrättas om utbrottet af eldsvådor, är allt annat än tillfredsställande. Innan de i stadens brandtorn posterade brandkonstaplarna varsna eldskenet eller till dem bud anländt från brandstället samt allarmsignaler hinna föranstaltas, förlider ofta nog en ganska lång tid, under hvilken såväl menniskolif som egendom till oberäkneligt värde kunna äfventyras. Till följd af svårigheten att från brandtornen bestämma inom hvilken stadsdel elden utbrutit, samt då de nu brukliga signalerna beteckna nog vidlyftiga områden, förflyta ytterligare »dyrbara minuter» innan brandmanskapet kunna begynna med räddnings- och eldsläckningsarbetet. Då inom eldsläckningsväsendet regeln »snar hjälp är dubbel hjälp» obetingadt eger full tillämpning, har bestyrelsen för frivilliga brandkåren ansett för sin pligt att fästa Herrar Stadsfullmäktiges uppmärksamhet på hithörande frågor, samt föreslå vidtagande af åtgärder för afhjelpandet af nämnda olägenheter.

Efter det en af frivilliga brandkårens chefer, Ingeniör J. Forsman, på anmodan af bestyrelsen, förlidet år på hösten besökt Stockholm för att inhemta kännedom om den derstädes för några år sedan inrättade brandtelegrafen, har bestyrelsen uppdragit åt honom jemte Ingeniören E. Bergroth och öfveringeniören vid telegrafstyrelsen Hofrådet A. W. Lindfors att uppgöra förslag och kostnadsberäkning för inrättandet af en brandtelegraf å denna ort. Bemålde Herrar hafva till följd häraf afgifvit närslutna utlä-

tande i ärendet, hvilket sedermera varit föremål för bestyrelsens granskning och, enär bestyrelsen enhälligt ansett det deri framställda förslag till brandtelegraf i allmänhet ändamålsenligt och motsvarande behovet, har bestyrelsen härmedelst äran öfverlemnade berörda förslag till Herrar Stadsfullmäktiges pröfning samt anhålla det Herrar Stadsfullmäktige ville taga ärendet under öfvervägande och i händelse förslaget befinnes antagligt, så snart som möjligt bringa detsamma till utförande.

Angående placeringen af de särskilda brandskåpen har visserligen inom bestyrelsen framhållits att brandskåpens antal i 4:de och 5:te stadsdelarne borde bestämmas till ett eller två utöfver de i förslaget upptagna, hvaremot det vid hörnet af Nikolai- och Kyrkogatorna föreslagna kunde indragas, emedan sannolikt är att Finlands bank skulle bekosta ett brandskåp i närheten af dess under byggnad varande nya hus, men då dessa anmärkningar angå endast mindre viktiga detaljfrågor, hvilka innan arbetet utföres torde underkastas särskild granskning, har bestyrelsen icke ansett sig böra införa några förändringar i det af komiterade uppgjorda förslaget, utan får bestyrelsen förty hos Herrar Stadsfullmäktige framställa:

huruvida icke uti Helsingfors en brandtelegraf borde inrättas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med oftanämnda förslag.

Helsingfors den 8 November 1879.

På bestyrelsens för frivilliga brandkåren vägnar:

E. Öhman.

B. Siren.

Det härtill bifogade, af Hr E. Bergroth samt undertecknade Forsman och Lindfors afgifna förslaget var af följande innehåll:

Till Bestyrelsen för Frivilliga Brandkåren i Helsingfors.

Undertecknade, af Bestyrelsen anmodade att uppgöra förslag till brandtelegraf för denna stad, få härmed äran afgifva nedanstående projekt och kostnadsberäkning, grundande sig på förutsättningen af en tredje brandstations uppförande å Kampen vid hörnet af Anne- och Simonsgatorna, likvisst så, att detta icke bör utgöra ett vilkor för brandtelegrafens tidigare inrättande, alldenstund ett eller par förhyrda rum i den trakten, utan torn och redskapslider, tillsvidare kunde för ändamålet användas.

Orsaken till att brandkåreerna här ofta nog inträffa sentida vid utbrytande eldfara måste väl förnämligast sökas i en sentida, eller om orten oriktig anmälan i brandstationerna, och det är, som bekant, just brandtelegrafens ändamål att förekomma detta genom att från lämpligt placerade, från hvarandra icke för långt aflägsna, s. k. brandskåp med elektricitetens hastighet kunna gifva signal till brandtornen (stationerna), som då erhålla tidig och — emedan närmast brandstället belägna brandskåp väl i allmän-

het anlitas, — äfven om orten säker anmälan. Utlandets större och flere mindre städer hafva också derföre skyndat att inrätta brandtelegrafer som, enligt statistiska uppgifter från dessa orter, betydligt reducerat antalet af svårare eldsvådor och sålunda till ofantliga belopp räddat egendom och många lif. Den kostnad som inrättande af brandtelegraf medför en kommun anser man snarligen ersatt genom räddad egendom och ned-satta försäkringspremier.

Enligt från utrikes orter inhemtade underrättelser synes idén för brandtelegrafer vara öfverallt densamma, endast varierande å skilda orter i detaljanordningar, såsom begagnande af Morse- eller visareapparater vid stationerna, ledningsträdens placering ofvan jord på taken eller längs gatorna vid husväggarna, eller uti jorden medelst en isolerad kabel, användning af enkel eller dubbel (strålförmig eller cirkulär) ledning mellan brandskåp och station, olika handgrepp för signals gifvande från brandskåpen, m. m. —

För Helsingfors skulle vi föreslå att indela staden i tre branddistrikt, det norra med norra brandtornet som station, det södra med södra tornet som station och det vestra med den ofvannämnda nya stationen, så att enligt närslutne stadsplan norra distrikt nu komme att omfatta 8 brandskåp i 1:sta och 2:dra stadsdelarne, södra distriktet 5 brandskåp i 3:dje, 7:de stadsdelarne och Brunnsparken, samt vestra distriktet 7 brandskåp i 4:de och 5:te stadsdelarne, förutom de brandskåp som möjligen egare eller assuradörer af eldfarliga hus och inrättningar vore villiga att sjelfve bekosta och till hvilka vi anse staden, vid brandtelegrafens första inrättande, böra gratis föra ledningsträden, såsom till theatrarne, gasverket, skeppsvarfvet m. fl. ställen som vid planens uppgörande äfven tagits i betraktande. Då södra hörnen af 6:te och 7:de stadsdelarne blifva bebyggda, hafva vi derstädes tänkt oss anslutning af 3 å 4 brandskåp till södra distriktet ledning genom Skarpskytte-, Båtsmans-, Väfvare-, Skeppsredare- och Parkgatorna, samt för 8:de stadsdelen i framtiden en anslutning med 2 å 3 brandskåp till norra distriktets ledning, eller ock bildande för sig ett nytt fjerde (östra) distrikt med egen station. Vidare utsträckning af brandtelegrafer norrom staden är sannolikt att förvänta af enskilde fabriks- och husegares önskan att å Stora Broholmen, Hagnäs, Necken, Wilhelmsberg, Sörnäs, Thölö och Fjellidal inrätta brandskåp, hvilka då med en ledning från norra stationen skulle genom dessa trakter förenas med den vestra, berörande under sitt lopp vattenborgen vid Alphyddan, hvarifrån då med lätthet en elektrisk vattenståndsviisare kunde införas till staden och vattenlednings-ingenjörens blifvande byrå, och staden alltså för denna fördel kunna i viss mon deltaga i ledningskostnaderna åt detta håll. Inom den bebyggda delen af staden hafva vi tänkt oss brandskåpen till ett antal af 20 stycken, för den närmaste framtiden fullt motsvarande behofvet, lämpligt placerade der de å planen äro med små röda cirklar antydda, och inom hvarje distrikt förenade med hvarandra och stationen genom en under permanent elektrisk ström stående cirkulärledning (utmärkt med röda linier å planen) som här finge en sammanlagd längd af ungefär en mil. Enligt denna fördelning blefve gångbara vägen emellan tvenne närmast hvarandra belägna brandskåp i medeltal 1,600 fot, eller längsta distans från någon punkt inom staden till närmast belägna brandskåp eller station ungefär 900 fot, som under språng bör kunna tillrygga-

läggas på $1\frac{1}{2}$ minut; om härtill lägges $\frac{1}{2}$ minut för signalens gifvande från skåpet, så skulle endast högst 2 minuter erfordras för att underrätta stationen om en utbruten eldfara. De tre stationerna (betecknade med en större röd cirkel) skulle sedan förenas med hvarandra genom en ungefär $\frac{1}{4}$ mil lång eukel ledning, som utgående från norra stationen genom södra till den vestra, till största delen kunde uppbäras af cirkulärledningens konsoler och blott på ett par ställen (utmärkta med punkterade röda linier) erfordra skild uppbärning. I Nikolaikyrkans torn kunde den nu befintliga ringapparaten med ledning från norra stationen, bibehållas emedan svårigheter möta för telegrafapparaters verksamhet i fuktigt, kallt rum derstädes, och till hvardera brandchefen hafva vi tänkt oss en telefonledning från närmaste station (nu den södra), äfvensom till Frivilliga Brandkårens depot, sålänge den är belägen å nuvarande plats, en telefonledning från Nikolaitornet. Genom telefonledningar kunde vidare 1:sta polisvaktkontoret förbindas med Nikolaikyrkans torn, 2:dra poliskontoret med vestra stationen och Gardets kasern med södra stationen, men anse vi detta ej nu vara af behovet påkalladt till utförande, hvarföre de ur kostnadsförslaget utelemnats.

En underjordisk kabelledning är visserligen såsom mindre utsatt för åverkan och störingar iall mänhet tillförlitligare, men är i stället anläggningskostnaden så ojemuförligt mycket dyrare att vi obetingadt föreslå att här såsom å de flesta utrikes mindre orter och förstäder använda en vanlig ofvanjordsledning och det sålunda att tråden, — som bör vara af god qualité, helst sammanspunnen af flere fina ståltrådar och galvaniserad, — för lättare undersökning och reparation företrädesvis ledes långsmed gatorna, uppburen af konsoler fästade vid husväggarna och endast undantagsvis, beroende af terrainförhållanden, föres öfver hus och kvarter. På stationen sker mottagning af signal från brandskåp allmännast och säkrast genom Morseapparaten och ehuru på en del orter visareapparaten, såsom lättare inlärd, sedan användes för korrespondens emellan stationerna, anse vi här för detta ändamål äfven Morseapparaten, som utom sin större hållbarhet och säkrare gång möjliggöra en större kontroll, böra föredragas, så mycket mer som de ställa sig något billigare och kändedom af Morseskriften för att kunna tyda signaler från skåpen dock är nödig för de brandkonstaplar eller andra personer som ombesörja vaktgörningen i apparatrummet. Från närmast eldfara beläget brandskåp, innehållande signaleringsapparat, nyckel för telegrafering, galvanoskop och blixtafledare, skulle allså signal utvisande skåpets läge, — genom elektriska strömmens afbrytande med olika tecken för hvarje skåp, — gifvas till distriktets station att der å en Morseapparat afläsas och från denna genom en annan Morseapparat befordras till de båda andra stationerna för att vidare såsom ofvan nämnts underrätta brandcheferna samt vakten i Nikolaitornet och Frivilliga Brandkårens depot om eldsvådans ungefärliga läge. Hvarje af de tre stationerna böra alltså hafva 2:ne Morseapparater, försedda med nödig stationsledning, väckare, blixtafledare och elektriskt batteri.

För att förekomma falsk, af okynne föranledd signalering från brandskåpen har på skilda orter försökts olika medel. I S:t Petersburg t. ex., der skåpen äro placerade inom hus, är den nyckel eller vef, med hvilken signalen gifves, förseglad vid

skåpet; i en del af Amerikas städer har man till en mängd förtecknade personer utgifvit numrerade nycklar som öppna brandskåpsdörren, men låset i denna är så beskaffadt att nyckeln väl kan insättas men ej uttagas utan brandkonstapels biträde, hvarföre den som gifvit signalen nästan alltid blir upptäckt genom nummern på den quarsittande nyckeln. På andra orter åter har man utdelat brandskåpsnycklar åt poliskonstaplarna och på några äfven under nätterna lätt tillgängliga ställen, såsom apothek, bagerier, polisvaktkontor, o. s. v., men anse vi en dyrbar tid gå förlorad genom att söka nyckeln å dessa ställen, utan förorda att såsom i Stockholm är fallet, hafva nyckeln till yttre plåtskåpet, — som omsluter det inre öppna apparatskåpet, — hängande innanför en å sidan af samma skåp anbragt liten glastruta hvilken vid behof sönderslås, då nyckeln fort uttages, skåpdörren uppläses och signalen gifves genom att lätt draga i ett snöre eller vrida på en vef, allt enkla handgrepp som af hvar och en kan utan öfning utföras och hvarom anslag bör finnas anbragt på hvarje skåp. Dessutom böra patrullerande polis- och brandkonstaplar, samt möjligen ännu några andra lämpliga personer, förses med nyckel till brandskåpen. I Stockholm skall till en början äfven bedrifvits något ofog och falsk signalering. men detta har numera temligen upphört sedan brandtelegrafan kommit i åtnjutande af samma skydd som statens telegrafer, förutom det aftagande behaget i att vidröra något som man längre tid vant sig vid att se.

Underhållet af brandtelegrafan å andra orter blir i allmänhet icke betungande och skulle under normala förhållanden med af oss här föreslagna brandskåp och stationer icke böra öfverstiga 10 procent af anläggningskostnaden, eller 2,500 *Tm.* årligen, häri inberäknadt arvode åt en telegrafmekaniker som med tillhjälp af brandkonstaplar finge öfvertaga skötseln och remonten af ledningen, men oberäknadt utvidgningar och möjligen förekommande omflyttningar i ledningen.

Slutligen anse vi oss ännu böra fästa Bestyrelsens uppmärksamhet på en omständighet som, om brandtelegraf här kommer till utförande, speciellt för Frivilliga Brandkårens verksamhet blir af betydighet, nemligen den ofta öfverklagade otydligheten eller falskheten af de allmänna signalerna från brandtornen, ty genom brandtelegrafan kan då brandstationerna (tornen) och det i dem alltid stationerade ordinarie manskapet tidigt och säkert blifva underrättade om en eldfara för att oförtöfvadt kunna med redskap utrycka till riktig plats, men det vida större antalet af Frivilliga kårens manskap, d. v. s. alla de som från sina spridda hem skola skynda till brandstället, komme likvisst att såsom hitintills sväfva i ovisshet om hvart de skola begifva sig. Att från brandskåpen i skilda delar af staden kunna gifva dessa personer någon upplysning i saken torde praktiskt ej låta sig göra, så att annat ej återstår än söka ordna och förtydliga de nu från tornen brukliga signalerna genom lyktor, klot, ringning och tutning, hvilken fråga vi härmed önskat draga inför Bestyrelsens och om möjligt Brandkommissionens sakrika bepröfvande. Någon vägledning får ju Frivilliga Brandkårens manskap dock genom att se och höra hvaråt den ordinarie kåren redan med säker hållning styr sin färd.

Helsingfors, den 30 November 1878.

Edvin Bergroth.

A. W. Lindfors.

Julius Forsman.

Ungefärligt kostnadsförslag för brandtelegraf i Helsingfors.

1) $\frac{1}{4}$ mil telegrafledning af galvaniserad ståltråd som förbinder tre brandstationer med hvarandra, komplett	1,300: —
2) 1 mil d:o d:o förbindande 20 brandskåp med hvarandra	5,200: —
3) 6 stycken Morseapparater (2 för hvarje station) med nödiga stationsledningar, åskledare, batterier och bord	6,000: —
4) 2 stycken, reservapparater med nödiga reservdelar och tillbehör	1,000: —
5) 4 stations-väckare (1 i reserv)	200: —
6) 22 stycken brandskåp (2 i reserv) med uppsättning å 280	6,160: —
7) 3 telefonstationer . . . . . å 200	600: —
8) Arvode till den som utför arbetet	1,500: —
9) Tull, frakt och oförutsedda kostnader	3,040: —
	Summa <i>Små</i> : 25,000: —

hvertill vi anse oss böra tillägga att priserna, isynnerhet under nuvarande kursförhållanden, äro så högt beräknade att denna summa ej bör kunna överskridas.

Helsingfors som ofvan.

Edvin Bergroth.   A. W. Lindfors.   Julius Forsman.

Med anledning af förslaget hade Brandkommissionen i skrifvelse af den 22 december 1879 afgifvit ett sålydande utlåtande:

BRANDKOMMISSIONEN

I

HELSINGFORS,

den 22 December 1879.

N° 12.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Bestyrelsen för Frivilliga brandkåren har uti skrifvelse af den 8 förvikne November, med biläggande af ej mindre ett genom Bestyrelsens försorg upprättadt förslag till en brandtelegraf för denna stad, än Bestyrelsens till Herrar Stadsfullmäktige gjorda framställning om sakens bringande till verkställighet, anhållit, det Brandkommissionen ville till Herrar Stadsfullmäktige afemna nämnda förslag och framställning samt derhos förorda införande af den projekterade brandtelegrafen.

Jemte det ofvannämnda handlingar härmed till Herrar Stadsfullmäktige öfversändas, får Brandkommissionen, i afseende å det på Brandkommissionen ankommande yttrande, afgifva följande:

De af Bestyrelsen för Frivilliga brandkåren framhållna bristerna i det nu brukliga sättet för signalering af inträffande eldsvådor hafva icke undgått Brandkommissionens uppmärksamhet, och har äfven inom Brandkommissionen flerfaldiga gånger fråga väckts om afhjelpande af desamma. Såsom Bestyrelsen anført, kan underrättelse om en eldsvådas utbrott, innan elden genomträngt tak eller väggar och densamma kan ifrån brandtornen varnas, för närvarande meddelas brandkåren endast genom budskickning från brandstället, hvartill en betydlig tid åtgår, derunder ofta nog ett tillbud, som möjligen kunnat med ringa möda qväfvas, derest snar hjälp kunnat erhållas, emellertid fått vinna en utsträckning, som endast genom de största ansträngningar kan hämmas. För att brandkåren vid ett slikt olyckstillfälle må kunna lemna all den hjälp, som af densamma är att påräkna, är det af yttersta vigt att underrättelse om elds löskomst meddelas kåren utan tidsutdrägt, och torde något annat lämpligare sätt i sådant afseende icke kunna påfinnas, än inrättande af en brandtelegraf, så beskaffad som af Bestyrelsen blifvit föreslagen. Fördelarne af en sådan inrättning ligger i öppen dag och torde äfven bekräftats af den erfarenhet, som vunnits i de städer utomlands der brandtelegraf finnes införd. Behovet af ännämnda inrättning blir alltmera trängande, då staden redan erhållit en så betydlig utsträckning och fortfarande tillväxer i omfång, hvarföre Brandkommissionen ej kan annat än förena sig om den af Bestyrelsen för Frivilliga brandkåren gjorda framställning.

Det framlagda förslaget torde, i afseende å det tekniska, endast kunna af fackmän granskas, men beträffande placeringen af brandskåpen anser Brandkommissionen nödigt att vederbörande myndigheter och egare af större industriela inrättningar inom staden blefve tillfrågade, huruvida de vore villige att på egen bekostnad låta inom eller vid deras byggnader uppställa brandskåp med dertill hörande ledning, hvarefter placeringen af de allmänna brandskåpen kunde närmare bestämmas. Kostnaderna för telegrafens inrättande uppgå väl till ett betydligt belopp, men med afseende å det trängande behovet af densamma och det gagn för stadens samtliga innevånare och det allmänna den komme att medföra, torde detta icke utgöra hinder för att inrättningen i en snar framtid komme till stånd

På Brandkommissionens vägnar:

G. v. Troil.

Fredr. Leop. Clåsen.

Då ärendet derpå förekom till behandling vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 16 mars 1880, beslöto Fullmäktige före frågans afgörande inhemta Drätselkammarens yttrande. — Detta afgafs den 7 derpåföljande maj och var af följande lydelse:

DRÄTSELKAMMAREN

1

HELSINGFORS,

den 7 Maj 1880.

Æ. 88.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Uti en genom Magistraten till Stadsfullmäktige inkommen skrift har Bestyrelsen för frivilliga brandkåren framställt, huruvida icke en brandtelegraf borde uti staden inrättas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett bilagdt, af därför utsedde delegerade uppgjort förslag, enligt hvilket kostnaden för en dylik telegraf uppginge till 25,000 mark. Och har Bestyrelsens omförmälda framställning jemväl åtföljts af ett utaf Brandkommissionen i ämnet afgifvet utlåtande, deri Brandkommissionen i hufvudsak förordat densamma, jemte det frågan om den lämpliga placeringen af brandskåpen ansetts ännu böra blifva föremål för vidare undersökning. Derefter hafva Fullmäktige i remiss af den 16 sistlidne Mars anmodat Drätselkammaren att med yttrande i saken till Fullmäktige inkomma.

I sådant afseende får Drätselkammaren ödmjukast meddela, att Kammaren ansett de af såväl Bestyrelsen för frivilliga brandkåren som Brandkommissionen framhållna skälen ovedersägligen tala för gagnet och behovet af en brandtelegraf för staden, samt att Kammaren således funnit det önskligt, att en dylik inrättning så snart ske kan komme till stånd. Dock har Drätselkammaren, med hänsyn till de kostsamma allmänna arbeten, som dels äro under utförande dels förestå, tillika trott sig böra till Stadsfullmäktige öfverlemnna, om Fullmäktige emellertid funne stadens tillgångar medgifva, att brandtelegrafan redan nästkommande år inrättades eller om Stadsfullmäktige ansåge dermed böra af antydd orsak ännu anstå till en lämpligare tidpunkt. — Derest Fullmäktige skulle besluta sig för att i princip godkänna det ifrågavarande, af Bestyrelsen för frivilliga brandkåren insända förslaget, torde Fullmäktige dock finna nödigt att, innan detaljerna af förslaget komma under definitiv ompröfning, såväl låta dem, hvad deras tekniska del vidkommer, granskas af fackmän, som ock, för bestämmande af de utaf staden bekostande brandskåpens definitiva placering, införskaffa utredning, huruvida icke vederbörande vore villige å en del af kronans och allmänna inrättnings byggnader samt äfven å större industriela verk och andra enskilda hus på egen bekostnad anbringa brandskåp med dertill hörande ledningar; och som brandverkets utgiftsstat komme att för värden af telegrafan något ökas, torde den ökade utgiften

böra observeras i den stat för brandverket, som komme att åtfölja förslaget till ny brandordning för staden.

Remisshandlingarna återställas härjemte.

På Drätselkammarens vägnar:

Theod. Bergelund.

Lars Homén,
t. f.

Vid frågans förnyade behandling den 18 maj beslöto Stadsfullmäktige att ytterligare remittera ärendet till Brandkommissionen med anmodan att inkomma med fullständigt kostnadsförslag för det ifrågasatta företaget. — I öfverensstämmelse härmed fingo Stadsfullmäktige jemte Brandkommissionens skrifvelse af den 15 december emottaga ett af t. f. Brandmästaren M. A. Wænerberg, med biträde af vid Telegrafstyrelsen anstälde Kollegiassessorn D. J. Wadén, uppgjort kostnadsförslag för en brandtelegraf i enlighet med Bestyrelsens för Frivilliga brandkåren i saken gjorda framställning, dock med den förändring att deri, i stället för Morse-apparater, telefoner upptagits såsom lämpligare för meddelandena mellan brandtornen och brandmästarene samt Frivilliga brandkårens depot. Kostnadsberäkningen för hela inrättningen upptog sammanlagdt 18,550 mk.

Då ärendet derefter den 21 sistlidne december för tredje gången föredrogs hos Stadsfullmäktige, yrkades af en del Fullmäktige, i öfverensstämmelse med beredningsutskottets förslag, att genom Drätselkammaren upplysningar skulle införskaffas derom, huruvida de i staden opererande in- och utländska brandförsäkringsbolagen vore villiga att hvart och ett i förhållande till deras i staden egande risker deltaga i kostnaden för uppsättningen af en brandtelegraf, för den händelse staden komme att åtaga sig dess underhåll. Efter någon diskussion stannade Stadsfullmäktige dock vid beslutet att »öfverlemna frågan till behandling» af ett utskott, och i följd häraf erhöilo under-tecknade i uppdrag att vara medlemmar i utskottet, utan att likväl någon närmare föreskrift beträffande utskottets uppgift af Stadsfullmäktige afläts.

Då det på grund häraf åligger utskottet att till ytterligare pröfning företaga frågan om brandtelegrafs inrättande, anser sig utskottet, efter den mångfaldiga behandling saken redan undergått hos de förvaltande myndigheterna, kunna i korthet sammanfatta sitt yttrande i ämnet, helst tvänne af utskottets medlemmar deltagit i uppgörandet af det ursprungliga förslaget.

Hvad först beträffar behovet och gagnet af en brandtelegraf för Helsingfors, hafva desamma under den föregående behandlingen redan blifvit så utförligt framhållna, att utskottet ej ansett något vidare i detta afseende behöfva tilläggas. Utskottet, som i allo förenar sig om de redan framlagda synpunkterna i saken, vill blott erinra att

äfvén för den händelse att en allmän telefoninrättning härstädes kunde komma till stånd samt stadens brandtorn, i enlighet med Stadsfullmäktiges den 21 sistlidne december fattade beslut, komme att genom ledning ställas i förbindelse med nämnda inrättning, behovet af en brandtelegraf icke derigenom i någon synnerlig grad förringas. Genom telefoninrättningen kunde nämligen endast innevånarne i de hus och lokaler, hvilka stå i förbindelse med densamma, sättas i tillfälle att till brandtornen meddela tidiga underrättelser om inträffad brand. Någon möjlighet för en person, som befinner sig utom hus, att hastigare än härförinnan å brandstationen göra anmälan om varnsnad vådeld, skulle derigenom icke beredas, ty svårligen skulle deltagarne i telefonföreningen kunna förmås att hvilka tider af dygnet som helst ställa sina telefoner till allmänt förfogande för signalering af eldsvåda.

Den i förslagsställarnes projekt uppgjorda allmänna planen för brandtelegrafens anordnande anser utskottet ändamålsenlig och förordar dess antagande, dock med följande här nedan anförda smärre modifikatiener.

Förslaget är, såsom deri äfvén anmärkes, uppgjort under förutsättning att en tredje brandstation komme att anordnas å Kampen, förslagsvis i hörnet af Anne- och Simonsgatorna. Utskottet vidhåller denna plan såsom en i alla afseenden lämplig framtidsutsigt; och äfvén förrän en fullständig branddepot i denna trakt kan upprättas, kan det enligt utskottets tanke väl ifrågakomma att här för brandverkets räkning uppyra några rum jemte ett lider, på det ett mindre antal brandkonstaplar må kunna här stationeras samt till deras disposition ställas åtminstone en mindre spruta samt slangvagn för vattenledningen, med hvilken redskap de vid utbrytande eldsvåda i denna del af staden hastigare kunde komma till brandstället, än släckningsmanskapet från de temligen aflägsna brandtornen. Tillsvidare kan emellertid enligt utskottets mening den tillärnade tredje branddepoten umbäras samt brandtelegraf det oaktadt inrättas, sålunda att den mottagningsapparat, som enligt förslaget skall utgöra samlingspunkten för meddelanden från brandskåpen inom det s. k. vestra distriktet, förflyttas till södra brandtornet, som sålunda kommer att utgöra station för både vestra och södra distrikten. Utskottet föreslår derfor denna förändring i den ursprungliga planen, hvaraf följer att i stället för den af förslagsställarne tänkta nya brandstationen å Kampen ett brandskåp der borde uppsättas, hvarigenom anmälningsskåpens hela antal skulle uppgå till 21.

Detta antal har utskottet ansett kunna något så när tillfredsställa det nuvarande behovet. Någon minskning deraf torde dock icke kunna ega rum, äfvén om enskilda personer eller allmänna anstalter kunde befinnas villige att för egen räkning bekosta ett eller annat brandskåp, ty dessa på enskild väg tillkomna brandskåp skulle förmodligen i de flesta fall icke blifva så tillgängliga för allmänheten, att de fullt kunde ersätta de allmänna brandskåpen. Deremot kunna några mindre modifikationer i placeringen af dessa sistnämnda föranledas genom uppsättandet af privata anmälningsskåp, hvarför det är af vigt att, förrän brandtelegrafen uppsättes, uppgift införskaffas om de enskilda brandskåp som komma att inrättas.

Den vigtigaste detaljen i afseende å brandtelegrafens praktiska anordnande gäller beskaffenheten af brandskåpen. För att kunna bilda sig en öfvertygelse om, hvil-

ket system för dessas inrättande skulle såsom ändamålsenligast böra förordas, har utskottet tagit kännedom om åtskilliga i utlandet använda system. Med afseende å den ofantligt snabba utveckling, hvori den hithörande tekniken just nu befinner sig, har utskottet dock funnit det bäst att icke för det närvarande definitivt föreslå någon bestämd modell, enär det annars lätt kunde hända att då saken kommer till utförande, något annat och lämpligare system kunde komma i fråga. Utskottet har därför ansett afgörandet härom böra bero till dess det gäller att uppgöra entreprenadaftalet om arbetets verkställande, då hugade spekulanter kunde få inkomma med förslag i detta afseende, hvilka sedan borde af fackmän prövas. Emellertid vill utskottet icke underlåta att fästa uppmärksamhet vid ett slag af brandskåp, tillverkade af firman Gebrüder Naglo i Berlin, hvilka i motsats till åtskilliga andra, bl. a. de i Stockholm antagna af Siemens' system, erbjuda den fördelen att de icke erfordra någon särskild uppdragning, hvarför de ständigt äro färdiga till begagnande. Tillika äro de så inrättade att signal kan gifvas såväl genom att draga i ett handtag, som befinner sig i ett litet, på husets yttre vägg fäst skåp, som ock genom en enkel vridning med en nyckel å den inom hus befintliga apparaten. Dessutom torde priset å dessa brandskåp ställa sig något billigare än för de i Stockholm använda.

Beträffande beskaflenheten af den elektriska ström, hvilken bör ifrågakomma i den cirkulärledning som förbinder anmälningsskåpen med hvarandra och med brandstationerna, uttalar sig förslaget något otydligt. Utskottet föränledes häraf att påpeka, att begagnandet af en ström, som uppväckes för hvarje gång dess verksamhet erfordras (»intermittent« eller »arbetsström«), vore att föredraga framför en ständigt verkande (»permanent« eller »hviloström«), på grund af den mindre åtgången af material för batterierna och deraf beroende mindre underhållskostnad.

I likhet med förslaget anser utskottet Morseapparater vara lämpligast för mottagandet af signalerna från brandskåpen. Och om de skilda skåpen betecknas genom vissa teckenkombinationer, som igenfinnas på en invid apparaten uppställd tabell, erfordras för anmälningarnas afläsande ingen större öfning eller kännedom af Morseskriften.

För meddelandena mellan brandtornen, Nikolaikyrkans torn äfvensom brandmästarene och Frivilliga brandkårens depot hade i det ursprungliga projektet, såsom synes, är uppgjort redan för tre år sedan, föreslagits användandet af Morseapparater, hvaremot i Hrr Wænerbergs och Wadéns senare uppgjorda kostnadsförslagi dessas ställe upptagits telefoner. Dylika hafva ock enligt hvad utskottet förnummit under denna höst blifvit uppsatta såväl i brandtornen och kyrkotornet som ock i brandmästarens bostad, med begagnande af den signalledning som förut förefunnits mellan dessa platser. Och ehuru utskottet i någon mon betviflar att denna kombination af allarmsignal- och telefonledning i längden skall visa sig ändamålsenlig, har utskottet dock för närvarande ej velat föreslå någon förändring deraf, då brandmästaren uppgifvit att ledningen härtills funktionerat tillfredsställande. Emellertid erfordras en utsträckning af denna telefonledning till underbrandmästarens bostad. För närvarande finnes visserligen en från södra brandtornet utgående skild signalledning till underbrandmästaren och frivilliga brandkårens

chefer men å denna kan en telefonförbindelse för underbrandmästaren icke lämpligen anordnas, emedan följden blefve, att vid hvarje väckaresignal för inledande af telefonsamtal mellan brandmästarene och brandtornen, allarmsignal skulle följa hos Frivilliga brandkårens chefer. — Likaledes vore i enlighet med hvad i det ursprungliga förslaget fram ställes en skild telefonledning nödig mellan Kyrkotornet och frivilliga brandkårens depot.

I afseende å uppsättningen af ledningsstråden innehåller förslaget att densamma skulle ledas längs gatorna och uppbäras af konsoler, fästade vid husväggarna, samt endast undantagsvis, beroende af terrängförhållanden, ledas öfver hus och kvarter. Utskottet anser ock, på de af förslagsställarne anförda skäl, en dylik anordning härvid böra ifrågakomma, men vill blott fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet vid, att hus-garnes tillstånd härtill i förekommande fall bör på förhand utverkas till undvikande af framtida klagomål, då tråden stundom vid temperaturvexlingar frambringa ett sjungande ljud, som kan verka störande.

Kostnaderna för inrättandet af en brandtelegraf i enlighet med det väckta förslaget, men med de modifikationer som utskottet här ofvan föreslagit, komme enligt beräkning att uppgå till inalles 18,000 *Fmyc.* Utskottet får i detta afseende hänvisa till nedanstående

Kostnadsförslag.

För 1 verst telefonledning emellan södra brandtornet och underbrandmästarens bostad:

8 Lisp. 3 millim. galvaniserad ståltråd à 12 <i>Fmyc.</i>	96: —
20 st. konsoler à 10 <i>Fmyc.</i>	200: —
20 st. isolatorer à 1 <i>Fmyc.</i>	20: —
Uppsättning m. m.	84: —
Ledning emellan kyrkotornet och frivilliga brandkårens depôt, förslagsvis .	100: —
4 st. telefoner (af hvilka 1 i reserv) à 75 <i>Fmyc.</i>	300: —

För 1 mil trådledning mellan 21 brandskåp, enligt nyssanförda beräkningsgrund . . . . .

3 st. Morseapparater för brandtornen med nödiga stationsledningar, åskledare, batterier och bord, à 1,000 <i>Fmyc.</i>	3,000: —
1 st. d:o i reserv, utan d:o	800: —
4 st stationsväckare (deraf 1 i reserv) à 50 <i>Fmyc.</i>	200: —
21 st. brandskåp med uppsättning, à 280 <i>Fmyc.</i>	5,880: —
2 st. d:o i reserv, utan d:o, à 250 <i>Fmyc.</i>	500: —
Frakt och andra transporter, äfvensom tull- och arbetsledning förslagsvis .	1,800: —
Oförutsedda kostnader och till summans afrundning	1,020: —
	Summa <i>Fmyc.</i> 18,000: —

Då det sedan gällt att skrida till frågan om realiserandet af den tillärnade planen, har utskottet väl tagit i betraktande det hos Stadsfullmäktige väckta förslaget att söka utröna, huruvida brandstodsbolagen vore villiga att deltaga i bestridandet af kostnaderna för brandtelegrafens inrättande, men med afseende å det ovedersägliga behofvet af en dylik inrättning har utskottet ej kunnat annat finna, än att det vore hvarken lämpligt eller ens staden värdigt, att för åstadkommandet af denna för kommunen i dess helhet gagneliga inrättning börja underhandlingar med de särskilda brandstodsbolagen om deras deltagande i den härför erforderliga kostnaden. Brandstodsbolagens rätta bidrag till inrättningen skall enligt utskottets mening bestå i nedsättning af brandförsäkringspremierna, och erfarenheten i afseende å vattenledningen låter förutse att brandförsäkringsbolagen icke skola underlåta att fästa afseende vid en för deras intressen så vigtig omständighet. —

På grund af allt det anförda får utskottet föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

att med det första, och såvidt möjligt under nästkommande år, låta inrätta en brandtelegraf i staden för en kostnad af högst 18,000 mark, i öfverensstämmelse med utskottets ofvan angifna förslag.

Ifall detta kan af Stadsfullmäktige bifallas, torde Stadsfullmäktige vidare besluta:

att uppdraga åt Drätselkammaren att af lugade entreprenörer infordra anbud om ifrågavarande arbetes utförande, åtföljda af förslag angående brandskåpens konstruktion och öfriga detaljer samt att, sedan förslagen, i händelse så nödigt anses, genom tillkallade fackmän blifvit granskade, omedelbart skrida till förslagets utförande, genom antagande af det för staden fördelaktigaste anbudet.

Helsingfors, den 15 December 1881.

E. Wasastjerna.

A. W. Lindfors.

Julius Forsman.

Helsingfors, J. Simelii arfvingars tryckeri, 1881.

Stadsfullmäktige i Helsingfors.

1881.

Handlingar i frågan om torghandelns i Helsingfors ordnande för framtiden.

GUVERNÖREN

I

NYLANDS LÄN.

LANDS-KANSLIET.

Helsingfors d. 14 September 1881.

N:o 1818.

Till Magistraten i Helsingfors stad.

Alltsedan införandet utaf den nya kommunalförvaltningen uti Helsingfors stad hafva en mängd större allmänna arbeten blifvit utförde och åtskilliga andra nyttiga allmänna företag, bland hvilka särskildt måste nämnas vattenledningen, kommit till stånd, — hvilka alla afsett innevånarenes trefnad och bekvämlighet. — Ännu större och mera omfattande förslag, såsom till en fullständig kanalisering utaf stadens gator och torg, äfvensom till uppförandet af kajbyggnader å Skatudden och vid Sandviken, hafva blifvit uppkastade och delvis, genom upprättandet af kostnadsförslag och ritningar, förberedde. — Genom enskildt initiativ och med understöd ifrån statsverket, stadsmyndigheterna och Utskänkningsbolaget, har dessutom åtskilligt blifvit tillgjordt särskildt för de arbetande klasserna, såsom uppförandet af tillräckliga och sunda bostäder och af ett för våra förhållanden praktfullt folkbibliotekshus, äfvensom, genom föranstaltande af publika föredrag, konserter och andra folkfester, sörjts för förädlande och bildande nöjen för samhällets lägre klasser, att icke tala om folkskoleväsendets organisering samt inrättandet af slöjd- och hushålls- med flere specialskolor.

Med skyldigt erkännande af allt, hvad sålunda blifvit uträttadt, måste likväl å andra sidan medgifvas, att en icke oansenlig del af det sålunda utförda arbetet för samhällets trefnad bestått uti företag, hvilka icke kunna anses produktiva, der de förnämligast afsett att åt Finlands hufvudstad skänka ett prydligare utseende eller att åt dess befolkning bereda tillfällen till andlig utbildning och förädlande nöjen. — Man kunde säga att, förhållandevis, måhända icke lika mycken uppmärksamhet egnats åt trafikens fordringar och befolkningens materiela intressen, utaf hvilkas tillbörliga tillgodoseende likvisst stadsmedlemmarnas förmåga att bära den stigande kommunala beskattningen i icke ringa mån är beroende.

Sålunda är Helsingfors fortfarande i afsaknad af eget tull- och packhus, ordentliga varumagasiner, skjul å kajerna för med ångbåtarne ankommande varor, spårvägar, saluhallar och allmänna tvätthus. Flera utaf dessa sistnämnda inrättningar äro dock af den beskaffenhet, att desamma, ändamålsenligt organiserade, jemte det de i anmärkningsvärd grad bidroge till stadsinnevånarnes bekvämlighet, tillika skulle afkasta en icke obetydlig

inkomst, stadskassan till godo. — Det måste väl också antagas, att de med rätta öfverklagade dyra lefnadskostnaderne på denna ort, till en ansenlig del, hafva sin orsak uti det bristfälliga skick, hvaruti vår torghandel befinner sig, hvilken är så anordnad, att de torgförda varorne äro utsatta för väderlekens alla vexlingar och kunderna ofta nödsakade, att i smuts och väta, under bister köld och snöyra, eller ock i dam och solbadd, utsöka sig det för dagen nödvändiga bland de hopträngda försäljarene.

Ett ändamålsenligare inrättande af torghandeln jemte en strängare kontroll öfver de torgförde matvarornes beskaffenhet, synes mig derföre välförtjent af stadsmyndigheternes uppmärksamhet. — Också har det utskott, som af Stadsfullmäktige tillsatts för granskningen af Drätselkammarens förslag till användandet af ett större nybyggnads- eller regleringslån, till hvars upptagande Nådigt tillstånd nyligen meddelats, erkänt, att det ej underskattade behovet af ett af Drätselkammaren upptaget anslag å femtiosjutusen mark för en saluhall vid södra hamnen, men dock ej kunde beakta detsamma, då icke någon närmare plan och än mindre kostnadsberäkning för arbetet uppgjorts. Några synnerliga hinder för uppgörandet af sådan plan m. m. torde dock icke föreligga.

Visserligen måste frågan om, hvar stadens torghandel, åtminstone för några decennier framåt, skall afhållas, derförinnan vara definitivt afgjord. — Några trängande omständigheter att nu redan förflytta denna handel, ifrån dess närvarande plats, förslagsvis till jernvägstorget, synes icke föreligga; den ansenliga tillförseln af varor från skärgården torde i alla händelser böra torgföras i stadens hamn och då äfven frågan om förflyttning af fiskhandeln till annat ställe t. v. förfallit, så torde det väl blifva beqvämast om kunderna få uppköpa alla sina förnödenheter för dagen på ett enda ställe. I en framtid, då med stadens tilltagande folkmängd och utvidgning åt landsidan till större utrymme än det närvarande för torghandeln blir af nöden, kan förhållandet dock blifva annorlunda. Med afseende härå och om torghandeln för den närmaste framtiden kommer att kvarstå på Salu- och Strandtorgen, torde några alltför dyra eller varaktiga hallar derstädes icke behöfva uppföras, utan man kunde, om byggnader af jern och glas anses för dyra, åtnöja sig helst med enkla, billiga bazarer af trä, utan eldstäder, förutsatt att Nådigt tillstånd till uppförande af träbyggnader i denna stadsdel kunde utverkas. Dessa bazarer kunde placeras uti rader, liknande dem som för ändamålet blifvit uppförde uti Wiborg och äfven härstädes på det s. k. Narinktorget; om desamma tillika förseddes med parallelt löpande och under samma tak befintliga plattformar eller trottoarer för de besökande, så skulle, med förhållandevis ringa kostnader, en ofantlig förbättring emot det nuvarande åstadkommas.

Strandtorget, ifrån hamnkontoret till ändan af bāthamnen, är ungefär tvåhundra-trettio alnar långt och ifrån trottoar till trottoar sextio alnar bredt. Om hälften utaf denna bredd, såsom också för närvarande är fallet, lemnas till gata, så finnes utrymme för fyra rader små bodar, om fem à sex alnars djup, placerade två om två rader med ryggarne eller baksidorne emot hvarandra och med gång emellan. Om åter på längden trettio alnar reserveras för tvärgångar, och bodarne, för olika behof, göras dels dels endast fyra eller i medeltal fem alnar breda, skulle inalles på ifrågavarande område rymmas etthundrasextio sådana bodar. Såsom ifrån närslutne förteckning synes, handla f. n.

inom detta område, inclusive dem som utbjuda träkärl, qvastar eller sådana varor, som icke ovilkorligen behöfva skyddas, tvåhundredtrettio två personer, till följd hvaraf således flertalet af de nu här handlande skulle erhålla tak öfver hufvudet.

Jag är icke i tillfälle att nu uppgifva precisa kostnaden för såbeskaffade saluhallar, men med ledning derutaf, att de nya, efter branden, uppförda bodarne å Narinken kommit på ungefär åttahundra mark stycket, borde de nu ifrågavarande väl icke blifva dyrare än femhundra å sexhundra mark och hela kostnaden stiger till åttatiosusen eller etthundratusen mk. Önskligt synes visserligen, att äfven gångarne emellan bazararderne blefve täckte, i hvilken händelse, för erhållande af tillräckligt ljus, detta tak borde göras utaf glas; hvartill kostnaden härför skulle belöpa sig, kan af mig icke ens närmel-sevis angifvas; men till en början kunde ju gångarne emellan bodraderna äfven lemnas otäckta.

Att döma af den erfarenhet, som gjorts med bodarne och stånden å Narinken, hvilka årligen afkasta nästan lika mycket som de kostat i anläggningskostnad, borde upp-förandet af såbeskaffade saluhallar, som här föreslagits, kunna betraktas såsom en god och lönande affär.

Mera och större svårigheter erbjuder ett ändamålsenligt ordnande af torghandeln å Salutorget. En god början är dock här redan gjord, genom de af stadens slagtare be-gagnade rörliga stånden, ett föredöme som manar till efterföljd. Otvifvelaktigt komme en del af de på salutorget stadigt handlande att söka sig till de nya bodarne å Strand-torget, derest dessa komme till stånd, och uttränga ett antal af de mindre bemedlade ifrån denna plats uti det fria igen. — Att emellertid uppföra hvilka som helst fasta skjul å den alldeles öppna delen af salutorget, med undantag dock af sträckan invid ångbåtskajerne, kan väl icke komma i fråga, men det synes mig, som om ett förslag, att äfven närmast till Esplanaden belägna delen af detta torg, som på tvenne sidor be-gränsas af husrader, uppföra ett icke alltför högt, på pelare hvilande tak eller rader af öppna skjul skulle förtjena att tagas under öfvervägande. En uppgift öfver antal perso-ner, som torgförde varor å salutorget den 3 innevarande September, bifogas.

I sammanhang härmed vore önskligt att erfara, huruvida stadsmyndigheterna kunde befinnas villige, att för uppförandet af en eller flere allmänna tvättinrättningar i staden ifrån vattenledningen lemna vatten till nedsatt pris och afstå lämpliga platser, bland andra, den del af Kaserntorget, der de gamla slagtarbodarne äro belägna, helst för-slag redan väckts om dessas bortskaffande eller ombyggande.

Med anledning af hvad här ofvan anförts får jag nu anmoda Magistraten, att till Stadsfullmäktiges bepröfvande öfverlemnas följande:

1:o Att så vidt på dem aukommer besluta, hvar stadens torghandel för den när-maste framtiden, hvarmed jag menar några tiotal år framåt, skall försiggå.

2:o Att, i händelse den närvarande platsen för denna handel kommer att dertill fortfarande anses lämplig, taga under öfvervägande förslaget, att på Strandtorget uppföra salubodar och öppna skjul å vestra ändan af Salutorget samt att, om detta förslag i huf-vidsak godkännes, vidtaga åtgärd om anslående af nödiga medel till dess utförande under

nästkommande år eller ock sålunda, att ena hälften af arbetet utföres år 1882 och den återstående hälften 1883.

3:o Huruvida, om det befunnes nödigt att redan nu flytta torghandeln till Jernvägstorget, icke skäl förekommer att vidtaga åtgärd om upprättande af ritningar och kostnadsförslag till uppförande derstädes af ordentliga sten-saluhallar, med källare och förvaringsrum, efter utländskt mönster; och

4:o Huruvida, för allmänna tvättinrättningars uppförande å ett eller flere ställen i staden, kunde påräknas att erhålla vatten ifrån vattenledningen till nedsatt pris äfvensom lämpliga tomtplatser, särskildt den vid Kaserutorget belägna. Helsingfors, å Landskansliet, den 14 September 1881.

G. v. Alfthan.

J. G. Sohlman.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 9 December 1881.

N°. 304.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Den 11 sistlidne Oktober hafva Stadsfullmäktige till utlåtaende af Drätselkammaren remitterat en af Guvernören öfver länet den 14 förutgångne September till Magistraten aflåten och af Magistraten till Fullmäktige öfversänd skrifvelse, deri Guvernören till Fullmäktige öfverlemnad:

1:o) att, såvidt å Fullmäktige ankommer, besluta, hvar stadens torghandel för den närmaste framtiden, eller några tiotal år framåt, skall försiggå;

2:o) att, i händelse den nuvarande platsen för denna handel komme att dertill fortfarande anses lämplig, taga under öfvervägande huruvida icke å vestra kajen emellan hamnkontoret och ändan af fiskarhamnen skulle uppföras ett antal bodar för den handel med hvarjehanda artiklar, som der nu bedrifves i det fria, samt om ej å den vestra eller närmare esplanaden belägna delen af salutorget borde anbringas öppna skjul för den egentliga torghandeln, äfvensom att, om detta förslag i hufvudsak godkändes, besluta om anslående af nödiga medel till dess utförande under nästkommande år eller ock sålunda, att den ena hälften af arbetet utfördes år 1882 och den återstående hälften 1883;

3:o) att, i händelse det befundes nödigt att nu redan flytta torghandeln till Jernvägstorget, öfverväga om icke skäl förekomme, att vidtaga åtgärd om uppförande derstädes af ordentliga saluhallar af sten, med källare och förvaringsrum; och

4:o) att taga under ompröfning huruvida, för allmänna tvättinrättningars uppförande å ett eller flera ställen i staden, vederbörande kunde påräkna att erhålla såväl vatten från vattenledningen till nedsatt pris som ock lämpliga tomtplatser, särskildt å den del af Kaserntorget, som nu upptages af de s. k. slagtarbodarne.

I afseende å det på Drätselkammaren således ankommande yttrande i saken, får Kammaren, beträffande först frågan om platsen för stadens torghandel under den närmaste framtiden, nämna att Kammaren anser någon annan förändring i det nuvarande förhållandet härmed icke hafva skäl för sig än för såvidt angår handeln med skogsprodukter och kreatursfoder. Då dessa föremål nemligen ej höra till de för hvarje hushåll dagligen behöfliga torgförnödenheterna samt då de taga i anspråk ett nog stort utrymme, föreslår Kammaren, att handeln med hithörande artiklar nu redan förläggas till Jernvägstorget, eller således den med bjelk, stock, spiror, plankor, bräder och öfriga byggnadsmaterialier, kol, ved, (förutom naturligtvis den, som inkommer sjöledes) tjära, mossa, hö och halm. Äfven kreaturshandeln borde, enligt Kammarens tanke, förflyttas till Jernvägstorget, dock först sedan detta blifvit stenlagdt, eller således inom icke många år.

Guvernörens derpå följande förslag om salustånds uppställande å vestra kajen emellan hamnkontoret och fiskarhamnens sydliga kajlinie har Drätselkammaren, enär den der bedrifna handeln sålunda komme att ändamålsenligare ordnas och företaget tvifvelsutan skulle lemna staden en mycket god afkastning, trott sig böra förorda sålunda, att dylika stånd till ett antal af 180 stycken skulle i tvenne parallela rader uppställas å denna sträcka samt att den ena raden stånd komme till utförande under nästa år och den andra under året derpå. I öfverensstämmelse härmed hade Drätselkammaren ock uti sitt till Magistraten aflemnade budgetsförslag upptagit kostnaden för halfva antalet eller 90 af dessa stånd, af stadsingenjören beräknad till 500 mark för hvarje; och skall Kammaren, i händelse detta förslag i princip vinner Fullmäktiges godkännande, icke uraktlåta att så snart som möjligt till Fullmäktiges bepröfvande ingifva ritningar till de föreslagna salustånden jemte dertill hörande specificerade kostnadsberäkningar. Härvid voro emellertid tvenne ledamöter af Kammaren, Herrar A. Ärt och G. U. Sandberg så till vida skiljaktige, att de ansågo endast en fjerdedel af hela antalet föreslagna stånd böra utföras redan under nästa år. — Deremot anser Drätselkammaren de af Guvernören tillika föreslagna öppna skjulen å den vestliga delen af salutorget icke böra komma till utförande, emedan de å detta ställe blefve synnerligen vanprydande samt för öfrigt, enligt Kammarens åsigt, icke heller komme att motsvara det med dem afsedda ändamålet.

Vidkommande sedan spörjsmålet i tredje punkten eller huruvida skäl vore till inrättande å Jernvägstorget af saluhallar med källare och förvaringsrum, följer af ofvanstående, att dylika saluhallar, med afseende å arten af de artiklar, som komme att blifva föremål för handeln derstädes, tillsvidare icke behöfde der uppföras, hvarförutom torde böra anmärkas att, i anseende till grundens å stället beskaffenhet, för matvaruhandel lämpliga källare svårligen derstädes kunna inrättas.

Hvad slutligen angår frågan om lämpliga platser för blifvande allmänna tvättinrättningar och om prisnedsättning för det vatten från stadens vattenledning, som de komme att förbruka, måste Drätselkammaren, med allt erkännande af det behjertansvärda i förslaget om dylika inrättningars åvagabringande, dock bestämdt afstyrka, att den ifrågasatta delen af Kaserntorget skulle upplåtas för ändamålet. Och anser Drätselkammaren för öfrigt att, innan ett närmare förslag för omordade företag afgifvits och uppgift sålunda erhållits bland annat om affärens omfång och storleken af den blifvande vattenkonsumtionen, det icke kan blifva möjligt att lemna bestämdt besked hvarken om hvilka platser kunde få för ändamålet disponeras eller om den rabatt i vattenpriset, hvarmed staden kunde blifva villig att understödja sagda företag.

Remisshandlingarna återställas härjemte äfvensom ett protokollstranssumt bilägges.

På Drätselkammarens vägnar:

E. Öhman,

Lars Homén.

Transsumt ur Drätselkammarens protokoll för den 9 December 1881.

§ 18.

Föredrogs till vidare åtgärd från § 14 af protokollet för den 25 nästvikne November Stadsfullmäktiges remiss af den 11 förutgångne Oktober angående Drätselkammaren affordradt utlåtande i anledning af Guvernörens öfver länet i skrifvelse till Magistraten framställda förslag, bland annat, till ordnande af torghandeln i staden.

Beslöts, det skulle det infordrade utlåtandet afgifvas i skrifvelse till Stadsfullmäktige af sådant innehåll brefkonseptboken N:o 304 upptager.

Ledamoten Hallberg var härvid skiljaktig i så måtto, att han ansåg uppställandet af salustånd å vestra kajen för den der bedrifna torghandel icke böra ifrågakomma innan behofvet af varuskjul vid stadens hamnar för den större handeln blifvit tillgodosett.

Transsumt ur protokollet, upptagande denna skiljaktighet, skulle ofvanberörda skrifvelse biläggas. Som ofvan.

In fidem:

Lars Homén.

Magistratens och Drätselkammarens skrivelser
angående Utgifts- och Inkomstförslaget för år 1882.

MAGISTRATEN

i Helsingfors,

den 14 November 1881.

N° 231.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Jemlikt 59 § uti gällande förordning om kommunalförvaltning i stad, får Magistraten äran härjemte öfversända förslag öfver stadens utgifter och inkomster för nästkommande år 1882, uppgjort med ledning af de Magistraten i sådant afseende af Drätselkammaren tillhandahållna upplysningar.

Under utgiftstiteln I har till de af Drätselkammaren upptagna poster tillagts ränta för år 1882 å »Klara Wilhelmina Törmäläs fond« samt å »fonden för dygdigt tjenstefolks belönande« och å »grundfonden för en asyl för vanartade barn« äfvensom den brist i påräknad inkomst under innevarande år uti »statsbidrag till inqvarteringen«, som enligt Drätselkammarens upplysning uppstått och hvilken utgjorde de inqvarteringsskyldiges skuld till stadskassan.

Posterna under utgiftstiteln II äro alla öfverensstämmande med de af Drätselkammaren derunder upptagna belopp i öfrigt, utom att dyrtidstillägget för Justitieborgmästaren beräknats blott för ett halft år, enär tjensten, som nu är ledig, sannolikt ej hinner tidigare besättas.

Under titeln III i Drätselkammarens förslag har, uppenbart af förbiseende, utlemnats den anmärkningen att Stadskamrerarens och Stadskassörens aflöningar bestriktas till ett sammanlagdt belopp af *Frj.* 3,000 med inqvarteringsmedel, hvilken anmärkning grundar sig å Herrar Stadsfullmäktiges beslut i December 1879, äfvensom lön och beklädnadshjelp för fyra hamnkonstaplar, hvarföre anmärkningen och sagde poster af Magistraten tillagts. — Deremot har det af Drätselkammaren, i enlighet med Stadsingenjörens förslag upptagna anslag för biträde å Byggnadskontoret vid mätningar för omreglering och utvidgning af gällande stadsplan, 5,000 mark, af Magistraten utesluttits af skäl, att dessa arbeten, såvidt de icke af Stadsingenjören sjelf medhinnas, synas böra verkställas af den vid Byggnadskontoret anställda biträdande ingenjören, helst ifrågavarande arbeten icke äro af någon synnerligen brådskande beskaffenhet. Stadsingenjören har nemligen i sitt »utlåtande med anledning af uppgjort förslag till utgiftsstat för Byggnadskontoret för år 1881« anhållit att en biträdande Stadsingenjör ej skulle anställas vid Byggnadskontoret, *då tekniska biträden finnas att vid behof anlita vid mätningar, arbetsledning och projekters uppgörande*, utan blott medel anslås för så-

dana biträden. Och som Herrar Stadsfullmäktige dock beslutit att en biträdande ingenjör skall finnas vid Byggnadskontoret, torde andra *tekniska biträden* kunna undvåras samt Stadsingenjören och biträdande ingenjören medhinna och med de handtlångarebiträden, för hvilka aflöning förslagsvis upptagits med 2,000 mark, böra småningom utföra mätningarne för omreglering och utvidgning af gällande stadsplan.

Det af Drätselkammaren under titeln XI upptagna anslag för vattenledningens utsträckning under Gräsviksgatan från Lappviksgatan till midten af »Arbetarenes i Helsingfors aktiebolags» tomt, 4,450 mark, har jemväl af Magistraten uteslutits, enär något skäl icke torde finnas att i detta fall frångå den härintills i fråga om rörledningens utsträckning följda princip, enligt hvilken härtill fordrats garanti för att räntan å anläggningskostnaden betäckes genom den blifvande konsumtionen.

Då enligt Kejsrerliga Senatens beslut den 17 Februari 1880 stenläggningen af Jernvägstorget bör fullständigt utföras under år 1882, har Magistraten icke kunnat underlåta att under titeln XII upptaga den härför af Stadsingenjören beräknade kostnaden, 62,400 mark, hvilken post dock utgår, ifall Herrar Stadsfullmäktige besluta att hos Kejsrerliga Senaten utverka ytterligare anstånd. Frågan om påfyllning af Norra Esplanadgatan är väl beroende af det beslut, som härom kan fattas i sammanhang med behandlingen af frågan om gatans omläggning. Men för den händelse att påfyllningen kunde under år 1882 komma till stånd, har kostnaden härför, 23,400 mark, blifvit i förslaget upptagen. Posten å 18,000 mark för planering och plantering af den s. k. mellersta esplanaden har upptagits under förutsättning att nådigt tillstånd till arbetets utförande kan utverkas. Beträffande den af Drätselkammaren föreslagna nyläggningen af Abrahamsgatan, anser Magistraten dermed kunna tillsvidare anstå, helst det angränsande Sandvikstorget ännu icke är fullständigt planerat och trafiken å gatan icke kräver arbetets utförande under nästkommande år. — Till de af Drätselkammaren framhållna skäl för träkajarmarnes i södra hamnen ombyggande till stenkajer kan ytterligare läggas, att denna ombyggnad betingas af stadgandet uti 59 § af gällande byggnadsordning för staden.

Bland de till anläggning föreslagna kanalerna har den under Gräsviksgatan från Abrahams- till Repslagaregatan blifvit utesluten, enär vattenledningens utsträckande under samma gata, på förut anförda skäl, icke kunnat af Magistraten förordas. — De under rubriken »husbyggnader» upptagna 90 st. salustånd å Vestra kajen, till en beräknad kostnad af 45,000 mark, torde svårigen komma att uppföras under nästkommande år. Äfven förutsatt att behovet af desamma vunne erkännande, hvilket, i betraktande deraf att det sedan länge existerande behovet af varuskjul för den större handeln ännu väntar på ett dylikt erkännande, synes minst sagdt tvifvelaktigt, torde den närmare utredning, som i saken ännu erfordras, uppgörande af kostnadsförslag och ritningar samt utverkande af nådig fastställelse å desamma upptaga så lång tid, att arbetet ännu icke under år 1882 kan påbörjas. Denna post har derföre af Magistraten uteslutits.

Under titeln XIII har af Drätselkammaren upptagits ett anslag af 10,000 mark för oförutsedda behof, enligt Drätselkammarens bestämmande. Men genom beviljande

af detta anslag skulle i sjelfva verket en del af den Stadsfullmäktige allena i hvarje särskildt fall lagligen tillkommande beslutande- och pröfningsrätt öfverlätas åt Drätselkammaren, hvilken endast *förvaltning och verkställighet* tillhöra. Sällan torde väl äfven inträffat, att någon utgift varit så oförutsedd eller brådskande, att icke anslag derför hunnit af Stadsfullmäktige utverkas. Om sådant varit fallet, skulle väl klagan deröfver försports under de fem år, Drätselkammaren varit i verksamhet. Men äfven om någon oförutsedd mindre utgift måste bestridas, innan Herrar Stadsfullmäktiges beslut kunde utverkas, saknar Drätselkammaren icke medel härtill och, ifall utgiften verkliga är nödvändig, kan densamma ock betäckas med full visshet för Kammaren, att åtgärden vid derom skeende anmälan af Herrar Stadsfullmäktige godkännes och utgiften förty legaliseras. Magistraten har derföre ansett sig böra utesluta jemväl sagde post.

Beträffande inkomstsidan har någon ändring i Drätselkammarens förslag af Magistraten icke vidtagits.

Då det ännu är okänt, huruvida *statsbidrag* till bestridande af inqvarteringskostnaden för innevarande och nästkommande år beviljas, har Magistraten sett sig föranlåten att till uttaxering under nästinstundande år föreslå den brist i inqvarteringsmedlen för innevarande år, som, i händelse berörda bidrag icke erhålles, kommer att uppstå, äfvensom hela inqvarteringskostnaden för år 1882, i följd hvaraf uttaxeringsbeloppet beklagligtvis stiger till 1,053,022 mark 26 penni. Den af Drätselkammaren föreslagna åtgärden, att genom lån nedbringa uttaxeringsbeloppet, kan Magistraten ej gilla, ty lånet måste dock en gång återgäldas. Men på kommande års skattskyldige får denna börda icke öfverflyttas. Inqvarteringskostnaderna äro löpande utgifter för året, som af samma års skattskyldige böra erläggas, lika väl som utgifterna exempelvis för fattiggården. Men deremot föreslår Magistraten, att Herrar Stadsfullmäktige, på sätt som skedde i December 1875, då Herrar Fullmäktige voro betänkte på att ansöka om statsbidrag till lindrande af inqvarteringsbördan, fastställa uttaxeringsbeloppet att gälla eventuelt eller för den händelse statsbidrag, på derom skeende underdånig ansökning, icke erhålles, men att i motsatt fall blott det, som efter afdrag af slikt bidrag erfordras, skall uttaxeras.

Drätselkammarens till Magistraten aflåtna skrifvelse i ämnet jemte densamma åtföljda handlingar bifogas härjemte.

På Magistratens vägnar:

Oskar Palmgren.

Edvard Loo,
f.d.

DRÄTSELKAMMAREN

i Helsingfors,
den 28 Oktober 1881.
№. 263.

Till Magistraten i Helsingfors stad.

I afseende å de upplysningar för stadens budget för nästkommande år, hvilka det åligger Drätselkammaren att meddela Magistraten, får Kammaren äran härjemte öfversända ett af Kammaren i samråd med Stadskamreraren uppgjort utgifts- och inkomstförslag för staden för år 1882 jemte särskilda specialförslag och andra bilagor. Och har Kammaren, som vid affattandet af nämnda förslag följt samma uppställning, som äfven i innevarande års budget blifvit iakttagen, ansett sig nu, beträffande en del af ifrågavarande utgifts- och inkomstitlar och under dem upptagna poster, behöfva särskildt framhålla endast följande:

I.

Å det lån för särskilda regleringsarbetens utförande, som till belopp af 350,000 mark den 19 Februari 1879 beviljades staden af statsverket och hvilket den 1 Juli, 1 September och 1 December 1880 lyftades i rater om resp. 150,000, 100,000 och 100,000 mk, har i år afbetalts 150,000 mk. Enligt lånevilkoren skall återstoden erläggas inom den 1 September och 1 December 1882 med 100,000 mk hvardera gången, jemte ränta. — Det för uppförande af folkskolehuset vid Malmgatan den 5 Maj 1880 beviljade statslån 60,000 mk har den 11 April innevarande år lyftats, hvarföre, jemlikt lånevilkoren, en annuitet af 10 procent derå skall nästa år erläggas, hvaraf hälften ränta och andra hälften amortering. — Ränta och provision å ett kassakreditivlån har, såsom äfven förut varit vanligt, upptagits, för den händelse att ett sådant blefve behöfligt. — Enligt Guvernörens i länet den 13 September 1879 meddelade utslag samt jemlikt Stadsfullmäktiges vid fastställandet af innevarande års inkomst- och utgiftsförslag derom fattade beslut, skola samtliga till de fattiga och feberlasarettet donerade fonder detta år till sina resp. kapitalbelopp återställas, och förefinnes äfven för närvarande i stadskassan tillgångar för att fullgöra sagda beslut, hvarom Drätselkammaren har för afsigt att hos Stadsfullmäktige göra särskild framställning, men emedan de till fattigvården och folkskolorna donerade 280 aktier i stadens societetshus jemväl ingått såsom tillgång i stadskassan samt desamma äfven böra såsom särskilda fonder för de med dem afsedda ändamål restitueras, alltså torde deras kapitalbelopp, 32,000 mk, böra såsom utgift observeras.

II.

Då lönerna vid de blifvande nya rådmanstjänsterna ännu icke äro bestämda, hafva hithörande poster i staten för Rådstufvurätten fått kvarstå oförändrade. — Med af-

seende å de mer och mer sig ökande resterna af stadens medel, har Drätselkammaren funnit det nödigt att för de fyra biträdande stadsfogdar, hvilka äfven i år varit för deras indrivande antagne med i budgeten bestämda arvoden under 9 månader, nu upptaga arvoden för hela nästa år. I stöd af under de sista åren vunnen erfarenhet om otillräckligheten af det för Magistraten och Rådstufvurätten bestämda anslaget för expenser 4,000 mk, hafva dessa expenser nu föreslagits att utgå med ett till 5,000 mk förhöjdt belopp.

III.

Äfven Drätselkammarens expenseanslag, som tillsammans med det för kansli-biträde och vaktbetjening härtills varit bestämdt till 4,000 mk, har i år, sedan jemväl stadens vattenledning i fjol öfverlemnats till Kammarens förvaltning, visat sig otillräckligt; hvarföre och då en för långt drivven hushållsaktighet beträffande den förnämsta hithörande utgiftsposten — den för annonser — icke är att förorda, Kammaren nu föreslagit en förhöjning af nämnda anslag till 4,500 mk. — För de begge stadsbokhållarene är sådan löneförhöjning upptagen, som enligt den af Stadsfullmäktige fastställda staten för drätselkontoret tillkommer dem i följd af fem års tjenstgöring derstädes. — Arvode för ett under 6 månader nödigbefunnet biträde å drätselkontoret har upptagits efter 200 mk i månaden, hvaremot kontorets expenser kunnat nedsättas från 2,000 till 1,800 mk. — För kringbärande af drätsel- och tolagskontorens debetsedlar har härtills varit anslaget ett arvode af inalles 350 mk, enligt Magistratens beslut af den 18 Februari 1873, före hvilken tid samma arvode hade utgått med 240 mk. Då emellertid antalet af dylika debetsedlar sedan dess ansevärt vuxit, så att detsamma för innevarande år utgör 27,700, och klagomål äfven försports deröfver att många af dem ej tillhandakommit de betalningsskyldige, har Drätselkammaren ansett sig böra föreslå en förhöjning af den ifrågavarande ersättningen till 600 mk, motsvarande ungefär 2 penni för hvarje debetsedel, att af Kammaren fördelas emellan ett flertal lämplige personer, t. ex. polisbetjente, hvilka kringbärandet skulle ombetros. Tillika skulle detta anslag, som härförinnan, oegentligt nog, påförts tolagskontoret ensamt, fördelas emellan detta och drätselkontoret, i förhållande till antalet af hvarderas debetsedlar eller med resp. 50 mk och 550 mk. — Äfven under en del af nästa år har ett vågmästarebiträde ansetts behöfva anlitas vid utrikes inkommande expeditionen af tolagskammaren, hvarföre arvode för ett sådant upptagits för sex månader med tvåhundra mk i månaden. Expenserna för tolagskammaren hafva, i grund af de begge vågmästarenes förslag, nedsatts från 800 mk till 514 mk. — Lönerna för stadens två packare och vråkare utgå numera hvardera med ett till 480 mk förhöjdt belopp, enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 25 sistlidne Januari. Likaså är afföningen för stadens skogsvakt af Stadsfullmäktige den 15 Mars detta år bestämd till 900 mk. — Rörande tillökningen i anslaget för biträde å byggnadskontoret vid mätningar och projektters uppgörande hänvisar Drätselkammaren till stadsingenjörens utlåtande.

IV.

I händelse, med anledning af ifrågasatta förändringar i tidtabellen för gasbelysningen, tiden för belysningen kommer att utsträckas, skulle häraf följa någon tillökning i utgifterna under denna titel utöfver hvad nu upptagits. Ett särskildt rum för gaskontrollen har Drätselkammaren i år upphyrat, i grund af Stadsfullmäktiges beslut i ämnet af den 23 November 1880 mot en årshyra af 500 mk.

V.

Beträffande de i brandverkets stat uppförda lönetillökningar för hvardera sprutmästaren med 100 mk och tillskottsarvoden för brandmanskapet med tillsammans 880 mk, har Drätselkammaren ansett sig böra understödja Brandkommissionens förslag härom, då detta afser att förekomma en så hastig omvexling framdeles af personalen, som härinnan varit vanlig, och att vid brandverket fästa dugligt folk. Likaså torde behovet af att, utöfver underhållet af redan befintlig redskap, komplettera densamma med ny tidsenlig sådan, böra tillgodoses genom de i budgetförslaget därför upptagna anslag.

VIII.

Bland utgifterna för fattigvården ingår en post å 1,483 mk för under nästa år nödiga remontarbeten å arbets- och fattiggården, enligt ett af Fattigvårdsstyrelsen öfver dem uppgjort, nu jemväl bilagdt kostnadsförslag. Anslaget för oförutsedda och diverse utgifter har deremot befunnits kunna minskas med 500 mk, eller till 5,500 mk.

IX.

För vaktmästaren vid stadens folkskolor har Folkskoledirektionen väl föreslagit en till 1,200 mk förhöjd aflöning, men då Direktionen icke på något sätt motiverat denna förhöjning och nämnde vaktmästare nu redan är bättre aflönad än öfrige sådana betjente, har Kammaren låtit det förra lönebeloppet, 1,000 mk, kvarstå. — Å den för folkbiblioteket och läsesalen upptagna hyresposten 2,500 mk komme väl besparing att ega rum, i fall dessa inrättningar redan ifrån den 1 Juni nästkommande år inrymmas i sitt nya hus, men utgifterna för ved och belysning skulle i sådan händelse i stället ökas; och har Kammaren därför upptagit detta anslag till förenämnda belopp under förutsättning af att en del af detsamma, om flyttningen verkställes, finge användas till bestridande af den förökade kostnaden för ved och belysning. För bestridande af flyttningskostnaden är ett särskildt anslag af 1,000 mk uti förslaget upptaget.

X.

Entreprenadersättningen för gästgifveri- och skjutshållningen i staden utgår, i grund af kontrakt af den 18 Februari innevarande år, under tre år, framåt, räknadt från den 1 förlidne Juni, med 480 mk för enhvar af de tolf hästar, hvarmed skjutningen skall uppehållas. Under nästföregående tre års period har denna ersättning uppgått till 675 mk per häst. — Utgiftsposterna för inqvarteringen äro upptagna sådana

de uppgifvits i inqvarteringsnämndens förslag, med tillägg af hyran för nämndens lokal 2,000 mark, och afkortning å de uttaxerade inqvarteringsmedlen, förslagsvis 5,000 mk.

XI.

I grund af Stadsfullmäktiges den 12 April innevarande år fattade beslut i ämnet, öfverlemnade Drätselkammaren åt ingenjören R. Huber att, under kontroll af byggnadskontoret, handhafva driften och skötseln af stadens vattenledning jemväl från den då löpande entreprenadtidens utgång den 1 Juli detta år till samma dag år 1882 emot en ersättning af 16,000 mk. — Byggnadskontoret tillades för samma tid resemedel till belopp af 150 mk och materialbokhållaren derstädes, för sitt sysslande med debiteringen af konsumtionsafgifterna, ett arvode af 400 mk. Efter enahanda grunder har Kammaren nu upptagit kostnaderna för driften och förvaltningen af vattenledningen jemväl under senare halfåret 1882. Emellertid skall Kammaren icke underlåta att, i enlighet med det uppdrag Stadsfullmäktige vid förberörda tillfälle äfven lemnade Kammaren, i sinom tid före entreprenadårets utgång till Fullmäktige aflemna förslag om vattenledningens definitiva handhafvande framdeles. — För remont af filterinrättningen har upptagits ett anslag af 600 mk, enär behöfligheten af en dylik remont konstaterats vid i år anställd undersökning af filtern — hvarom utlåtande under den 23 innevarande Oktober af Drätselkammaren insändts till Stadsfullmäktige. — Beträffande utvidgningar af rörnätet har Drätselkammaren för ledningens utsträckande från Lappviksgatan under Gräsviksgatan till midten af »Arbetarenes i Helsingfors byggnadsaktiebolags« område uppfört 4,450 mk äfvensom för öfriga utvidgningar förslagsvis beräknat 20,550 mk, enär särskilda ansökningar i detta syfte redan inkommit till Kammaren, och dylika arbeten således, i likhet med hvad äfven detta år varit fallet, under nästa år äro att, staden till fördel, emotses. — Jemte det Drätselkammaren ansett den af stadsingenjören föreslagna telefonledning mellan Gammelstaden, vattenreservoiren i Djurgården och byggnadskontoret icke böra ifrågakomma, har Kammaren denna gång ej heller uppfört anslag för den af stadsingenjören likaledes förordade elektriska signalapparat för vattenståndets i reservoiren angifvande till pumphuset i Gammelstaden, ehuru det af flera skäl vore önskligt, att en dylik inrättning framdeles kunde åvägbringas.

XII.

Ehuru det i innevarande års budget ingående anslaget för underhåll af staden tillhöriga hus och byggnader fått betydligt öfverskridas och det nu föreslagna beloppet kanske äfven nästa år blifver för ändamålet otillräckligt, har denna post dock bibehållits, under förutsättning, att de dispositionsmedel, hvarom här nedan vidare nämnes, beviljas Kammaren, och Kammaren således kommer i tillfälle att fylla den under förvarande utgiftstitel tilläfvänturs uppstående brist. — Beträffande de s k. köttbodarne å Kaserntorget har Kammaren ansett dem kunna ännu under nästa år kvarstå i det skick, deri de nu äro, likasom Kammaren ock funnit det kunna ännu ett år anstå med den af stadsingenjören föreslagna brädfodringen och målningen af mångleribodarne vid Simonsgatan. — Stenläggningen af Jernvägstorget borde väl, jemlikt föreskrift af Kej-

serliga Senaten, vara slutförd inom utgången af nästa år, men då en anseelig sättning af sagda torg fortfarande visat sig hafva egt rum, på sätt af stadsingenjörens utlåtande inhemtas, och då den tidpunkt, då nämnda, för torgets stenläggande hinderliga förhållande kan väntas upphöra, icke på förhand kan beräknas, har Kammaren nödgats föreslå, det staden måtte utverka sig att få låta med stenläggningens utförande tillsvi-dare anstå. I stället skulle Jernvägstorget under nästa år ytterligare påfyllas, för hvil- ket ändamål nu upptagits en summa af 2,000 mark, hvarjemte framdeles än vidare fyllning samt sedermera kör- och gångbanor skulle der anbringas. — Stenläggning och kanalisering af Parkgatan har Magistraten väl redan härförinnan ålagt staden att verk- ställa; men emedan vattenledningens utsträckande till Parkgatan borde föregå kanali- seringen, och alla dessa arbeten å nämnda, ännu jemnförelsevis ringa trafikerade gata komme att kräva en alltför betydlig summa, hvilken med större fördel för staden kunde användas för mera angelägna behof, ser Drätselkammaren sig föranlåten hafva äran härmed hos Magistraten anhålla, det Magistraten ville bevilja staden uppskof tills vidare med ifrågavarande arbetens utförande. Deremot, och som Parkgatan ännu på- tagligen är i behof af ytterligare fyllning, har Kammaren härför upptagit en anslags- post af 1,000 mark. — Med afseende å den under nästa år förestående planeringen af mellersta esplanaden, har Kammaren ansett jemväl de i utgiftsförslaget åsyftade ar- beten å Esplanadsgatorna böra i sammanhang dermed komma till utförande. — De i stadsingenjörens förslag upptagna nyläggningar af delar utaf Georgs-, Ban- och Röd- bergsgatorna har Drätselkammaren denna gång utelemnadt, emedan vattenledningen borde utsträckas till dessa gator samtidigt med det de stenläggas och allt detta kan få bero till annat år, helst staden under den senaste tiden redan använt stora kostna- der på regleringen af ifrågavarande trakt. Likaså har den af stadsingenjören före- slagna gångbana af nubbssten öfver Kaserntorget ansetts kunna få afvakta lägligare tid för utförandet. — I frågan om planering och omläggning af Ulrikasgatan och de der- till stötande öppna platserna, åberopar Drätselkammaren sin den 8 sistlidne Juli till Magistraten aflåtne skrivelse, deri Kammaren, med anledning af Stadsfullmäktiges den 21 förutgångne Juni vidtagna beslut i ämnet, anhöll att staden, som genom Magistra- tens utslag af den 27 November 1880 hade blifvit ålagd att låta under innevarande år verkställa omordade planering och gatläggning, erhöile anstånd härmed till nästa år, hvilken anhållan Magistraten den 25 påföljande Juli biföll. Vid planeringsarbetets ut- förande borde, enligt Drätselkammarens tanke, det till Ulrikas- och Bergmansgatorna stötande hörnet af barnbördshusets område i någon mån afrundas till undvikande af en alltför skarp vändning å detta ställe, der en liffigare trafik i framtiden är att emotse. — Anslagsposten »öfrigt underhåll« af gator, kanaler, afloppsdi- ken och kajer (deri in- begripes jemväl snöplogning), hvilken post stadsingenjören, med hänsyn till hvad här- för åtgått under innevarande år, föreslagit till 22,000 mark, har Drätselkammaren dock upptagit till endast 20,000 mark, under förutsättning att Kam- maren med de förut om- nämnda dispositionsmedlen blir i tillfälle att fylla det möjligen bristande. — Den för mellersta esplanadens planering och plantering af stadsträdgårdsmästaren beräknade summan, 18,000 mark, förutom det i år beviljade anslaget, finner Drätselkammaren väl

vara dryg; likväl, och ehuru densamma sannolikt icke kommer att åtgå till de nämnda arbetena, har Kammaren bibehållit denna förslagspost vid uppgifvet belopp, emedan trädgårdsmästaren i sitt förslag icke upptagit kostnaden för anskaffande af träd och buskar till esplanaden och sådana likväl till icke ringa mängd torde böra uppköpas. — Enär de begge träkajarmarne i södra hamnen redan befinna sig i det bristfälliga skick, att en fullständig ombyggnad af dem inom icke alltför många år måste företagas, och då, i fall de dervid fortfarande bibehölles af trä, kostsamma reparationer å dem likväl tidt och ofta blefve nödvändiga, har Kammaren funnit sig böra föreslå, att sagde träkajer, till undvikande häraf, framdeles efterhand ersattes af dylika utaf sten. Början dertill skulle göras med den nordligare kajarmen och förarbetena härför vidtaga nästa höst, enär stenhuggningsarbeten verkställas billigast i November och December månader, äfvensom ombyggnaden af sagda kajarm slutföras påföljande år. Kammaren har derföre i nästa års utgiftsstat upptagit hälften af den för sistnämnda ombyggnad beräknade kostnaden med 28,000 mark. — Entreprenadersättningen för ombesörjandet af stadens gaturenhållning för tiden från den 1 instundande November till samma dag år 1882 utgår, enligt emellan Drätselkammaren och entreprenören slagtaremästaren K. F. Söderberg den 14 innevarande Oktober derom afslutadt kontrakt, med 11,000 mark. — Utaf de af stadsingeniören föreslagna nya kanalänläggningar har Drätselkammaren utelemnat kanalen under Lappviksgatan, dels med hänsyn till den dryga kostnad densamma skulle medtaga, dels äfven derför att denna gata så nyligen blifvit stenlagd, samt under Barnhemsgatan, emedan en sådan derstädes, ehuru erforderlig för att bereda aflopp för det förbrukade vattnet från arbetarebostäderna vid denna gata och å villan Lugnet, dock ännu något år torde kunna undvaras. — Uti en särskild, härhos bilagd skrift anmälte Stadsingeniören Ehrström hos Drätselkammaren, att firman J. C. Frenckell & Son ämnade från sitt å tomten adress N:o 12 vid Vestra kajen nyuppförda stenhus utföra en afloppsledning för förbrukadt vatten till stadens kanal under Norra Magasinsgatan samt att äfven från den med större stenhus bebyggda tomten adr. N:o 20 vid Unionsgatan en dylik inledning gjorts till samma kanal, som utmynnar i Fiskarhamnen, i anseende hvartill och för aflägsnande af de olägenheter, detta orena vatten skulle medföra för nämnda hamn, stadsingeniören anhöll, att en kanal blefve anlagd från hörnet af Norra magasinsgatan och Vestra kajen till den kanal, som finnes inrättad under Södra magasinsgatan och utmynnar i öppna sjön i närheten af Kokhuset. Då äfven Kammaren ansett omordade nya kanal behöflig, har anslag derför införts i budgetförslaget med 3,200 mark, i enlighet med ett af stadsingeniören deröfver uppgjort kostnadsförslag, som Kammaren jemväl bilägger. — Enär under de sista åren en mängd pissoarer, tillsammans tolf stycken, redan blifvit uppställda i olika delar af staden, har Kammaren icke föreslagit anskaffande af ytterligare sådana inrättningar under nästa år. — Stadsingeniörens förslag derom att salustånd, till ett antal af 180 stycken, skulle i tvenne parallela rader uppställas å Vestra kajen emellan Hamnkontoret och Fiskarhamnens sydliga kajlinie, har Kammaren funnit sig böra biträda, då den å stället bedrifna handeln med hvarjehanda artiklar sålunda komme att ändamålsenligare ordnas och företaget tvifvelsutän skulle lemna staden en

mycket god afkastning. Hela antalet stånd ville Kammaren emellertid icke föreslå till uppförande under nästa år, men dock ej heller mindre än den ena raden af dem, eller halfva antalet, på det man bättre måtte kunna göra reda för sig huru de komme att taga sig ut; i enlighet hvarmed Kammaren nu upptagit den af stadsingeniören ungefärligen beräknade kostnaden för 90 sådana stånd, 45,000 mark. Rörande denna fråga tillåter sig kammaren äfven hänvisa till Guvernörens öfver länet till Magistraten aflåtna skrifvelse af den 14 förlidne September, angående ordnandet af torghandeln i staden m. m., hvilken skrifvelse af Magistraten öfverlemnats till Stadsfullmäktige och af Fullmäktige delgifvits Drättselkammaren för afgifvande af utlåtande. — För fortsättande af kajbyggnaden i Sörnäs, hvarom äfven hamnkaptenen gjort framställning, har Drättselkammaren ansett sig böra upptaga en förslagssumma af 26,000 mark.

XIII.

Afkortningen å uttaxerade medel och andra afgifter, oberäknadt inquarteringsmedlen, för hvilka dylikt afdrag särskildt utförts, har Drättselkammaren, på grund af hvad den sednare tidens erfarenhet gifvit vid handen, ansett sig böra anslå till något högre belopp, än förut, eller till 40,000 mark. — För oförutsedda behof har till Drättselkammarens disposition upptagits förslagsvis ett belopp af 10,000 mark. Dylika behof, till hvilka hänsyn icke kunnat tagas redan vid uppgörandet af årsstaten, yppa sig nemligen ofta af den beskaffenhet, att de borde tillgodoses utan den tidsutdrägt, som den vanliga gången af ärendena nödvändigtvis har med sig, samt att ett dröjsmål härmed komme icke allenast att — t. ex. då fråga är om brådskande, mindre kostsamma arbetsföretag — medföra men för staden, utan ock, enligt hvad erfarenheten jemväl vidhandengifvit, att hafva till följd obehag för enskilde, hvilka, oaktadt ovilkorligen berättigade att uppbära betalning af staden, blifva nödsakade att öfverhöfvan länge vänta på fullgörelsen af dylika förbindelser. Särskildt göra sig nu berörda olägenheter gällande under sommarmånaderna, då Stadsfullmäktige icke sammankomma och Drättselkammaren således, och i följd af saknaden af disponibla medel, ofta nog har för sig valet emellan att låta en del ärenden ligga nere en längre tid, till skada för staden eller dess fordringsegare, eller att öfverskrida sin befogenhet genom att bestrida utgifter, för hvilka särskilda anslag icke finnas i staten upptagna. Att Drättselkammaren vid beräkandet af en del anslagsposter i nästa års utgiftsförslag äfven förutsatt, det Kammaren erhöle medel till sitt förfogande, med hvilka möjliga brister i anslagen kunde betäckas har ofvanföre antydts, hvarutom det bör nämnas, att några smärre utgiftsposter under samma förutsättning icke blifvit särskildt upptagna, såsom t. ex. kostnaderna för de afsyningar af hyrkuskarnes i staden droschor och slädar, hvilka, enligt hvad sedan en längre tid tillbaka varit öfligt, komma att på Poliskammarens föranstaltande ega rum tvenne gånger under nästa år. — Vid den nybyggnad, som egaren af tomten N:o 6 vid Vestra skilnaden Direktorn F. H. Pærsh nyligen företagit derstädes, har det blifvit nödvändigt att gifva gatlinien en förändrad sträckning i öfverensstämmelse med gällande stadsplan; och måste staden i följd deraf i den närmaste framtiden vara betänkt på att exproprieras den der invid liggande, kanslirådet W. La-

gus tillhöriga gården och tomten N:o 1 vid samma gata, hvarföre Drätselkammaren för detta ändamål och för planeringen af Skilnaden upptagit en summa af 100,000 mark. — Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 22 Augusti 1879 har Drätselkammaren, jemte afgifvande af förslag derom att i stället för den ena af de för afstjelpning af latrinspillning från staden begagnade platserna, eller den å Kampmalmen, en annan sådan plats blefve anvisad å Mejlans' mark vid vestra chausséen, framhållit önskligheten deraf, att renhållningen af stadens latriner ställes på en sundare och ändamålsenligare fot, i hvilket afseende Kammaren tillika tillstyrkt, att staden måtte genom understöd uppmuntra anläggandet af en pudrettrinättning härstädes. Till svar härå meddelade Stadsfullmäktige under den 16 September samma år, att Fullmäktige, jemte det, med hänsyn till möjligheten af en dylik inrättnings bringande till stånd, förslaget om utseende af en ny afstjelpningsplats tillsvidare finge förfalla, vore benägne att å stadens vägnar åt det bolag eller de enskilde personer, som kunde förklara sig villige att för renhållning af latrinerna i staden anlägga och underhålla en pudrettrinättning, ej mindre kostnadsfritt upplåta nödig plats, vare sig å den af Drätselkammaren föreslagna Sandudden eller annorstädes, hvarom framdeles kunde öfverenskommas, än ock derutöfver, så långt det låge i stadens intresse, lemna direkta bidrag. Någon dylik inrättning har dock ännu icke kommit till stånd, men Drätselkammaren anser emellertid frågan vara väl förtjent af att ånyo upptagas. Olägenheterna af den nuvarande afstjelpningsplatsen å Kampmalmen, med afseende å den osunda luft och det orena vatten, som derifrån sprida sig, blifva nemligen allt mera kännbara för det redan ganska tätt bebyggda grannskapet och måste snart göra det nödvändigt att utse en tjenligare plats för ändamålet, derest icke en blifvande pudrettrinättning komme att göra dylika ställen öfverhufvud obehöflige. I denna händelse skulle för staden inbesparas kostnaderna såväl för anläggandet af den nya afstjelpningsplatsen jemte vägen dit, som ock för det framtida underhållet af dessa ställen och vägar samt för de der anställda vakterna, hvaremot å andra sidan den subvention, hvarmed staden, i anseende till alla dessa fördelar för sig och med hänsyn dessutom till renlighets- och helsoskäl, skulle till en början underlätta tillkomsten af pudrettrinättningen, icke behöfde utgå under någon alltför lång tid, då dylika företag, enligt hvad erfarenheten å orter i utlandet visat, kunna blifva ganska vinstgifvande. I betraktande af allt detta har Drätselkammaren nu i budgetförslaget för ifrågakomma ändamål uppfört en summa af 10,000 mark; och skall Kammaren, i fall detta anslag varder beviljad, icke underlåta att framdeles afgifva ett närmare förslag i ämnet.

Vidkommande sedan inkomstsidan i Drätselkammarens förslag, så grunda sig de hufvudsakliga, under titeln VI upptagna inkomstposterna på härtills vunnen erfarenhet och af stadens tolagskammare och hamnkontor med ledning deraf uppgjorda beräkningar. — Utaf det nybyggnads- och regleringslån, som i grund af förstärkte Stadsfullmäktiges beslut och Kejsrerliga Senatens den 16 sistlidne Juni dertill lemnade begifvande kommer att upptagas, skulle, enligt Drätselkammarens förslag, inalles 742,000 mark under nästa år komma till användning, att sålunda fördelas å en del utgiftsposter, som i inkomstförslaget finnes angifvet, i sammanhang hvarmed Kammaren bör

framhålla, att för återställandet af de donerade fonderna någon större del af ifrågavarande lån icke behöfver tagas i anspråk än ett belopp motsvarande stadens aktier i societetshuset, enär för de öfriga fonderna, på sätt ofvanföre omnämnts, medel redan finnas reserverade. Härvid är att anmärka, att jemväl kapitalbeloppet af nämnda aktier, 32,000 mark, kunde, utan att lånemedlen därför anlitas, återställas i fall behållningen vid innevarande års utgång upptoges till i samma förhållande lägre belopp. För den händelse att Drätselkammarens ifrågavarande förslag angående användande af en del utaf stadskassans behållning till återställandet af änberörda donerade fonders kapitalbelopp vinner Stadsfullmäktiges fastställelse och Magistratens godkännande, så blefve en summa af 148,812 mark utaf det beslutna nybyggnads- och regleringslånet disponibel för andra ändamål och har Kammaren föreslagit att deraf 100,000 mark skulle användas för inlösen af ofvan oförmälda tomt vid Skilnaden äfvensom för planeringen af sagda plats. Den del af förenämnda lån, som är afsedd för »partiel ny- och ombyggnad af rådhuset« har Drätselkammaren ansett icke böra användas ännu under året 1882, af orsak, att frågan om Rådhusets ombyggnad synes Kammaren alltför ofullständigt förberedd för att redan sagda år komma till utförande; förrän något vidare i saken tillgöres, borde, enligt Drätselkammarens åsigt, stadens samtliga embetsverk, hvilka äro afsedde att uti rådhuset inrymmas, försättas i tillfälle att afgifva utlåtande angående ändamålsenligheten af de för dem föreslagna lokaler. — En opåräknad brist i nästa års budget har uppstått derigenom, att det bidrag till bestridande af stadens inqvarteringskostnader, som härförrinnan utgått af allmänna militiemedel med tvätredjedelar af dessa kostnader, icke vidare, enligt Kejsrerliga Senatens nyligen fattade beslut, hvarken för innevarande år utöfver de af staden i sådant afseende redan lyftade 75,000 mark, eller framdeles kommer att utgifvas. Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 21 i denna månad har Drätselkammaren, jemte anmälan härom, föreslagit att Fullmäktige ville, i afvaktan på lösningen af frågan om inqvarteringstungans i landet aflyftande eller åtminstone jemnare fördelande emellan kommunerna, ingå med en underdånig ansökan att staden måtte, för bestridande af dess i anförd måtto, utöfver den tredjedel, som uttaxeras, återstående utgifter för inqvarteringen under innevarande och nästkommande år, undfå ett räntefritt lån af statsmedel till belopp af 350,000 mark. I öfverensstämmelse härmed har Drätselkammaren nu äfven upptagit berörda utgiftsposter, uppgående — noggrant uppgifvet — till inalles 351,716 mark 34 penni, såsom en brist å inkomstsidan, hvilken, utöfver hvad genom uttaxering betäcker, återstår att särskildt fyllas.

Resultatet af Drätselkammarens nu sammanställda förslag blifver det, att till bestridande af stadens utgifter för år 1882 skulle, utöfver de beräknade inkomsterna och förutom nyss omordade 351,716 mark 34 penni, erfordras ett belopp af 575,428 mark 39 penni, hvilken sistnämnda summa till uttaxering föreslås.

Slutligen får Kammaren anmäla, att några arrendetomter ej äro föreslagna att under nästa år utbjudas till inlösen, af samma skäl, hvarföre detta ej heller skett under innevarande år, eller dels emedan det förslag till i vissa delar förändrad stadsplan, som nu är under utarbetande, äfven afser de trakter af staden, der sådana tomter äro

belägna, dels ock derföre att dessa tomter icke komma att beröras af gaturegleringsarbetena under år 1882.

Ett transsumt ur Drätselkammarens protokoll, som upptager den inom Kam-maren vid handläggningen af detta ärende förefallna skiljaktighet, bilägges.

På Drätselkammarens vägnar:

E. Öhman.

Lars Homén.

*Utdrag ur Drätselkammarens i Helsingfors stad
protokoll för den 28 Oktober 1881.*

§ 2.

Föredrogs till vidare åtgärd från § 4 af protokollet för den 24 i denna månad ärendet angående afgifvande af upplysningar till Magistraten för nästkommande års ut-gifts- och inkomstförslag för staden.

Beslöts, det skulle ifrågavarande, af Drätselkammaren i samråd med stadskam-
reraren uppgjorda budgetförslag jemte de dertill hörande bilagor till Magistraten in-sändas jemte skrifvelse af det innehåll, brefkonseptboken N:o 263 upptager.

Vid affattandet af omordade förslag till nästa års budget yppades följande skilj-
aktigheter:

Viceordföranden Herr Gummerus ansåg arbetet å den föreslagna stenkajen i södra hamnen åtminstone icke under nästkommande år böra vidtaga, enär något full-ständigt projekt för företaget ännu ej funnes uppgjort och frågan för öfrigt ej heller vore tillräckligt förberedd, samt då den nuvarande träkajen med någon mindre remont kunde bibehållas ännu under några år framåt.

Ledamöterna Sandberg och Ärt voro i frågan om uppställande af salustånd å vestra kajen ense derom, att, i anseende till den dryga anläggningskostnaden för dem, endast en fjerdedel utaf hela antalet föreslagna stånd borde komma under nästa år till utförande; och

Ledamoten Ärt var vidare från öfrige ledamöter skiljaktig deruti, att han ville i utgiftsstaten jemväl uppföra ett belopp af 100,000 mark för den partiela ny- och till-byggnad af rådhuset, som var tillämnad, i följd hvaraf å inkomstsidan samma summa jemväl borde tilläggas, att utgå från det nybyggnads- och regleringslån, som staden nyligen berättigats att upptaga.

Utdrag ur protokollet, upptagande denna skiljaktighet, skulle ofvanberörda skrifvelse biläggas. Som ofvan.

In fidem:

Lars Homén.

Utlåtande med anledning af Helsingfors stads Byggnadskontors förslag till utgiftsstat för Byggnadskontoret, stadens allmänna arbeten samt vattenledning för år 1882.

Byggnadskontoret.

Ordinarie personalens aflöning äfvensom t. f. stadsträdgårdsmästarens arvode äro upptagna sådana de tidigare blifvit bestämda, och äro anslagen till hyran för Byggnadskontorets lokal och Byggnadskontorets expenser observerade med samma summor som föregående år.

Som innevarande år beviljadt anslag för »biträde vid mätningar« visat sig knappast kunna förslå till bekostande af de *handtlångaredagsverken*, som erfordras för allehanda mätningar och isynnerhet pligtningar och undersökningar för uppgörande af förslager för kommande års budget, har för nästa år upptagits förslagsvis 2,000 mark. För biträde vid mätningar »för ändring och utvidgning af gällande stadsplan« upptages såsom under sednaste förflutna tvenne år 5,000 mark, emedan de hittills medhunnna arbetena böra dels slutföras dels fortsättas, om något resultat af det redan gjorda skall kunna vinnas. Hittills äro nemligen öfver hela s. k. Röddbergs- och Sandvikstrakterna plan- och höjdkartor upprättade samt terrängen nordvest om staden, mellan vestra chausséen, vägen till Edesviken, Edesviken, Lappviken och Gräsviken noggrant uppmätt och affattad, hvarförutom baslinier äro uppgångna och uppmätta norrut till Mejlans och Grejus råer samt vesterut till villan Malm och Djurgården. Den för utarrendering af villorna Humleberg, Råstad, Dal, Savila, Kaavi och Salli innevarande år verkställda affattning har med tillhjälp af sistnämnda baslinier kunnat med mätningarne för den blifvande generalkartan, så kombinerar att dessa stora områden utan extra affattningar kunna på denna karta ingå. För denna höst och nästa år återstår således i främsta rummet nivellering af redan affattade området nordvest om staden intill chausséen och vägen till Edesviken samt mätning af terrängen norrom sistnämnde väg intill villan Humleberg, hvaraf specielt en karta öfver Taipale och Strömstens plantage är nödvändig för indelning af dessa områden i mindre villolotter.

Till affattning af marker hvilka, af stadens odisponerade mark skola utarrenderas eller hvars arrendetid år 1883 utgår, upptages förslagsvis 500 mark.

Byggnader och allmänna arbeten.

Underhåll af staden tillhöriga hus och byggnader ingår såsom föregående år med förslagsvis 10,000 mark, hvarförutom upptages för rifning af köttbodarne å Kasern-

torget och den derigenom blottade stödjemurens mot Kaserngatan reparation och fogstrykning enligt detaljförslag 1,800 mark samt för brädfodring af Mångleribodarne å Kampmalmen 7,160 mark.

Bland underhåll af *gator, kanaler och kajer* upptages:

Stenläggning delvis af den ännu olagda arean af Jernvägstorget, nemligen en körbana med en gångbana af nubbssten i nordvest och sydost samt en dylik från midten af torget till och vinkelrät emot Wilhelmsgatan. Orsaken hvarföre icke stenläggning af hela torget blifvit upptagen är att den nu befintliga körbanan enligt nyligen verkställd undersökning satt sig inalles 0,6 fot sedan den år 1878 blef anlagd, hvarföre såväl denna bana som en stor del af den samtidigt stenlagda ytan af torget skulle, med en ungefärlig kostnad af 4,600 mark måsta omläggas för att komma i samma plan med den nylagda delen och detta oaktadt densamma ännu är i fullt trafikabelt skick. Enligt detaljförslag skulle totalkostnaden för såväl ny- som omläggning stiga till den höga summan 62,400 mark utan att någon motsvarande nytta vunnas, enär de nu föreslagna kör- och gångbanorna för flere år framåt torde mer än väl motsvara trafikens behof.

Bland de många gator som vid verkställd gatusyn innevarande sommar blifvit uti syneinstrument upptagna såsom nödiga att omläggas och hvilkas sammanlagda längd enligt verkställd kalkyl uppgår till 21,000 fot, eller mera än fjerdedelen af samtliga stenlagda gators längd, har jag sednare gjort ett urval af dem hvilkas omläggning af en eller annan orsak måste anses mest brådslande och hos Magistraten framställt nödvändigheten att bland de många till omläggning upptagna gatorna göra ett dylikt urval. För stadens andelar uti dessa gator ha kostnadsförslag blifvit uppgjorda och äro de:

Norra Esplanadgatan längs mellersta esplanaden, påfyllning och omläggning jemte en nedfart till Glogatan.

Södra Esplanadgatan mellan Fabians- och Högbergsgatorna, omläggning jemte trottoir af asfalt att ersätta den nu af delvis revälsk plansten delvis granit bestående smala gångbanan.

Unionsgatan längs Kaisaniemi park, omläggning.

Fabiansgatan längs Kaserntorget, omläggning.

Kaserngatan utanför folkskolehuset och längs Kaserntorget, omläggning.

Andreægatan längs Kyrkotorget, omläggning jemte infallsbrunnar för dagvattnet.

Att nyläggas äro införda:

Abrahamsgatan längs Sandvikstorget jemte infallsbrunn för dagvattnet.

Georgsgatan mellan Roberts- och Bangatorna.

Bangatan mellan Högbergs- och Annegatorna. Uti skrifvelse till Drätselkammaren hafva nemligen ett antal gårdsegare anhållit om stenläggning af Bangatan till hela dess längd och bifogas äfven detaljförslag till läggning af stadens andel uti hela gatan, men har jag uti budgetsförslaget upptagit endast andelen mellan Högbergs- och Annegatorna, anseende denna för här existerande lokal-trafik mera nödvändig. Staden skulle äfven för läggandet af den andra hälften få vidkännas en utgift af 7,650 mark utan att

trafiken mellan Rödbergstrakten och staden hade motsvarande nytta häraf, ifall Rödbergsgatan stenlägges ända ned till Fredrikskatan såsom nedan är föreslaget.

Rödbergsgatan mellan Fredriks- och Styrmansgatorna, hvilken gata såsom ofvan antydes utgör pulsådern för sjetzte stadsdelens samfärdsel med större delen af staden.

Dessutom upptages:

Vägen från Långa bron öfver Broholmen till chausséen att omläggas. Detta arbete stiger till den stora summan af 14,800 mark emedan trottoirerna förut ej äro försedda med gångbanor, men detta tillstånd icke gerna kan fortfara på denna starkt trafikerade gata, utan lämpligast torde förbättras nu då körbanan är i så dåligt skick att med dess omläggning icke gerna kan uppskjutas. På Broholmen är en del af vägen makadamiserad, men som denna är fullkomligt utnött kan jag ej finna skäl att som chaussée bibehålla denna del då hela öfriga vägsträckan är stenlagd, hvarföre uti kostnadsförslaget upptagits stenläggning äfven af denna del.

Gångbana af nubbssten öfver Kaserntorget i nordost och sydvest upptages äfven såsom en väsendtlig förbättring för denna lifligt trafikerade passage mellan stadens centrum och 5, 6 samt 7 stadsdelarne.

Sandvikstorgets och öppna platsens mellan Simonskatan och ryska militärkasernen påfyllning upptagas nu likasom föregående år med resp. 2,500 och 1,500 mark för att på ett nyttigt sätt kunna använda den från kanalanläggningar och planeringar öfverblifna sprängstenen.

Gångbana å trottoiren längs brandtornets tomt vid Högbergsgatan torde vara stadens oafvisliga skyldighet att anlägga på grund af Byggnadsordningens föreskrifter och har dylik derföre blifvit föreslagen att läggas af nubbssten.

Öfrigt underhåll af *gator, kanaler, afloppsdiiken och kajer* ingår med förslagsvis 22,000 mark.

Brunnar, vattenuppfodringsverk m. m. för brandväsendet.

Underhållet af dessa observeras som tillförene med 2,000 mark.

Stadens allmänna vägar och afstjelpningsplatser.

Aflöning för nödiga vakter vid afstjelpningsplatserna upptages som förut med förslagsvis 2,100 mark. Allmänna underhållet af vägarne har blifvit ökad med 500 mark eller till 4,000 mark emedan innevarande års anslag visat sig vara för litet för att bibehålla vägarne i önskvärdt skick; isynnerhet bidrager den numera lifligare trafikerade vägen till Fattiggården, villorna vid Humleviken och å Mejlans att öka underhållskostnaden för stadens ganska vidlyftiga vägar.

Iståndsättandet af den år 1879 anlagda *vägen genom Djurgårdsvillorna*, hvilken utanför den numera bebygda villan n:o 5 icke blef pågrusad utan endast uppdikad och sprängd genom en mindre bergklack, intages med 1,180 mark.

Stadens chausséer.

Anslaget för stadens chausséer har uti förslaget blifvit sammanslaget med underhållet af Forsby hemmans vägalott emedan inga särskilda räkenskaper öfver chausséens inkomster och utgifter föras och den sednare af nämnde vägar faktiskt utgör en fortsättning af östra chausséen hvilken nog omotiveradt bär sitt namn »Forsby hemmans vägalott».

Summan för underhållet af körbanorna har blifvit ökad med 900 mark emedan några sträckor, som vid den genomgripande remonten under 1879—1880 icke behöfde omläggas, nu erfordra grundlig remont och detta ej kan bekostas med samma anslag, som innevarande år varit beviljadt utan att den dagligen pågående remonten af mindre skador försummas, hvilken för chausséernas vidmakthållande i ständigt samma skick är af stor vigt.

Stadens planteringar och trädskola.

Till reparation af hägnader upptages som förut förslagsvis 1,500 mark och i enlighet med af t. f. stadsträdgårdsmästaren upprättadt detaljförslag till »allmänt underhåll» 15,500 mark, deri förändring af sqvären å Kyrkotorget äfvensom fulländning af den innevarande år anlagda planteringen å platsen mellan Eriks-, Alberts- och Lappviksgatorna ingå. För slutlig planering och plantering af *Mellersta Esplanaden*, hvars påfyllning innevarande år slutföres, ingår af t. f. stadsträdgårdsmästaren beräknad kostnad 18,000 mark, men har tiden icke medgifvit att granska detaljförslaget härtill emedan detta af t. f. stadsträdgårdsmästaren inlemnades underskrifne datum.

Stadens hamnar.

Muddring af hamnarne, hvilken verkställes enligt hamnkaptens anvisning der sådan är bäst behöflig, ingår som förut med 3,000 mark.

Den nordliga träkajarnens i Södra hamnen ombyggnad till stenkaj har blifvit föreslagen att år 1882 utföras, emedan de båda härstädes befinliga träkajarnarne äfvensom trämoljan under strandmagasinerna äro samtidigt uppförda och antagligen samtidigt skulle erfordra ombyggnad, men detta för trafiken blefve särdeles störande och staden under ett år komme att belastas med en alltför dryg utgift hvilken lämpligast kan på flere år fördeles.

Latriner och pissoirer.

För renhållningen af isynnerhet pissoirerna, hvilkas antal årligen ökats med tre stycken på ganska stora afstånd från hvarandra, är utgiftsposten ökad med 400 mark emedan deras renlighet denna sommar gifvit anledning till många anmärkningar och en enda person såsom hittills under sommarmånaderna icke ensam hinner hålla dem i behörigt skick.

Renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar upptages som under innevarande år med förslagsvis 12,000 mark.

Tvättbryggor, bojar, lyktstolpar, vedmått, arbetsredskap, materialvakters aflöning och diverse oförutsedda utgifter ingår äfven som förut med 10,000 mark.

Nybyggnader.

Planering af gator:

Ulrikas-gatans planering och stenläggning upptages enligt förut insändt kostnadsförslag och af skäl som i kostnadsförslaget åtföljande skrifvelse af den 15 sistlidne Juni till Drätselkammaren, framhållits.

Andreægatans planering längs Sandvikstorget mellan Abrahams- och Sandviksgatorna upptages åter i enlighet med till innevarande års budget fogadt kostnadsförslag, emedan önskvärdt vore att, sedan största delen af nämndat org är färdigpåfyllt, slutligen få äfven denna sida, som förmedlar trafiken mellan vestra delen af fjerde stadsdelen och öfriga staden planerad.

Malmgatans uträtning ingår i enlighet med inlemnade kostnadsförslag och ritningar med anledning af väckt fråga om realskoletomternas utvidgning.

Anläggning af kanaler, under:

Salutorget, Esplanadgatan samt en del af Glogatan från Alexandersgatan till Södra hamnen upptages såsom i och för sig af stor vigt samt nödvändig att anläggas samtidigt med nämnda gators påfyllning.

Unionsgatan mellan Bernhards- och Södra Magasinsgatorna.

Om afloppskanal på denna sträcka petitionerade ett antal gårdsegare, såsom af vidfogade handlingar framgår, redan den 15 November 1880 och tala flere orsaker för att anlägga denna kanal under år 1882, då Unionsgatan till denna del, enligt Magistratens förordnande, skall omläggas samma år och vattenledning under gatan finnes med konsumenter, hvilka sakna aflopp för förbrukadt vatten.

Lilla Roberts-, Kasern- och Södra Magasinsgatorna från Högbergs- till Fabiansgatan samt under

Kaserngatan från adr. n:o 36 till Richardsgatan. Äfven å dessa sträckor finnes samma skäl för anläggning af kanal år 1882 nemligen att Kaserngatan samma år skall stenläggas. Vattenledning finnes äfven å dessa sträckor med konsumenter, hvarförutom med säkerhet som betydande konsument tillkommer det nybyggda stenhuset i hörnet af Lilla Roberts- och Kaserngatorna.

Wilhelms-, Fabians- och Trädgårdsgatorna till kanalen genom Kaisaniemi. Denna kanal påkallas deraf att en del af denna trakt saknar utlopp för förbrukadt och grundvatten. En träränna finnes visserligen anlagd genom ryska militärhospitalets tom-

ter i kvarteret n:o 41 men tillfryser denna om vintrarne och äro dessutom gårdsegarene icke i tillfälle att hit afläda sitt förbrukade vatten, hvarföre de icke heller kunna begagna vattenledningen. Med lätthet kan något följande år en afloppskanal sedan ledas upp för Berg- och Fabiansgatorna, der vattenledningsrör redan förut äro nedlagda.

Elisabetsgatan från Marie- till Nikolaigatan. Sedan några gårdsegare vid Elisabetsgatan hos Drätselkammaren anhållit om afloppskanalens under denna gata utsträckning från Nikolaigatan till adr. n:o 11, har på grund af meddeladt förordnande kostnadsförslag härför blifvit upprättadt och finnes för denna kanalaneläggning samma skäl, som för de flesta andra nemligen den att vattenledning redan finnes men intet aflopp för förbrukadt vatten. Likväl kan denna kanal till följd af gatans lutningsförhållande icke i enlighet med gårdsegarenes uttalade önskan ledas fram till n:o 11 utan endast upptaga sidokanaler från n:o 19, 17 och 15.

Barnhems- och Gräsviksgatorna till förut anlagd kanal under den sednare af dessa gator. På grund af förordnande från Drätselkammaren, meddeladt genom protokollsutdrag af den 15 sistlidne Juli, har kostnadsförslag till denna afloppskanal upprättats och torde äfven tillräckliga skäl förefinnas att med första möjliga anlägga densamma. -- Som af handlingarne framgår ha arrendatorerna af alla de å förra villan Lugnet upplåtna arrendetomterna och flere gårdsegare vid Lappviksgatan på angifna faktiska grunder hos Magistraten anhållit om denna kanals utförande och kan härtill som ytterligare skäl anföras att sedan »Arbetarenes i Helsingfors Byggnadsaktiebolag» afstängt vattnet, som från arbetarebostäderna å villan Lugnet tog sin naturliga väg genom det förenämndas område, allt vatten, såväl rent som orent, från hela terrängen mellan Lappviks-, Eriks-, Abrahams- och Barnhemsgatorna tager sin väg genom källrarna i ett nyuppfördt hus å en af arkitekten Höijer inköpt tomt i hörnet af Abrahams- och Gräsviksgatorna.

Gräsviksgatan från adr. n:o 2 till Barnhemsgatan. Kanal har härstädes blifvit föreslagen med anledning af att vattenledningens utsträckning under Gräsviksgatan är upptagen till utförande nästa år och tillfället ovilkorligen bör begagnas, då en graf längs gatan är upptagen, att äfven nedlägga kloakrör. Kostnaden för denna grafvs upptagande och igenfyllande har uti kostnadsförslaget fördelats jemt mellan vattenledningen och kloaken, hvilket torde vara riktigare än att låta vattenledningen vidkännas hela kostnaden om också kanalaneläggningen icke ensam för en tid framåt skulle hafva ifrågakommit.

Lappviksgatan från adr. n:o 11 och 29 till Barnhemstomtens östra gräns och längs densamma till Barnhemsgatan. Denna kanal är likaledes föreslagen med anledning af vattenledningens under Lappviksgatan utsträckning till arbetarebostäderna å villan Lugnet och är kostnaden för grafvens upptagande längs Lappviksgatan fördelad jemt mellan vattenledningen och kanalen, af samma skäl som ofvan framhållits.

Husbyggnader.

Salustånd till ett antal af 180 å vestra kajen mellan Hamnkotoret och fiskarhamnens sydliga kajlinie föreslås till uppförande för att på ett tidsenligare sätt ordna

den handel med tyger, matvaror, husgeråd och diverse andra artiklar, som här bedrifves och hvilken nu företer en anblick för hvilken hvarje medlem i samhället måste skämmas.

För att icke hindra eller medföra kostnader för en framtida flyttning af denna torgrörelse, för uppförandet af varuskjul, eller anläggning af spårvägar m. m., kunna stånden i komplexer af fyra till sex sammanbyggas på ett underrede eller ram af trä, hvilken, buren af några lösa stenflisor, för att skyddas för väta, skulle stå på torgets gatläggning. Med en kostnad af 500 mark per stycke kan åt dessa stånd gifvas ett prydligt yttre och då desamma göras låga, såsom stånd pläga vara, komma de icke heller att störa utsigten öfver hamnen från boningshusen eller den vackra anblicken af husraderna för dem som sjöledes anlända till staden. Att dessa stånd för staden komme att blifva inkomstbringande torde kunna med säkerhet förutsättas. Plan af torget och de härå föreslagna stånden bifogas, hvaraf framgår att en 60 fot bred gata lemnas öppen längs husraden samt en 20 fot bred gång längs kajen, hvilket torde fullt motsvara trafikens behof.

Kajbyggnader.

Fortsättning af den år 1878—79 utförda *kajbyggnaden i Sörnäs* enligt f. d. stadsingenjör Th. Tallqvists förslag upptages på grund af Hamnkaptensens uppgift att deraf, vid den åter något lifligare blefne trafiken, göres stort behof.

Vattenledningen.

Kostnaden för drift och skötsel intill den 1 Juli 1882 är enligt tidigare beslut fixerad till 8,350 mark och har för sednare halfåret upptagits förslagsvis samma summa, emedan undertecknad anser det fördelaktigast att, då Ingenjör Huber på gjord förfrågan förklarar sig villig att fortfarande under ett år öfvertaga entreprenaden, Byggnadskontorets personal sålunda sättes i tillfälle att blifva mera förtrogen med handhafvandet af allehanda olika detaljer uti vattenledningens skötsel, utvidgning och förbättring.

För uppköp af vattenmätare är anslagssumman ökad med 1,200 mark eller till 3,600, emedan konsumenternas antal visar en så stark tillökning att det antal af ungefär 20 st., som med innevarande års anslagssumma kunde köpas, påtagligen blir för ringa.

Allmänna underhållskostnader upptagas som föregående år med 3,200 mark.

Remont å filterbassinerna ingår med 600 mark eller den summa som det af Drätselkammaren, för afsynandet af dessa bassiner, tillsatta utskott ansett nödigt för deras årliga underhåll.

Arrende för filterområdet i Gammelstaden, underhåll af och brandförsäkringspremier för ekonomiebyggnader och pumphus derstädes ingår som förut med 4,400 mark

Hägnaderna mot Forsby hemman böra iståndsättas och erfordras härtill 150 mark hvilken summa derföre i förslaget intagits.

Som det större af boningshusen är i ytterst bofälligt skick, så att nya stockvarf måste instickas nedtill, golfven upptagas och nya vasar tillsättas, mellantaket repareras. och förses med fyllning, eldstäderna delvis nedrifvas och nya insätts, fönsterbågarne gö-

ras nya, nytt vatt-tak läggas o. s. v., här för denna remont äfvensom för täckandet af det mindre boningshuset upptagits förslagsvis 3,000 mark.

Golfvet i turbinrummet inom pumphuset har af fukten tagit röta så att dess omläggning nästa år är nödvändig och har härtill föreslagits vasar af jernvägsrailer med betäckning af plankor, stigande till 620 mark.

Inom ofvannämnda af Drätselkammaren tillsatta tekniska utskott påyrkades, för betryggandet af vattenledningens drift:

inrättandet af en elektrisk signalapparat som uti pumphuset ständigt angifver vattenståndet uti reservoiren i Djurgården, emedan pumpningen nu sker på måfå och ett afbrott i vattentillförseln härigenom lätt är tänkbart;

inrättandet af en telefonledning mellan Gammelstaden, vattenreservoiren och Byggnadskontoret med begagnande af de för signalapparatens ledning uppsatta stolpar och under förutsättning att staden kunde utverka sig tillstånd att å de längs jernvägen uppställda telegrafstolpar samt längs byggnaderna i staden uppsätta nödig ledning. Enligt prisuppgifter inskaffade af Ingeniör Huber kommer sjelfva signalapparaten att kosta 1,450 mark, telefonapparaterna 1,100 mark och ledningen för hvardera 3,460 mark eller tillsammans 6,010 mark;

uppställandet af barrière omkring centrala renvattenreservoiren inom filtrarne för att kunna aflägsna det denna reservoir betäckande lock, hvilket befarades för mycket afstänga luftens tillträde; samt, för att slutligen komplettera vattenreservoiren i Djurgården;

anbringandet af tvenne vattenkastande lejonhufvuden af brons hvilka varit ämnade att pryda kontreforterna vid ingången till reservoiren och under hvilka skulle uppställas snäckformade bäcken, likaledes af brons, med vidhängande skopa för att icke allenast utgöra en prydnad å byggnaden utan äfven kunna bjuda den besökande allmänheten en läskande dryck. Dessa inrättningar skulle med till- och afloppsledning för vatten till den ena af hufvudena enligt af Ingeniör Huber inlemnad prisuppgift stiga till 1,430 mark.

Utvidgningar å rörnätet, under Lappviksgatan ända till adr. N:o 29 midt emot arbetarebostäderna å villan Lugnet. Kostnadsförslag har blifvit uppgjort, jemlikt Drätselkammarens förordnande, på grund af att arrendatorerna af de söder om och invid Lappviksgatan belägna platserna derom ansökt, förbindande sig att bereda vattenledningen en inkomst af 572 mark. För gårdsegarene norrom Lappviksgatan skulle emellertid vattenledningen ej kunna begagnas, med mindre afloppskanal samtidigt anläggas, hvarföre, såsom redan tidigare omnämnts, dylik blifvit projekterad och endast halfva kostnaden för grafvens upptagande längs gatan förd på vattenledningens konto. Kostnaden för vattenledningens utsträckning hit belöper sig till 7,900 mark hvarå den garanterade summan utgör 7,2 procent.

Gräsviksgatan: från Lappviksgatan till en punkt på Gräsviksgatan belägen ungefär vid midten af »Arbetarenes i Helsingfors byggnads-aktie-bolags» område. Nämnda bolag har nemligen inkommit till Drätselkammaren med anhållan att vattenledningen skulle utsträckas längs Abrahamsgatan till hörnet af Gräsviksgatan samt att en vattenpost, påtagligen för gratisafhemtning, här skulle uppställas

Som vattenledningen emellertid i konsekvens med hittills följda system lämpligast och vida billigare kan föras längs Gräsviksgatan, har förslag härtill sålunda uppgjorts samt rörledningen projekterad att utsträckas ej endast till hörnet af Abrahamsgatan utan längre ned till en punkt, belägen ungefär på midten af arbetarebostädernas tomt, för att inledning till bolagets områdes centrala del med minsta möjliga svårighet och kostnad skall kunna åstadkommas. Att här inrätta en fribrunn måste nemligen anses orätt, då detta bolag ej gerna kan räknas till de obemedlade och staden härigenom ginge förlustig en fullt berättigad inkomst af vattenledningen. Den kostnad af 6 mark per år som ett hushåll med ett rum och kök finge vidkännas kan väl ej anses synnerligen betungande, isynnerhet som här boende arbetare jemförelsevis torde innehafva en lycklig samhällsställning. Angående gratisutdelning af vatten tillåter jag mig införa ett yttrande af den kända engelska ingenjören Hawksley, uttaladt uti hans betänkande öfver Stockholms vattenledning: »Med afseende på allmänna brunnar drager jag ej i betänkande att uttrycka min bestämda öfvertygelse, att de, om de komma i fråga, böra inskränkas till minsta möjliga antal och endast tillfälligtvis användas vid den mest trängande nödvändighet. Kostnadsfria vattenutdelningar af detta slag hafva ganska ofta blifvit försökta i England och andra länder, men alltid med mycket ringa framgång: för det första till följd af den stora vattenödsel de förorsaka; för det andra emedan deras verkan är att afhålla egarene af små lokaler från att leda vattenrör in i bostäderna för de arbetande folkklasserna, hvilka vanligen äro urståndsatte att sjelfva göra denna anläggning; för det tredje emedan deras begagnande ålägger de fattiga det obehöfliga arbetet och personliga obehaget att bära vatten till deras hem vid alla årstider och väderleksförhållanden, samt derigenom praktiskt inskränker förbrukningen och ändamålen, hvartill vatten skulle under gynnsammare förhållanden blifva välgörande användt, och för det fjerde emedan deras verkan är att förminska den rättvisa och lofliga inkomsten af anläggningen och att derigenom tillbakahålla dess gradvisa utsträckning och förbättring. Tänkare i samhällsfrågor hafva därför kraftiga och obestridliga invändningar mot bruket af vattenutdelning från allmänna brunnar af det ytterligare skäl att en allmoseartad vattenutdelning har ett förderligt inflytande ej minst till följd af det erkända faktum, att den hjälp som sålunda meddelas i sjelfva verket icke är så mycket en välgerning mot de fattiga klasserna, som ej mer en fördel gifven på bekostnad af en annan klass till egarene af små lokaler, hvilkas hyror och värde derigenom på ett orätt sätt höjas. Sådan vattenutdelning har följaktligen upphört i nästan hvarenda stad i England».

Arbetarnes i Helsingfors aktiebolag kunde tillsvidare, som ofvan antydes, ifrån ledningen under Gräsviksgatan utan synnerliga kostnader göra en inledning till midten af sin nuvarande bostadskomplex och här uppställa en för alla hushåll gemensam vattenpost och kunde möjligen rabatt å vattnets pris beviljas, ehuru enligt min åsigt skäl härtill icke förefinnes, isynnerhet som detta skulle till naturlig påföljd hafva, att inledning till de skilda hushållen blefve i det längsta uppskjuten.

Helsingfors stads Byggnadskontor den 30 September 1881.

Otto Ehrström.

Helsingfors, J. Simelii arfvingars tryckeri, 1881.

Utgifts- och inkomstförslag för år 1882

i

Helsingfors stad,

upprättadt med ledning af dertill utaf Drätselkammaren aflemnade upplysningar
i enlighet med 58 § uti Kejsrerliga förordningen den 8 December 1873
angående kommunalförvaltning i stad, af

Magistraten.

		Utgifter:				
		I. Stadens skulder.				
	Bokstaven an- giffver utgiftens be- skaffenhet enl. of- vånäberopade §.		<i>Fm.</i>	<i>pk.</i>	<i>Fm.</i>	<i>pk.</i>
Beviljad 1812. Revers d. 25/1 1845. " d. 24/1 1846. " d. 27/1 1847.	a	1:o. Å lånet för stadens reglering, utgörande d. 31/12 1881 <i>Fm.</i> 78,872, erlägges till Finlands Statskontor den 15/1 1882 i amortering 2 % å det ursprungliga skuldbeloppet <i>Fm.</i> 264,400	—	—	5,288	—
Revers d. 1/10 1837.	a	2:o. Å lånet för rådhusbyggnaden, uppgående den 31/12 1881 till <i>Fm.</i> 15,016 i återstående kapital, inbetalas till Statskontoret den 1/10 1882 i amortering 2 % å det ursprungliga beloppet <i>Fm.</i> 125,714 . . . . . samt ränta å 4 % å förestående oguldna belopp	2,516	—	3,116	64
Revers d. 1/5 1863.	a	3:o. Å lånet för chausséerna, utgörande den 31/12 1881 i återstående kapital <i>Fm.</i> 61,531: 86, inbetalas till Statskontoret den 1/5 1882 en annuitet af 5 1/2 % å det ursprungliga beloppet <i>Fm.</i> 100,000 eller ränta å 4 % å det oguldna beloppet . . . . . och återstoden af annuiteten i amortering	2,461	27	5,500	—
		Transport	—	—	13,904	64

K. S:ns reskript d. $\frac{10}{2}$ 1879.	a	Transport 4:o. Lånet för stadens reglering af 1880, utgörande den $\frac{31}{12}$ 1881 <i>Smf.</i> 200,000, återbetalas d. $\frac{1}{9}$ och $\frac{1}{12}$ 1882 med <i>Smf.</i> 100,000 hvardera terminen . . . . . samt ett års ränta derå å 5 %	— 200,000 10,000	— — —	13,904 — 210,000	64 — —
K. S:ns bref d. $\frac{9}{5}$ 1880.	a	5:o. Å lånet för folkskolehuset vid Malmgatan, utgörande d. $\frac{31}{12}$ 1881 i kapital <i>Smf.</i> 60,000, erlägges den $\frac{4}{4}$ 1882 till Statskontoret en annui- tet af 10 % å det ursprungliga ka- pitalet <i>Smf.</i> 60,000 eller ränta å 5 % samt återstoden af annuiteten i amortering	— 3,000 3,000	— — —	— — 6,000	— — —
Chausséreglemente d. $\frac{26}{1}$ 1865 § 6.	a	6:o. a) å chausséobligationerna, upp- gående sedan den $\frac{1}{2}$ 1875 till <i>Smf.</i> 140,000, erlägges årligen i amor- tering och 3,6 % ränta . . . . . b) till chausséobligationernas amor- teringsfond, utgörande d. $\frac{31}{12}$ 1881 <i>Smf.</i> 16,882: 55, ränta under 1882 å 3 %	— 7,650 — 506	— — — 48	— — — 8,156	— — — 48
K. S:ns resolution d. $\frac{9}{9}$ 1876.	a	7:o. Å vattenledningslånet <i>Smf.</i> 1,500,000, hvarå amorteringen vid- tager 1887, erlägges 5 % ränta d. $\frac{1}{5}$ och $\frac{1}{11}$ 1882 med tillsammans	—	—	75,000	—
Drätselk. regl. d. $\frac{13}{10}$ 1876 § 15 mom. 2.	c	8:o. Å ett kassakreditiv å <i>Smf.</i> 200,000, som under år 1882 tilläfväntys måste upptagas, erlägges i provi- sion 1 % . . . . . och ränta förslagsvis	— 2,000 4,000	— — —	— — 6,000	— — —
	c	9:o. 280 st. till fattigvården och fat- tigskolorna donerade aktier i So- cietetshuset	—	—	32,000	—
	a	10:o. Ränta å 5 % för år 1882 å Klara Wilhelmina Törmäläs fond, hvars bokförda kapital d. $\frac{31}{12}$ 1881 uppgår till <i>Smf.</i> 19,388: 74.	—	—	969	44
	a	11:o. Ränta å 5 % för år 1882 å fon- den för dygdigt tjänstefolks belö- nande, uppgående d. $\frac{31}{12}$ 1881 till <i>Smf.</i> 8,488: 31	—	—	424	42
	a	12:o. Ränta å 5 % för år 1882 å grundfonden för inrättande af en asyl för vanartade barn från denna	—	—	—	—
		Transport	—	—	352,454	98

		Transport kommun, donerad till staden den 31/12 1880 med <i>Fmf</i> 20,000 och ut- görande d. 31/12 1881 i kapital <i>Fmf</i> 21,500	—	352,454	98
			—	1,075	—
	c	13:o. Brist i påräknad inkomst för 1881 i »Statsbidrag« till bestridan- de af inqvarteringen . . . . . <i>Fmf</i> 494,528: 65.	—	140,998	67
II. Stadens embetsverk.					
Magistraten.					
K. S:s resolution d. 7/3 1876.	b	1 Politieborgmästare, lön <i>Fmf</i> 7,000:			
1869 års stat.	b	hyresmedel . . . . . » 2,000:	9,000		
S. F:s besl. 6/4 1875.	b	1 Justitierådman, lön . <i>Fmf</i> 3,500:			
1869 års stat.	b	dyrtidstillägg . . . . . » 1,000:			
» » »	b	viceordförande-arvode » 1,000:	5,500		
» » »	b	1 Politierådman, lön	3,500		
» » »	b	1 D:o , lön . . . <i>Fmf</i> 3,200:			
S. F:s besl. 22/12 1876.	b	dyrtidstillägg . . . . . » 1,000:	4,200		
1869 års stat.	b	1 D:o, vakant, lön	3,200		
K. Kungörelsen den 31 Aug. 1876 mom. 3.		<i>Anm.</i> Under ledigheten tillfaller sistsagde lön efter afdrag af vika- riens arvode <i>Fmf</i> 200 i månaden Civilstatens enke- och pupillkassa.			
1869 års stat.	b	2 Notarier, lön . . . . <i>Fmf</i> 1,600:	3,200	28,600	
Rådstufvurätten.					
1869 års stat.	b	1 Justitieborgmästare (va- kant), lön . . . . . <i>Fmf</i> 7,000:			
S. F:s besl. 6/4 1875.		dyrtidstillägg, för- slagsvis för ett halft år . . . . . » 1,000:	8,000		
1869 års stat.	b	3 Justitierådman, lön . <i>Fmf</i> 3,800:			
S. F:s besl. 6/4 1875.	b	dyrtidstillägg . . . . . » 1,000:	14,400		
1869 års stat.	b	1 Justitierådman, lön . <i>Fmf</i> 3,500:			
S. F:s besl. 6/4 1875.	b	dyrtidstillägg . . . . . » 1,000:	4,500		
1869 års stat.	b	1 Justitierådman, lön . <i>Fmf</i> 3,200:			
S. F:s besl. 6/4 1875.	b	dyrtidstillägg . . . . . » 1,000:	4,200		
1869 års stat	b	1 Justitierådman (vakant), lön . .	3,200		
K. Kungörelsen den 31 Aug. 1876 mom. 3.		<i>Anm.</i> Under ledigheten tillfalla lönerna för de begge lediga tjen- sterna, efter afdrag af vikariernes			
		Transport	34,300	523,128	65

		Transport arvoden 300 mark i månaden för den förstnämnda och 200 mark i månaden för den senare tjänsten, Civilstatens enke- och pupillkassa.	34,300	—	523,128	65
1869 års stat.	b	Arvoden åt 2:ne afdelningsordförande à <i>Fmf.</i> 1,000	2,000	—		
1869 års stat.	b	4 Notarier för civilprotokollet, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 1,600:	6,400	—		
K. S:s skrifv. ^{11/11} 1873.	b	4 Notarier för kriminalprotokollet, lön . . . . » 2,000:	8,000	—	50,700	
Magistratens och Rådstufvurättens						
a) <i>gemensamma biträden:</i>						
1869 års stat.	b	1 Magistratssekreterare och Notarius publicus, lön	1,600	—		
" " "	b	1 Aktuarie, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 2,000: —				
S. F:s besl. ^{6/4} 1875.	b	dyrtidstillägg . . . » 500: —	2,500	—		
1869 års stat.	b	1 Kanslist, lön	1,200	—		
K. S:s skr. ^{11/11} 1873.	b	1 Translator för ryska språket . . .	1,000	—		
K. S:s besl. ^{6/4} 1875.	b	1 d:o för finska språket	400	—		
K. S:s skr. ^{11/11} 1873.	b	2 Stadsfiskaler, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 2,000: —				
S. F:s besl. ^{6/4} 1875.	b	dyrtidstillägg . . . » 500: —	5,000	—	11,700	
b) <i>betjening:</i>						
K. S:s skr. ^{11/11} 1873.	b	3 Stadsfogdar, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 1,200: —				
S. F:s besl. ^{6/4} 1875.	b	dyrtidstillägg . . . » 400: —	4,800	—		
	c	4 biträdande d:o, arvoden förslagsvis <i>Fmf.</i> 1,600	6,400	—		
K. S:s skr. ^{11/11} 1873.	b	3 Exekutionsbetjenter, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 600: —				
S. F:s besl. ^{6/4} 1875.	b	dyrtidstillägg . . . » 200: —	2,400	—		
K. S:s skr. ^{18/6} 1873.	b	10 Stadsbetjenter, lön <i>Fmf.</i> 600: —				
Magistr. besl. ^{1/9} 1845.	b	beklädnadshjelp . . . » 23: 56				
S. F:s besl. ^{6/4} 1875.	b	dyrtidstillägg . . . » 200: —	8,285	60		
1869 års stat.	b	1 Rådhusvaktmästare, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 400: —				
S. F:s besl. ^{6/4} 1875.	b	dyrtidstillägg . . . » 400: —	800	—		
S. F:s besl. ^{4/12} 1875.	b	1 Rådhusdrenge, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 360: —				
	b	dyrtidstillägg . . . » 120: —	480	—	23,165	60
<i>Anm.</i> De begge sistnämnde åtnjuta dessutom fri bostad och ved.						
1869 års stat.	b & c	c) <i>expenser</i>	—	—	5,000	—
Transport			—	—	613,694	25

		Transport	—	—	613,694	25
		d) pensioner:				
Magistr. besl. $\frac{8}{7}$ 1846.	b	Lagmansdottren A. S. Mattens . . .	200	—		
d:o d:o $\frac{13}{5}$ 1857.	b	Rådmansekan I. S. T. Decker . . .	400	—		
d:o d:o $\frac{1}{9}$ 1870.	b	Magistratssekreteraredottren M. K. Wirzenius	266	67		
d:o d:o $\frac{13}{2}$ 1863.	b	Stadsfiskalsenkan J. C. Winter och hennes barn	300	—		
d:o d:o $\frac{39}{10}$ 1867.	b	Rådmandöttrarna F. C. och H. S. Bergholm	340	—		
d:o d:o $\frac{30}{10}$ 1867.	b	Kämmersrättsordföranden F. Backmanssons dotter J. E. Backmansson	300	—		
d:o d:o $\frac{15}{7}$ 1868.	b	Rådmanen Crohns tre barn	600	—		
d:o d:o $\frac{9}{2}$ 1875.	b	Hofrättsassessorn C. A. Öhrnbergs trenne barn	1,200	—	3,606	67
S. F:s besl. $\frac{12}{2}$ 1878.	b					
		<i>Samt. 122,772: 27.</i>				
		III. Kommunalförvaltningen.				
		Stadsfullmäktige.				
	c	1 Sekreterare, arvode förslagsvis . . .	2,800	—		
	c	1 Notarie d:o d:o	2,800	—		
S. F:s besl. $\frac{27}{12}$ 1878.	b	1 Vaktmästare, d:o	800	—		
	c	Expenser, förslagsvis	3,600	—	10,000	—
		Drätselkammaren.				
	c	1 Ordförande, arvode	4,000	—		
	c	5 ledamöter, ersättningar och arvoden	2,000	—		
S. F:s besl. $\frac{28}{12}$ 1880.	b	1 Sekreterare, lön	5,000	—		
	c	Kanslibiträde, vaktbetjening och expenser, förslagsvis	4,500	—		
S. F:s besl. $\frac{27}{6}$ 1876.	b	Hyra för Drätselkammarens lokal	2,500	—	18,000	—
		Drätselkontoret.				
	b	1 Stadskamrerare	6,000	—		
	b	arvode för räkenskapernas behöriga aflemnande	400	—	6,400	—
S. F:s besl. $\frac{11}{3}$ 1879.	b	1 Stadskassör, lön	5,000	—		
	b	missräkningspennningar	800	—	5,800	—
		Transport	12,200	—	645,300	92

			Transport	12,200	---	645,300	92
S. F:s besl. $\frac{11}{3}$ 1879.	b	1 Äldre Stadsbokhållare, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 4,000: —					
		förhöjning efter 5 års tjänst från den $\frac{18}{5}$ 1882 à 800 per år » 493: 33	4,493	33			
S. F:s besl. $\frac{6}{4}$ 1875. d:o d:o. d:o d:o.	b	1 Yngre d:o, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 2,500: —					
		förhöjning efter 5 års tjänst från den $\frac{15}{6}$ 1882 à 500 per år » 270: 83	2,770	83			
S. F:s besl. $\frac{6}{4}$ 1875. d:o d:o. d:o d:o.	b	1 Kontorsskrifvare, arvode	1,600	—			
	c	1 Extra biträde, förslagsvis under 6 månader à 200 <i>Fmf.</i>	1,200	—			
	b	1 Vaktmästare, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 600: —					
	b	beklädnadshjelp . . . . . » 28: 56					
	b	dyrtidstillägg . . . . . » 200: —	828	56			
c	Arvode för kringbärande af debet- sedlar, förslagsvis	550	—				
c	Expenser, förslagsvis	1,800	—	25,442	72		
		<i>Anm.</i> Stadskamrerarens och Stads- kassörens aflöningar bestridas till ett sammanlagdt belopp af <i>Fmf.</i> 3,000 med inqvarteringsmedel.					
		Tolagskontoret.					
S. F:s besl. $\frac{7}{11}$ 1878.	b	1 Vågmästare för in- kommande expeditionen (sysslan va- kant), lön . . . . . <i>Fmf.</i> 3,600: —					
		arvode för räkenskaper- nas behöriga af- lemnande . . . . . » 400: —	4,000	—			
Magistratens beslut d. $\frac{20}{4}$ 1864.	b	1 Vågmästare för ut- gående expeditionen, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 2,200: —					
		arvode för räkenskaper- nas behöriga af- lemnande . . . . . » 200: —	2,400	—			
Magistratens beslut d. $\frac{26}{3}$ 1862. d:o d:o.	c	1 Vågmästarebiträde, förslagsvis för 6 månader	1,200	—			
		Ersättning åt Vågmästarene för de- betsedlar, förslagsvis	400	—			
S. F:s besl. $\frac{2}{6}$ 1876.	b	1 Vaktmästare, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 600: —					
		beklädnadshjelp . . . . . » 28: 56					
	b	dyrtidstillägg . . . . . » 200: —	828	56			
		Transport	8,828	56	670,743	64	

S. F:s besl. $\frac{31}{8}$ 1875.	b	Transport	8,828	56	670,743	64
	b	Arvode för erhållande af dagliga upp- gifter från tullkammaren	500	—		
Magistr. beslut $\frac{18}{2}$ 1873.	b	Arvode för kringbärande af debet- sedlar, förslagsvis	50	—		
	c	Mätarearvode, förslagsvis	2,000	—		
Enligt kontrakter.	b	Hyra för tull- och packhusmagasiner	4,200	—		
	c	Expenser, förslagsvis	514	—	16,092	56
Hamnkontoret.						
	b	1 Hamnkaptén, lön . <i>Fmf.</i> 3,000: —				
	b	4 % af uppbörden, förslagsvis . . . . . » 2,604: —	5,604	—		
	b	1 Hamnmästare i Sör- näs, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 2,000: —				
	b	hyresmedel . . . . . » 600: —	2,600	—		
	b	1 Hamnkontorsbokhål- lare, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 2,500: —				
S. F:s beslut d. $\frac{28}{5}$ 1878.	b	2 % af uppbörden, förslagsvis . . . . . » 1,302: —	3,802	—		
	b	1 Äldre Vaktmästare, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 900: —				
	b	beklädnadshjelp . . . . . » 100: —	1,000	—		
	b	1 Yngre Vaktmästare, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 800: —				
	b	beklädnadshjelp . . . . . » 100: —	900	—		
	b	4 Hamnkonstaplar, lön <i>Fmf.</i> 650: —				
	b	beklädnadshjelp . . . . . » 100: —	3,000	—		
		<i>Anm.</i> 2:ne d:o i Sörnäs vakanta, besättas ej under 1882.				
d:o d:o $\frac{31}{12}$ 1877.	b	2 Packare och Vräkare, lön à <i>Fmf.</i> 480	960	—		
d:o d:o $\frac{28}{1}$ 1881.	b	1 Parmmätareälderman, lön	200	—		
	c	Arvode för uppbörden af kokhusaf- gifterna	100	—		
	c	Rengöring af hamnar, kajer m. m., förslagsvis	1,100	—		
	c	Ved, belysning, expenser samt di- verse, förslagsvis	600	—	19,866	
Byggnadskontoret.						
S. F:s besl. $\frac{15}{6}$ 1877.	b	1 Stadsingeniör, lön . <i>Fmf.</i> 7,000: —				
	b	resemedel . . . . . » 600: —	7,600	—		
d:o d:o.	c	1 biträdande Ingeniör, arvode	3,600	—		
d:o d:o $\frac{27}{12}$ 1878.	b	1 Bokhållare, lön	2,000	—		
	b	1 Trädgårdsmästare, arvode	3,000	—		
		Transport	16,200	—	706,702	20

Magistr. besl. $\frac{7}{5}$ 1871.	b	Transport 2 Parkvakter, jemte fri bostad, lön å <i>Fmk.</i> 720	16,200	—	706,702	20
S. F:s besl. $\frac{13}{3}$ 1881.	b	1 Skogsvakt, jemte fri bostad och ved, lön	1,440	—		
	c	Biträde vid mätningar och projekters uppgörande, förnämligast handtlan- gare-aflöning, förslagsvis	900	—		
	c	Affattning af de villoområden, hvil- kas arrendetid utgår år 1883, för- slagsvis	2,000	—		
S. F:s besl. $\frac{20}{4}$ 1878.	b	Hyra för byggnadskontorets lokal .	500	—		
	c	Expenser, förslagsvis	650	—		
		<i>Fmk.</i> 111,591: 28.	500	—	22,190	—
IV. Gatubelysningen.						
a) <i>Gasbelysningen.</i>						
Kontrakt om gas- lysnings införande i Helsingfors d. $\frac{30}{5}$ 1860.	b	70 lyktor af 1:a och 2:a klassen, en hvar lysande 2,894 timmar 50 minuter				
	b	214 lyktor af 3:e kl., en hvar lysande 1,170 t. 30 m.				
	b	221 lyktor af 4:e kl., en hvar lysande 2,146 t. 30 m.				
		505 lyktor, lysande tillsammans				
S. F:s besl. $\frac{25}{5}$ 1878.	c	à 4 penni per timme	37,100	7		
	c	6 st. lyktor af 3:dje klassen till Drät- selkammarens disposition, förslags- vis	280	92		
	b	Garanterad vinst å rörledningen till 13 lyktor . . . . . <i>Fmk.</i> 1,073: —				
	c	D:o d:o till 12 d:o				
		<i>Fmk.</i> 2,021: 60				
		Afgår för vinst å pri- vatkonsumtionen . <i>Fmk.</i> 1,344: 14	677	46		
d:o d:o $\frac{23}{8}$ 1878.	b	Enligt §§ 31 och 32 i gaslysnings- kontraktet tillkommer en utgift af förslagsvis	5,544	59		
d:o d:o $\frac{20}{9}$ 1877.			1,000	—		
d:o d:o $\frac{28}{8}$ 1878.	b	1 Gaskontrollör	1,000	—		
Kontrakt $\frac{18}{3}$ 1881.	b	Hyra för gaskontrollörens arbetsrum	500	—	45,103	4
		Transport	—	—	773,995	24

		Transport	—	—	773,995	24
		b) <i>Terpentinbelysningen.</i>				
Kontrakt d. 27/7 1879 på grund af S. F:s besl. d. 14/7 1876 samt 12 & 16 §§ i Drät- selregl. Magistr. besl. 27/7 1874	b	195 st. redan uppställda terpen- tinelyktor à <i>Fmg</i> 112	21,840	—		
	c	20 st. nya, att uppställas å platser som af Drättselkammaren komma att anvisas, förslagsvis	2,240	—		
	b	Tillskottsafgift för 20 lykter som lysa 1 timme längre	200	—		
	b	Belysning i Sörnäs, förslagsvis . . .	1,000	—		
	c	Utsträckning af tiden för belysningen från och med den 15 Augusti till d. 1 September och från och med d. 15 April till och med den 1 Maj. 215 terpen- tinelyktor à 50 penni per dag, 33 dagar	3,547	50	28,827	50
		<i>Fmg</i> 73,930: 54.				
		V. Brandverket.				
		a) <i>Hyror.</i>				
S. F:s besl. 21/12 1876.	b	Hyra för brandmanskapet vid norra tornet	2,500	—		
Enl. kontr. 29/1 1876.	b	D:o d:o d:o vid södra tornet . . .	4,400	—	6,900	—
		b) <i>Eldning och lysning.</i>				
	c	40 f:nar björkved, entreprenad å 19: 49	779	60		
	c	50 » tallved, d:o å 14: 99	749	50		
	c	50 » granved, d:o å 13: 60	680	—		
	c	Ljus och olja, förslagsvis	1,200	—	3,409	10
		c) <i>Redskapens underhåll, förslagsvis</i>	—	—	3,000	—
		d) <i>Aflöningar och andra förmoner:</i>				
Brandordning af år 1869.	b	1 Brandmästare, lön . . . <i>Fmg</i> 3,200 hyresmedel. 600	3,800	—		
	b	1 Underbrandmästare, lön	1,000	—		
	b	1 Sekreterare vid brandkommissionen	600	—		
Brandkomm. besl. 2/5 1875 godkänt af S. F:e 22/12 1876.	b & c	2 Sprutmästare, lön . . . <i>Fmg</i> 760				
Brandordn. 1869.	b	beklädnadshjelp . . . » 60				
Brandkomm. besl. 24/3 1873.	b	skrifvarehjelp . . . » 40	1,720	—		
	c	1 Maskinist, lön	300	—		
	c	1 Eldare, lön	480	—		
Brandordn. 1869.	b	1 Vaktmästare	200	—		
		Transport	8,100	—	816,131	84

Brandkomm. besl. 8/4 1862. Brandordn. 1869. S. F:s besl. 11/8 1875.	b	2 Kosthållerskor, lön à	Transport 8,100	816,131	84	
		60 brandkonstaplar, lön	480			
		beklädnadshjelp	» 240			
		dyrtidstillägg	» 40			
		Tillskottsarvode att i mon af behof utgifvas åt 4 ordningsmän vid tornen à 60 mark	» 60			
		16 äldre konstaplar à 40 m.	» 240			
		Arvode för värden af brunnarne	» 640			
		D:o för värden af brandverkets telegraf	880			
			500			
			150			
e) <i>Brandstallet, 12 hästar:</i>						
Br.komm. besl. 26/2 76. d:o d:o 28/3 1872.	c	4,380 lisp. hö, entreprenad à 1: 70	7,446	9,226	40	
		73 tunnor hafre, d:o à 14: 80	1,080			
		Skoning och medicin, förslagsvis.	40			
		Underhåll af seldon m. m., förslagsvis	500			
		200				
f) <i>Inköp af nya redskap m. m.:</i>						
	c	En ny redskapsvagn på fjedrar, förslagsvis	2,000	4,016		
		800 fot dubbelväfd hampslang till vattenledningen, förslagsvis	800			
		16 juncturer med skyddsrand à 20 <i>Fmf</i>	320			
		62 st. läderkaskar à 8 <i>Fmf</i>	496			
		En ny häst till norra tornet, förslagsvis.	400			
g) <i>Diverse:</i>						
	c	Arvoden till brandsyner, förslagsvis	820	2,320		
		Gratifikationer, vatten vid eldsvådor m. m., förslagsvis	1,500			
<i>Fmf 59,381: 50.</i>						
VI. Polis- och fångvården.						
Kejs. Förordn. d. 29/6 1876.	b	Polisinrättningen.				
		1 Polismästare, lön	» 6,000	9,000		
hyresmedel	» 1,500					
		underhåll af 2 hästar och åkdon	» 1,500			
			Transport	9,000	862,204	24

		Transport	9,000	862,204	24
		1 Underpolismästare, lön <i>Fmy.</i> 4,000			
		hyresmedel . . . . . » 1,200			
		underhåll af häst och åkdon . . . . . » 800	6,000		
		2 Ledamöter i poliskammaren å . . . . . <i>Fmy.</i> 600	1,200		
		1 Sekreterare, lön . . . . . » 1,400			
		hyresmedel . . . . . » 600	2,000		
		2 Notarier, lön . . . . . <i>Fmy.</i> 1,200	2,400		
		2 Kanslister, lön . . . . . » 1,000	2,000		
		Ordningspolisen.			
		2 Kommissarier, lön . . . <i>Fmy.</i> 1,500			
		hyresmedel . . . . . » 600			
		tjenstgöringsarvode . . . » 300	4,800		
		8 Öfverkonstaplar, lön . . <i>Fmy.</i> 750			
		tjenstgöringsarvode . . . » 750	12,000		
		30 Äldre konstaplar, lön <i>Fmy.</i> 500			
		tjenstgöringsarvode . . . » 400			
		beklädnadshjelp . . . . . » 200	33,000		
		32 Yngre konstaplar, lön <i>Fmy.</i> 400			
		tjenstgöringsarvode . . . » 400			
		beklädnadshjelp . . . . . » 200	32,000		
		Detektiva polisen.			
		1 Kommissarie, lön . . . <i>Fmy.</i> 1,500			
		hyresmedel . . . . . » 800			
		tjenstgöringsarvode . . . » 500	2,800		
		1 Öfverkonstapel, lön . . <i>Fmy.</i> 1,000			
		tjenstgöringsarvode . . . » 800	1,800		
		6 Konstaplar, lön . . . . <i>Fmy.</i> 500			
		tjenstgöringsarvode . . . » 500			
		beklädnadshjelp . . . . . » 200	7,200		
S. F:s besl. ¹² / ₁₀ 1880.	b	Expenser	1,140		
		Läkarearvode	600		
		Till ersättning för oförskyld skada å kläder, ådragen i tjensten, samt till gratifikation	1,000		
		Hyra för 2:dra polisvaktkontorets lokal (N:o 15 Andreægatan) . . .	2,400	121,340	
		Stadshäktet.			
Magistr. besl. ⁵ / ₂ 1873.	b	1 Fängelsevaktmästare, lön	300		
7: d:o d:o ²⁸ / ₄ 1873.	b	6 Fångknektar, lön . . . <i>Fmy.</i> 500			
S. F:s besl. ¹⁵ / ₁₁ 1875.	b	dyrtidstillägg . . . . . » 100	3,600		
		Transport	3,900	983,544	24

S. F:s besl. $\frac{13}{4}$ 1875. K. S:s skrifv. $\frac{2}{8}$ 1875.	} b	1 Vaktqvinna, jemte fri bostad	Transport 3,900	983,544	24
Magistr. besl. $\frac{2}{12}$ 1867 S. F:s besl. $\frac{5}{12}$ 1876.		b	2 Politiekarlar . . . . . <i>Fmf.</i> 360		
	b	Religiös vård	720	6,520	
	c	Förnödenheter, förslagsvis	600		
		<i>Fmf.</i> 127,860: —	1,000		
VII. Sundhets- och sjukvården.					
S. F:s besl. $\frac{20}{9}$ 1877. d:o d:o d:o.	b	1 Stadsläkare, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 5,400		31,323	
d:o d:o d:o.	b	hyresmedel . . . . . » 1,600	7,000		
Magistr. bes. $\frac{27}{11}$ 1869	b	2 Distriktsläkare . . . . . <i>Fmf.</i> 3,000	6,000		
S. F:s besl. $\frac{21}{12}$ 1875. d:o d:o $\frac{21}{10}$ 1878. d:o d:o $\frac{28}{8}$ 1878.	c	1 Sekreterare, lön	800		
	b	1 Barnmorska, lön	300		
	b	Expenser och betjening, förslagsvis .	800		
	b	Hyra för besigtningsslokal	800		
	b	Hyra för ordinarie sjukhuset	4,200		
	b	1 Ekonom (qvinlig) utom fria rum och ved	800		
	c	1 Sjuksköterska, å 45 mk pr månad	540		
	c	1 D:o å 40 mk » »	480		
	c	1 dreng, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 240			
	c	kostpenningar . . . . . » 288	528		
	c	Kost för 25 sjuke å 60 pi per dag för 365 dagar	5,475		
	c	Läkemedel, förslagsvis	1,000		
	c	Tvätt, d:o	400		
	c	Ved och belysning, förslagsvis	1,200		
	c	Remont af lasarettspersedlar och diverse, förslagsvis	1,000		
		<i>Fmf.</i> 31,323: —			
VIII. Fattigvården.					
Fattigv. regl. 1863.	b	1 Ordförande i direktio- nen, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 1,600		1,021,387	24
S. F:s besl. $\frac{6}{4}$ 1875. d:o d:o d:o.	b	dyrtidstillägg . . . . . » 1,400	3,000		
d:o d:o $\frac{29}{8}$ 1877. d:o d:o $\frac{28}{12}$ 1880.	} b	1 Sekreterare, lön . . . . . <i>Fmf.</i> 1,200	1,600		
Kyrkost. $\frac{5}{8}$ 1872.		b	arvode . . . . . » 400		
	b	1 Vaktmästare			
S. F:s besl. $\frac{21}{10}$ 1875. Kyrkost. $\frac{17}{8}$ 1874.	b	1 Inspektor för arbets- och fattigvården jemte fri bostad och ved, lön . <i>Fmf.</i> 2,000	2,500		
	b	extra arvode . . . . . » 500	1,000		
	b	1 Predikant			
		Transport	8,700		

		Transport	8,700	1,021,387	24
	c	1 Sjuksköterska för fattiggården . .	420		
	c	1 D:o för de på sjukhuset intagna	420		
S. F:s besl. 18/9 1877.	b	Hyra f. direktionens lokal <i>Smf.</i> 500			
		städning af densamma » 60	560	10,100	
	c	Arvode för tillsyningsmän, förslagsvis	1,200		
	c	För inspektionsresor d:o	400	1,600	
	c	Understöd åt de fattige.			
		Ständiga, förslagsvis . . <i>Smf.</i> 39,000			
		tillfälliga, d:o . . » 4,000	43,000		
	c	Beklädnad för de fattige i			
		fattiggården, förslagsvis <i>Smf.</i> 2,500			
		D:o för medellösa folk-			
		skolebarn, förslagsvis . . » 1,500	4,000		
	c	Kost för de fattige å arbets- och fat-			
		tiggården samt inrättningens lasa-			
		rett, förslagsvis	20,000		
	c	Sjukvård, förslagsvis	3,500		
	c	Kostnad för sinnesrubbede personer,			
		intagna å dävårdsanstalten, för-			
		slagsvis	9,000		
	c	Läkemedel, förslagsvis	2,600		
	c	Inventarier, d:o	500		
	c	Ved, d:o	2,500		
	c	Hafre för tvenne hästar, förslagsvis	300		
	c	Hö för d:o d:o (påräknas från fattig-			
		gårdens jordområde), förslagsvis .	600		
	c	Brandstodsafgifter	700		
Kyrkost. 1/7 1873.	b	Pension åt f. d. fattighusinspektorn			
		Eklund	500		
	c	Remontarbeten å arbets- och fattig-			
		gården, förslagsvis	1,483		
	c & d	För oförutsedda behof och diverse,			
		förslagsvis	5,500	94,183	
		<i>Smf.</i> 105,883: —			
		IX. Undervisningsväsendet.			
		a) <i>Navigationsskolan.</i>			
S. F:s besl. 10/2 1876.	b	Hyra	2,400		
	c	Ved, incl. huggning, förslagsvis . .	470	2,870	
		b) <i>Realskolan.</i>			
S. F:s besl. 10/9 1876.	b	Hyra för skollokalen	6,000		
Enligt kontrakt.	c	Ved och belysning, förslagsvis . .	850		
		Transport	6,850	1,130,140	24

			Transport	6,850	—	1,130,140	24
S. F:s besl. ¹⁹ / ₉ 1876. d:o d:o d:o.	c	Inventarier och diverse, d:o . . .		1,000	—		
	b	Hyresmedel åt rektor		1,200	—		
	b	Hyresmedel åt tre lärare <i>Fmy.</i> 900 .		2,700	—		
	b	Aföning åt en vaktmästare		400	—	12,150	—
		c) <i>Slöjdskolan.</i>					
	c	Anslag		—	—	5,000	—
		d) <i>Folkskolorna.</i>					
		Löner:					
Reglem. 1870. Kyrkost. ¹⁷ / ₉ 1873. S. F:s besl. ¹² / ₃ 1878.	b	1 Lärare, lön . . . <i>Fmy.</i> 2,000. —					
		10 års förhöjning » 400: —		2,400	—		
	b	1 Lärare, lön . . . <i>Fmy.</i> 2,000: —					
		5 års förhöjning. » 200: —					
		Ytterligare 5 års förhöjning från ³ / ₉ 1882 . . . . . » 61: 67		2,261	67		
	b	4 lärare, lön . . . <i>Fmy.</i> 2,000: —					
		5 års förhöjning » 200: —		8,800	—		
	b	1 Lärare, lön		2,000	—	15,461	67
	b	1 Lärarinna, lön . . <i>Fmy.</i> 1,500: —					
		15 års förhöjning » 450: —		1,950	—		
	b	1 Lärarinna, lön . . <i>Fmy.</i> 1,500: —					
		10 års förhöjning » 300: —		1,800	—		
	b	1 Lärarinna, lön . . <i>Fmy.</i> 1,500: —					
		5 års förhöjning » 150: —					
		Ytterligare 5 års d:o från ³ / ₁₀ 1882 » 36: 67		1,686	67		
	b	3 lärarinnor, lön . . <i>Fmy.</i> 1,500: —					
		5 års förhöjning » 150: —		4,950	—		
b	1 Lärarinna, lön		1,500	—			
b	2 Lärarinnor, lön. . <i>Fmy.</i> 1,200: —						
	10 års förhöjning » 240: —						
	Ytterligare 5 års d:o från ¹ / ₁₀ 1882 » 30: —		2,940	—			
b	3 Lärarinnor, lön . . <i>Fmy.</i> 1,200: —						
	10 års förhöjning » 240: —		4,320	—			
b	3 Lärarinnor, lön. . <i>Fmy.</i> 1,200: —						
	5 års förhöjning » 120: —		3,960	—			
b	1 Lärarinna, lön . . <i>Fmy.</i> 1,200: —						
	5 års förhöjning från ³ / ₉ 1882 . . » 38: 33		1,238	33			
b	4 Lärarinnor, lön à . <i>Fmy.</i> 1,200: —		4,800	—			
		Transport	29,145	—	1,162,751	91	

		Transport	29,145	—	1,162,751	91
Reglem. 1870. Kyrkost. $\frac{17}{3}$ 1873. S. F:s besl. $\frac{12}{3}$ 1878.	b	1 Lärarinna, lön från Vexelundervisningsskolans tid	1,296	—	30,441	—
	b	1 Inspektor	4,000	—		
	b	1 Sekreterare i direktionen	400	—		
	b	1 Ekonom	1,000	—		
	b	1 Vaktmästare	1,000	—	6,400	—
		Arvoden:				
Reglem. 1870 och S. F:s beslut d. $\frac{12}{3}$ 1878.	b	9 Biträdande lärare . . . . . <i>Små</i> 2,000	18,000	—		
	b	1 Sånglärare	1,250	—		
	b	1 D:o	750	—		
	b	9 Biträdande lärarinnor å <i>Små</i> 1,500	13,500	—		
	b	3 Extra ordinarie lärare vid lägre skolor. . . . . <i>Små</i> 1,200	3,600	—		
	b	1 Sånglärarinna vid högre skolan	1,100	—		
	b	1 D:o vid d:o	500	—		
	c	För timlärarinnor för förberedande skolor, förslagsvis	2,400	—		
	c	Arvoden för vikarier och sannolikt förökad lärarepersonal under höstterminen, förslagsvis	4,600	—	45,700	—
			Öfriga kostnader.			
c	Hyror för skollokaler (<i>Små</i> 5,600 för redan hyrda och förslagsvis <i>Små</i> 1,500 för nya)	7,100	—			
c	Undervisningsmateriel, förslagsvis	2,500	—			
c	Material för handarbeten, d:o	1,500	—			
c	Ny skolmöbel och reparation af äldre, förslagsvis	2,000	—			
c	Ved, d:o	3,500	—			
c	Belysning, d:o	3,000	—			
c	Underhållskostnader för skolornas gårdar samt diverse, förslagsvis	4,197	33	23,797	33	
		e) <i>Folkbiblioteket och läsesalen.</i>				
S. F:s besl. $\frac{28}{3}$ 1876.	b	Hyra, förslagsvis	2,500	—		
	c	Ved och belysning, förslagsvis	800	—		
	c	Böcker, tidskrifter och inbindning, förslagsvis	1,000	—		
S. F:s besl. $\frac{28}{3}$ 1876.	b	1 Bibliotekare, arvode	1,200	—		
	c	Biträde vid utlåningen, förslagsvis	600	—		
S. F:s besl. $\frac{28}{12}$ 1879.	b	1 Vaktmästare, lön	280	—		
	c & d	Diverse och oförutsedda utgifter, förslagsvis	320	—		
		Transport	6,700	—	1,269,090	24

		Transport	6,700	—	1,269,090	24
	<i>c & d</i>	Diverse och oförutsedda utgifter, i händelse af flyttning, förslagsvis . <i>Små. 149:520: --</i>	1,000	—	7,700	—
		X. Staden åliggande allmänna onera.				
		a) <i>Skjutshållning.</i>				
Drätselkamm. besl. $\frac{10}{2}$ 1881.	<i>b</i>	Entreprenad, 12 hästar . à <i>Små.</i> 480	—	—	5,760	—
		b) <i>Kronoutlagor.</i>				
	<i>b</i>	Båtsmans vakans afgift	576	—		
	<i>b</i>	Boskapspenningar och utsädesavgift .	53	4	629	4
	<i>c</i>	c) <i>Inqvartering.</i>				
		Hysesmedel åt:				
		1 Gift generallöjtnant	3,600	—		
		6 Gifte generalmajorer . <i>Små.</i> 3,204	19,224	—		
		5 Gifte stabsofficerare, med regementsbefälhavare-rättigheter . . . . . » 2,796	13,980	—		
		1 Ogift d:o med d:o	2,400	—		
		28 Gifte stabsofficerare utan förenämnda rättigheter . . . . . <i>Små.</i> 1,896	53,088	—		
		6 Ogifte d:o utan d:o . . . . . » 1,500	9,000	—		
		29 Gifte kaptener och stabskaptener . . . . . » 1,440	41,760	—		
		27 Ogifte d:o d:o . . . . . » 1,008	27,216	—		
		15 Gifte löjtnanter, underlöjtnanter och fanrikar . . . . . » 1,008	15,120	—		
		38 Ogifte d:o d:o d:o . . . . . » 648	24,624	—		
		10 Personer underbefäl	600	—		
		Gens d'armes-styrelsens kansli . . .	1,200	—		
		3 Kanslirum . . . . . <i>Små.</i> 240	720	—		
		Stallrum för 40 hästar . . . . . » 60	2,400	—		
		För resande militärer	4,000	—	218,932	—
		För natura-qvarter upphyrda lokaler	—	—	75,000	—
		<i>Eldning och lysning.</i>				
		400 famnar björkved . <i>Små.</i> 20: 5	8,020	—		
		210 d:o barrved . . . . . » 15: 95	3,349	50		
		2,500 ö talgjus . . . . . » — 39	975	—	12,344	50
		Transport	—	—	1,589,455	78

		Transport	--	1,589,455	78
		<i>Inqvarteringsnämnden.</i>			
S. F:s besl. ²⁴ / ₁ 1878.	b	1 Ordförande, arvode	2,000		
d:o d:o ¹⁸ / ₈ 1877.	b	1 Qvartermästare	2,000		
d:o d:o ²⁸ / ₁₂ 1878.	b	1 Sekreterare	1,600		
d:o d:o ²² / ₁₂ 1876.	b	1 Translator	400		
d:o d:o ⁴ / ₁₀ 1876.	b	1 Vaktmästare	800		
d:o d:o ²⁷ / ₆ 1876.	b	Hyra för nämndens lokal	2,000	8,800	
	c & d	Oförutsedda behof och extra inqvartering, förslagsvis	--	20,000	
	c	Afkortning å de uttaxerade medlen, förslagsvis	--	5,000	
		Inqvartering: <i>Små</i> : 340,076: 50.			
		Öfriga onera: » 6,389: 04.			
		XI. Vattenledningen.			
		<i>Förvaltning och drift.</i>			
	b	Drift och skötsel till den 1 Juli 1882, enligt kontrakt med ingenjör R. Huber	8,000		
S. F:s besl. ¹² / ₄ 1881.	b	Arvode för debitering af afgifterna för konsumtionen, under samma tid	200		
	b	Byggnadskontorets resemedel, förslagsvis	150		
	c	För senare halfåret, förslagsvis samma summa	8,350		
	c	Arrende för filtrerområdet i Gammelstaden	200	16,900	
		<i>Underhåll och diverse.</i>			
	c	Underhållskostnader, förslagsvis	3,200		
	c	Underhåll och brandförsäkringspremier för ekonomibyggnader och pumphus i Gammelstaden, förslagsvis	4,200		
	c	Remont af filtrerbassinen	600		
	c	Reparation af hägnader mot Forsby hemman	150		
	c	Iståndsättande af det större boningshuset samt det mindre husets förseende med nytt tak, förslagsvis	3,000		
	c	Golf öfver turbinrummet i pumphuset	620		
		Transport	11,770	1,640,155	78

		Transport	11,770	—	1,640,155	78
	c	Barrier omkring centrala vattenreservoiren inom filtrarne och bortskaffande af golfvet eller locket å densamma	270	—	12,040	—
		<i>Utvidningar.</i>				
	c	Inköp och profning af vattenmätare, förslagsvis	3,600	—		
	c	Anslutningar till gårdar som 1873 abonnerat å vattenledningen, förslagsvis	800	—		
	c	Öfriga utvidgningar, förslagsvis	20,550	—	24,950	—
		<i>Samt 53,890: —</i>				
		XII. Byggnader och allmänna arbeten.				
		Underhåll af:				
	c	1:o. <i>Staden tillhöriga hus och byggnader . . . . .</i>	—	—	10,000	—
		2:o. <i>Gator, kanaler, aflopps diken och kajer, såsom stenläggning, påfyllning och omläggning af stadens andelar uti följande gator och planer samt deras förseende med infallsbrunnar för dagvattnet.</i>				
K. S:ns besl. 17/2 1880.	c	Jernvägstorget fullständiga påfyllning och stenläggning	62,400	—		
	c	Parkgatan, påfyllning	1,000	—		
	c	Norra Esplanadgatan, mellan Fabians- och Michaelsgatorna, samt en långsluttande nedfart längs Glogatan	23,400	—		
	c	Södra Esplanadgatan, omläggning och asfalttrottoir	8,500	—		
	c	Unionsgatan, å Långa bron och längs Kajsaniemi	7,250	—		
	c	Fabiansgatan, längs Kaserntorget	1,600	—		
	c	Kaserngatan utanför stadens skolhus och längs Kaserntorget	3,850	—		
		Transport	108,000	—	1,687,145	78

		Transport	108,000	1,687,145	78
c		Andreægatan, längs Kyrkotorget jemte infallsbrunn	1,800		
c		Vägen från Långa bron öfver Broholmen till chausséen, omläggning samt anläggning af gångbanor af nubbsten å trottoirerna	14,800		
c		Högbergsgatan, trottoir med gångbana af nubbsten utanför brandtornet	800		
c		Ulrikasgatan, öppna platsen invid Bergmansgatan och Katholska kyrkan	5,600		
c		Sandvikstorget, påfyllning och planering	2,500		
c		Öppna platsen mellan Simonsgatan och ryska kasernen, påfyllning och planering	1,500		
c		Öfrigt underhåll, incl. snöplogning, förslagsvis	20,000	155,000	
		3:o. <i>Brunnar, vattenuppfördringsverk m. m. för Brandväsendet.</i>			
c		Diverse reparationer	—	2,000	
		4:o. <i>Stadens allmänna landsvägar och vägarne inom staden till afstjelningsplatserna.</i>			
c		Aflöning af 3 vakter, förslagsvis	2,100		
c		Iståndsättning af vägen genom Djurgårdsvillorna	1,180		
c		Öfrigt underhåll, förslagsvis	4,000	7,280	
		5:o. <i>Stadens chausséer (incl. Forsby hemmans vägalott).</i>			
c		Reparation af körbanor, broar, trummor och handräcken	10,700		
c		D:o af vaktstugorna	300	11,000	
		6:o. <i>Stadens planteringar och trädskola.</i>			
c		Reparation af hägnader, förslagsvis	1,500		
c		Mellersta Esplanaden, planering och plantering	18,000		
c		Öfrigt underhåll	15,500	35,000	
		Transport	—	1,897,425	78

		Transport	—	—	1,897,425	78
		7:o. <i>Stadens hamnar.</i>				
c		Muddring, särskildt i Sörnäs, förslagsvis	4,000	—		
c		Ombyggnad af nordliga träkajarmen i södra hamnen till stenkaj (hälften af den beräknade kostnaden).	28,000	—	32,000	
		8:o. <i>Latriner och pissoirer.</i>				
c		Förnämligast renhållning, förslagsvis	—	—	2,400	
c		9:o. <i>Renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar</i>	—	—	11,000	
c		10:o. <i>Tvättbryggor, bojar, lyktstolpar, vedmått, arbetsredskap, materialvaktens aflöning och diverse oförutsedda utgifter</i>	—	—	10,000	
		Nybyggnader.				
		1:o. <i>Planering af gator.</i>				
c		Ulrikasgatan jemte tillstötande öppna platser	5,000	—		
c		Andreægatan, längs Sandvikstorget	2,200	—		
c		Malmgatan, uträkning mellan Fredriks- och Annegatorna	20,300	—	27,500	
		2:o. <i>Anläggning af kanaler.</i>				
c		Under Salutorget, Norra Esplanad och Glogatorna från södra hamnen till Alexandersgatan	28,780	—		
c		Under Unionsgatan, från Bernhards till södra Magasinsgatan	8,540	—		
c		Under Kaserngatan från adr. N:o 36 till Richardsgatan	4,370	—		
c		Under södra Magasins- och Kaserngatorna, från Fabians- till Lilla Robertsgatan	7,300	—		
c		Under Lilla Robertsgatan från adr. N:o 5 till Kaserngatan	1,490	—		
c		Under Fabians- och Wilhelmsgatorna, från adr. N:o 4 vid Wilhelmsgatan till Trädgårdsgatan	12,600	—		
		Transport	63,080	—	1,980,325	78

		Transport	63,080	—	1,980,325	78
	<i>c</i>	Under Elisabetsgatan, från adr. N:o 15 till Nikolaigatan	4,230	—		
	<i>c</i>	Under Gräsviksgatan, från adr. N:o 2 till Abrahamsgatan	3,000	—		
	<i>c</i>	Under Vestra Kajen från Norra till Södra Magasinsgatorna	3,200	—	73,510	—
		<i>3:o. Husbyggnader.</i>				
	<i>c</i>	Folkskolehuset å tomterna N:ris 1 & 2 vid Malmgatan	100,000	—		
	<i>c</i>	Ryska proviantmagasinet, förslagsvis	200,000	—		
	<i>c</i>	Ombyggnad af Gammelstadsqvarnen	45,000	—		
	<i>c</i>	Ett kommunalt sjukhus	80,000	—	425,000	—
		<i>4:o. Kajbyggnader.</i>				
	<i>c</i>	Fortsättning af den år 1879 utförda Kajbyggnaden i Sörnäs hamn, enligt förslag af ingenjör Th. Tallqvist	—	—	26,000	—
		<i>Imf. 827,690: —</i>				
		XIII. Diverse.				
	<i>c</i>	Taxerings- och pröfningsnämndens sekreterare, arvode . . . . . <i>Imf. 1,600</i>				
		Expenser, förslagsvis » 900	2,500	—		
	<i>c</i>	För revisionen af stadens räkenskaper för år 1881	2,100	—		
	<i>c</i>	Eldnings- och lysningsämnen, förslagsvis	5,262	66		
S. F:s besl. ^o / ₁₀ 1875.	<i>b</i>	Anslag för signalering af middagstimmern	300	—		
d:o d:o d:o.	<i>b</i>	För stormvarningstelegram, förslagsvis	250	—		
	<i>c</i>	Brandstodsafgifter, förslagsvis	1,600	—		
	<i>c</i>	Arvode åt mantalskrifvare för ett tillägg till mantalslängden (för uppborren af den personela fattigafgiften)	100	—		
S. F:s besl. ^o / ₁₀ 1881.	<i>b</i>	Bidrag till ett agrikultur- och handelskemiskt laboratorium	1,600	—		
	<i>c</i>	Bidrag till åstadkommande af en pudretinrättning för staden, förslagsvis	10,000	—		
		Transport	23,712	66	2,504,835	78

		Transport	23,712	66	2,504,835	78
<i>c</i>	Inlösen och planering af tomterna vid Skillnaden, förslagsvis . . .		100,000	—		
<i>c</i>	Afkortning åt uttaxerade medel och andra afgifter, utom inqvarteringen, förslagsvis		40,000	—		
<i>c & d</i>	För oförutsedda behof, enligt Stadsfullmäktiges framtida bestämmande		30,000	—	193,712	66
	<i>Smyc. 193,712: 66.</i>					
		Summa	—	—	2,698,548	44

~~~~~

		<i>Fmf.</i>	<i>7<i>u</i>.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>7<i>u</i>.</i>
		Inkomster.			
	<i>a</i>	I. Beräknad behållning från 1881.			
		<i>Fmf.</i> 280,000	—		
		Åfdrag för en del af stadskassans tillgångar, hvilka icke torde kunna realiseras under 1882.			
		100,000	—	180,000	—
	<i>c</i>	II. Räkter.			
		4,000	—		
		Å bankdepositioner och löpande räkning, förslagsvis			
		1,000	—		
		Å skuldsedlar, förslagsvis			
		250	—		
		Å fremmande obligationer, d:o			
		2,100	—		
		Å chausséobligationer, d:o			
		5,600	—		
		Dividend å aktier, d:o			
		5,000	—		
		Å arrendetomt-lösen, d:o			
		3,638	78		
		Å för underhåll af fattige donerade fonder, d:o			
		2,042	76		
		Å Elgska donationen (fonden för en fattigskola, hvarföre och som folkskola finnes, räntan tillfaller kommunen)			
		600	—	24,231	54
		Å fonden för feberlasarettet, förslagsvis			
	<i>c</i>	III. Tomtlösen.			
				15,000	—
		För odisponerade tomter, förslagsvis			
	<i>c</i>	IV. Stadens fasta egendom.			
		10,000	—		
		Donerade hemmans räntor, förslagsvis			
		17,000	—		
		Arrenden för byggnader och tomter samt utarrenderade mindre platser inom stadens plan, förslagsvis			
		3,000	—		
		Arrenden för tomter, förslagsvis			
		64,000	—		
		Arrenden för jordlägenheter, villområden och smärre platser utom stadens plan, förslagsvis			
		18,000	—		
		Chausséarrende, förslagsvis			
		9,000	—		
		Hyra för Narinkbodarne och diskar, förslagsvis			
		300	—		
		Simhusafgifter, förslagsvis			
		700	—		
		Fiskevattensafgifter, d:o			
		1,400	—		
		Hötägt, d:o			
		123,400	—	219,231	54
		Transport			

Bokstaven an-
gitt inkomstens be-
skaffenhet em. of-
vänderopade §.

Drätselkam. reglem.
13/10 1876 § 15.

Chausséobligationer
regl. 26/1 1865 § 4.

Byggnadsordning
9/6 1873 § 7.

K. Senatens resol.
21/1 1879.
Kongl. förordn. 23/2
1789 §§ 1 & 4.
K. förordn. 9/12 1873
§ 6.

		Transport	123,400	—	219,231	54
		Muhlbetesafgift, d:o	300	—		
		Tillfälliga arrenden och planhyror .	500	—	124,200	—
		V. Tomtören.				
	c	Förslagsvis			2,000	—
		VI. Inkomstgivande rättigheter.				
		Tolag för till Helsingfors destinerade varor:				
		Ordinarie, förslagsvis <i>Fmf.</i> 51,333: 21				
		Inkvarterings, d:o » 25,666: 67	77,000	—		
		Tolag för till Helsingfors sjöledes inkomna varor, destinerade till uppstad:				
		Ordinarie, förslagsvis . <i>Fmf.</i> 2,666: 67				
		Inkvarterings, d:o . » 1,333: 33	4,000	—		
		Debetsedelsafgifter, förslagsvis . . .	400	—		
		Trafikafgifter, d:o	151,000	—		
		Mätningafgifter, d:o	3,000	—		
		Transito magasinshyra, d:o	60	—	235,460	—
		Hamnafgifter, d:o	58,000	—		
		Broafgifter, d:o	3,000	—		
		Ballastafgifter, d:o	400	—		
		Vågafgifter, d:o	1,500	—		
		Kokhusafgifter, d:o	200	—		
		Marknadsafgifter, d:o	800	—	63,100	—
		Afgifter af utländingar för försäljning af matvaror vid mast, förslagsvis.	500	—		
		Auktionsprovision, d:o	800	—		
		Stadskällarerättigheter	820	—		
		Afgifter för begagnandet af bord, stånd eller disk vid försäljning å torg etc. förslagsvis	400	—		
		Måncleriafgifter, enligt § 2 af förordningen af den 30 Juni 1869, förslagsvis	600	—		
		Biljardafgifter, förslagsvis	352	—		
		Afgifter för tillställningar mot entré, förslagsvis.	2,500	—		
		Månatliga afgifter af utländingar, förslagsvis	1,400	—		
		Bouppteckningsprocenter, förslagsvis	3,500	—		
		Kollektmedel, d:o	250	—		
		Transport	11,922	—	643,991	54

K. Förn ^{31/12} 1877.
K. Kung. af s. d.
K. Sns skriv. ^{8/2}
1881.
3 % af tullsatsen.
K. Kung. af ^{1/6} 1881.

Trafiktaxan ^{6/11} 1877.
D:o d:o
Stadsf. besl. ^{1/6} 1876.
Trafiktaxan ^{6/11} 1877.
D:o d:o
D:o d:o
D:o d:o
D:o d:o

K. resol. o. förkl. på
stad:s besv. ^{16/10} 1723.
K. Förord. ^{30/3} 1879.

K. Förord. ^{20/3} 1879.

K. Förord. ^{30/6} 1869.

Särsk. K. S.s resol.

K. stadg. ^{21/10} 1698.
Fattigv.reg. ^{28/1} 1863.
D:o d:o

1 § 32 kap. R. B. o. särsk. författningar. K. förkl. ^{8/11} 1650. K. res. ^{1/9} 1664. D:o ^{23/12} 1697. Fattigv. regl. ^{28/1} 1863.		Transport	11,922	—	643,991	54	
		Sakören, stadens andel, förslagsvis <i>Imf.</i> 700					
		Sakören, kronans andel, donerad till staden, d:o » 2,500					
		Sakören, stadens fattiges andel, förslagsvis » 300	3,500	—			
		Böter för försummad betalning af kronoutskylder etc. förslagsvis . .	1,200	—			
		Afgifter för i Ryssland vistande personer, förslagsvis	2,000	—	18,622	—	
		VII. Diverse.					
		Personel fattigafgift, förslagsvis	12,000	—			
		För sjukvård å feberlasarettet, d:o	500	—			
		Fattighjoms arbeten d.o	900	—			
K. Förord. ^{17/3} 1879. Reglem. för d. kommunala sjukvården i H:fors ^{12/11} 1879. K. Förord. ^{17/3} 1879 angående allmänna fattigvården i landet. Fattigv. regl. ^{28/1} 1863. Regl. för Folksk. i H:fors af ^{28/5} 1870.		Jordafkastning från fattiggården (incl. hö för 2:ne hästar), förslagsvis .	1,050	—			
		Ersättning för underhåll af fattige, förslagsvis	2,700	—			
		Elevers i Folkskolan afgifter, förslagsvis	2,700	—			
		Elevers i Folkskolan handarbeten, förslagsvis	857	24			
		Hyra för en lokal i folkskolehusen N:o 18 Nikolaigatan	400	—			
		Boklån, förslagsvis	1,000	—			
		Hundskatt, d:o	5,000	—			
		Bidrag till brandverket af ryska theatern och ryska Alexanders-gymnasium	490	—			
		Hyra för ryska Militärklubbens lokal	1,943	4	29,540	28	
		VIII. Statsbidrag.					
K. S:ns besl. ^{1/5} 1874. D:o resl. ^{9/6} 1878. K. Förord. ^{24/6} 1876. K. Förord. ^{9/6} 1873. K. Kung. ^{22/1} 1879.		Till Folskolorna	26,000	—			
		Till Polisnrättningen	73,280	—			
		Till Gatubelysningen	12,000	—			
		Till Brandverket	8,210	—			
		Stadens andel af bränvinsskatten .	6,882	36	126,372	36	
	IX. Vattenledningen.						
	För vattenförsäljning, förslagsvis . .			85,000	—		
	<i>Af det lån, som enligt förstärkta Stadsfullmäktiges beslut af den</i>						
		Transport	—	—	903,526	18	

		Transport <i>5 April 1881 kommer att upp- tagas å Fmg. 1,500,000, använ- des under 1882</i>	—	—	903,526	18
		För gäldande af 1878 års (lyftadt 1880) nybyggnads- och reglerings- lån	200,000	—		
		För folkskolehuset vid Malmgatan . .	40,000	—		
		För ryska proviantmagasinet (halfva anslaget)	200,000	—		
		För ombyggnad af Gammelstadsqvar- nen	45,000	—		
		För ett kommunalt sjukhus	80,000	—		
		För kanalnätets utvidgning ($\frac{1}{5}$ af anslaget)	20,000	—		
		För vattenledningens utsträckning (halfva anslaget)	25,000	—		
		För återställandet af tvåhundraåtta- tio (280) st. till förmån för fattig- vården och folkskolorna donerade aktier i stadens Societetshus . . .	32,000	—		
		För inlösen och planering af tomter- na vid Skillnaden	100,000	—	742,000	
		Uttaxering.				
	<i>d</i>	Det belopp, som ytterligare erfordras och skall hos kommunens på grund af skattören skattskyldige medlem- mar uttaxeras			1,053,022	26
		Summa	—	—	2,698,548	44

Utskottsbetänkande angående Magistratens Utgifts- och Inkomstförslag för år 1882 samt andra dermed sammanhängande frågor.

Till utskottets utlåtande hafva Stadsfullmäktige hänskjutit följande ärenden:

1:o Magistratens jemte skrifvelse af den 14 sistlidne november till Stadsfullmäktige insända Utgifts- och Inkomstförslag för år 1882 med till detsamma hörande bilagor och ritningar;

2:o Folkskoledirektionens i skrifvelse af den 18 november hos Stadsfullmäktige gjorda anmälan om tvänne lägre folkskolors inrättande å Sveaborg; samt

3:o Drätselkammarens skrifvelse af den 2 december med Inqvarteringsnämndens framställning om nödvändigheten att öka den i Nämndens budgetsförslag för nästkommande år upptagna utgiftssumman för inqvarteringen med 15,200 mark, utgörande den för distriktstabens och dess chefs lokaler erforderliga hyressumman, hvilken härintills erlagts af statsverket, men nu förmodats komma att falla kommunen till last.

Derjemte hafva Stadsfullmäktige den 6 sistlidne december, vid behandlingen af tryckta utskottsbetänkandet N:o 20 angående uppförandet af en tillbyggnad för svagsinta personer å fattiggården, gifvit utskottet i uppdrag att för nämnda ändamål i nästkommande års budget uppföra en summa af 30,000 mark.

Slutligen har utskottet fått emottaga en den 9 december dagtecknad skrifvelse från det af Stadsfullmäktige för beredning af frågan om brandtelegrafs införande nedsatta utskott, i hvilken skrifvelse nämnda utskott, med hänsyn till utsigten att förslaget om brandtelegrafs upprättande, som förordats såväl af Drätselkammaren och Brandkommissionen som ock af utskottet, skulle af Stadsfullmäktige till utförande godkännas, hemställer om upptagande i nästkommande års budget af en förslagssumma af 20,000 mark för inrättandet af en brandtelegraf i staden.

Utskottet, som till grund för sitt arbete lagt Magistratens utgifts- och inkomstförslag samt upptagit öfriga till utskottet hänskjutna ärenden under den hufvudtitel, till hvilken de närmast hänföra sig, har dervid funnit skäl till följande erinringar:

Utgifter.

I. Stadens skulder.

I afseende å punkt 4:o föreslår utskottet

att för tydlighets skull efter orden »utgörande den $\frac{31}{12}$ 1881« måtte tilläggas: »i återstående kapital«.

För den i punkt 12:o nämnda grundfonden för inrättande af en asyl för vanartade barn torde uppgiften om donationens datum och ursprungliga belopp icke vidare behöfva upprepas, sedan densamma ingått i budgetsförslaget för innevarande år, hvare ränta å denna fond för första gången upptogs. På grund häraf föreslås

att orden »donerad till staden den 10/5 1880 med Fmk 20,000 och« måtte utgå.

Den under punkt 13:o upptagna posten »brist i påräknad inkomst för år 1881 i Statsbidrag till bestridande af inqvarteringen«, uppgående till Fmk 140,998: 67, hade af Magistraten införts för den händelse att militieverket icke komme att deltaga i bestridandet af inqvarteringskostnaderna för innevarande år med högre belopp än de 75,000 mark, som under sistlidne maj månad för detta ändamål utgifvits; men sedan numera bestämts att stadsbidraget för inqvarteringen under detta år komme att utgå efter samma grund som härintills, samt Drättselkontoret jemväl redan lyftat större delen af detsamma,

torde punkten N:o 13 kunna utgå

Deremot har utskottet ansett här böra såsom utgift införas räntorna å de till fattigvården och feberlasarettet donerade fonder, hvilka kommunen genom Guvernörens utslag af den 13 september 1879 ålagts att till deras kapitalbelopp återställa, och hvarom beslut äfven fattats af förstärkte Stadsfullmäktige den 5 derpåföljande december, utan att ån-
gon åtgärd till beslutets verkställande ännu af Drätselkammaren vidtagits. Enär dessa fonder sålunda fortfarande äro upplånade för stadens räkning, men å andra sidan staden emellertid äfven bör få uppbära ränta å desamma, såvida denna ej är för särskildt ändamål anslagen, måste räntorna å samtliga dessa fonder fortfarande belasta utgiftsbudgeten och de kommunen tillfallande räntorna upptagas såsom inkomst. På grund häraf föreslår utskottet

att under denna uppgifts titel måtte intagas följande poster:

»13:o Ränta å 6 % förslagsvis för hela år 1882:	
å de utan närmare bestämning till de fattige	
donerade fonderne i kapital Fmk 60,646: 30	Fmk 3,638: 78
å de med vissa föreskrifter till de fattige donerade	
fonderne, Fmk 92,378: 64	» 5,542: 72
å den s. k. Arnellska fonden Fmk 18,000 —	» 1,080: —
	<hr/>
	10,261: 50

»14:o Ränta å 6 % förslagsvis för hela år 1882

å fonden för feberlasarettet Fmk 10,000 — Fmk 600: —«

Enahanda förhållande eger rum med afseende å räntan af Enkefru Soltikoffs fond till förmån för feberlasarettet, hvilken fond Stadsfullmäktige vid sammanträden den 7 och 28 december 1880 beslutit till kapitalbeloppet återställa. I enlighet härmed torde ytterligare böra införas:

15:o »Ränta å 5 % förslagsvis för hela år 1882 å Enkefru Soltikoffs fond till förmån för feberlasarettet Fmk 2,400 Fmk 120: —«

II. Stadens embetsverk.

Under rubriken Rådstufvurätten har Magistraten tillagt en anmärkning, hvari angifves att lönerna för justitieborgmästaretjensten och en justitierådmanstjenst, hvilka äro lediga, efter afdrag af vikariernes arvoden tillfalla Civilstatens enke- och pupillkassa. Men då nämnda enke- och pupillkassa eger för dessa tjänster i vakansafgift uppbära hela lönen oafkortad under fyra månader efter ledighetens inträffande samt då för den efter Hofrättsassessorn J. Gadd, som afled den 5 sistlidne oktober, ledig blefna justitieborgmästaretjensten dylik vakansafgift under detta år erlagts blott för tvänne månader, kommer hela den för nämnda tjänst anslagna lönen att under ytterligare tvänne månader af nästkommade år tillfalla enke- och pupillkassan. Enär sålunda af den ordinarie lönen för dessa tvänne månader intet återstår till vikariens aflönande, måste för sistnämnda ändamål upptagas en tilläggspost af 600 mark. Utskottet föreslår därför

att efter dyrtidstillägget för justitieborgmästaren införes en post »vikariatsarvode för tvänne månader Fmk 600: —«, hvarefter hela kostnaden för justitieborgmästarejensten utföres med 8,600 mark.

Ofvan nämnda anmärkning torde i enlighet dermed böra omredigeras, hvarför följande lydelse af densamma föreslås:

Anm. Under ledigheten tillfalla lönerna för de begge lediga tjänsterna, efter afdrag af vikariernes arvoden, för justitieborgmästaretjensten från den 1 mars 1882 och för justitierådmanstjensten från den 1 januari 1882, Civilstatens enke- och pupillkassa.

Det för Magistraten och Rådstufvurätten bestämda anslaget för expenser har af Magistraten enligt Drätselkammarens förslag upptagits till 5,000 mark. Utskottet har ej velat föreslå någon minskning af detta som behöfligt vitsordade belopp, men emedan den för Magistraten och Rådstufvurätten öfverhetligt fastställda staten upptager expensanslaget till 4,000 mark, anser utskottet det erforderliga tillskottet böra särskildt upptagas. Utskottet får därför föreslå

att för posten »expenser« i andra kolumnen upptages blott bokstafven *b* äfvensom dess belopp till 4,000 Fmk, men att derefter intages en ny post, i andra kolumnen betecknad med bokstafven *c* och lydande: »Tilläggsexpenser 1,000 mark«, hvarefter hela expenssumman utföres med 5,000 mark.

För öfrigt har utskottet under denna titel ej funnit skäl till andra anmärkningar, än här nedan intagna rättelser af misskrifningar eller tryckfel.

III. Kommunalförvaltningen.

Beträffande posten »Hyra för Drätselkammarens lokal« har utskottet inhemtat att utsigt förefinnes till vinnande af nedsättning i hyresbeloppet, hvarför ordet »förslagsvis« torde här tilläggas.

Den Stadsbokhållarene vid Drätselkontoret tillkommande löneförhöjningen efter 5 års tjänstgöring har i Drätselkammarens och Magistratens förslag beräknats att utgå från samma datum, under hvilket desse i tjänst inträdt. Nämnda förhöjningar synas dock rätteligen böra utgå från den första i följande månad. Med afseende härå föreslås att ofvannämnda förhöjningsposter upptagas, för äldre Stadsbokhållaren med »förhöjning efter 5 års tjänst från den $\frac{1}{6}$ 1882, å 800 per år Fmk 466: 67« samt för den yngre med »förhöjning efter 5 års tjänst från den $\frac{1}{7}$ 1882, å 500 per år, Fmk 250«, i följd hvaraf hela lönen för den förre utföres med Fmk 4,466: 67 samt för den senare med Fmk 2,750.

Anmärkingen derom, att Stadskamrerarens och Stadskassörens aflöningar till ett sammanlagdt belopp af Fmk 3,000 bestridas med inqvarteringsmedel, stöder sig på Stadsfullmäktiges beslut af den 19 december 1879, hvarigenom Stadsfullmäktige, i öfverensstämmelse med hvad förut genom Drätselreglementet af 1856 och Magistratens utslag af den 6 april 1873 varit stadgadt, i Drätselkontorets stat tillagt en bestämning i detta syfte. På grund häraf

torde i första kolumnen framför denna anmärkning tilläggas »S.

F:s besl. $\frac{19}{12}$ 1879.«

För Hamnmästaren i Sörnäs upptager förslaget i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut af den 28 maj 1878 hyresmedel till ett belopp af 600 mark. Men då detta belopp af Stadsfullmäktige beviljats intill dess en tillärd hamnkontorsbyggnad å Sörnäs med lokal för hamnkoret och bostad för hamnmästaren, komme till utförande, samt utskottet emellertid, såsom här nedan under titeln »Byggnader och allmänna arbeten« närmare anföres, föreslagit det nuvarande kokhusets å Sörnäs omändrande till hamnkontorslokal, kunde, under förutsättning att Stadsfullmäktige bifalla detta förslag, en del af nämnda hyresmedel indragas. Utskottet föreslår därför

att posten »hyresmedel« för hamnmästaren i Sörnäs nedsättes till 400 mark.

Arvodet för en biträdande ingenjör vid Byggnadskontoret grundar sig å Stadsfullmäktiges beslut af den 28 december 1880, hvarigenom bestämdes att den i denna egenskap anstälde personen skulle antagas för tre år framåt. I följd häraf

torde i första kolumnen framför denna post införas »S. F:s besl.

$\frac{28}{12}$ 1880« afvensom i andra kolumnen bokstafven *c* förändras till *b*.

I utgiftsförslaget för Byggnadskontoret hade Drätselkammaren i likhet med Stadsingenjören upptagit ett anslag för biträde vid mätningar för omreglering och utvidgning af gällande stadsplan med 5,000 mark, men denna post har af Magistraten utelemnats, emedan Magistraten ansett att dessa arbeten, såvidt de icke af Stadsingenjören sjelf medhinnas, borde verkställas af den vid Byggnadskontoret anstälde biträdande ingenjören, helst ifrågavarande arbeten af Magistraten icke ansetts vara af någon synnerligen brådskande beskaffenhet. Men då under den närmaste framtiden fortfarande vidlyftiga kanalaneläggningar förestå, hvilka i högst betydlig grad taga biträdande ingenjörens verksamhet i anspråk, torde något verksamt biträde af honom för ifrågavarande mätningar icke kunna

fordras. Och då det är af vigt att dessa mättningsarbeten utan afbrott bringas till någon afslutning, på det frågan om stadsplanens ändring och utvidgning utan vidare dröjsmål må kunna till afgörande upptagas samt staden sättas i tillfälle att bättre än härförinnan tillgodogöra sig sina betydliga jordområden, ville utskottet tillstyrka ifrågavarande anslags utgifvande ännu för nästkommande år, helst det, enligt hvad å Byggnadskontoret inhemtats, med visshet kan förutses att med begagnande af nästnämnda års anslag samtliga mätningar å det staden tillhöriga området vester om jernvägen kunna slutföras samt projektet till den förändrade stadsplanen under nästkommande vinter fullbordas. Utskottet får med anledning häraf föreslå

att efter posten »Biträde vid mätningar och projektors uppgörande« införes: »Biträde vid mätningar för omreglering och utvidgning af gällande stadsplan Fmk 5,000«.

IV. Gatubelysningen.

Under denna hufvudtitel har utskottet ej funnit skäl till någon annan anmärkning än att den, enligt §§ 31 och 32 i gaslysningskontraktet på grund af förändring i medelmarkegången å råg utgående förhöjningen i gaspriset, med afseende å den för närvarande höga markegången, ansetts böra upptagas med ett något större belopp. Utskottet föreslår därför

att denna post förslagsvis upptages till 7000 mark.

V. Brandverket.

Här har, i likhet med hvad fallet är i innevarande års budget, i förslaget upptagits aflöning för en eldare vid ångsprutan med 480 mark. Men då ångsprutan kräver eldning blott vid inträffande eldsvåda samt för öfrigt endast eftersyn och putsning, och då utskottet erfarit att anslaget afven härförinnan utgifvits såsom lönetillskott åt brandkonstaplar, åt hvilka sysslandet anförtratts, föreslås:

att lönen för 1 eldare utelemnas samt att deremot efter det till ordningsmännen vid brandtornen utgående tillskottsarvodet införes följande post: »Tillskottsarvode för eldning och putsning af ångsprutan Fmk 240: —«.

Derjemte bör utskottet erinra att, så snart den af Stadsfullmäktige antagna nya brandordningen träder i gällande kraft, det till 200 mark upptagna vaktmästarearvodet bör bortfalla, enär enligt nämnda brandordning vaktmästaregöromålen vid Brandkommissionen skola ombesörjas af brandkonstaplar.

Under denna titel skulle det af utskottet för beredande af frågan om inrättande af brandtelegraf, på sätt ofvan antyddes, ifrågasatta anslaget för en brandtelegraf hafva sin plats, men då Stadsfullmäktige ännu icke varit i tillfälle att till definitiv behandling upptaga det i detta afseende gjorda förslaget, har utskottet ej ansett sig böra gå Stadsfullmäktiges beslut i förväg genom att här redan upptaga ifrågavarande anslag.

VI. Polis- och fångvården.

Ingen anmärkning.

VII. Sundhets- och sjukvården.

I afseende å denna hufvudtitel erinras blott
att i posten »Kost för 25 sjuke à 60 pi per dag för 365 dagar»
torde tilläggas ordet »förslagsvis».

VIII. Fattigvården.

I öfverensstämmelse med hvad det nya fattigvårdsreglementet innehåller
torde här på tvänne ställen ordet »direktionen» böra utbytas mot
»styrelsen» samt på ett ställe ordet »lasarett» mot »sjukhem».

Den här upptagna posten »Beklädnad för medellösa folkskolebarn, förslagsvis
Fmk 1,500», har af utskottet med hänsyn till de i nya fattigvårdsförordningen fastställda
principer ansetts böra föras under kostnaderna för folkskolorna, hvarför föreslås
att ifrågavarande post måtte utgå från denna utgiftstitel, samt i
stället införas sist under rubriken »öfriga kostnader» för folkskolorna
under nästföljande hufvudtitel.

Anslaget till hafre för fattiggårdens hästar har, på grund af jämförelse med un-
derhållskostnaden för brandverkets hästar, ansetts kunna något nedsättas och föreslås därför
att nämnda post förslagsvis måtte upptagas till 200 mark.

Likaså har utskottet ansett den »för oförutsedda behof och diverse» intagna för-
slagssumman, 5,500 mark, hvilken redan af Fattigvårdsstyrelsen upptagits 500 Fmk lägre
än under innevarande år, ytterligare kunna minskas, med afseende derå att för nästkom-
mande år en särskild post för remontarbeten å arbets- och fattiggården i förslaget ingår.
Utskottet föreslår därför

att anslaget för oförutsedda behof och diverse förslagsvis upptages
med 5000 Fmk.

IX. Undervisningsväsendet.

Beträffande det ånyo föreslagna anslaget för slöjdskolan anser sig utskottet böra
hemställa, huruvida detsamma icke numera kunde upphöra. Upprepade gånger har re-
dan vid behandlingen af denna anslagspost hos Stadsfullmäktige erinran gjorts derom, att
densamma icke har sin rätta plats i en kommunal budget. Erkännas måste ock att un-
derhållet af en fackskola af denna art och med det omfång denna inrättning redan vun-
nit rätteligen synes böra öfvertagas af staten. Med afseende härå och då utskottet icke
heller kunnat anse, att någon synnerlig svårighet skulle förefinnas för skolans för-
vandlande till en af staten bekostad allmän inrättning, får utskottet föreslå

att anslaget till slöjdskolan måtte ur budgeten utgå.

De tvänne lägre folkskolor, om hvilka folkskoledirektionen i skrifvelse af den 18
nov. anmält, äro i afseende å anslag sammanförda med de öfriga folkskolorna.

Under rubriken »Öfriga kostnader« för folkskolorna torde, i öfverensstämmelse med hvad förut anfördes, införas posten för fattiga skolbarns beklädnad.

För folkbiblioteket och läsesalen har Magistraten i enlighet med Drätselkammarens förslag upptagit ett hyresbelopp af 2,500 mark äfvensom anslaget för ved och belysning till 800 mark. Då emellertid denna inrättning under nästkommande år borde kunna inflytta i det för densamma uppbyggda nya huset, samt i denna händelse, såsom äfven Drätselkammaren anmärker, en nedsättning af den förra posten, men deremot en förhöjning af den senare torde ifrågakomma, föreslås

att anslaget för hyra förslagsvis upptages till 1000 mark samt det för ved och belysning likaledes förslagsvis till 1200 mark.

De för diverse och oförutsedda utgifter anslagna tvänne posterna synas böra sammanläs och då den kommunen tillfallande andelen af bränvinskatten, hvilken af Stadsfullmäktige disponerats till förmån för folkbiblioteket och läsesalen, medgifver en förhöjning i anslaget för denna inrättning, föreslår utskottet

att i stället för nyssnämnda tvänne poster införas en med följande lydelse: »Diverse samt oförutsedda utgifter, jemväl i händelse af flyttning, förslagsvis Fmk 1,620: —«.

X. Staden åliggande allmänna onera.

De under denna titel upptagna utgiftsposter hafva icke föranledt någon anmärkning från utskottets sida.

Deremot har utskottet här till behandling upptagit Drätselkammarens ofvannämnda skrifvelse af den 2 innev. december med Inqvarteringsnämndens framställning om behöfligheten af ett ytterligare anslag för inqvarteringens bertridande af 15,200 mark, utöfver det i Nämndens, af Magistraten antagna, utgiftsförslag ingående belopp. Denna framställning grundas derpå att fråga väckts, att staten icke vidare skulle deltaga uti kostnaderna för inqvarteringen, hvaremot Nämndens utgiftsförslag är upprättadt under förutsättning att enahanda förhållande som under detta år fortfarande skulle ega rum, samt att statsverket, förutom sitt bidrag till staden, fortfarande bekostar lokal för distriktstaben och dess chef, för hvilka hyran stiger till 15,200 mark. Utskottet har emellertid inhemtat att de af militieverket för nyssnämnda ändamål upphyrda lokalerna förhyrts för tvänne år framåt, och då anledning ej förefinnes till antagandet, att berörda lokaler icke fortfarande skulle för samma ändamål upplåtas, får utskottet föreslå

att Inqvarteringsnämndens framställning ej må till någon åtgärd föranleda.

XI. Vattenledningen.

Beträffande denna hufvudtitel har utskottet iakttagit att den för iståndsättande af de staden tillhörande husen i Gammelstaden upptagna posten är nog hög, men i betraktande af att den blott är en förslagssumma, har utskottet dock bibehållit densamma

under förutsättning att Drätselkammaren vid arbetets utförande tillser, att härvid icke större kostnad användes, än som oundgängligen erfordras för reparationen af dessa icke synnerligen värdefulla byggnader.

Bland »utvidgningar« af vattenledningen har af Stadsingeniören och Drätselkammaren på anförda skäl föreslagits införandet af en post å 4,450 mark för rörnätets utsträckning under Gräsviksgatan från Lappviksgatan till midten af »Arbetarnes i Helsingfors aktiebolags« tomt. Denna post har af Magistraten uteslutits, emedan skäl icke skulle finnas att i detta fall frångå den härintills i fråga om rörledningens utsträckning följda princip, enligt hvilken härtill fordrats garanti för att räntan å anläggningskostnaden betäckes genom den blifvande konsumtionen. För den händelse att erforderlig garanti likväl komme att erbjudas har utskottet, instämmande i stadsingeniörens betänkligheter angående beviljandet af fria vattenposter, ansett medel böra reserveras äfven för denna utvidgning, dock med förbehåll af Stadsfullmäktiges närmare bepröfvande såväl af denna som öfriga utvidgningar. Utskottet föreslår derfor

att posten »Öfriga utvidgningar« upptages »förslagsvis enligt Stadsfullmäktiges bepröfvande« med ett belopp af 25,000 mark.

XII. Byggnader och allmänna arbeten.

Underhåll.

Emedan den för underhåll af staden tillhöriga hus och byggnader härintills anslagna summan af 10,000 mark visat sig otillräcklig, har utskottet ansett densamma böra höjas till det belopp, som under de senare åren i medeltal åtgått för ifrågavarande ändamål, och föreslår derfor

att nämnda post utföres med ett till 15,000 mark förhöjdt belopp.

På grund deraf att Jernvägstorget fullständiga stenläggning, enligt Kejsrerliga Senatens beslut den 17 februari 1880, borde vara utförd under år 1882, har Magistraten upptagit den härför af Stadsingeniören beräknade kostnaden med 62,400 mark. Men då detta torg, på sätt Stadsingeniören upplyst, fortfarande är underkastad så stor sättning, att den år 1878 der anlagda körbanan redan satt sig 6 decimaltum, samt vid nu skeende fullständig stenläggning af hela torget såväl den nämnda körbanan, som ock större delen af den samtidigt stenlagda ytan af torget, hvilka ännu äro i fullt trafikabelt skick, skulle för en betydlig kostnad böra omläggas, för att komma i samma plan med den nylagda delen, torde staden, i likhet med hvad af Drätselkammaren framhålles, böra söka anstånd med stenläggningens utförande. Utskottet föreslår derfor

att Stadsfullmäktige, med framhållande af ofvannämnda omständigheter, samt med påpekande jemväl deraf, att för dagvattnet från torget fullständigt aflopp är beredt, skulle hos Kejsrerliga Senaten anhålla om tillstånd att tillsvidare eller åtminstone under de närmaste fem åren få låta med Jernvägstorget fullständiga stenläggning anstå.

Då emellertid en ganska betydlig trafik förefinnes å Jernvägstorget i riktning mellan jernvägens godsmagasin och sydöstra hörnet af torget, synes en körbana öfver torget i denna riktning vara påkallad. Kostnaden för en dylik jemte en gångbana af

nubbsten har af Stadsingeniören beräknats till 10,000 mark. Och då äfven torgets påfyllning i öfrigt synes böra fortgå, har utskottet ansett en summa af 2,000 mark för detta senare ändamål böra anslås. Utskottet föreslår derfor

att i stället för posten för »Jernvägstorget fullständiga påfyllning och stenläggning« införes: »Körbana från jernvägstorget sydöstra hörn till godsmagasinet jemte torgets påfyllning Fmk 12,000«.

För stenläggning af Ulrikasgatan samt öppna platsen invid Bergmansgatan och Katolska kyrkan, till den del gatuunderhållet åligger kommunen, upptager Magistratens förslag en summa af 5,600 mark. För planering af nämnda platser är sedermera ytterligare en anslagssumma af 5,000 mark upptagen. Men då trafiken härstädes icke kan anses fordra nedläggandet af så betydliga summor med ens för regleringen af denna till arealen föga betydliga plats, har det syntts utskottet lämpligt att fördela arbetet på skilda år. Jemte det utskottet derfor bibehållit posten för planering af Ulrikasgatan jemte tillstötande öppna platser, föreslås

att anslagsposten för stenläggning af nämnda gata och platser ur nästkommande års budget uteslutes.

Genom utlemnandet af nyssnämnda post skulle sålunda nästa års budgetförslag komma att sakna hvarje anslag för nyläggning af gator. Det torde emellertid vara lämpligast att stenläggningen af nya gator verkställes successivt, på det icke sedermera på en gång ett alltför stort antal nyläggningar må behöfva ifrågakomma. Och då å Bangatan, samt den dertill stötande Georgsgatan, särskildt med anledning af det der uppförda skolhuset, en ganska stark trafik uppstått samt derjemte ett antal gårdsegare anhållit om Bangatans stenläggning, har utskottet ansett nyssnämnda gators stenläggning nu närmast böra företagas. Dock borde, enligt Utskottets tanke, denna nyläggning ega rum endast för den händelse att anledning komme att förefinnas till vattenledningens utsträckande till dessa gator, på det sedermera omläggning af gatorna må kunna undvikas. Utskottet föreslår med förutsättning häraf

att i budgeten måtte införas följande post: »Nyläggning af Georgsgatan mellan Roberts- och Bangatorna samt af Bangatan mellan Högbergs- och Annegatorna Fmk 6,550: —«.

Den enligt t. f. stadsträdgårdsmästarens beräkning upptagna kostnaden för slutlig planering och plantering af Mellersta Esplanaden har förefallit utskottet rundligt tilltagen. Enär tillika af innevarande års anslag för samma ändamål vid årets slut något tusental mark, enligt hvad å Byggnadskontoret inhemtats, komma att återstå, föreslås

att denna post nedsättes till 15,000 mark.

Den för öfrigt underhåll af stadens planteringar och trädskola upptagna posten 15,500 mark, synes äfven kunna något minskas, hvarjemte utskottet ansett sig böra fästa uppmärksamhet vid att så betydliga kostnader som härtills numera ej borde nedläggas å Kaisaniemi park. Underhållsanslaget föreslår utskottet

att upptagas med med 12,000 mark.

Den under rubriken stadens hamnar upptagna posten för »Ombyggnad af nordliga träkajarmen i södra hamnen till stenkaj (hälften af den beräknade kostnaden)« har

af utskottet ansetts böra i förslaget bibehållas, helst dess upptagande förordats både af hammästaren, stadsingeniören, drätselkammaren och magistraten, dock under förutsättning att fullständiga planer föreläggas Stadsfullmäktige, innan arbetets verkställande påbörjas.

Nybyggnader.

Anslaget för Malmgatans uträtning mellan Fredriks- och Annegatorna torde icke helt och hållet komma till användning under instundande år, enär först förändring af stadsplanen måste utverkas, innan arbetet kan vidtaga. Men emedan en del af den hithörande planeringen måste verkställas, innan grunden kan läggas till det här tillärnade folkskolehuset, samt regleringen i följd deraf icke bör uppskjutas längre än nödigt är, föreslås

att för Malmgatans uträtning i nästa års budget upptages halfva kostnaden med Fmk 10,150.

Rörande till anläggning föreslagna kanaler har utskottet först uppmärksammat att fjerde posten torde böra erhålla följande exaktare lydelse:
»Under Kasern- och Södra Magasinsgatorna, från Lilla Roberts- till Fabiansgatan«.

Med afseende å de många och kostsamma kanalanläggningar, som äfven för nästkommande år erfordras, har utskottet ansett den dyra kanal, som föreslagits under Fabians- och Wilhelmsgatorna från adr. N:o 4 vid Wilhelmsgatan till Trädgårdsgatan, för en beräknad kostnad af 12,600 mark, kunna anstå till annat år, då dess utförande för närvarande skulle lända till direkt nytta blott för en enda mindre gård, ehuru utskottet för öfrigt icke underskattat de talande skäl för en sådan kanals anläggande, som af Stadsingeniören framhållits. Utskottet föreslår derfor

att anslaget för ifrågavarande kanal måtte ur budgeten utgå.

Deremot har utskottet trott sig böra till utförande föreslå den af Stadsingeniören och Drätselkammaren föreslagna kanalen under Gräsviksgatan från Abrahams- till Repslagaregatan, på det de svåra missförhållanden må kunna afhjelpas, som nu förefinnas i denna trakt, i det allt vatten från hela terrängen mellan Lappviks-, Eriks-, Abrahams- och Barnhemsgatorna i brist på annat aflopp tager sin väg genom källrarne i ett nyuppfördt hus i hörnet af Abrahams- och Gräsviksgatorna. Med afseende härå föreslås

att efter kanalen under Elisabetsgatan införes kanalen »under Gräsviksgatan, från Abrahams-, till Repslagaregatan« med Fmk 9,140: —.

I sammanhang härmed föreslår utskottet bibehållandet af kanalen »under Gräsviksgatan, från adr. n:o 2 till Abrahamsgatan«, dock blott under förutsättning att på grund af erbjuden garanti vattenledningsrör komma att samtidigt här nedläggas.

Under rubriken Husbyggnader torde först, i enlighet med Stadsfullmäktiges den 29 sistlidne november vidtagna beslut,

böra observeras »Partiel ny- och ombyggnad af rådhuset Fmk 100,000«, — äfvensom i första kolumnen »S. F:s besl. ^{29/11} 1881«, i den andra bokstafven *b*.

Likaså föranleder Stadsfullmäktiges beslut den 6 dennes införandet af posten »Tillbyggnad för svagsiunta personer å fattiggården Fmk 30,000«, föregången i första kolumnen af »S. F.s besl. ^o/12 1881« samt i den andra af bokstafven *b*.

Anslaget för ombyggnaden af Gammelstadsqvarnen upptages af utskottet blott för den händelse att kommunen icke kan undvika att verkställa denna ombyggnad, i hvilket afseende saken beror på högvederbörligt afgörande.

Deremot anser utskottet att anslaget för ett kommunalt sjukhus icke ännu under nästkommande år behöfver tagas i anspråk, helst byggnadsritningarna ännu icke äro fastställda, hvarför föreslås

att ifrågavarande post uteslutes.

Under denna titel önskade utskottet införa ett anslag af 1,200 mark för förändring af det nuvarande kokhuset å Sörnäs till hamnkontorsbyggnad. Detta kokhus af sten uppfördes derstädes af staden för några år sedan till de sjöfarandes bekvämlighet, men har aldrig tagits i anspråk af desse. Emellertid förefinnes å denna plats, der i allmänhet rum blott med svårighet kunna upphyras, behof af lokal för hamnkontor, hvarför Stadsfullmäktige äfven den 28 Maj 1878 fattade beslut om uppförandet af en hamnkontorsbyggnad af trä härstädes med ett kontorsrum och ett vaktrum, samt stäld och inrättad så att den framdeles lämpligen kunde utvidgas med boningslokaler för hamnmästaren och hamnbetjeningen. Utförandet häraf blef emellertid uppskjutet, men intill dess byggnadsföretaget skulle realiseras, tilldelades hamnmästaren i Sörnäs hyresmedel till belopp af 600 mark. — Stadsingenjören har nu föarslagit att det obehöfliga kokhuset måtte omändras till hamnkontorsbyggnad för en beräknad kostnad af 1,200 mark, och då detta förslag vunnit bifall hos utskottet, föreslås

att för »förändring af det nuvarande kokhuset å Sörnäs till hamnkontorsbyggnad« här införes ett belopp af 1,200 mark.

Stadsingenjörens, af Drätselkammaren i hufvudsak understödda förslag em uppförande af tvänne rader salustånd å Vestra Kajen mellan Hamnkotoret och Fiskarhamnens sydliga kajlinie har utskottet funnit värdt allt beaktande. Men då några närmare projekt ännu icke äro uppgjorda eller frågan annars erforderligt förberedts, har utskottet ej velat i budgeten upptaga något anslag för detta ändamål, om utskottet ock finner det blifva af nöden för staden att snart skrida till åtgärder för vinnande af de syftemål förslaget afser. Utskottet föreslår emellertid nu att Stadsfullmäktige måtte besluta

att åt Drätselkammaren gifva i uppdrag att, med anslutning till stadsingenjörens ofvanantydde förslag, så fort ske kan, gå i författning om uppgörandet af detaljförslag och ritningar för de ifrågasatta salustånden samt derefter med desamma till Stadsfullmäktige inkomma.

XIII. Diverse.

Med afseende å det under denna titel föreslagna bidraget till åstadkommande af en pudretinrättning för staden bör utskottet erinra, att Stadsfullmäktige visserligen redan

förklarar sig villige att med ett understöd gynna uppkomsten af ett dylikt företag, men då ännu ingenting faktiskt tillgjorts för planens realiserande, torde Stadsfullmäktige besluta

att ifrågavarande bidrag uteslutes.

På grund af Stadsfullmäktiges beslut af den 29de Juni 1875, hvarigenom Stadsfullmäktige beviljat Finska trädgårdsföreningen ett årligt bidrag af 1,000 mark i 10 års tid att utgå från och med året efter det föreningen konstituerat sig och begynt sina arbeten, samt då utskottet inhemtat att nämnda förening numera konstituerat sig, hvarom hos stadsmyndigheterna i dessa dagar anmälan torde göras, föreslås

att här upptages en post: »Bidrag till Finska trädgårdsföreningen i Helsingfors Fmk 1,000«, föregången i första kolumnen af »S. F:s besl. d. 20/6 1875« samt i den andra af bokstafven b.

Drätselkammaren och Magistraten föreslå ytterligare att förinlösen och planering af tomterna vid Skilnaden förslagsvis måtte anslås 100,000 mark. Utskottet måste dock finna upptagandet af denna post opåkalladt, helst fråga ännu icke uppstått om ifrågavarande tomters planering och någon särskild anledning till densammas påskyndande icke heller synes förefinnas. Utskottet föreslår

att ifrågavarande post måtte utgå.

Beträffande den sista utgiftsposten eller den »För oförutsedda behof, enligt Stadsfullmäktiges framtida bestämmande« får utskottet, med afseende derå att åtskilliga företag, såsom uppförandet af salustånd, inrättandet af brandtelegraf m. m., hvilka ansetts behöfliga och gagneliga men för hvilka anslag i budgeten ej kunnat upptagas, för närvarande äro påtänkta, och då äfven exempelvis för förskotterande af landtdagskostnader medel utöfver det ordinarie behofvet kunde erfordras, föreslås

att nämnda post upptages med ett till Fmk 100,000 förhöjdt belopp.

Inkomster:

I. Beräknad behållning från 1881.

Enligt Drätselkontorets meddelande kan den i stadskassan vid årets slut befintliga sannolika behållningen uppskattas till 460,000 mark, hvaraf efter afdrag af de stadskassans tillgångar hvilka icke torde kunna realiseras under 1882, återstår ett belopp af 360,000 mark. Denna betydliga ökning mot den förut beräknade behållningen har bland annat förorsakats deraf att större delen af statsbidraget för inqvarteringen lyftats efter uppgörandet af det till Magistraten afgifna förslaget, vid hvars afgifvande nämnda bidrag ännu förmodades komma att uteblifva.

Enär emellertid de till förmån för fattigvården och feberlasarettet donerade fonderna, hvilka på grund af förstärkte Stadsfullmäktiges den 5 december 1879 vidtagna beslut skulle till sina kapitalbelopp återställas samt i öfverensstämmelse härmed i innevarande års budget blifvit såsom utgifter upptagna, fortfarande ingå i nämnda kassabe-

hållning bör deras belopp observeras såsom afdrag från den beräknade behållningen. Med anledning häraf föreslås

att under behållningen 360,000 mark måtte intagas följande:

»Härifrån afgå:

Kapitalbeloppet af de utan närmare bestämning till de fattige donerade fonderne	Fmk 60,646: 30.
Kapitalbeloppet af de med vissa föreskrifter till de fattiga donerade fonderne »	92,378: 64.
Kapitalbeloppet af den s. k. Arnellska fonden »	18,000: —
Kapitalbeloppet af fonden för feberlasarettet »	10,000: —
Kapitalbeloppet af enkefru Soltikoffs fond till förmån för feberlasarettet »	2,400: —
	<hr/>
	Disponibel behållning Fmk 176,575: 06.

II. Räntor.

Här har utskottet funnit skäl infoga uppgifter om de olika donationernas kapitalbelopp, på sätt som angifves i bifogade sammandrag, och föreslås att detta måtte af Stadsfullmäktige godkännas.

Vidare har utskottet ansett här med en post å 120 mark böra upptagas ränta å den af enkefru Soltikoff till förmån för feberlasarettet donerade fonden, uppgående i kapital till 2,400 mark, om hvars återställande Stadsfullmäktige fattade beslut den 7 och 28 December 1880. På grund häraf föreslås

upptagandet af en post med följande lydelse: »Å enkefru Soltikoffs fond till förmån för feberlasarettet Fmk 120«.

III. Tomtlösen.

Ingen anmärkning.

IV. Stadens fasta egendom.

Chausséearrendet, som i förslaget upptagits förslagsvis med 18,000 mark, torde, på grund af det vid verkställd auktion fastställda arrendebeloppet, böra utföras med Fmk 17,986.

Följande post

torde, med afseende derå att äfven andra bodar än de å Narinken befintliga här afses, böra lyda »Hyra för bodar och diskar förslagsvis Fmk 9,000: —«.

V. Tomtören.

Beträffande denna titel äfvensom rörande titeln

VI. Inkomstgifvande rättigheter

hafva skäl till erinringar ej förekommit.

VII. Diverse.

Icke heller här har någonting af utskottet an setts böra anmärkas.

VIII. Statsbidrag.

Här anser utskottet att ett statsbidrag till inqvarteringenens bestridande kan upptagas efter samma beräkningsgrund som härintills, då utskottet ej finner det antagligt att kommunen skulle kunna belastas med den ofantliga börda, som hela inqvarteringskostnaden för staden utgör. På grund häraf föreslår utskottet

att främst bland statsbidrag måtte införas en post af följande lydelse: »Statsbidrag till inqvarteringen, $\frac{2}{3}$ af inqvarteringsutgifterna efter afdrag af inqvarteringstolagen samt $\frac{2}{3}$ af bidraget ur inqvarteringsmedlen till Stadskamrerarens och Stadskassörens aflöning, stort 3,000 mark, Fmk 210,717: 67«.

Till posten »Stadens andel af bränvinsskatten«

torde på grund af Stadsfullmäktiges beslut böra tilläggas: »disponerad för folkbiblioteket«.

Beträffande det lån, som på grund af förstärkte Stadsfullmäktiges beslut af den 5 april innevarande år kommer att upptagas, måste utskottet först erinra att ifrågavarande lån enligt Fullmäktiges beslut skall upptagas å nominelt högst 1,650,000 Fmk, icke å 1,500,000 Fmk, såsom i Drätselkammarens och Magistratens budgetsförslag angifves,

hvarför denna förändring torde i budgetsförslaget upptagas.

Af ifrågavarande lånebelopp hafva Drätselkammaren och Magistraten föreslagit att en summa af 742,000 Fmk skulle under nästkommande år användas. Ut i denna summa ingår dock bl. a. en post å 100,000 Fmk »för inlösen och planering af tomterna vid Skillnaden«, men då Förstärkte Stadsfullmäktige noggrannt specificerat de ändamål, för hvilka dessa upplånade medel finge användas, samt en dylik post icke ingår i nämnda specifikation, synes dess upptagande här sakna hvarje stöd. Lika litet kan det komma i fråga att af lånemedlen använda 32,000 mark till återställande af tvåhundraåttio till förmån för fattigvården och folkskolorna donerade aktier i stadens Societetshus, då en dylik post icke heller blifvit af förstärkte Stadsfullmäktige upptagen. Något »återställande« af dessa Societetshusaktiers bokförda värde torde icke ens vara af nöden, då desamma aldrig blifvit realiserade eller för kommunala behof använda, utan alltid såsom sådana förvarats i stadskassan. — Vidare anser utskottet, såsom redan förut framhållits, några medel för uppförande af ett kommunalt sjukhus icke under nästa år erfordras. — På grund häraf föreslås

att ifrågavarande tre poster: »För ett kommunalt sjukhus Fmk 80,000«; »För återställandet af tvåhundraåttatio (280) st. till förmån för fattigvården och folkskolorna donerade aktier i stadens Societetshus Fmk 32,000«; samt »För inlösen och planering af tomterna vid Skillnaden Fmk 100,000« måtte ur budgeten utgå.

Deremot anser utskottet att bland de poster, för hvilkas bestridande upplånade medel under instundande år skola användas, i enlighet med förstärkte Stadsfullmäktiges beslut, några böra intagas, hvilka af Drätselkammaren och Magistraten utlemnats. Sålunda föreslår utskottet

att här måtte införas »För partiel ny- och ombyggnad af rådhuset Fmk 100,000« samt »För återställande af de till fattigvården samt feberlasarettet donerade fonder Fmk 180,812«.

På grund häraf komme det låne-belopp, som utskottet anser under nästa år böra komma till användning, att utgöra Fmk 810,812: —.

I händelse Stadsfullmäktige bifalla samtliga här ofvan framställda förslag, blefve den summa, som under 1882 måste genom uttaxering anskaffas, 599,052: 28 (mot 585,929 mark 78 p. år 1881; 596,914 mk 79 p. år 1880; 570,720 mk 73 p. år 1879; och 604,210 mark 92 p. år 1878.)

Utskottet får därför föreslå:

att Stadsfullmäktige, jemte godkännande af Magistratens förslag till Utgifter och Inkomster för år 1881 med af Utskottet här ofvan förordade förändringar, ville fastställa det belopp, som under år 1882 skall för 1881 af kommunens på grund af skattören skattskyldige medlemmar uttaxeras, till Fmk 599,052: 28 p.

Slutligen får Utskottet föreslå:

att det af Stadsfullmäktige fastställda budgetförslaget för 1882 skall till tryck befordras.

Helsingfors den 16 december 1881.

Aug. Schauman.

And. Joh. Malmgren.

Carl Gust. Borg.

F. W. Grönqvist.

Alfr. Charpentier.

Wilh. Brummer.

Wilhelm Dittmar.

Sammandrag af Budgetudskottets förslag till ändring af Magistratens Utgifts- och Inkomstförslag för år 1882.

Utgifts- eller inkomstförel.	Utgifter.	Post enligt Utskottets förslag.		Utgifter som bortlemnats och Inkomster som införts.		Utgifter som införts och Inkomster som utelemnats.	
I.	4:o. Lånet för stadens reglering af 1880, utgörande den $\frac{31}{12}$ 1881 i återstående kapital Fmk 200,000, återbetalas d. $\frac{1}{9}$ och $\frac{1}{12}$ 1882 med Fmk 100,000 hvardera terminen (summan oförändrad)	200,000	—	—	—	—	—
	12:o. Ränta å 5 % för år 1882 å grundfonden för inrättande af en asyl för vanartade barn från denna kommun, utgörande d. $\frac{31}{12}$ 1881 i kapital Fmk 21,500 (summan oförändrad)	1,075	—	—	—	—	—
	13:o. Brist i påräknad inkomst för 1881 i »Statsbidrag» till bestridande af inqvarteringen, utgår Deremot tilläggas	—	—	140,998	67	—	—
	13:o. Ränta å 6 % förslagsvis för hela året 1882: å de utan närmare bestämning till de fattige donerade fonderne i kapital Fmk 60,656: 30 Fmk 3,638: 78 å de med vissa föreskrifter till de fattige donerade fonderne Fmk 93,378. 64 » 5,542: 72 å den s. k. Arnelliska fonden Fmk 18,000 . . . » 1,080: —	10,261	50	—	—	10,261	50
	14:o. Ränta å 6 % förslagsvis för hela året 1882 å fonden för feberlasarettet, i kapital Fmk 10,000	600	—	—	—	600	—
	15:o. Ränta å 5 % förslagsvis för hela året 1782 å Enkefru Solti	—	—	140,998	67	10,861	50
	Transport	—	—	140,998	67	10,861	50

	Transport mån för feberlasarettet Fmk 2,400	—	—	140,998	67	10,861	50
		120	—	—	—	120	—
II.	Rådstufvurätten:						
	1 Justitieborgmästare (vakant) lön Fmk 7,000: — dyrtidstillägg, förslagsvis för ett halft år . . . > 1,000: — vikariatsarvode för två månader > 600: —	8,600	—	—	—	600	—
	Anm. skulle lyda: Under ledig- heten tillfalla lönerna för de begge lediga tjänsterna, efter afdrag af vikariernes arvoden, för justitieborgmästaretjensten från den 1 Mars och för råd- manstjensten från den 1 Januari, Civilstatens enke- och pupill- kassa.						
	Magistratens och Råd- stufvurättens c) expenser . . Fmk 4,000: — Tilläggsexpenser > 1,000: —	5,000	—	—	—	—	—
	Framför den förra af dessa poster bör i första kolumnen stå endast b, framför den senare c. — 123,372: 27 —						
	Drätselkammaren:						
	Hyra för Drätselkammarens lokal, <i>förslagsvis</i> (summan oförändrad)	2,500	—	—	—	—	—
III.	Drätselkontoret:						
	1 Äldre Stadsbokhållare, lön Fmk 4,000: — förhöjning efter 5 års tjänst från den 1/6 1882 à 800 per år . . Fmk 466: 67.	4,466	67	26	66	—	—
	1 Yngre d:o, lön Fmk 2,500: — förhöjning efter 5 års tjänst från 1/7 1882 à 500 per år . . . Fmk 250: —	2,750	—	20	83	—	—
	Transport	—	—	141,046	16	11,581	50

	Transport	—	—	141,046	16	11,581	50
	Framför anmärkningen om Stads- kamrerarens och Stadskassörens afflöningar tillägges i första ko- lumen: »S. F:s besl. 19/12 1879«.						
	Hamnkontoret:						
	1 Hamnmästare i Sörnäs, lön Fmk 2,000:— hyresmedel 400:—	2,400	—	200	—	—	—
	Byggnadskontoret:						
	Framför posten »1 biträdande In- geniör« införes i första kolum- nen: »S. F:s besl. 28/12 1880«, hvarjemte bokstafven c i andra kolumnen förändras till b.						
	Efter posten »Bitråde vid mätning- ar« etc. införes:						
	Biträde vid mätningar för omre- glering och utvidgning af gäl- lande stadsplan — 116,343: 79 —	5,000	—	—	—	5,000	—
IV.	a) Gasbelysningen:						
	Enligt §§ 31 och 32 i gaslys- ningskontraktet tillkommer en utgift af förslagsvis — 75,385: 95 —	7,000	—	—	—	1,455	41
V.	Aflöningar och andra för- måner:						
	Afgår: 1 Eldare, lön	—	—	480	—	—	—
	Efter posten »Tillskottsarvode att i mon af behof utgifvas« införes:						
	Tillskottsarvode för eldning och putsning af ångsprutan — 59,141: 50 —	240	—	—	—	240	—
VI	Kost för 25 sjuke à 60 pi per dag för 365 dagar, förslagsvis (sum- man oförändrad)	5,475	—	—	—	—	—
VIII.	»direktionen« förändras på tvänne ställen till »styrelsen«.						
	Beklädnad för medellösa folkskole- barn, förslagsvis, afgår	—	—	1,500	—	—	—
	Transport	—	—	143,226	16	18,276	91

	Transport	—	—	143,226	16	18,276	91
	Kost för de fattige å arbets- och fattiggården samt inrättningens sjukhem, förslagsvis (summan oförändrad)	20,000	—	—	—	—	—
	Hafre för tvenne hästar, förslagsvis	200	—	100	—	—	—
	För oförutsedda behof och diverse, förslagsvis	5,000	—	500	—	—	—
	— 103,783: —						
IX.	e) Slöjdskolan:						
	Anslag, afgår	—	—	5,000	—	—	—
	d) Folkskolorna:						
	Till sist under rubriken »öfriga kostnader« införes:						
	Beklädnad för medellösa folkskolebarn, förslagsvis	1,500	—	—	—	1,500	—
	e) Folkbibliotheket och läsesalen:						
	Hyra, förslagsvis	1,000	—	1,500	—	—	—
	Ved och belysning, förslagsvis	1,200	—	—	—	400	—
	Diverse och oförutsedda utgifter, förslagsvis, afgår	—	—	320	—	—	—
	Diverse samt oförutsedda utgifter, jemväl i händelse af flyttning, förslagsvis, införes	1,620	—	—	—	620	—
	— 145,220: —						
XI.	Utvidgningar:						
	Öfriga utvidgningar, förslagsvis enligt Stadsfullmäktiges beprövande	25,000	—	—	—	4,450	—
	— 58,340: —						
XII.	Underhåll af:						
	1:o. Staden tillhöriga hus och byggnader	15,000	—	—	—	5,000	—
	2:o. Gator, kanaler etc.						
	»Jernvägstorget» fullständiga påfyllning och stenläggning» förändras till »Körbana från jernvägstorget» sydöstra hörn till godsmagasinet jemte torgets påfyllning»	12,000	—	50,400	—	—	—
	Transport	—	—	201,046	16	30,246	91

Transport	—	—	201,046	16	30,246	91
Ulrikasgatan, öppna platsen invid Bergmansgatan och Katholska kyrkan, afgår	—	—	5,600	—	—	—
Nyläggning af Georgsgatan mellan Roberts- och Bangatorna samt af Bangatan mellan Högbergs- och Annegatorna, införes . . .	6,550	—	—	—	6,550	—
6:o. Stadens planteringar och trädskola:						
Mellersta Esplanaden, planering och plantering	15,000	—	3,000	—	—	—
Öfrigt underhåll	12,000	—	3,500	—	—	—
Nybyggnader:						
1:o. Planering af gator:						
Malmgatan, uträtning mellan Fredriks- och Annegatorna (halfva förslagssumman)	10,150	—	10,150	—	—	—
2:o. Anläggning af kanaler:						
Under Kasern- och Södra Magasinsgatorna från Lilla Roberts- till Fabiansgatan (summan oförändrad)	7,300	—	—	—	—	—
Under Fabians- och Wilhelmsgatorna från adr. N:o 4 vid Wilhelmsgatan till Trädgårdsgatan, afgår	—	—	12,600	—	—	—
Efter posten »Under Elisabetsgatan« o. s. v. införes:						
Under Gräsviksgatan, från Abrahamsgatan till Repslagaregatan	9,140	—	—	—	9,140	—
3:o. Husbyggnader:						
Ett kommunalt sjukhus, afgår .	—	—	80,000	—	—	—
Deremot införes:						
Partiel ny- och ombyggnad af rådhuset	100,000	—	—	—	100,000	—
Tillbyggnad för svagsinta personer å fattiggården	30,000	—	—	—	30,000	—
Framför den förra af dessa poster införes i första kolumnen »S. F:s besl. d. 29/11 1881«, framför den senare i samma kolumn »S. F:s besl. d. 6/12 1881«, samt framför båda i andra kolumnen bokstafven <i>b</i> .						
Transport	—	—	315,896	16	175,936	91

	Transport	—	—	315,896	16	175,936	91
	Förändring af det nuvarande kokhuset å Sörnäs till hamnkontorsbyggnad, införes	1,200	—	—	—	1,200	—
	— 814,330: —						
XIII	Bidrag till åstadkommandet af en pudretinrättning för staden, förslagsvis, afgår	—	—	10,000	—	—	—
	Bidrag till Finska trädgårdsföreningen i Helsingfors, införes .	1,000	—	—	—	1,000	—
	Framför nyssnämnda post insättes i första kolumnen: <i>S. F:s besl. d. 29/6 1875</i> «, samt i den andra bokstafven <i>b</i> .						
	Inlösen och planering af tomterna vid Skillnaden, förslagsvis, afgår	100,000	—	100,000	—	—	—
	För oförutsedda behof, enligt Stadsfullmäktiges framtida bestämmande, förslagsvis	100,000	—	—	—	70,000	—
	— 154,712: 66 —						
	Summa utgift 2,520,789: 19.						
	Inkomster.						
I.	Beräknad behållning från 1881 Fmk 460,000: —						
	Afdrag för en del af stadskassans tillgångar, hvilka icke torde kunna realiseras under 1882 Fmk 100,000: —						
	Fmk 360,000: —						
	Härfån afgå:						
	De utan närmare bestämning till de fattige donerade fonder 60,646: 30						
	De med vissa föreskrifter till de fattige donerade fonder 92,378: 64						
	Den s. k. Arnellska fonden 18,000: —						
	Fonden för Feberlasarettet 10,000: —						
	Enkefru Soltikoffs fond till förmon för feberlasarettet 2,400: —						
	183,424: 94	176,575	06	—	—	3,424	94
	Transport	—	—	425,896	16	251,561	85

		Transport	—	—	425,896	16	251,561	85
II.	Räntor:							
	Å för underhåll af fattige done- rade fonder, i kapital Fmk 60,646: 30, förslagsvis (summan oförändrad)		3,638	78	—	—	—	—
	Å Elgska donationen (fonden för en fattigskola, hvarföre och som folkskola finnes, räntan tillfaller kommunen) i kapital Fmk 34,046: —, förslagsvis (summan oförändrad)		2,042	76	—	—	—	—
	Å fonden för feberlasarettet, i ka- pital Fmk 10,000, förslagsvis (summan oförändrad)		600	—	—	—	—	—
	Å Enkefru Soltikoffs fond till förmån för feberlasarettet, i ka- pital Fmk 2,400, förslagsvis, in- føres		120	—	120	—	—	—
IV.	Chausséarrende		17,986	—	—	—	14	—
	Hyra för bodar och diskar, för- slagsvis (summan oförändrad) .		9,000	—	—	—	—	—
VIII.	Stadens andel af bränvinsskatten, disponerad för folkbiblioteket (summan oförändrad)		6,882	36	—	—	—	—
	Statsbidrag till inqvarteringen, $\frac{2}{3}$ af inqvarteringsutgifterna efter afdrag af inqvarteringstolagen, samt $\frac{2}{3}$ af bidraget ur inqvar- teringsmedlen till Stadskamre- rarens och Stadskassörens affö- ning, stort Fmk 3,000, infö- res		210,717	67	210,717	67	—	—
X.	Af det lån, som enligt förstärkta Stadsfullmäktiges beslut af den 5 April 1881 kommer att upp- tagas å nominelt högst Fmk 1,650,000, användes 1882: För gäldande af 1878 års (lyftadt 1880) nybyggnads- och regle- ringslån . . Fmk 200,000: — För folkskolehuset vid Malmgatan . Fmk 40,000: — För ryska proviant- magasinet (halfva anslaget) . . Fmk 200,000: —							
		Transport	—	—	636,733	83	251,575	85

	Transport	—	—	636,733	83	251,575	85
För ombyggnad af Gammelstadsqvarnen . . . Fmk	45,000: —						
För kanalnätets utvidgning ($\frac{1}{5}$ af anslaget) . . . Fmk	20,000: —						
För vattenledningens utsträckning (halfva anslaget) . . Fmk	25,000: —						
För återställande af de till fattigvården och feberlasarettet donerade fondernas kapitalbelopp Fmk	180,812: —						
För partiel ny- och ombyggnad af Rådhuset . . . Fmk	100,000: —	810,812	—	68,812	—	—	—
Summa inkomst	1,921,736: 91.						
Det belopp, som ytterligare erfordras och skall hos kommunens på grund af skattören skattskyldige medlemmar uttaxeras.		599,052	28	—	—	453,969	98
	Summa	—	—	705,545	83	705,545	83

Rättelser till Magistratens tryckta utgifts- och inkomstförslag för år 1882.

Utgifter,

- I. Stadens skulder. 5:0 Står: $\frac{4}{4}$. — Läs: $\frac{11}{4}$. — 12:0 Står: Den $\frac{31}{12}$ 1880. — Läs: $\frac{10}{8}$ 1880.
- II. Pensioner. Står: Magistr. besl. $\frac{13}{2}$ 1863. — Läs: Magistr. besl. $\frac{18}{2}$ 1863.
Står: Rådmannen Crohns. — Läs: Rådmannen H. J. Crohns'.
Står: Hofrättsassessorn C. A. Öhrnbergs trenne barn. — Bör vara: tvenne barn.
- III. Gatulyssningen. Står: $\frac{28}{8}$ 1878. — Läs: $\frac{23}{8}$ 1878.
I sista posten bör punkten efter "1 Maj" utgå, samt i stället insättas ordet "för".
- V. Brandverket: Står: 2 Sprutmästare, lön 760. — Läs: 2 Sprutmästare, lön 660, dyrtidstillägg 100.
- VIII. Fattigvården. Står: 1 Inspektor för arbets- och fattigvården. — Läs: arbets- och fattiggården.
Rubriken "Understöd åt de fattige" bör vara kursiverad.
- XI. Vattenledningen. Står: Utvidningar. — Läs: Utvidningar.
- XIII. Diverse. Står: Arvode åt mantalsskrifvare. — Läs: mantalsskrifvaren.
Står: Afkortning åt. — Läs: Afkortning å.

Inkomster.

- VI. Inkomstgifvande rättigheter. Beloppet af Ordinarie tolag uppgifves till Fmk 51,333: 21; bör vara: Fmk 51,333: 33.
- VII. Diverse. Står: Hyra för en lokal i folkskolehusen. — Läs: Hyra för en lokal i folkskolegården.
- VIII. Statsbidrag. Står: Folskolorna. — Läs: Folkskolorna.

Helsingfors, J. Simelii arfvingars tryckeri, 1881.
